



Deductie, ofte declaratie van de Staten van Hollandt ende West-Vrieslandt : behelsende een waerachtich ende grondich bericht van de fondamenten der regieringe vande vrye Vereenichde Nederlanden ... ingestelt ende dienende tot justificatie van 't verleenen van seeckere Acte van Seclusie, raeckende 't employ vanden Heere Prince van Oraigne ... op den vierden Mey 1654 ghepasseert ...

<https://hdl.handle.net/1874/22745>

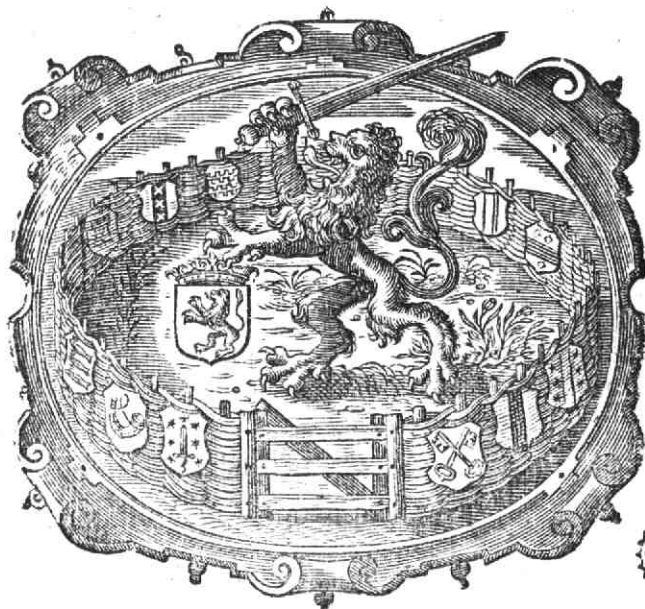
16

S 805180

Deductie, ofte Declaratie

V A N
DE STATEN van HOLLANDT
E N D E
WEST-VRIESLANDT;

Behellende een waerachtich/ ende grondich berichte van de Fon-
damenten der Regieringe van de byge Vereenichde Nederlanden; ende specialick van 't recht compe-
terende de respectie Staten van de gheunieerde Provincien yder apart / soo ten reguarde van saecken
op andere steycken/ Republijcquen/ Staten/ ende Landen reflectie hebbende, ende met/ ofte ter contem-
platie van de Ouerheden in de selve te verpandelen/ als ten opsighte van saecken binnen hare respectie
Provincien boogvallende; met behooylicke distinctie van die saecken / die by 't Verbondt van Wille
den jare 1579, binnen Utrecht gemaect/ ofte by eenige particuliere obergifte van de boogz gheunieerde
Provincien aende Generalieyt/ ofte aende dispositie van de gesamentlicke Bondt- genooten sijn gede-
fereert: Ingestelt ende dienende tot JUSTIFICATIE van 't verleenen van seckere ACTE
van SECLUSIE, Raekende 't employ banden Heere PRINCE van ORAIGNE, By
d'hoog- gemelte Heeren Staten van Hollandt ende West- Vrieslandt op den vierden May 1654,
gheschiedt; Mitsgaders van de selve daer ontrent ghehouden: met grondige
REFUTATIE van 't gene daer segens by/ ofte van wegen eenige Provincien is boort- gebracht,



IN 'sGRAVEN-HAGE,
Byde Weduwe, ende Erfgenamen van wylen Hillebrandt Jacobsz van Wouw,
Ordinaris Druckers vande Ed: Groot Mo: Heeren Staten van Hollandt
ende West-Vrieslandt. Anno 1654. Met Privilegie.

Knittel 7517

N 34 P 3



O C T R O Y.

DE Staten van Hollandt ende West-Vrieslandt, **DOEN**
TE WETEN: Alsoo ons verthoont is by de Weduwe ende Erf-
genamen van zal: Hillebrandt Jacobsz van Wouw, onse Ordinaris
Druckers, Dat het ons gelieft hadde, haer Supplianten te doen druc-
ken onse Deductie ofte Declaratie uyt de fondamenten vande Regie-
ringe tot justificatie vande Acte van Seclufie, raeckende het employ
vanden Prince van Oraigne, &c. daer mede syluyden tegenwoordich besich wa-
ren. Ende alsoo ongetwijffelt d'een oft d'ander ghenegen soude wesen de voorsz
Deductie ofte Declaratie naer te drucken, Soo hadden sy geraden gevonden haer
te keeren aen Ons, reverentelijck versoekende, dat het ons geliefde haer Suppli-
antten te verleenen speciael Octroy, omme meer-geroerde Deductie, ofte Decla-
ratie door haer, ende niemant anders, te sullen mogen werden ghedruckt, op soo-
danige pæne als wy goet vinden souden. **SOO IST**, dat Wy de saecke, ende
het verfoeck voorsz overgemerckt hebbende, ende ghenegen wesende, ter bede
vande Supplianten, uyt onse rechte wetenschap, souveraine macht ende autori-
teyt, de selve Supplianten geconsenteert, gheaccordeert, ende gheoctroyeert heb-
ben, consenteren, accorderen ende octroyeren mits desen, dat sylieden de voor-
gemelte onse Deductie ofte Declaratie binnen ende geduyrende den tijt van een
jaer alleene sullen mogen drucken, doen drucken, uytgeven ende verkoopen: ver-
biedende allen ende eenen yegelijcken de selve Deductie ofte Declaratie naer te
drucken, ofte elders naer gedruckt binnen de voorsz onsen Lande te brengen ofte
te verkoopen, op pæne vande naer gedruckte, ingebrachte ofte verkochte Exem-
plaren, ende daer en boven een boete van hondert ponden van veertich grooten
ten ponde, te appliceren een derdendeel van dien voor de Supplianten, het twee-
de derdendeel voor den Armen vande plaetse daer de achterhalinge sal werden
gedaen, ende het derde voor den Officier die de calange doen sal. Ende ten eynde
de Supplianten desen onsen Consente, Accoorde ende Octroye mogen ghenieten
als naer behooren, Lasten Wy ende ordonneren allen ende eenen yegelicken de-
sen aengaende hen naer den inhoud van desen te reguleren, sonder de Supplianten
te doen ofte gehengen gedaen te worden eenich hinder, letsel ofte moeyenisse ter
contrarie. Ghegeven inden Hage onder onsen grooten Zegele hier aen gehan-
gen, op den derden Augusti, in 't Jaer ons Heeren duyfent ses hondert vier-en-
vijftigh, *I. Cats, v^e*

Onder stondt,

Ter Ordonnantie vande Staten.

Herbt. van Beaumont.

Deductie, ofte Declaratie,

Uyt de

Fondamenten der Regieringe,

Tot justificatie vande Acte van Seclusie, raeckende 't employ vanden Prince van Oraigne.

I N L E Y D I N G E.



De Staten van Hollandt ende

West-Byzelandt/met leetwesen / ende niet sonder merckelijck hertseer / oberdenkende / ende bespeurende / dat / al-hoe-wel haer Ed: Groot Mo: / t'sedert dat Godt Almachtigh / dooz sijne grondeloose berinhertigheyt / den wegh heeft ghelieven te openen tot de eerste beginselen vande vize Regieringe deser Landen (welckers fundamenten oock / naest de wonderbaerlycke bestieringe/ende ghenadige directie van sijne Goddelijcke Majestejt / by de wel-ghemelte Provincie van Hollandt ende West-Byzelandt/met de hulpe van die van Zeelandt / alleenlijck zijn ghelepd) alijds / sonder eenige intermissie / ende voornamentlijck by alle bekommerlijcke occastien / haren trouwhertigen pver / ende stant-bastige ghenegentheyt tot behoudenisse vanden Staet deser Vereenichde Provincien / ende tot onbeleckte conservatie vande diergekochte byzheyt van dien / dooz soo menighbuldige pzeuden / boven alle d'andere Bondtgenooten / hebben betoont / ende specialijck mede inde laeste swarigheden dooz den bloedigen Oorlogh jegens de Republijcque van Engelandt ghecausert / midtsgaders inde Brede-handelinge daer op gebolgh / met 't geene daer ontrent is gepasseert / ende vooz-geballen ; echter de selve Heeren Staten van Hollandt ende West-Byzelandt veelmalen / ende genoechsaem doozgaens het ongeluck gehadt hebben / dat hare oprechte intentien / ende alderprijss-waerdighste actien / sels die geene / sonder de welckie het heerlijck gebouw van desen vizen Staet / naer menschelijcke apparentie / al over lange ter neber ghetwozzen soude zijn geweest / by velen / ende specialijck mede by eenigen vande vooz hare Bondtgenooten / met een verkeert oogge ingesien / ende veel misdupdingen subject gemaectt zijn gewozden / ende nu oock wederomme het ongheluck hebben / dat eenige vande selve Bondtghenooten desavantagieuslijck van haer Ed: Groot Mo: gelieven te oordeelen / uyt saecke dat by de selve ten behoebe vanden Heere Protector vande Republijcque van Engelandt / Schotlandt / ende Ylandt soude wesen gepasseert seechere Acte obligatoir / daer by verklaert werdt / dat haer Ed: Groot Mo: nimmermeer den Heere Prince van Oraigne / ofte pemandt van des sels linie sullen verkiezen tot Stadthouder ofte Admirael van hare Provincie / nochte toestaen / vooz soo veel het addis van haere Provincie aengae / dat de selve oyt werden geelieert tot het Capitainschap Generael ober de Militie vande Generalitejt ; jae soo bezre dat het vooz-geroerde desavantagieus oozdeel vande selve Bondtgenooten / by inleveringe van Geschrijften / ende Deductien ter Vergaderinge vande Heeren

Staten Generael deser Vereenighde Nederlanden wert bekend gemaect; Soo hebben d' hooch-gemelte Heeren Staten van Holland ende West-Byziant / haer niet anders komende inbeelden / dan dat 't voorsz defavantagicus oordeel van eenige harer Bontgenooten als boven alleenlick is voorszkomende / dooz dien de selve / ofte timmers vele inden haren / bande ware gheschaphenheyt / ende den gront der voorsz saecte met 't geene daer aen dependeert / ende bande essentiele circumstantien van dien / niet ten vollen zijn gheimfomeert / ende dat een yeder / naer een grondigs / ende wel-geraisonneert bericht van 't gepasseerde / het selve ontwijfelic sal reputeren onder de gewoontliche effecten van haer Ed: Groot Mo: goede voorszorge tot het welbaren banden gemeenen Staet / by desen in boldoeninge van der selver belosten soo / by Resolutie van date den vierden Junij lesleden aen haer Ho: Mo: als mede / by Missive van date den negenden daer aen volgende / aende Staten bande respectve Provincien gedaen / de voorsz hare Bontgenooten wel willen geven een ronde / oprechte / ende ongebedpsnde openinge van alle 't geene sich ontrent het passeren bande voozgeroerde Acte toe ghezagen heeft / ende met eenen klaerlijck aen wijfen / dat by haer Ed: Groot Mo: daer inne niet anders is gedaen / geresolveert ofte by der handt ghenomen / dan 't geene aen d'eene zijde de selve ontweerspreekelijck / ende sonder bezoon van peimandt / hebben ver mogen te doen / ende aen d' ander zijde den dienst vanden Staet / ende de behoudnisse bande goede Ingesetenen van di'n oochschijnelijck heeft komen te verepffchen :

NARRATIO FACTI.

1. **Z**inde vooz eerst haer Ho: Mo: ende de respectve Provincien bekend / dat die bande Regieringe van Engelandt / naer dat alwoozens / tusschen de selve ende de Gedeputeerden van desen Staet tot Westminster / verscheyden voozsagen van accommodement waren ghebaen / ende gedebatteert / op den ¹⁸ November des voozleden Jaers 1653. aende op-ghemelte Gedeputeerden van desen Staet hebben voozgehouden / ende in geschrifte overgelevert seckere seben-en-twintich Articulen / omme te mogen dienen tot ingedienten van het te maechen Tractaet van Vrede / onder welcke Articulen het twaelfde in ordze was behelfende de naer volgende clause / Dat noch de Staten Generael vande Vereenichde Provincien , noch eenige particuliere Staten van eenige vande geunieerde Provincien , t' eenigen tyde , naer desen fullen mogen maecten , constitueren , ofte appointeren , WILLEM Prince van Oraigne , Kints-kint vanden laetsten Coninck van Engelandt , ofte yemant van des selfs descendenten , tot Capiteyn Generael , Stadthouder , ofte Commandeur van hare Legers , ofte Krijghs-machten te Lande , ofte Gouverneur van eenige harer Steden , Casteelen , ofte Fortressen , nochte oock Admirael , ofte Commandeur van eenige hare Vlooten , Schepen , ofte Krijghs-machten ter Zee , maer fullen haer reelijck , ende expresselick daer tegens stellen , ende het selve , met alle 't geene vervolgens daer in sal onderwonden worden , verhinderen .

2. Dat de meer-gemelte Heeren Gedeputeerden van desen Staet de voorsz clause / nevens noch eenige andere bedenckelijcke Articulen / by een schriftelijcke antwoorde / op den ^{22 November} _{2 December} daer aen volgende / mitsgaders oock nader hant op verscheyden tyden / ende specialijck mede in een particuliere aenspzaeck met sijne Hoogheyt den Heere Protector bande voorsz Republycque op den fessen Januarij 1654. gehouden / vigorenselijck hebben gedebatteert / ende daer by ten uytersten gepersisteert /

3. Dat Hoogh-gemelte sijne Hoogheyt aen d'andere zyde daer van niet konnende werden gediberteert/ die bande voorsz Regieringe van Engelant epntlijck voorgefa- gen hebben / dat / omme te mogen komen tot sluytinge vanden Tractate / de voorsz clausule upt het vooz-gheroerde twaelfde Articul/ende sulcx upt den selven Tractate/ soude werden gelijck/ende daer van gemaeckt een secreet Artijckel/ 't gunt d'opgemel- te Heeren Gedeputeerden van desen Staet aen haer Ho: Mo: souden rappozteren;

4. Ende dat noch naderhant/ de selve Heeren Gedeputeerden van goederhandt/ ende considerable Persoonen vooz gekomen is/ dat de voozgeroerde clausule in 't ghe- heel soude kunnen worden naergelaten/ ende in plaetse van dien gesubstitueert secker temperament/ dat namentlijck inden Tractate, ofte by een Acte apart, soude wer- den vast gestelt, dat alle de gene, die oyt by haer Ho: Mo: tot Capiteyn Generael, ofte Admirael vander selver Militie te Lande, ofte te Water, ofte by de Staten vande respectie Provincien tot Stadthouder, ofte Gouverneur vande selve sullen werden geëligeert, verobligeert, ende verbonden souden zijn, 't selve Tractaet, ende alle de Articulen van dien te besweeren, ende dienvolgende te belooven, dat sy die, voor soo veel in haer is, sullen helpen mainteneren.

5. Dat van alle 't selve/ met den vozderen toestant bande negotiatie in Engelant ghedreben/ dooz d'opghemelte Heeren Gedeputeerden in Januario voozleden aende Regieringe alhier rappozt gedaen zijnde/ epntlijck by haer Ho: Mo: / naer rype deli- beratie/ op den negentienden Februarj daer aen volgende/ het voorsz temperament is gheempleteert / ende aucthorisatie verleent / omme 't selve aen die bande Regieringe van Engelandt te mogen inwilligen:

6. Ende dat hervolgens de meer-gemelte Heeren Gedeputeerden (in kracht van haer Ho: Mo: Resolutie/ mede van date den negentienden Februarj voorsz / nu be- kleet met de publycque character vā Ambassadeurs extraordinaris van desen Staet) op de vooz-geroerde aucthorisatie/ ende verdere Resolutien/ by haer Ho: Mo: / raec- kende de substantie van het te maecten Tractaet/ ghenomen/ wederomme met Com- missarissen van hoogh-gemelte Heere Protector in onderhandelinghe zijn getreden.

7. Ende konnen haer Ed: Groot Mo: op alle 't selve/ met een oprecht ghemoet/ verklaren/ ghelijck de selve in alle sinceritept/ ende waerheyt verklaren by desen/ daer benevens/ nocht aende ghemelte Heeren Ambassadeurs gesamentlijck/ nocht aende Heeren van Beberningh / ende Nieupoort / ofte aen peimandt bande selve affonder- lijck/ eenige particuliere last ofte oorde/ directelijck/ ofte indirectelijck ghegeven te heb- ben; maer ter contrarie tot naer de receptie vande Brieven der gemelte Heeren Am- bassadeurs van dates den tsienden Apprils lesleden inclusive / in vast vertrouwen te zijn gheueft/ oar 't voorsz Tractaet op 't meer-geroerde temperament / sonder eenige verdere stipulatie gestoren soude hebben geworden; jae soo beyre/ dat haer Ed: Groot Mo: upt de voorsz Brieven vanden tsienden Apprils vernemende dat d'op-ghemelte Heeren Commissarissen met de meer-gemelte Heeren extraordinaris Ambassadeurs van desen Staet eens ghehouden zijnde ober alle de Pointen inden Tractate te in- flueren / de selve Heeren Ambassadeurs noch ten voorsz dage met den Secretaris van Staedt aldaer/ alle de Articulen hadden gheresumeert/ ende het gehele werck in forma gedyffereert / daer op haer soo volhomonlijck gherust gestelt hebben / dat aen- stous

fronts op de receptie bande voorsz Missive / zijnde gheweest den bijsthienden daer aen volgende / der selver Staetis-gewijse Vergaderinge / die alleenlich op de herwachtinge bande upthomste der Engelsche handelinge by een was gehouden / banden anderen is ghesepareert / geenints verwachtende eenige naedere adbertentie / daer op over 't voorsz subject by haer Ed: Groot Mo: noch eenige nieuwe deliberatien souden moeten werden gehouden; Gelijck haer Ed: Groot Mo: upt d'advisen bande Heeren van Beberningh / ende Nicupoort / naderhant ontfangen / oock bemerkten dat de selve Heeren genoeghsam tot het teekenen van 't voorsz Tractaet toe in vertrouwen zijn gheweest / dat meer-hoogh-gemelte Heere Protector sich soude hebben laten vergenoegen met het voozgeroerde temperament / sonder op de versoeken van eenige naedere securiteyt / ofte van haer Ho: Mo: / ofte van eenige Provincien in 't particulier / welck laetste nochtans in 't eynde seer ernstich wierde geurgeert / ten upersten te persisteren.

8. Doch hebben haer Ed: Groot Mo: naederhant / dooz d'Heeren der selver Commissiteerde Raden extraordinarie wederom by den anderen geconvoceert zijnde / op den acht-en-twintichsten der voorsz Maent Aprilis / by lecture van seckere Missive bande Heeren van Beberningh / ende Nicupoort / gheschreben in Westminster den 27^{en} der selver Maent / verstaen / gelijck de selve oock dooz eenige nadere Brieven daer op gebolcht / hiez der hebben vernomen / dat de gemelte Heeren op hare wederkomst aldaer ten eersten waren gewaershouwt / dat de gemoederen van die bande Regieringe der voozgemelte Republijcque by wat waren verzeemt dooz dien de vooz-gheroerde vnderhandelinge op den twaelfden Januarij deses loopenden Jaers zijnde afgezochten / alleenlijck op de discrepantie / die sich hadde geopenbaert inde extensie van 't Articul sprekende bande comprehensie banden Coninck van Denemarcken / ende de voozgemelte Heeren Gedeputeerden daer op den dertienden daer aen volgende naer Grabsafande betrocken wesende / al-hoe-wel meer-hoogh-ghemelte Heere Protector hienlyden hadde naer gefonden / ende tot Grabsafande voorsz doen behandigen soodanige nadere extensie van 't voorsz Articul als slyuden hadden gedeficeert / ende daer mede sy oock by rescriptie / onder date den veertshenden der voorsz Maent / hebben betuyghyt haer volkomentlijck vergenoeght te houden , slyuden echter / ende onaengesten de voorsz satisfactie / niet weder te rugge waren gekomen / om de geadjusteerde Articulen te teekenen / ende het Tractaet te slypen / maer liever hun herwaerts aen hadden begeben / latende 't selve Tractaet onvoltrocken / ende sulchs de geheele saecke fluctueren in onseckerheyt.

9. Datmen bysonderlijck / als een effect bande voorsz verbzendinge / bespeurde dat geen contentement wierde genomen met de voozsach van het vooz-geroerde temperament ; ende dat herbolgens / soo wanneer de voozgemelte Heeren Ambassadeurs wederomme met Commissarissen van meer-hoogh-gemelte Heere Protector souden komen in onderhandelinge op de resumptie bande Articulen / van deser zijde op 't Papier gebzacht / daer inne 't voorsz temperament was begrepen / de vooz-geroerde alicnatie van gemoederen sich sodanigh hadde geopenbaert / dat den voozgemelten Heere Secretaris van Staet / alvoozen d'opgemelte Heeren Ambassadeurs tot eenige conferentien waren geadmitteert / met een Briesken / aenden Heere van Beberningh geadresseert / verfocht hadde een particuliere ontmoetinge / ende hem inde selve voozgehouden / dat meer-hoogh-gemelte Heere Protector banden teneur van 't vooz-ghe-
roerde

roerde twaelfde Articul niet soude konnen werden af-ghebrachjt/ ten ware haer Ed: Groot Mo: in 't bysonder/ met een bondige Acte/ beloven wilden vooz/ ende van wegen hare Probinctie/ 't geene by 't selve twaelfde Articul van haer Ho: Mo: ende van de respectie Probinctien was gerequireert;

10. Doch dat 't selve by den gemelten Heere van Beberningh t'eenmael afghe-wesen/ oock met vele redenen wederlept zijnde/ met verklaringe van dat de selve/ mis-gaders oock den Heere Nieupoort/ egeene d'alderminste qualiteyt/ ofte auctoritatie hadden/ omme van wegen haer Ed: Groot Mo: eenige Acte van belofte te passeren/ daer op epnlick was gevolcht/ dat den meer-gemelten Heere Secretaris op den tien-den Aprilis voozsz by de gemelte Heeren van Beberningh/ ende Nieupoort gekomen zijnde/ aende selve/ in den name/ ende vooz last van meer-hoogh-gemelte Heere Protecto- toz/ voozgehouden heeft/ dat sijne Hooghheyt met groot leetwesen hadde bemerckt/ dat aen d'eene zijde de meer-gemelte Heeren Ambassadeurs niet hadden konnen werden gedisponeert omme aen sijne Hooghheyt/ van wegen haer Ho: Mo: te geven de versee-kerlinge/ ende gerustheyt die de selve sich/ by 't voozgeroerde twaelfde Articul/ voozge- stelt hadde/ ende dat oock aen d'andere zijde de vooznoemde Heeren van Beberningh/ ende Nieupoort haer niet konden laten bewegen omme het contenu van dien vooz/ ende van wegen haer Ed: Groot Mo: in 't particulier te belooden.

11. Dat hoogh-ghemelte Heere Protector nochtans 't voozsz pointt aensach als een grontsach van 't geheele werck/ met verklaringe dat 't selve zijnde gewees sijn bysonder oochmerck in 't voozsz te maechen Tractaet/ ende het eenichste dat tot securiteyt vande meer-gemelte Republijcque was vooz- gestelt/ by in geender maniere daer van soude konnen werden gediverteert/ met protestatie dat sijn eenigh ooghmerck in dien deele was de continuatie vande ruste van beyde de Partien/ ende den aenstaenden Vrede eeuwiglych duprende te maechen; daer by voegende/ dat sijne Hooghheyt in 't secker te gemoet sach/ dat den Heere Prince van Ozaigne/ ofte des selfs Naerhomeligen/ als zijnde Descendenten vanden Hupse van Stuardt/ t'eenigen tijdt/ alhier gede- fereert werdende de hoochste Aimpden vanden Staet/ daer upt aenstonts groote diffi- dentien/ ende jalousten/ tusschen beyde de Partien/ souden komen te rijzen/ ende verbol- gens mede/ het ghehandelde daer vooz ghelabefactert wordende/ de selve Partien on- twijfselich wederomme in een swaren/ ende bedroefden Oozlogh souden komen te verballen;

12. 't Welck sijne Hooghheyt genegen zijnde in alle manieren te verhoeden/ oock/ soo veel in hem was/ te voozkomen alle verdere effusie van Christen bloedt/ ten goede van beyde de Partien/ sijne ghedachten hadde laten gaen op foodanige soztable expe- dienten/ als waer mede aen d'eene zijde het ooghmerck vande selve sijne Hooghheyt soude mogen werden berepcht/ ende aen d'andere zijde/ de gemelte Heeren van Beber- ningh/ ende Nieupoort niets gebercht/ als waer toe de selve haer souden binden ghe- qualificeert; doende vervolgens/ in name als boven/ de naerbolgende voozsach/ Dat/ nabemael de meer-ghemelte Heeren van Beberningh/ ende Nieupoort absolutelijch hadden gherefuseert de voozsz gherequireerde Acte/ vooz/ ofte van wegen haer Ed: Groot Mo: te passeren/ met verklaringe van daer toe oock in geenem deele gqualifi- ceert te zijn/ de selve van souden willen aennemen foodanige Acte als boven by haer Ed:.

Ed: Groot Mo: / binnen seckeren te pzefigeren tijdt / tot contentement / ende geruststellinge van meer-hoogh-gemelte sijne Hoogheyt / te sullen upt-wercken ; ende / mits haer daer toe by schriftelijcke Acte verbindende / dat sijne Hoogheyt bereyt was / onder beneficie van dien / het geadjusteerde Tractaet / met insertie van 't vooz-geroerde temperament / dooz d' Heeren des selfs Commissarissen te doen teekenen ;

13. Dat de voozsz voozsach / by de meer-gemelte Heeren van Beberningh / ende Pieupoozt / oock t' eenemael was afgeslagen / ende daer benevens getracht / den meerghemelten Heere Secretaris met vele redenen te doen begijpen dat hen-lupden niet konde / immers niet en behoorde te werden geberest / pers te belooven 't geene geensints was in haerlupder macht / ofte vermogen / maer alleenlijck dependeerde aende wille / ende genegentheyt van haer **Ed: Groot Mo:** / van welke wille / ende genegentheyt slupden oock niet waren geïnstrueert / met versoeck omme 't selve / met de voozdere redenen daer benevens mede in allen ernst ghededucert / aen sijne Hoogheyt ten besten te willen representeren.

14. Maer by den gemelten Heere Secretaris / naer debath van alle de voozsz redenen / oock aengeboden zijnde omme met hoogh-ghemelte sijne Hoogheyt selfs daer ober te mogen confereren / dat slupden derhalven goet ghevonden hadden die occasie waer te nemen / omme te sien wat eyntelijcke upthomste te hopen / ofte te breefen was / ende dat dienvolgende / naer onderlinge communicatie / den gemelten Heere van Beberningh ober 't selve subject met sijne Hoogheyt / alleenlijck geassisteert met den meer-gemelten Heere Secretaris / seer vele redenen / ende argumenten hadde gewisselt / ende een uptterste effort gedaen / omme de selve bande meergeroerde sijne sustenue / ofte begeerte te dibiteren ;

15. Edoch dat sijne Hoogheyt / naer menichvuldige expressien / ende protestatten van sijne genegentheyt tot desen Staet / ende het welbaren van dien / ewentwel sijnelijck hadde ghepersisteert by sijne voozige intentie / omme dooz een hondige Acte van haer **Ed: Groot Mo:** inde voozgeroerde des selfs bekommeringe gerust ghestelt te mogen werden / met gereitereerde verklaringe dat hy daer inne geen ander doghmerck hadde als den Drede verseeckert / ende eeuwigh-durende te maecten / ende derhalven de selve te vestigen op alsulcke gronden die vast ende onberbzeeckelich houden konden / buyten eenich insicht van particuliere interessen.

16. Alleenlijck daer by boegende dat hy sich aenden tijdt / ofte de forme niet en wilde binden / dat hy te vreden was (ghelijck den meer-gemelten Heere Secretaris in effecte mede hadde verklaert) de geadjusteerde Articulen te doen voltrecken ende teekenen / oock de Instrumenten bande Ratificatie upt te wisselen / mits dat de ghemelte Heeren van Beberningh / ende Pieupoozt / haer souden verobligeren / dat haer **Ed: Groot Mo:** / of nebens de Ratificatie / of binnen den tijt van twee / ofte drie Maenden (indien haer **Ed: Groot Mo:** sulchs om eenige consideratien best gheraden souden mogen binden) sodanigen obligatoiren Acte als boven souden upbrengen / gecachteert met haer Zegel / ende by den Secretaris van Staet geteekent ; dat 't selve was sijne uptterste intentie / daer by hy persisteerde / ende sonder 't gjenot bande welke hy verklaerde / niet vozder te konnen handelen :

17. Dat echter de meer-gemelte Heeren van Beberningk / ende Nieuwpoort haer in geender manieren hebben willen in laten / omme eenige beloften / ofte verbintenissen als boven te doen / ofte te passeren / maer alleenlijk aengenomen / als getrouwe Onderfaten / aen haer Ed: Groot Mo: te sullen adviseren 't geene sijne Hoocheyt als boven verklaert / ende aen henluyden in effecte ghedenuncieert hadde / oock haer Ed: Groot Mo: Resolutie op 't boozschrebe Point / soodanich als de selve die souden believen te nemen / te sullen inbzinghen / met ende nebens de Ratificatie; hebbende hooch-noodich gebonden / in de ghedane presentatie / van de gheadjusteerde Articulen te doen voltrecken / in allen deelen te emplecteren / dewyle andersints alle dagen nieuwe veranderinghen ontrent die saecken ballen konden / immers de selve de verscheyden opinien / ende finstre intentien vande contramiteurs subject blijven moften.

18. Gelyck van oock daer op den boozsz vijftienden Aprilis de boozgheroerde Articulen ten wederzijden behooglijcken onderteekent / ende besegelt zijn / sonder dat op 't aenhouden om eenige verbintenisse als boven / ofte in geschifte / ofte by monde te doen / finalyck is gheperstieert. Versoekende derhalven de meerghemelte Heeren van Beberningk / ende Nieuwpoort by de boozgheroerde der selver Missive van date den 4^{ten} Aprilis boozsz. op den innehoude van dien spoedige antwoorde / ende verklarende / dat sy Godt Almachtich souden bidden / dat hy met sijnen goeden Geest / ende met sijne wysheyt soude willen presideren inde wichtige delberate / by haer Ed: Groot Mo: op 't geene boozsz is te houden / met byvoeginge. Dat daer aen was hangende den volkomen uytvlach van Oorloch ofte Vrede.

19. Op twelcke advertentie by haer Ed: Groot Mo: / niet sonder merckelijcke bekommeringhe / ghedelsbereert zijnde / insonderheyt ten opfichte / vernits de boozgeballen separatie van der selve Vergaderinge als boven / onmogelyck was / de Resolutie dient halven te nemen / in consequente van 't geene boozsz is / in te bzingen / met / ende nebens de Ratificatie van 't boozsz Tractaet / die by haer Mo: al op den twee-en-twintichsten Aprilis daer beboozens was gheerpedieert / ende vervolgens sonder eenich tijdt verlijpm naer Engelandt afgesonden / eyntlijck by de selve / naer rijpe overweginghe van al 't geene daer ontrent stonde te consideren / op den vierden May daer aen volghende / is gheresolbeert / Dat haer Ed: Groot Mo: nimmermeer den ghemelten Heere Prince van Oraigne, ofte yemandt van des selfs linie, sullen verkiefen tot Stadthouder, ofte Admirael van hare Provincie, nochte toestaen, voor soo veel het advis van hare Provincie aengaet, dat de selve oyt werden geëligeert tot het Capitainschap Generael over de Militie vande Generaliteyt.

20. Hebbende daer van gheerpedieert schriftelijcke Acte / ende vervolghens oock de selve aende ghemelte Heeren van Beberningk / ende Nieuwpoort toegesonden / met bygaende ordie / omme hen daer van / tot bozderinghe van het effect van 't Tractaet van Wrede / te moghen dienen; in dien verstande nochtans dat / alboozens de boozschrebe Acte te demanueren / ofte aen yemandt ter Wereldt te doen / ofte te laten weten / dat de selve Acte by haer Ed: Groot Mo: gheerpedieert / ende henluyden toeghesonden was / slypden alsnoch alle bedenckelijcke /

ende doentijcke debboiten souden hebben aen te wenden / ten eynde meer-hoogh-ghemelte Heere Protectoz daer van mochte desisteren / ende hem laten vergenoegen met het vooz-gheroerde temperament over het voozsz subject inden Tractate van Wyde als boven geïnflueert;

21. Hebbende ondertusschen de ghemelte Heeren van Beberningh / ende Nieuw-poozt niet naer gelaten / alle mogelycke debboiten / ende officien by meer-hoogh-ghemelte Heere Protectoz aen te wenden / ende te doen / omme hem bande meer-gheroerde des seifs begeerte af te hzenghen / ende niet het voozsz temperament te doen nemen contentement / immers / omme de selve by probisie tot uytwisselinge bande Instrumenten van Ratificatie op den voozsz ghemaecten Wyde / ende herbolgens tot het doen bande publicatie te disponeren / waer van het eerste afsonteligh geweygert zijnde / het tweede naer dese / ende menichvuldige obstaculen / niet dan op gheretereerde toefegginge van haer Ed: Groot Mo: Resolutie als boven in wepunch dagen uyt te hzenghen / eyntlyck is geobtineert;

22. Ghelyck haer Ed: Groot Mo: daer van / by naedere adbfisen bande meer-gemelte Heeren van Beberningh / ende Nieuw-poozt / bericht ontfanghen hebben; oock daer uyt vernomen dat de selve Heeren / in ghevolge van 't voozgheroerde haer Ed: Groot Mo: sericus aenschijvens / ende practise ordze (die oock t'sedert noch op den thienende ende twee-en-twintichsten May voozsz in seer ernstighe termen is gereitereert gheweest) de vooz-geroerde Acte niet ghedemanueert / maer de selve / in alle secretesse / ende sonder daer van aen yemandt kennisse te gheben / onder sich ghehouden hadden; trachtende in alle manieren tijdt te winnen / ende alle voozkomende occasien waer te nemen / omme haer daer van / ter intentie bande Regieringe / ende tot effectueringe bande vooz-gheroerde haer Ed: Groot Mo: iteratibe ordzes / te moghen dienen; ghelyck sulchs oock een gerupmen tijt niet byzucht is ghesuccedeert.

23. Maer alsoo middeler-wijlen de voozsz saecke alhier niet ten besten was gemesnageert / ende dat oock / by de Heeren Bedeputeerden van eenige Provincien ter Generaliteyt / daer van met grooten ernst t'yeeder openinghe wierde versocht / onnaengesien by haer Ed: Groot Mo: dooz verschedene Remonstrantien naectelijck wierde aangewesen / aen d'eenen zijde / dat de selve tot soodanige openinghe in geender manieren waren ghehouden / ende aen d'ander zijde / dat dooz de selve openinghe de debboiten / die by de meer-gemelte Heeren van Beberningh / ende Nieuw-poozt / in ghevolge bande vooz-gheroerde haer Ed: Groot Mo: iteratibe ordzes / wierden aen-ghewent / t'eenemaal byzuchteloos ghemaect souden zijn geweest? met toefegginge / ende verseeckeringe / dat / nademaal daer inne was beslaende de princypaelste reden waeromme haer E: Groot Mo: de voozsz versochte openinge tot die tijdt toe hadden ghedeclineert / soo haest de vooz-gheroerde reden soude komen te cesserem / ende het werck ter euvre / ofte ter anders uytflach ghenomen hebben / ende sulchs soo haest de nature vander saecke soude konnen liden / dat d'opghemelte Heeren Bedeputeerden bande Provincien inde vooz-gheroerde der selver begeerte mochten werden voldaan / als dan de meer-geroerde versochte openinge by haer E: Groot Mo: ten contentemente bande selve soude geschieden?

Ende

Ende dat dooz de boozsz ernstige verfoecken / met 't geene bozders daer ober / by naer van dach tot dach / ter Generaliteyt was boozvallende / de boozsz faecke t'eenemael ruchtbaer ghemaect / ende dooz de gantsche Werelt verspreet wierde.

24. Soo is daer op gebolcht / ende ontwijffelijck oock daer dooz beroozsaect / 't geene by de gemelte Heeren van Beberningh / ende Mieupoozt/by Dissive van date den drie-en-twintichsten Mep boozschrebe / aen haer Ed: Groot Mo: uyt Westmunster is gheadviseert ; namentlijck dat de gheruchten van confusie / ende combustie / die men in Engelandt boozgaf / ober 't gunt boozschrebe is / alhier inde Regieringe / ende onder de Ghemeente te wesen ontsaen / aldaer met vele hatelijcke circumstantien wierden gedibulgeert / ende de geheele Stadt van Londen / mitsgaders oock by gevolge het Hoff van sijne hoocheyt / verbult hadden met alderhande discoulsen / ende impressien / sulchs dat sy geloofden / dat hooch-gemelte sijne hoocheyt daer dooz was bewogen getwozden / omme haer dooz den booz-ghemelten Heere Secretaris van Straet op den een-en-twintichsten daer beboozens te laeten begroeten / ende met eenen op de extraditie bande boozsz Acte te doen sommeren ; dan dat splupden echter als noch de receptie bande boozgeroerde Acte hadden ghedissimuleert / ende den selven Heere Secretaris met declinatoire / ende dilatoire antwoozden afgeset / oock hem daer benebens by alle bedenckelijcke redenen ghetracht te disponeren booz sijn Persoon / ende omme boozsz by sijn hoocheyt soodanighe goede officien te willen doen / dat de meer-gheroerde Acte achter weghe ghelaten / ende hooch-ghemelte sijne hoocheyt / met het booz-gementioneerde temperament ghecontenteert mochte werden / ende dat den selven Heere Secretaris daer op hadde aengenomen alles te sullen refereren ;

25. Dat boozsz de meer-ghemelte Heeren van Beberningh ende Mieupoozt de faecke daer by niet hadden ghelaten / maer by hun selven considerende dat het als doen den rechten tijdt was omme een bozder effort by hooch-ghemelte sijne hoocheyt sels te doen / tot uytwerckinge van haer Ed: Groot Mo: goede intentie / inde boozgeroerde der selver iteratieve aenschrijvingen begrepen / ober sulchs 's anderen daechs / namentlijck op den twee-en-twintichsten Mep boozsz / een particuliere audientie by de selve versocht / mitsgaders oock gheobtimeert hadden / ende naer een conferentie van ontrent drie upzen ober 't boozsz subject met sijne hoocheyt ghehouden / naer allegatie van alle bedenckelijcke redenen ende motiven tot effectueringe bande booz-gheroerde haer Ed: Groot Mo: serteuse intentie / ende naer een ernstich debath bande contrarie sustenue / epntlijck echter het ongeluck hadden ghehadt / dat hooch-gemelte sijne hoocheyt bleef persisteren by sijne boozszge opinie / sonder eenigen tijdt te willen nemen / omme de boozsz redenen / ende motiven bande gemelte Heeren van Beberningh / ende Mieupoozt naeder te pondereren / 't welck nochtans by de selve op 't scepden seer ernstelijck was verfoecht / sonder dat splupden / dies onaengeset / de booz-geroerde Acte alsnoch hadden gedemanueert / ofte oock eenige d' alderminste openinge ghegeben van het arresteren bande selve ; trachtende alsnoch ten minsten tijdt te winnen / op hope van eenige beter occasie / omme op de executie bande meer-geroerde haer Ed: Groot Mo: oozsz met favorabelder succes te mogen labozeren ; gelijck dan oock noch

naer date van desen eenige vergeeffsche tentamina waren gedaen / sonder dat spluyden echter als noch in den tydt wierden geprecipiteert ;

26. Van alsoo middelertwischen d'Instantien van sommige Heeren Gedeputeerden vande Provincien ter Generaliteyt tot openinge als boven met meerder ende meerder ernst wierden gedaen / sonder haer in redelijckheyt te laten vergevoegen met te kennisse / dooz oozde van haer Ed: Groot Mo: / aende selve in 't particulier ghegeven / ende dat oock eenigen van dien inden selven bunnen ernst soodanige onmaticheyt begonden te betoonen / dat haer Ed: sich niet en onthielden haer Ed: Groot Mo: met scherpe geschyften te bejegenen / ende een condemnatour oozdeel over de selve te strycken / al-hoe-wel ter saecke van yets daer van sy haer selven / dooz de yberige continuatie vande voorsz. versoeken tot openinge als boven / arguerden noch gheene rechte kennisse te hebben; Dat mede haer Ho: Mo: dooz geene redenen ter Werelt / nochte oock met eenighe presentarien / die nochtans in volkomen billichheyt aende selve wierden gedaen / konden warden gebiverteert; hander selver voornemen / omme / by pluraliteyt van advisen / de voozghemelte Heeren Ambassadeurs in Engelandt by speciale aenschuyvinghe te oordonnen / in effecte dat de selve aen haer Ho: Mo: souden hebben ober te stuyren Coppe vande meer-geroerde Acte / ende voozts punctuelijck te adviseren wat by haer E: / ofte eenigen van henluyden / inde voorsz saecke soude mogen wesen verhandelt / ende dat haer Ed: Groot Mo: upt alle 't selve te gemoet sagen beels swarigheden / ende onheplen die / by vooztganch van soodanige proceduyzen / ende de voorsz saecke verbljvende in alsulche termen als voogen is verhaelt / den Staedt van 't Landt / ende te goede Ingesetenen van dien souden hebben konstien overkomen / derhalven tot verhoedinge van dien / ende insonderheyt omme / mits d'onseckerheyt der voorsz saecken in Engelandt / het groote werck vanden Dyede / dooz de voozverhaelde maniere van procederen der voorsz Provincien / gheen nieuwe toevallen subject te laten / op den vijfden Junij deses loopenden Jaers goet-gebonden hadden de meer-gemelte Heeren van Beverningh / ende Meupoozt te doen aenschuyben / dat de selve nochmaels / ende sonder eenich tijde verlies / dooz alle mogelijcke / ende bedenckelijcke middelen / ende motiven hooch-gemelte Heere Protector met een uptterste effort souden trachten te disponeren omme sich met het meer-geroerde temperament te contenteren; het werck / in allen ghevalle / daer enen dirigerende / dat daer op eenmael finaelijck mochte warden gheweten wat vande dispositie van sijne hoocheyt vooz 't uptterste soude wesen te verwachten / met byvoeginghe dat haer Ed: Groot Mo: verstonde / den dienst vanden Lande daer aen ten hoochsten te zyn gelegen / dat de voozschreve saecke niet langer bleve succueren in onseckerheyt / maer dat de selve / ofte volgende Jere meer-geroerde temperament / ofte met overleveringhe vande voozschreve Acte vierde ter neder gestelt ;

27. Daer op dan ghevolcht is / ghelijck de meer-gemelte Heeren van Beverningh / ende Meupoozt op den tmaelsten der selver Maent / so aen haer Ho: Mo: / als aen haer Ed: Groot Mo: hebben geadviseert / dat by de selve nochmaels / met allen ybet / ende getrouwichheit / alle bedenckelijcke argumenten / redenen / ende andere middelen / ghebruycht / ende by ghebracht zynde / omme sijne hoocheyt van

bande dick-gheunionneerde des selfs sustenne te diberteren / de selve daer van niet heeft kunnen werden afgehebracht / ende dat sy verhalben / in voldoeninghe van 't jonght-gheunionneerde haer Ed: Groot Mo: aenschypvens / de meergevoerde Aere epntlyck aen hooch-gemelte sijne hoocheyt hebben ter handen gestelt ;

28. 't Welck mogelijk / by d' een of d' ander toehal / noch in 't geheel gedeckneert / ofte immer s' booz een gherupmen tijdt ghediffereert soude hebben kunnen woerden / indien den booz-verhaelden onmatigen pber / ende de hoven-gheroerde p'cipitante p'ceduren bande Heeren Gedeputeerden van eenighe P'vincien ter Generaliteyt haer Ed: Groot Mo: geen rechmatige redenen van becomeeringe / ende app'ehensie hadden ghegheben / van dat de boozs' saecke langer blijvende inde booz-gheroerde onseckerheyt / d'aengename ruste / ende getwenschte Wrede / die doch haer Ed: Groot Mo: nu te meermalen waren geadverteert sonder 't boozs' point tot geenem effecte te kunnen werden ghebracht / wel eenighe nieuwe / ende sozghelijcke toeballen subject sonde hebben mogen woerden.

E E R S T E D E E L .

C A P . I .

Divisie van 't werck , ende verhael van alle d'objectien,

1. **E**nde al-hoe-wel haer Ed: Groot Mo: vastelijck vertrouwen / dat / dooz het booz-geroerde oprecht/naecht / ende onghobepnst verhael van 't gepasseerde / alle die geene die 't selve met een ongep'occupeert oordeel sullen gesellen in te nemen / ende te overwegen / daer dooz in hun ghemoet volkomentlijck sullen wesen overtuycht bande sincere intentie / ende rechmatigen pber/ daer mede haer Ed: Groot Mo: in alle 't gene boozs' is / ten besten bande gemeene saecke / hebben ghep'cedereert ; dewyle nochtans eerst by de 3. Heeren Gedeputeerden bande P'vincien van W'ieslandt / ende van Stadt Goeningen/ ende Gummelanden / ende vervolghens mede by d' Heeren 4. Staten van Zeelandt / misgaders oock naderhant by d' Heeren 5. Staten van W'ieslandt boozs' / dooz seckere ingediende geschrijven / als hoven ghepoocht is aen d' andere P'vincien bande booz-geroerde haer Ed: Groot Mo: p'ceduren contrarie impressien te gheben ; Soo hebben haer Ed: Groot Mo: haer verplicht / ende genootsaecht gebonden / tot naeder onderrechttinghe van hare Sondtghenooten / misgaders van allen anderen die de boozs' geschrijven ter handen souden mogen zijn ghekomen / ende dese sullen sien / oock tot wederlegginghe bande p'atense redenen inde selve gheschrijven verbart / p'ets naeders hier by te voegen ; verklarende / ende obresterende in desen allen geen ander oochmerk te hebben / als hun selven / ende humne actien by de boozs' gheschrijften odtenslijck boozgestelt / misgaders d'eere / ende reputatie 's Lants van Hollandt / ende West-W'ieslandt te justificeren / booz te staen / ende te verdedigen / ende alle hun booznemen alleenlijck te tenderen tot ruste / wrede / eenicheyt / ende 't gemeene beste ;

2. In welke boozs' wederlegginge onne oydentelijck / ende buyten confusie

te procederen / soo moeten haer Ed: Groot Mog: p^rmitteren waer examinate / ende discussie vande boozsz geschziften te bebinden / dat de selve tenderen omme te bewijfen / so wel dat haer Ed: Groot Mo: niet souden hebben vermogen de booz: geroerde Acte van seclusie in voegen als boven te passeren / als mede dat / al waer 't schoon soo dat sulcks in haer Ed: Groot Mo: vermogen mochte zijn gheueest / echter het selve om verscheyden p^ragnante redenen hadde behoogen te werden naergelaren.

3. Dat tot bevestiginge van het eerste der boozsz positiven werden by gebacht / aen d'reene zijde eenige argumenten die de substantie vande boozschzete Acte / ofte de booz-geroerde seclusie in abstracto / ende sonder eenige verdere relatie gheconfi- dereert / toucheren; namentlijk

Eerstelijck dat de selve soude stryden teghens de constitutie / ende nature vande Dnie inden Jare 1579. tusschen de P^robincien aengegaen / volgende de welke de P^robincien tot alle deliberatien soude moeten treden / sonder eenige p^roccupatie ofte boozboozdeel / als waer mede de byzpheyt vande op^rinien wert wech ghenomen ofte geurbeert.

Ten tweeden dat de boozsz seclusie in vele deelen soude stryden met de monde- linge / ende schziftelyche verklaringen by de gemeyne Voudtgenooten gedaen in de extraordinaire Vergaderinge anno 1651. op de groote Zale vanden Hobe van Hollandt gehouden;

Ende ten derden dat de boozsz seclusie by haer Ed: Groot Mo: niet hadde be- hoogen te werden gedecefeert / ende peremptoerlijck vast ghestelt sonder daer op d' hooch-gemelte Heeren Staten van Zeelandt alhoogens gehoort / ofte daer ober met de selve in communicatie getreden te hebben.

4. Ende aende andere zijde mede eenige argumenten die / benebefen den Inne- houde vande boozsz Acte / nock reflectie maechen op de Republicque van Eng- landt / booz soo veel de selve Acte daer toe is relatif; als namentlijk

Eerstelijck dat 't concert ofte de onderhandelinghe / die ghep^rsupponeert werde daer ober ontwijffelijck met den Heere P^rocetoz vande hooch-gemelte Republic- que te hebben gheintercedeert / klaerlijck soude desfecteren vanden Text / ende in- rentie vande booz-gheroerde Dnie / ende in specie strydich wesen met het tiende Articul vande selve;

Ten tweeden dat de Resolutie tot de booz-geroerde seclusie niet wettelijck soude hebben konnen werden genomen tot beboozderinge / ende accomplissement van het Tractaet van Wyde (gelijck hier boven ghebduceert is gheschiet te zijn) sonder boozgaende kennisse ende betwillinghe vande ghemeene P^robincien / ten opsichte die materie by 't negende Articul van de boozsz Dnie gheheelijck / ende sonder re- serbe soude zijn ghestelt aen 't eenparich advis / ende consent van alle de Zeden vande selve Dnie.

Ende ten derden dat het passeren vande booz-geroerde Acte strydich soude zijn teghens de Resolutie by haer Ho: Mo: op den negenthienden Februartj lesleden / raekende het bozen-gementioneerde temperament / genomen: Ende dat / mit alle de boozsz redenen / haer Ed: Groot Mo: de booz-gheroerde Acte van seclusie niet souden hebben vermogen in voegen als boven te arresteren.

5. Dat 'wijders tot astructie van 't tweede der boozs positiven wederomme werden geallegeert aen d'eene zijde eenige redenen reflectie hebbende op den Staet in 't gemeen / als namentlijk.

Eerstelijck dat het passeren bande booz-gheroerde Acte van seclusie soude contrarieren de dierghekochte byzheyt / oock chocqueren / ende immuniëren de soubevalneteyt / ende gerechticheyt bande andere Provincien ;

Ten tweeden dat 't selve soude impliceren een subjectie / ende pusillanimitteyt / ende sulcx oock den Staedt byzengen in kleynachtige by andere Coningent / Reputelijcquen / Princen / ende Porentaten ;

Ende ten derden dat yxt de boozs seclusie onreentigheden / scheuringen / ende dissentien / soo onder de Regenten van 't Landt teghens den anderen / als onder de gemeene Ingesetenen tegens de Regieringe souden staen te resulteren ;

6. Ende aen d'andere zijde mede eentghe redenen / reflectie hebbende op den Hups van Oraigne in 't particulier ; als namentlijk

Inden eersten dat den jongen Heere Prince van Oraigne ende des selfs descendenten daer booz souden werden ontfet bande prerogativen / hen eenichsints aengeboozen /

Ende ten anderen Dat de boozs privatie / ofte seclusie soude zijn een excessibe ondanckbaerheyt tegens 't boozs Dorstelijck Hups ; ende dat om alle de selve redenen het passeren bande boozgeroerde Acte hadde behooren te werden naergelaten.

C A P. II.

Dat de Provincie van Hollandt . in crachte van hare Souveraineteyt , d'Acte van Seclusie in questie heeft vermogen te passeren ; ende solutie vande objectien daer tegens voortgebracht.

1. **E**nde omme verbolghens de boozs argumentatien / ofte presentie redenen / met soliditeyt te wederleggen / ende eerstelijck te betoonen inde macht : ende 't vermogen van haer Ed. Groot Mo: te zijn ghesweest tot het arresteren bande booz-geroerde Acte van seclusie / sonder bekrone van pemandt / preremptoirlyck te resolberen ; Soo dient booz al wel in achtginge genomen het vast fundament tusschen alle de Provincien bytten controverse / dat naementlijck by de Staten bande respectie Provincien / peder inden sijnen / is de volle / ende absolute Souberaineteyt / indifgades het indisputabel recht / ende d'onbepaelde macht / omme over alle saecken / die by de boozs Dins / ofte by particulier consent bande Provincien sende Generaliteyt niet zijn gedefereert / by huij selven te resolberen / disponeren / ende decreteren / ofte daer inne te doen / ofte te laten / het geene de selve booz den dienst van hare Provincie / ofte bande Inghesetenen van dien noodich achten / ofte anderints goerbinden mogen / sonder dat sich daer mede eenige andere Provincien / ofte pemandt ter Wereldt heeft te hemoepen ; gelijck sulchs oock by de booz-geroerde gheschiften bande booznoemde dze Provincien / ende namentlijck by de deductie van wegen d' hooch-gemelte Heeren Staten van Zeelandt op den dertichsten Juny lesleden ter Vergaderinghe van haer Ho: Mo: Ingedient / in terminis wert geposeert.

2. Daer uyt dan bloept / 't gunt mede allenthalven in confesso is / dat peder bande selve Provincien in 't particulier competeert d'absolutie/ende souberatne dispositie over het maecten van Stadthouders in haere Provincie / ofte om beter te leggen/ over het deferen / ende confereren van soodanige macht/aucthoriteit/ende gesach/ als aen boozgaende Stadthouders bande Hertogen/ Gzaven/ ofte Heeren vande boozs Provincien/ hier beboozens by de selve Hertogen/ Gzaven / ofte Heeren is/ ghesefereert gheveest/ ofte oock wel van soodanighe mindere/ ofte meerders aucthoriteit/ als de Staten vande selve Provincien/ naer ghelegentheydt/ souden mogen goetbinden ; ende spectalick mede omme de boozs collatien te doen op alfulche Personen/ ende weder omme daer van te secluderen soodanigen / als de selve Heeren Staten raetsaem achten / sonder oock gehouden te wesen daer op te hooren 't aduys van yemant anders / ofte daer over met eenige andere Provincien pzeatable communicatien te houden / ten ware eenighe particuliere verbintnisse met andere Sondrghenooten ghemaect in desen in consideratie quame / daer van hier onder nader sal boozgproochen; Alle 't welcke mede applicabel is op de electie/ ofte secluste van Gouverneurs / ende Capiteyns Generaels over de particuliere Provincien/ midtsaders oock van Admirael's ten reguarde van soodanige Provincien op welkers constitutie/ ende gelegentheydt de selve laest ghenoomde charge is applicabel; alsoo niet bevonden wert de dispositie over de boozs saecken/ ofte over eenige bande selve/ 't sy by de boozs Wnie/ 't sy by eenich particulier consent vande Provincien / aende Generaalt te wesen ghesefereert.

3. Ghelijck dan oock uyt de boozs redenen noch met meerder evidentie is blijckende / dat d'ene Provincie niets ter Wereldt en competeert over het aduys/ ofte de stemme van d'andere in saecken die men ghewoon is ter Generaliteydt te verhandelen / als waer uyt een vermenginghe van het boozschzebe souberain gesach/ ende een onepndelijcke confusie soude komen te resulteren ; maer dat peder Provincie privatibelijck competeert aengaende haer aduys / ofte stemme als boven/ affirmatibelijck / ofte negatibelijck / soodanigh te resolueeren / ende disponeeren als de selve te raede werdt ; ende dat de saecken ter Generaliteydt in deliberatie ghebracht / midtsaders daer op by de respective Provincien / peder naer sijn welgevallen / gheadvisseert wesende / alleenlijck reguard staet te werden ghemomen op de pluraliteyt vande stemmen / ende ofmen daer inne vermach ofte behoort by pluraliteyt te concluderen / ofte niet ; sonder dat ofte inden Text / ende de woorden vande boozs Wnie wert bevonden / ofte uyt de constitutie/ ende nature van de selve kan werden ghetrocken eenich verbod / ofte prohibitive stipulatie van dat de Provincien over saecken/ die t'eenigen tijde inde Generaliteyt in deliberatie souden mogen komen/ niet gheoozloft soude wesen/ om eenige considerabile redenen/ inden haren vast te stellen / 't een / of 't ander pinct/boozsoo veel haer aduys aengaet/ noyt te sullen toestaen ;

4. Ende omme in desen de waerheyt by haer Ed: Groot Mo: hier boven boozghestelt met eenige exempelen wat nader t'illustreren ; heeft niet de alderimpozteniste saecke die / by Menschen memoire / ofte geheuchnisse van Historien / in dese Nederlanden boozgeballen is ons gheleert dat soodanige negatieve Resolutie / ende verbintnissen somwijlen nootsaekelijck is? hebben niet d'Heeren Staten van

van Hollandt ende West- Vrieslandt / in de eerste beginselen van dese Republi-
que / separatelijck / ende niet alleen sonder d' andere Provincien / maer oock selfs
een gerupmen tijt vooz ende al eer d' Heeren Staten van Zeelandt daer toe konden
worden gebracht / (die nochtans ontrent die tijdt / meer als opt / gewoen waren in
alle gewichtige saccken met die van Hollandt pari passu te gaen) dooz een manne-
lijcke couragie ° geresolueert / ende vast geset / oock met groote secretesse haer by
Ede verplicht den Coninck van Spagnien noyt wederomme tot haren Prince /
ende Heere te sullen aennemen / ende synen Pame / Zegele / ende Titulen / noyt
meer te sullen gebuycken ? Soude nu wel met recht konnen werden gesustineert
dat 't selve was geweest stuydich met de constitutie / ende nature vande boorz Dnie
die doennaels (als hoets daer te voozen gesloten zijnde) noch soo versch inde ge-
dachten was ? Ende echter hadden d' andere Provincien ende specialijck die van
Zeelandt / als doen by meerder redenen / ofte schyn-redenen / omme haer ober
het doen van die van Hollandt misnoecht te houden / als wel inde tegenwoordighe
geleghentheit konnen werden bygebracht / aengesien die saecke comparabelijck
was van hooger impozantie / ende de Provincien nootfaeckelijck meer ter herte
gaende / als dese tegenwoordighe ; gemercht daer dooz / ende dooz d' onberanderlijc-
ke negatibe stemme van Hollandt / in kracht van 't negende Articul der boorz
Dnie / niet alleenlijck alle hope / maer oock alle possibilitie van reconciliatie / ofte
Vrede wierde wech ghenomen / daer nochtans soo weynich tijds te voozen het
werck / op die notable onderhandelinghe tot Ceulen voorgeballen / dooz d' interpo-
sitie vande Keysersliche Commissarissen / soo verre was geadjusteert geweest / dat
de Ministers van d' Heeren Staten Generael van wegen de selve de boorz hande-
linge bygewoont hebende / d' opgestelde Articulen aen hunne Commitenten ober-
gesonden / ende de selve by Dissibe / vooz haer advijs / wel ernstelijck gebeden had-
den rijpelijck te willen overwegen , ende examineren of niet beter en ware hen op
't naeste tot de presentatie inde voorz Articulen vervat te volgen , dan langer in so jam-
merlijcken , wreeden , ende onseckeren Oorloghe te continueren ; ende daer by aomen-
de dat de boorz onderhandelinghe alleenlijck dooz de lanckwijlicheit van de delibe-
ratten vande Heeren Staten Generael / ende 't bertreck vanden Hertog van Ter-
ra Nova / gheauthoriseerde van d' ander zijde / daer dooz veroozsaecht / buyten ver-
holch / ofte bestuyt gebliben was ;

5. Hebben niet d' Heeren Staten van Hollandt ende West- Vrieslandt / naer dat
den Hertoch van Anjou / Mancon / &c. Broeder vanden Coninck van Franckrijck /
(die by d' Heeren Staten Generael tot Protecteur vande Nederlanden / ende by de
meeste Provincien tot haren Prince ende Heere was aengenomen) in Januarij
1583 de Stadt van Antwerpen / ende verscheyden andere Steden met de Wapenen
van 't Lant hadde soecken te overballen / couragieuslijck ende constantelijck gese-
folueert / selfs tegens 't advijs van den Heere Prince van Oraigne V V I L L E M ,
hooch- loffelijcker memorie / hooch- gemelte Heere Hertoch noyt wederomme / te
sullen aennemen / ofte met den selven in eenighe reconciliatie te treden ? daer toe
nochtans alle d' andere Provincien doennaels verkeerdelijck met een groten ernst
waren ghepozteert . Ende heeft men echter doennaels die van Hollandt noyt
voozgeworpen / dat de selve daer mede peccerden tegens de constitutie / ende na-
ture vande meergeroerde Dnie ; jae is ter contraire evident dat sonder d' zene /
ende

ende de andere der boorz's couragieuse/ ende stantvastighe Resolutien wy alle noch op deser upre souden sitten onder een miserable subjectie / ende dienbolgende het essentieel oodch-merck bande boorz's Dnie noyt soude wesen bereyckt, ten ware mogelijk Godt Almachtich ons echter noch bande boorz's subjectie/ dooz eenige miraculen/namaels hadde gelieven te bezyden.

6. In cas de Heeren Staten van Hollandt/ ende West-Overijssel/ na de ontpdelijcke compositementen van den Graue van Leicester/ ende naer des selfs laetste verreckt upr dese Landen/ haer by Ede hadden gelieven te verbinden den selfden noyt wederomme/ booz soo veel haer aduys aengingh/ tot Gouverneur / ofte Capiteyn Generael te sullen admitteren/ soude haer sulcx niet gheoorloft zijn gheueest: ja soude men haer daer ober niet noch op huyden moeten roemen?

7. Indien van onse Boorz-Overijs/ te weten de Heeren Staten van Hollandt/ ende West-Overijssel/ affonderlijck tot priuatie van den Coninck van Spaigien van alle heerschappye ober den selue Lande onwederoepelijck hebben vermogen te resolueren; indien de selue Heeren Staten/ tegens de intentie ende inclinatie bande andere Provincien / booz soo veel in haer was/ de seclusie van den Hertoch van Anjou/ Alantou/ &c. hebben vermogen vast te stellen/ sonder daer mede de constitutie/ ofte nature bande Dnie te hebben geinscringeert; soo hebben oock haer Ed: Groot Mog: tegenwoordich de booz-geroerde Acte van seclusie / in abstracto gheconsidereert / ende sonder reguard te nemen op de relatie die de selue soude mogen hebben tot de Regieringe van Engelandt/ daer van hier naer vveeder sal boozden gesprooken/ sonder eenighe infractie bande selue Dnie/ wettelijck vermogen te apresteren.

C A P. III.

Dat inde groote Vergaderinge, Anno 1651. gehouden, egne verklaringen zijn gedaen, daer jegens de voorz's Seclusie soude stryden.

1. **W** At nu wijders aengaet 't gene mede tot astrictie van 't boorz's eerste postrijf/ in 't eerste cas/ wert geallegeert / dat namentlijck de vooren geallegeerde seclusie in heele deelen soude stryden met de mondelinge / ende schriftelijcke verklaringen bande gemeene Bondgenooten/ in den Jare 1651. op de booz-geroerde extraordinaire Vergaderinge / raekhende 't boorz's subject gedaen; welcke verklarungen euidentlijck souders presupponeren eene ghegenerale affectie/ ende inclinatie tot de promotie van den hooch-gemelten Heere Prince van Orange inde eminentie functien by de Heeren des selfs Prodeceffeurs bekleedt.

2. Soo ghelieven de booznoemde Provincien booz eerst te considereren/ ende upr het bovenstaende nazre aen te mercken / upr wat insichten / rebenen ende motiven haer Ed: Groot Mog: tot het nemen bande booz-geroerde Resolutie zijn gedisponceert geworden/ niet smaechende nae enige de minste disaffectie die in haer met rebenen soude mogen werden getaxceert;

3. Ende konnen des niet te min haer Ed: Groot Mog: op de boorz's allegatie
(booz

(Voor soo veel de selve tot bewijs van eenich engagement wert voortgebracht) niet waerheit seggen/ nochte inde voorsz. extraordinaire Vergaderinge/ nochte inde particuliere conferentien doemiddels met eenige Provincien gehouden/ opt ofte opt/ haer pets te hebben laten afgaen/ waer op soodanighe p^r-suppoost als boven soude konnen werden gefondeert;

4. Ende soo wanneer by eenige andere Provincien pets daer toe tenderende inde hooch-gemelte Vergaderinge/ ofte inde voorsz. particuliere conferentien twerde ingezacht/ ofte voorgeleit/ 't selve altijts/ soo veel in haer was/ met vigueur te hebben gedebatteert;

5. 't Geene d' Heeren Staten van Zeelandt/ die de voorsz. argumentatie inde voorzgeroerde hare Deducctie principalijch gebruiken/ boven alle anderen wel bewust behoorde te zijn/aengesien met de selve/ ontrent de voorsz. tijd/ over 'tvoorzgeroerde point/ in menichbuldige particuliere conferentie/ van wegen haer Ed: Groot Mo: veele pverige debatten zijn gevallen;

6. Gelyck dan oock daer van noch klare getuygenisse kan geben/ seckere Propositie/ op den vijf-en-twintichsten Aprilis des voorsz. Jaers 1651. door Gedeputeerden van haer Ed: Groot Mo: inde Vergaderinghe bande hooch-gemelte Heeren Staten van Zeelandt eerst by monde gedaen/ ende vervolgens oock by geschrifte overgelevert;

7. Ende is' voorwaer boven al verwonderens weerdich dat die geene die de Resolutie by haer Ed: Groot Mo: tot seclusie als boven genomen culperen/ om redenen dat de selve strydich soude wesen tegens de byz. bande deliberatien die in haer Ho: Mo: Vergaderinge souden mogen komen voor te vallen/ tot astructie van dien selfs p^r-supponeren/ ende oock/ omme 't voorsz. argument concludent te maechen/ moeten sustmeren/ datmen alberepts aen den hooch-ghemelten Heere Prince voor 't ghepasseerde inde hooch-gemelte Vergaderinghe soude wesen verbonden/ dat is/ datmen de byz. deliberatie dien aengaende al 't enemael soude quijt zijn. Ende wie hoozden opt soodanighen argumentatie/ datmen omme tot conservatie van pets te perswaderen/ voor een fundament sal leggen/ ende voor reden gebruiken dat 't selve alberepts is verlozen?

Hoe verre, ende in wat saecken, d' Unien tusschen Hollandt, ende Zeelandt gemaect de selve Provincien obligeren, omme *communicatiu consilii*, ende niet separatelijck, te resolveren; Ende dat het decreteren vande voorgezoerde Seclusie tegens de voorz. Vnien niet strydich sy.

W AER mede van komende aen de derde p^r-atense reden tot astructie van het voorz-gheroerde eerste positif gheallegeert/ namentlijck dat haer Ed: Groot Mo: niet souden hebben vermogen de voorzgeroerde seclusie peremptoirlijck vast te stellen/ sonder daer op alvoorens te hebben gehoort de consideratien bande Heeren Staten van Zeelandt/ ofte daer over met de selve in conferentie getreden

gereden te zijn geweest / op w^{er}suppost dat sulchs soude streyden tegens de particuliere Wten tusschen de Provincien van Hollant ende Zeelant / inde Jaren 1575 ende 1576. gemaecht: So moeten haer Ed: Groot Mo: dien aengaende vooz eerst w^{er}mitteren dat de selve wel hadden ghewenscht / oock met reden niet anders verwacht / dan dat / alwaer 't schoon soo dat de Provincie van Zeelant gemynt hadde by haer Ed: Groot Mo: yets te wesen ondernomen 't gunt de voozgeroerde W^{er}nien in eenigen deele soude mogen choqueren / daer ober echter by d'hooch-gemelte Heeren Staten vande selve Provincie egeene klachten ter Vergaderinghe van haer Mo: Mo: ende sulcx loco plane alieno, geadresseert / ende gedaen souden zijn geweest / maer dat in sulken gevalle de gew^{er}supponeerde / contrabentie aen haer Ed: Groot Mo: in 't particulier / discretelych / ende gelych / tusschen soo naeuw ghemieerde Bontgenoten betamelijch is / gerep^{er}senteert soude zijn geworzen / te meer dewijle de meer-hoogh-ghemelte Heeren Staten van Zeelandt / vooz 't arresteren vande vooz-gheroerde Reductie / van wegen haer Ed: Groot Mo: op ontfangen abbertentie van eenich vooz-oordeel / dat dien aengaende by de selve albereyts soude wesen gelept by 't Missie van date den achtstenden Junij lestleden, in alle minelijchheyt was aengheboden / omme aen den geenen die haer Ed: Mo: daer toe souden believen 't auchtoziseren / te geben soodanigen openinge / ende kennisse van haer Ed: Groot Mo: doen / ende laten / ontrent het voozgeroerde subject / midtsgaders vande redenen / ende consideratien die de selve hadden ghemoveert tot het geeue voozsz is te procederen / dat haer Ed: Mo: daer mede ontwyffelijch souden hebben ghenomen factisfactie / ende contentement ; met gantsch byzondrijch verstoek / omme dien aengaende geen bozder voozoordeel te willen admitteren / maer veel eer / met een ongep^{er}occupeert ghemoet / naer inghenomen onderrichtinge als boven / begrijpen wat inde vozen gedebuceerde conjuncture van saechen hadde konnen / ofte behoozen ghedaen / ofte gelaten te worden.

2. Van dewijle het d'hoogh-gemelte Heeren Staten van Zeelandt des niet jegenstaende / anders heeft ghelieft / soo moeten haer Ed: Groot Mo: op de voozgheroerde allegatie alhier seggen / dat de selve nebens de meer-hoogh-gemelte Heeren Staten van Zeelandt / wel verstaen / achtervolgende de voozsz particuliere Wten / betamelijch te zijn ober saechen daer inne beyde de vooznoemde Provincien notabel interesse hebben / by eene vande selve niets peremptoirlych te wesen ter neder gheselt / sonder alwoozens daer op de consideratien vande andere te hebben ghewoort / ende dat ober sulchs by haer Ed: Mo: inde vooz-gheroerde der selver Reductie oock voozsichtelijch woerd gheposeert: Dat het niet fatcoenlyck soude wesen, noch oock wel saen in 't vermoghen van een van beyden, omme effectieve een Stadthouder te committeren, ende te stellen over hare particuliere Provincie sonder kennisse, ende advys vande andere;

3. Maer dat daer benebens in desen staet te consideren / eerstelijck dat seer groot onderschept is tussen een effectieve ofte affirmatieve dispositie / ende tusschen een negatieve verklaringhe over diergelijcke saechen ; als by van hooger consideratie wesende / metter daer een Stadthouder separatelych te verkiezen / ofte sonder voozgaende communicatie als boven een Provinciael abdis tot electie van een Capiteyn Generael ter Generaliteyt effectieve in te brengen / dan wel alleenlijck vast

bast te stellen datmen d'een of d'ander Persoon tot de hoozsz digniteyten niet ver-
kiefen / ofte met sijne stennge daer toe niet promovieren sal ; naedemael dooz het
eerste den geenen bande hoozsz Bondtgenooten die ghepze-tericert / ofte niet ghe-
consuleert soude zijn seer lichtelijck merckelijcke onghemacken effectibe souden
konnen werden toegebracht / daer ter contrarie dooz 't andere hooz de niet ghecon-
suleerde Bondtgenoot geen notabel interesse kan werden geallegeert.

4. Doch hooz al / 't gunt in desen decisoir is / dat de meer-hoogh-ghemelte
Heeren Staten van Zeelandt eerst ¹⁰ op den een-en-twintichsten September
1652. sonder enige pze-allable communicatie / ofte conferentie met haer Ed: Groot
Mo: te hebben gehouden / by separaet beleyt / ende aparte Resolutie hebben ter ne-
der ghestelt / ende vervolgens mede ¹¹ op den acht-en-twintichsten Julij des hooz-
leden Jaers / plotselijck / ende selfs sonder eenige hoozgaende advertentie aen haer
Ed: Groot Mo: daer van te geben / hooz advijs Provinciael ter Generaliteyt in-
gebracht / datmen den Jongen Heere Prince van Ozaigne van doen af aen behooz-
de te designeren tot Capitayn / ende Admirael Generael van dese Vereenichde
Nederlanden / met 't geene verders / de selbe materie raeckende / inde hoozgh-
voerde Resolutie bande hoogh-gemelte Heeren Staten van Zeelant van date den
een-en-twintichsten September hoozsz is begrepen, ende conden haer Ed: Groot
Mo: derhalven op 't fondament bande hoozsz Dnie niet noodich / jae selfs / niet ge-
raden binden ober het subject in desen geroert te verfoecken de consideratien / ende
't advijs van die geene die haer op 't selbe subject albereyts by aparte dispositie on-
bequaem hadden ghemaect omme daer ober een ongepze-occupeert advijs te kon-
nen geben ;

5. Waeromme dan oock haer Ed: Groot Mo: in allen gevalle niet hadden
verwacht dat meer-hoogh-gemelte Heeren Staten van Zeelandt / die ober 't sel-
ve subject de meer-geroerde particuliere Dnien / in voegen hoozsz / soo mercke-
lijck hadden ghehoegueert / ofte de geheugenisse van dien soo spoedich souden
hebben verlozen gehad / ghelijck haer Ed: Groot Mo: als nu upt den Text
bande hooz-geroerde Deductie niet sonder verwonderinge bemerken geschiet te
zijn / ofte andersints / daer van de memorie noch behouden hebbende / niet sonder
merckelijcke inconsideratie anderen t'onrechte souden hebben willen insimuleren
van een faulte daer aen sp selfs haer inder waerheyt soo hooghlijck plichtich had-
den gemaect :

6. Behalven dat oock in desen peremptoir is / ende upt het bovenstaende ver-
hael van 't gepasseerde naeckelijck kan werden afgenomen / dat soo wanneer
haer Ed: Groot Mo: by lecture bande hooz-geroerde Missive bande Heeren van
Beverningh / ende Nieupoort / in date den vijftienden Aprilis lesleden / bande
ernstighe intentie / ende finale Resolutie van den Heere Protector voozen ghe-
roert / kennisse hadden bekomen als doen geen tijd van langhswijghighe delibera-
tien / ende bezre communicatien / maer wel van prompte Resolutien / ende hooz al
van secrete directie / in een saecke de gemeene welbaert soo hooghlijck betreffende /
was geboozen ; Op hoedanige occasien / jae selfs simple allegatien van nootfaer-
kelijckheyt om spoedighe Resolutien te nemen / d' Heeren Staten van Hollandt /
ende

ende West-*Vrieslant* t' anderen tijde/ oock waameer de voorsz partticulars *Wise* in allen deele noch) was in volkomen obseruantie/ ende biguer (daer ter contrarie tegenwoordich het meerendeel van den inhoude van dien dooz de veranderinge van tijden impracticuabel gheschieden / ende in disobseruantie geraecht is) die van *Zeelandt* wel ten goede geduyt hebben dat de selve op 't hoogste / ende importantste *Poinct* 't welck kan worden bedacht / ende daer op d'argumenten inde voozgeroerde *Deductie* gebuyckst meest applicabel zijn/ namentlijk op de delatie vande souberaineteit / ofte verkiefinge van een *Grave* / separatelijck / ende sonder voozgaende communicatie als boven / hadden gelieuen te resfolueren.

7. ¹² Blijckende by de memorialen / ende Registers dat soo wanneer in den *Jare* 1584. deliberatien vielen omme de souberaineteit vande *Dereenichde Nederlandtsche* *Provincien* op te d'aghen aen den *Coninck* van *Brancryck* / ende de selve *Provincien* t' annexeren aen die *Croone* / onangesien als doen by d' *Heeren* *Staten* van *Hollandt* ende *West-Vrieslant* daer inne / tot naerhominge vande voorszrebe partticulars *Wisen* / gegaen warden met soodanige scrupulositeit dat de selve / daer ober versocht hebbeende d' aduysen vande respectie *Hoven* van *Iustitie* / ende *Camerre* van *Beecheninge* binnen hare *Provincie* / ende naer de receptie vande selve aduysen nu bereypt wesen daer op de deliberatie ten *principalen* te beginnen / nochtans goetgebonden hadden daer mede te superfederen ter tijden ende wijlen toe de consideratien van die van *Zeelandt* alwoozens ghehoort (de welke ten dien sine met toefendinge van *Coype* der voorsz aduysen expresselijck beschreuen waren) daer op een ceurparich besluit ter eenre ofte ter andere soude hebben mogen werden gemaecht / echter des niet tegenstaende by de *Heeren* van *Zeelandt* daer inne met soodanige acceleratie was geprocedeert / dat de selve al vooz de receptie der voorsz aduysen de delatie vande souberaineteit als boven in den haren separatelijck / ende sonder eenige voozgaende communicatie / vast ghestelt hadden; Ende dat al-hoe-wel d' *Heeren* *Staten* van *Hollandt* daer dooz notorielijck wierden gestelt in een inevitable necessiteit omme ofte haer sonder hare vyde deliberatie / ende ghenoechsaem blindelinghe den *Coninck* / ende de *Croone* van *Brancryck* mede te onderwerpen / ofte andersints d'obseruatie van *Heeren* tegens de *Privilegien* / ende scheidinge vande voornoemde *Provincien* / soo tegens de selve *Privilegien* / als mede tegens de voorsz *Wisen* / te moeten subject worden / soo hebben de selve nochtans niet d' allegatien van die van *Zeelandt* van dat sy geoordeelt hadden de voorsz saecke geen uytstel te konnen lijden haer laten te vyde stellen / al-hoe-wel uyt de voorsz *Registers* / ende memorialen ghecolligeert kan worden / dat d' *Heeren* *Staten* van *Hollandt* ende *West-Vrieslant* andersints by haer selven / insonderheyt om der selighe wille / meerder inclinatie hadden / ende vooz de gemeene saecke dienstiger achten hare bescherminge by de *Coninginne* van *Engelant* te soecken;

8. Ende omme hier mede dese solutie te besluyten / bewijle doch naer 't boven gheallegeerde important exempel alle anderen / die noch in groote menichthe souden konnen worden by gebuyck / geen meerder nadruck souden konnen geben / soo willen haer *Ed: Groot Mo:* d'hoogh-gemelte *Heeren* *Staten* van *Zeelandt* alhier noch alleenlijck geboden hebben dat de selve in hun gemoet gelieuen te overwegen

Wegen met wat rechematieheyt sy haer Ed: Groot Mo: konnen culperen hebben / ende ter saecke dat de selve pets sonder communicatie als boven soudeu hebben gerefolbeert / omme in tijden ende wijlen hare Provinciale stemme ter Generaliteyt alleentlijck negatibe daer naer te dirigeren / op eene saecke / die de Provincie van Zeelandt / ofte niet ofte immers niet soo veel dan de Provincie van Hollandt is concernerende; daer haer Ed: Mo: met een ende den selven ademt de facto ter Generaliteyt openen een Provinciael advys / de Provincie van Hollandt soo sensibelijck raeckende / ende daer by haer Ed: Groot Mo: als Bondtbreeckers / onderdruickers bande bysheyt / ende gantsch ondanchbare Menschenen werden afgeschildert / sonder nochtans daer op haer Ed: Groot Mo: alhoorens te hebben ghehoort / ofte oock / onaengesien soo minnelijck versoeck als boven / ende dat notopzlijck inden tijdt geen versuym was te byeesen / daer op der selver bericht ende reden te hebben willen verstaen. Is dit niet recht een Splinter gesocht in een anders ooghe ende de Batck in sijn eygen ooghe niet te sien? het was hoorwaer te wenschen dat / volgende de bede in 't slot bande voorsz Reductie gesoecht / peber een in 't bysonder de oogen des verstaants recht waren geopent. By alle welcke redenen haer Ed: Groot Mo: achten overbloedich te sijn belwesen / dat in der selver vermogen sy gelweeft de voorsz geroerde seclusie / in abstracto gheconsiderereert / sonder bevroon van permant / positibelijck te decreteren / met volkomene wederlegginge bande pzetense redenen tot astructie van het contrarie als boven bygebracht.

C A P. V.

Hoe verre de respective Provincien vermogen separatelijck met in gespreck te treden, ofte te handelen. Ende dat Hollandt de voor-geroerde Acte van Seclusie op 't versoeck van den Heere Protector van Engelandt, &c. heeft mogen passeeren, ende doen extradieren, sonder daer mede d'Unie in-eenigen deele te chocqueren.

1. **E**nde omme verholgens mede ebidentelijck te betoonen / dat de voorsz Acte van seclusie by haer Ed: Groot Mo: oock op 't aenhouden van den Heere Protector bande Republijcque van Engelandt / Schotlandt / ende Irlandt / ende ten fine / nitsgaders in manieren als boven worttelijck gepasseert / ende aensyne Hoosheyt geextradeert heeft konnen werden / daer by met eenen wederleggende de pzetense redenen by de voornoemde Provincien bygebracht regens het passeren van dien voorsz soo veel de selve relatie heeft tot de Republijcque van Engelandt voornoemt / Soo staet daer op alleentlijck te examineren of by haer Ed: Groot Mo: oock eenige obergifte sy gedaen / 't sy by de voorsz Unie / 't sy by eenige speciale Resolutien daer door de selve de faculteet om sulchs te doen benomen soude sijn gewozden / gemercht by alle de Provincien in confesso is / gelijck oock hier boven is aengeroeert / dat de particuliere Staten van yder van de selve Provincien / in crachte van haer souberain gebiedt / alles by hun selven / ende sonder bevroon van permant / vermogen te doen / ofte te laten 't gunt sy te rade werden / uptgesondert alleentlijck 't geene de selve by de meergeroerde Unie / ofte by

by eenfch particulier consent expreffelijck / ende updruckelijck hebben gedefereert aen de Generaliteyt.

2. Tot bewijs van hoedanige overgifte ofte delatie vooz eerst / ende principa-lijck geallegeert werdende het zijende Articul van de felve Unie / waer op by alle die geene / die de vooz-geroerde proceduren van haer Ed: Groot Mo: trachten te culperen oock het meeste fundament werdt gemaecht / soo sal mede vooz al noo- dich zijn daer op goede / klare / ende tastelijke solutie te geven; 't welck voozwaer seer licht om doen sal wesen / als maer alleenlijck den text / ende de intentie / ofte de meyninge van 't voozsz. zijende Articul van de Unie aend: chtelijck werdt gecon- fereert met 't geene by haer Ed: Groot Moog: in desen als boven is gheresolbeert / ende in 't woerck gestelt / dicterende 't selve Articul / Dat geene vande Provincien, Ste- den, ofte Leden van dien eenige Confederatien ofte Verbonden met eenige Nabuyr-Heeren, ofte Landen sullen mogen maecken sonder consent vande selve Geuneeerde Provincien ende Bondgenooten; Daer op dan vooz eerst wel staet te ponderen de kracht / ende het recht verstant van de woorden Confederatien ofte Verbonden, ende hoe bezre Confe- deratien ofte Verbonden in hare essentie verschillen van onderlinghe ghespreken / van naeckte verklaringen / ofte beloften / van ghemeene Verbintenissen / jae selfs van Contracten / ende sinple Tractaten;

3. Zijnde notopz / ende by alle Politijcque Schrijvers in confesso, dat een Con- federatie / ofte Verbondt eygentlijck is een seer naeuwe verbintnisse van Rijcken / Staten / ofte Landen / tot gencene offensie / tot reciprocque defensie ofte dierghe- lijcke; ende dat gantsch geen comparatie kan worden gemaecht tusschen de selve / ende een obligatoyre verklaringe / belofte / ofte naeckte verbintnisse tot het doen / ofte laten van d'een of d'ander particuliere saecke; jae dat selfs noch merckelijck onderschept is tusschen een Contract van vundtschap / een simpel Tractaet over eenige particuliere commoditeyten / als tot bezpdinghe van eenige aengheloude- tie Schepen / ofte tot af-doeninghe / ende verhoedinge van eenige verhoedinghe in de Pabigatie / ofte Commercie; ende tusschen een Confederatie / ofte Ver- bondt.

4. Zijnde wel sulcks dat alle Confederatien / ofte Verbonden sijn Tracta- ten / Contracten / Verbintenissen / ende reciprocque beloften / maer niet / vice versa, dat alle Tractaten / Contracten / Verbintenissen ende Beloften sijn Confedera- tien / ende Verbonden; ghelijck oock wederomme / dat alle Tractaten / sijn Con- tracten / Verbintenissen / ende Beloften / maer niet / tez contrarie / dat alle Contra- ten / Verbintenissen / ende Beloften wederom sijn Tractaten; Ende alhoewel al- le de voozschrebe specien van obligatien meest worden geintroduceert door onder- linge ghespreken / soo konnen nochtans onderlinge ghespreken oock notopzijck intercederen sonder dat een van alle de selvespecien van obligatien werde ghecon- traheert.

5. Dat nu het geene waer over in desen werdt gesproocken / alleenlijck is een obligatoyre verklaringe / ofte belofte van haer Ed: Groot Mo: over een particu- liere saecke die volkomentelijck / ende absoluteelijck dependeert van der selver sou- veraine

beraine dispositie sonder wedersegghen van gemant / is hier boven ebidentlyck / ende wyloopich aengewesen / ende dat derhalven het selve in gheenem deele onder den naem van confederatie / ofte verbondt / ja selfs niet onder den naem van Tractaet kan worden gherekent.

6. 't Welck moghelyck noch des te klaerder sal werden ghehatt / indien men gelieve te denken dat alle die ghene die een confederatie ofte verbondt met den anderen hebben aenghegaen daer doo? geconfedereerden / ende Bontgenoot gewoorden zyn / daer nochtans seer notoo? ende tastelyck is datmen doo? t passeren van soodanigen Acte als boven geen geconfedereerde / ofte Bontdgenooten werden soude ; ja selfs datmen doo? t aengaen van importante Tractaten / daer inne nochtans gheen confederatie / ofte verbondt is insluerende / geen geconfedereerden ofte Bontdghenooten wert ; ende sulchs is kennelyck dat den Koninck van Spaignen / onaengesien de Tractaten van Wyde / ende Marine met syne Majestejt gemaect geen geconfedereerde ofte Bontgenoot van desen Staet kan worden genoemt. Dyt alle twelcke van ebidentlyck volcht dat de respectibe Provincien niet gheseydt konnen worden by het boozgeroerde thiende Articul bande boozsz Onie in eenighe deele te hebben overgeghen / ofte haer verbonden omme gene obligatoire verklaringe / ofte beloften / ober saecken van haere souberaine dispositie dependende / aen enige naebuyl-Heeren / ofte Landen / te mogen doen sonder consent van de boozsz geuniteerde Provincien / ende Bontdghenooten / ja selfs niet omme gheene Contracten / ofte simple Tractaten / ober eenighe particuliere saecken / commoditeyten ofte ghelegghentheden / nochtans gheen confederatie / ofte verbonden zynde / sonder consent als booren te mogen aengaan.

7. Blyckende daer benebens oock seer ebidentlyck boven de nature / ende eygenschap bande boozsz woorden / daer van tot noch toe alleendelyck is ghesprooken uyt den Tert van't Eerste Articul der boozsz Onie / ende uyt deconnexteyt van dien met het boozsz boozgaende thiende Articul / dat in het selve thiende Articul volgende de meyninge / en intentie bande Bontgenooten / eyghentlyck wert ghesproken van confederatie / ende verbonden van alsulcke nature als is de boozsz Onie selfs nademael is het boozzgheroerde 11 Articul / by maniere van exceptie / of precautie immediatellyck werden ghesubjungeert dese naerbolgende woorden Des (nota) is overkomen dat, soo verre eenige nabuyl Vorsten, Heeren, Landen, ofte Steden sich met dese voorz Provincien begeren te unieren ende hun in dese confederatie [nota] te begeben, dat sy daer toe by gemeen advys, ende consent van dese Provincien, ontfangen sullen mogen worden.

8. Eben als of de boozgemelte Bontgenooten souden seggen dat de een of de ander / ofte oock eenigen bande boozsz Provincien / niet sullen vermogen sonder consent als boven / met enige Nabuyl-Heeren / ofte Landen haer soo danich te verbinden ofte unieren dat de selve Nabuyl-Heeren / ofte Landen daer mede tacite ghenoechsaem in't boozsz verbondt van Onie souden werden begrepen / maer dat soo waanneer de een ofte de ander / ofte oock eenige van de meer gemelte Bontdgenooten genegen soude mogen wesen / alsulcke confederatie / ofte verbonden met enighe Nabuyl-Fursten / Heeren Lande ofte Steden te maerken / als van daer van

alboozens kennisse soude moeten werden ghegeven aende andere Bondtgenooten omme alsoo met ghetween aduys / op de admiffie bande selbe Fursten/Heeren/ ofte Steden / inde boozsz Confederatie / ende Dnie / ofte andersints nae exigentie van saecken / te werden geresolueert ; op dat niet booz het aengaen van eenighe alsulcke separate Confederatie / ofte Verbonden als boben / eenighe Nabuyz-Heeren / ofte Landen / buyten aduys / ende consent bande boydere geuniceerde Bondtgenooten / inde boozgeroerde Confederatie / ofte Dnie genoechsaem in effecte souden werden in begrepen / ende dat ober sulcx gemandt / ofte eenighen bande selbe gheuniceerde Bondtgenooten / buyten haer weten / ende wille eenich ander geconfedereerde soude werden opgedrongen :

9. Gelyck inder daet soude geschieden soo wanneer de een of de ander / ofte oock eenigen bande boozsz Provincien / sonder aduys / ende consent bande anderen / met eenige Nabuyz Fursten / Heeren / ofte Landen / quamen aen te gaen eenige Confederatie / ofte Verbondt van alsulcke nature als is de meer gheroerde Dnie selfs : Want naedemael die gheene / die soodanighe Confederatie / ofte Verbondt soude hebben aengegaen / in kracht van dien / ghehouden / ende verobligeert soude werden de boozsz hane / ofte haer bysondere / ofte separate geconfedereerde ende Bontghenoot te assistieren / ende te helpen defenderen jegens alle Wytheemische ende Intheemische machten / ende daer booz oock nootsaekelyck wederomme booz de boozschrebe Wytheemische / ofte Intheemische machten selfs soude komen te werden gheoffenseert / geattaqueert / ende besprongen / in welcken gevalle van oock de andere Provincien / achtervolgende / ende in volboeninge bande boozsz Dnie / gehouden souden wesen deseibe haer gheoffenseerde Bontgenoot te assistieren / ende te hulpe te komen / so blyckt klaerlyck dat booz het contracteren van alsulcke separate Confederatien / ende Verbonden als boben de boydere geuniceerde Bondtgenoten indirectelyck / ende buyten haer consent souden worden ingewickelt / ende gheobligeert tot / ende in een precise assistentie / ende defenstie van sodanich Nabuyz-Furst / Heere ofte Staet als waer mede alsulcke separate Confederatie / ofte Verbondt aenghegaen soude wesen / ende dat mitsdien oock soodanich Nabuyz-Furst / Heere ofte Staet buyten der selber aduys / ende consent / inde meer gheroerde Dnie ghenoechsaem in begrepen / ende hen / buyten haer weten / ende wille / mede in effecte een geconfedereerde soude zyn gheworden / het welck dan / als een indirecte admiffie inde selve Dnie / met groote reden by het boozsz thiende Articul van dien werdt gepercabeert / ende vervolgens in het elfde Articul daer aenbolgende aenghewesen in wat boegen d' admiffie ofte receptie van eenighe Nabuyz Fursten / Heeren ofte Landen / inde boozsz Confederatie / ofte Dnie directelyck ende ordentelyck sal mogen gheschieden ;

10. Alle 'twelcke alhoewel uyt de Text bande boozsz Dnie / ende speciallyck uyt de woorden ende conteriteyde bande boozsz thiende ende elfde Artikulen teeenmael evident is / ende dienbolgende oock genoechsaem als met handen te tasten dat de dispositie van het selve thiende Articul op 't passeren / ende extraderen bande boozgeroerde Acte in geenen deele is applicabel / dewyle nochtans de booznoemde Provincien / inde boozsz hare gheschiffen / als een fondament schijnen te presupponeeren dat / ingebolghe van 't boozsz thiende Articul / egeent Provincie / ofte Provincien /

vincien / sonder consent bande anderen/ eenige onderhandelinghe/ hoedanich dese-
 be oock soude mogen wesen : ofte eenigh concert met eenige Saburg-Heeren/ ofte
 Vanden soude moghen by der handt nemen / ofte in't werck stellen (twelck echter
 noch tot astructie van der selber sustenue in desen in geenen deele soude konnen die-
 nen/ gemerckt by / ofte van wegghen haer Ed. Groot Mo. ober de voozgheroerde
 Nete eegene d'alderminste onderhandelinghe/ ofte concert met den hooch-ghemelten
 Heer Protector by der handt ghenomen / ofte in't werck ghesfelt is) Soo meynen
 haer Ed. Groot Mo. niet ondienstlich te sullen zyn hier benedens te werden aen-
 gewesen in wat voegen de vooz-Guberen die ober het maccken bande voozsz Vnie
 seifs by / aen / ende present zyn gheweest / ofte hare Gedeputeerden daer toe speciale
 last / ende oorde ghegeven hebben het voozsz thicnde Articul hebben verstaen/ ende
 gepracticeert ; als buyten twyffel zijnde dat de selve / bermits haere innerlycke ken-
 nisse / in't berstant bande voozgheroerde Vnie niet sullen hebben gemist/ ende dat
 haer oordeel / ende practyque in desen sonder eenighe scrupule kan worden ghe-
 volght / oock sonder eenige berispinge behoort geholght te mogen worden.

11. Ende sullen haer Ed. Groot Mo. derhalven tot afsnydinghe van alle ver-
 dere oppositie / ende tot volkomen oertuyppinghe van die gheene / dewelcke onder-
 nommen hebben de voozberhaelde der selber cinere / ende oprechte proceduren te
 taxeren / met allegatie van pertinente erempelen / klaerlyck ende handt-tastelyck
 doceren dat de beleyders bande voozsz Vnie de meyninge van voozsz 10. Articul
 niet anders hebben ghevat dan eben in sulcker voeghen als daer van hier vooren de
 interpretatie is ghedaen / ende dat dienvolgende alle de voozsz geuineerde Probin-
 cien / ofte yder apart / ofte enigen bande selve te ghelycke / sonder de anderen / seifs
 binnen weynighe Jaren naet sluyten bande voozsz Vnie / met naburighe Conin-
 gen / Republycquen / Princen / ende Potentaten in gespreck / ende in onderhande-
 linge zyn getreden / oock ten behoeve bande selve niet allernyck ghemeene verbinte-
 nissen / ende belosten dickmaels ghepasseert / maer oock tot verscheyden regien
 daer mede Contracten / ende simple Tractaten aengegaen hebben : daer wyt dan
 met eenen sal blijcken hoe abusivelyck by de Heeren Staten van Zeelandt inde vooz
 gheroerde hare Deductie wert geposeert dat niet bebonden soude werden by eenige
 Provincien opt yets van soodanighe natuyre als is de voozsz secluse (op het aen-
 houden vanden voozsz Heer Protector ghecreteert) te wesen ghedaen / ofte by der
 handt genomen.

12 13 Ende soo is vooz eers by de Heeren Staten van Hollandt ende West-
 Vrieslandt op den tweeden Juny des Jaers 1579. ende sulcx noch binnen de vyf
 Maenden naet sluyten bande voozsz Vnie particulierlyck / ende tharen eyghen
 koste/naer den Coninck van Denemarchen gecommittiert Bartholomeus Bups /
 alias Grepplius / Pensionaris van Gorrichem / omme by Syne Koninlycke
 Majest. met alle bequame wegen ende middelen, aen'te houden, ende te wege te
 brengen, dat de Schepen doenmaels aldaer aengehouden ontslagen mochten werden,
 &c. gelyck dan oock den selven Bartholomeus Grijpius inde voozsz syne negotia-
 tie soodanich succes heeft ghadt dat daer op de effectieve ontslaginge bande voozsz
 aengehouden Schepen is geholght.

13. ¹⁴ Soo hebben voorsz inden Jaer 1580. ende sulckx in't eerste Jaer na dat van 't sluyten der voorsz Unie/de Provincien van Zabant/ Vlaenderen/ Neche-
len / Vriellant ende de Ommelanden / met den vooz gemelten Hertoge van Anjou /
Mancon/ etc. een notable handelinghe aengebangen/ende oock een solemneel Crac-
taet gesloten op den drie en twintichsten Januarj 1581. daer aenbolgende / tegens
't goet binden bande Provincien van Gelderland , Cournay/Cournesij / Utrecht,
ende Over Yssel / jae selfs niet met het beste contentement van die van Hollant ende
Zeelant, alhoewel de selve haer eyndlijck / op de persuasie van den Heere Prince
Willem hooghlofelycker ghebachtenisse / mede inde voorsz handelinghe met goede
circumspectie hebben ingelaten / onder suffisante verseeckeringhe dat op der selver
by ende gerechtigheden / nae hare intentie / bepooylich soude werden gebigileert :
behalven dat oock die bande Ommelanden noch niet puylich hadden geconsen-
teert / maer alleenlyck verklaerd / datse hen niet en souden opposeren teghens het
geene met den hooghgemelten Heere Hertoge soude werden gehandelt.

14. Ende heeft oock dienbolgende wederomme de Heere Philips van Mar-
nix / Heere van Mont St. Audegonde / op ordre / ende instructie van den Heere
Prince Willem hooghlofelycker memorie / van wegen die van Hollandt ende Zee-
landt / particuliere sozge gebzagen / oock van den hoogh-gemelten Heere Hertoge
¹⁵ bedonghen dat / alhoewel Syne Hoogheyt in kracht van den voorsz Tractate
over de voornoemde andere Provincien beroepen / ende gemackt wierde tot abso-
lut Prince / ende Heere / eben als voozgaende Hertogen / Gaven / etc. respectibe-
lych waren gheweest / met voikomene overgifte van Politie / Justitie / ende Do-
mainen / echter die van Hollandt / ende Zeelant voornoemt / onaenghesien den
voorsz. Tractate / niet voorder verbonden ofte gehouden souden zyn / dan omme
mette voorsz andere Provincien te hanthouden eene goede / ende oprechte ober-
eenkomst / eenicheyt / ende verdrach / ende hen te voegen met de selve in't gene de
gemeene Oorloge was belanghende / ende tot dien eynde oock / gheduprende de selve
Oorloge / te contribuieren pro rato gedeelte van haere quote ende sich met deselve ge-
bzagen soo op den boet / ende loope vander munte / als oock in alles / wat betreffen
soude de wederzydige handthoudinghe van Privilegien / rechten ende ghewoonten
der respectibe Provincien ; inboeghen dat zy niet verbonden / ofte ghehouden sou-
den zyn tot anderen last / noch jurisdictie / selfs niet in't gundt soude moghen aen-
gaen de bedieninge der Politie / soo van Steden / Dorpen / Gehuchten / ofte ande-
re Plaetse inde voorsz Provincien ; maer dat die souden blyven in den seiben staet /
conditie ende qualiteyt / als die gewoest waeren soo by de Pacificatie van Gent /
als by de belofte die meer-hoogh-gemelte Heere Hertoghe ; aen de gemelte Prince
van Oraigne hadde gedaen ; gelyck daer van vooz 't pfeeren van den cedt aen de
hoogh-ghebachten Hertoghe / naer date van 't sluyten des voorsz schrebe Tractaets
op den twaelfden February 1582. binnen Antwerpen / in ghevolghe van't ghene
als boven was bedonghen / een schriftelycke Acte / ofte renversael is ghepasteert :
daer op noch particulierlyck staet te remarquieren dat de voorsz prerogativen
oock vooz die van Utrecht / als met die van Hollandt ende Zeelandt onder een / en
'selve goubernement wesende / zyn gestipuleert ; onaenghesien d' selve van Utrecht
haer in geenem deele / oock selfs niet onder beneficte bande voorsz stipulatie / on-
der den meer-hoogh-gemelten Heere Hertoge hebben willen begehven.

15 Ende alsoetwel alle de voorsz Handelingen / metten meer hoogghemelten Hertoge ghegeven / zyn van seer groote consideratie / ende oock / nae 'toordeel van haer Ed. Groot Mo. / dooz de voornoemde Provincien van Zabant / Vlaenderen / Mechelen / ende Vrieslandt, tegens de intentie vande Provincien van Gelderlandt, Courmay / Cournevis / Utrecht ende Over-Yssel, om ghewichtige redenen / niet hadden behoozen gheentameert / ende buyten expres consent van die vande Ommelanden, mitsgaders teghens de goede meyninghe van die van Hollandt ende Zeelant / soo pberich ghegeven / veel min als boven voltrocken te zyn geweest / soo wert nochtans niet bevonden dat de selve laetst genoemde Provincien oyt hebben gesustineert dat daer mede de voorsz Onie wierde geïnfringeert / ofte dat de voorsz eerstgenoemde Provincien attentcerden tegens 't thiende Articul vande selve / noch te oock dat van wegen die van Hollandt / ende Zeelant dooz de particuliere voorszorge van den voornoemden Heere Prince Willem hochloffelijcker memorie de voorsz Onie in eenigen deele was geledeert / gemerckt in alle de voorsz Handelingen pber van het zyne heeft getraceert / namentlijck vande overgifte / ofte conferbatie vande particuliere goederen / Domaynen / ende gherechtigheden sner Provincie / met het geene vorders vande Souberayne dispositie der Staten van de selve was bependerende / sonder sich daer mede vande voorsz Onie te scheyden / ofte haer / dooz eenige confederatie ofte Verbondt / soodanigh met eenighe andere Rijken ofte Staten te vereenigen / dat de selve Rijken / ofte Staten daer mede gelijck als inde voorsz Onie gecompromendeert soude zyn geweest / het ghene eyghentlijck is waer tegens het meer gealligeerde thiende Articul vande selve Onie prohibiti belijck is disponerende.

16. 16 Soo hebben oock naderhandt die van Gelderlandt naer voozgaende separate Handelingen / den meer hoch-gemelten Heere Hertogh op speciale ende aparte conditien mede aengenomen.

17. 17 Soo zyn in Junio vijftchien hondert een en tachtigh / ende sulckx noch geen berdehalf Jaer nae het sluyten vande voorsz Onie / op Instructie / ende last van Syn Excell. ende de Staten van Hollandt / naer Bremen gesonden de Heeren M. Leonard Casembroodt / haer ordinaris in den Hove van Hollandt / Pieter Janz Werboom / ende Barent Pietersz tot bebozderinge van vericheyden Poincten raechende de Negotie / ende Commerce / de afdoeninge van eenige onbehozlijcke lasten / etc. welckers Negotiatie geen goet succes ghehadt hebbende / insonderheyt ten opsichte die van Bremen onaengesien allemoglijcke Remonstrantien / niet hadden willen verstaen tot afdoeninghe vande lasten / ende nieuwichheyt by de selve ghestelt op den Harinch soo hebbe de voorsz Synne Excell. ende de Staten voornoemt die van Bremen by serieuse Brieven nochmaels versocht / ende vermaendt alsulcke lasten / ende nieuwicheden af te stellen / ofte dat andersindts de selve ghenootsaecte soude zyn daer teghens met ghelijcke middelen te doen versien ; Op welcke laetste clauvule te noteren staet / dat de Collegien ter Admirali- teyt doen maels noch waren Provinciale Collegien / ende de Middelen van de Convopen / ofte het verhoogen ende het verlaghen vande selve noch pribatibe was staende / ter dispositie vande Staten dier Provincie daer de selve wierden ghebe-
ven/

ven/daer inne naderhandt in den Jare vyftien-hondert feben-en-neghentich/
tot verhoedinghe van verſcheyden inconuenienten/ merckelijcke veranderinghe is
geballen.

18¹⁸ Soo hebben noch de Heeren Staten van Hollandt in October des boorz
Jaers vyftien-hondert een-en-tachtich/ op voo:gaende ſpecial point van be-
ſchypvinge/ ghereſolueert dat Joachim Ortel als Agent van wegen die van Hol-
landt ende Zeelant aen de Koninginne van Engelandt ſoude werden geſonden;
Ende is den voo:moenden Ortel oock eenighen tydt daer naer in qualiteyt als
Agent Generael naer Engelandt verreeft/ op ſpeciale Commiſſie/ Vrieden van
Credentie/ ende een ſeer pertinent Inſtructie vande Staten van Hollandt ende
Weſt-Vrieſlandt.

19. Soo is oock den ſelven Joachim Ortel/ nae dat hy inde boorz qualiteyt/
ende voo: laſt als hoven/ van wegen de hooch gemelte Heeren Staten van Hollant
verſcheyden ſaecten hadden gheregoteert/ ende naderhandt in Auguſto vyftien-
hondert vier en tachtich/ nevens Jacob de Giſſe Bailiu van Bruggen/ ende
van den Lande van Vyze/ in Commiſſie vande Generaliteyt by hoochſt-gemelte
Coninginne/ ende aen't Hof van Engelandt wierde gheemployeert ¹⁹ ſeparate
laſt/ ende byſondere ordre gegeven geweeſt by de Provincien van Hollant, Zeelant,
Vrieſlant, ende Vtrecht: Op welckers particuliere ordre gemelte Ortel oock alleen
verſcheyden communicatien van importantie met hare Majestejt gehouden heeft:
Ende heeft den ſelven naderhandt noch een gheruymen tijdt in ſyne bedieninghe/
als Agent Generael van Hollandt ende Zeelandt aen't Hof van Engelandt ge-
continueert.

20. Soo hebben oock de Heeren Staten van Hollandt ende Weſt-Vrieſlandt/
korts nae het af-ſweeren van den Coninck van Spaignen haere Edeputeerden
ghefonden op den tijerdach in't Dupesche Rijsch/ omme de ſelue af ſweeringhe
met het gheene daer aen dependeert te juſtificeren/ ende de rechtsaerdicheyt van de
ſaecte deſer Landen te bethoonen: ende is het ſo verre van daer dat sulcx by de
andere Bondigenooten qualijck opghenomen ſoude zyn gheweest/ ofte gheduydet
voo: infractie vande Onie/ ²⁰ dat ter contrarie ſoo wanneer de Generaliteyt nae-
derhandt mede ghereſolueert was/ ten fine als hooren/ op den boorz tijerdagh
een Ambaſſadeur te ſenden van wegen de Provincie van Hollandt wel expreſſelijck
geallegeert wierde dat deſelue niet ſoude helpen dragen de onkoſten ter ſaecte van
dien te ſupporteren/ om redenen dat zy te hooren haer debboz dien aengacnde
alberepts t' haren koſte hadden gedaen.

21. Soo hebben verſcheyden Provincien/ nae dat den hoochghemelten Heere
Hertoch van Alencon/ Anjou/ etc. die van Antwerpen/ ende eenighe andere Ste-
den van het Landt als boven hadde ſoeken te oberhallen ²¹ onaengeſien die van
Hollandt/ ende Zeelandt/ een extreme aberſie hadden omme met ſyne Hoocheyde
wederom te handelen ofte te reconcilieren/ echter des niet jeghenſlaende wederom-
me met den ſelven ghetraecteert: ſonder dat by die van Hollandt ende Zeelandt
voo:z oyt ghejuſtineert is sulcx teghens de Onie te ſteyden/ maer hebben de ſelue
deel

heel eer / siende dat zy sulckx niet wettelijck konden beletten / 't selve sonder hevighe oppositie voortganch laten gewinnen.

22. Soo hebben oock de Provincien van Brabant / Gelderland, Vlaenderen / Zeelandt, ende Mechelen / inde honorable legatie van verscheyden Heeren uyt peder Provincie die in den beginne van den jare 1585. aen de Coninck van Franckryck afsghedaen zyn omme syne Majestejdt aen te bieden de Souberainitejt deser Landen / hunne Gedeputeerde by ²² particuliere Instructien / ende Commissien van wegen hare respectibe Provincien ghelast ghehadt tot veel meerder obergifte / ende ruymere conditien als in de Artickulen van weghen de Generalitejdt aen de voorsz Heeren Afgesanten gesamentlijck mede ghegeven waren verbat; ghelijck ter contrarie aen de andere zyde die van Hollandt / ende Drecht hunne Gedeputeerden met ²² particuliere procuratien meerder hadden gherefingeert als 't concept bande Generalitejt was inde bringende / al wederomme op het voorsz presuppooft dat peder tracteerde van het syne / eben als hier boven ten reguarde bande Handelinghe met den Hertoge van Anjou / Mancon / etc. is geallegeret.

23. Soo hebben de Heeren Staten van Brabant in het begin van den voorsz Jare 1585. den voornoemden Heere van ²³ Ghyse oock particulierlijck aende hoochstemelte Coninginne van Engelandt gedeputeert gehadt.

24. Soo hebben wederomme de Heeren Staten van Hollandt / ende West-Vrieslandt in Martio 1586. aen de Conincklyche Majestejdt van Franckryck specialijck gedeputeert Hendrick vander Beecken / selfs noch zynde in actiuelen dienst / ende eedt als Commiss Generael bande Conhopen ober de Geuniceerde Provincien / omme te vorderen ontslaghinghe van eenighe Hollandtsche Schepen inde Havenen van Franckryck gearresteert; oock hem hersien met ten ²⁴ seer pertinente Commissie ende Instructie / daer uyt het onderscheyden recht bande respectibe Provincien / ende specialijck mede van die van Hollandt ende Zeelandt / klaerlijck kan werden af genomen.

25. Soo hebben de Heeren Staten van Utrecht in Julio 1588. (wel is waer / dat sulckx geschiede inde factieuse Uperstersche tijden) Nicolaes van Meethercken aen hare Majestejt van Engelandt gefonden op ²⁵ particuliere Commissie ende Instructie bande selve; aen welcken van Meethercken oock by secreete memorie noch eenighe saecken van merckelijcke impoztantie by de hoochstemelte Heeren Staten in mandatis gegeven zyn gheweest.

26. Waer by noch verscheyden andere exempelen van ghelijcke nature souden konnen werden gehoecht; van alsoo de selve ten deelen naderhandt zyn voorgebalen / daer van oock eenighen noch zyn in verscher memorie / ende ten deelen uyt de Registers bande andere Provincien / die haer Ed. Groot Mo: niet machigh zyn / souden moeten werden gheverificeert / soo sullen haer Ed. Groot Mo: (welckers oochmerck in desen alleentijck geweest is ebidentelijck / te bewijfen dat selfs die geene die de voorgheroerde Onie hebben ghemaccht / ofte helpen maecken door hunne practijque getoont hebben aen het voogerderde tiende Artickule bande selve geene
ander

andere interpretatie te konnen worden ghegheben / dan soodanighe als hier boven is verhaelt (haer daer inne niet verder eslargheren; Wenshende alleenigh / naer allegatie van alle de bodenstaende exempel / te moghen verstaen of de jeghewoondige Regenten binnen de meergenoemde drie Provincien / naer overweging van dien / de rechte meyninghe / ende ghenuiene explicatie van den voorsz. Text van't ehiende Articul sullen gelieven te emplecteren / ende te ghelijcke hare Doozouderse te salveren vande blasme / die de selve hare Doozouderse jeghentwoordich dooz de vooz-gheroerde hunne gheschiften onbergheijckelijck meer als haer Ed. Groot Mo. werdt aenghezeven; dan of sy noch lieber aende woorden van't voorsz. Articul sullen willen geben een gantsch verkeerden sin / ende soodanigen interpretatie als den text / ende de connexiteyt / volgende het voozen gealligeerde / geensints kan liden / onnime haer Ed. Groot Mo. nebens hare salige Doozouderen / die soo onberdrietelijck ende oprechtelijck hoort ghemeene beste hebben geeyvert / met de schult van meynedicheyt ende hontbreckinghe te mogen beladen.

27 Ende willen haer Ed. Groot Mo. in allen ghevalle vertrouwen / by soo verre de selve dooz de voozghemelte losselijcke / ende noyt ghenoech gepresen Doozouderen vooz de continuatie vande voorsz blasme noch niet ten vollen konnen werden gheguarandeert / dat immers syne Excell. den Heere Prince Willem Hooghloflicher memorie haer van alle vordere oyspraecke bezeyden sal; ende by soo verre de voorsz zalige Doozouderen en onder de voozgeroerde condemnatie noch souden konnen werden getrocken / dat immers wel ghemelte syne Excell. onsterflicher ghedachtenisse / welckers memorie de voornoemde Provincien inde voorsz. geschiften ten minsten uytterijcke soo losselijcke roemen by haer niet t'eenemaal sal worden geabandonneert: ende dat de selve Provincien sullen ghelieven te gedenden / dat meer-welghemelte Syne Excell. onsterflicher ghedachtenisse de voorsz aparte deputatie van Mr. Leonart Casembroot / ende des selfs mede Gecommitteerden selfs heeft ghepromoveert: dat de selve syne Excell. den voornoemden

27 Ortel als Agent van die van Hollandt apart met particuliere Brieven van ad-dres heeft versien: Dat de selve Syne Excell. vande voozgeroerde separate / ende voozwaer / seer bedenckijcke handelinghe met meer hoogghemelte Heere Hertoch van Anjou / Blancon etc. den 28 Promoteur ende Beleyder is gheweest: doch de voorsz tweede 29 separate handelinghe ofte reconciliatie met den selven Heere Hertoch soo seer heeft bepyert dat d'Heeren Staten van Hollandt / ende West-vries-landt ghenoodtsaecht zyn gheweest hem dooz speciale Gedeputeerden binnen Zeelandt d'oncere die Sjn Excell. daer dooz dagheelijcks meer ende meer was overkomende wel serieuselijck te laten representeren / ende dat dien volgende de voornoemde Provincien oock sullen konnen begrypen dat meer-ghemelte syne Excell. daer dooz / als een Ruchheit / ende Faulkeur van de voozgeroerde meynedicheyt ende handbreckinghe / aen de selve misdaet mede culpabel soude werden gemaect: Ende sulcks dat de selve Provincien/klaerlijck bemerkende dat de faulte / by haer Ed. Mo. de Provincie van Hollandt nu te laste gheleyt inebitabelijck mede de memorie van dien noyt volpresen Prince: hoben die van hare salige Doozouderen / met veel swaerder blasme beklat / noch liever sullen keeren tot de waerebekentenisse vanden rechten sin der voorsz Unie / als haer in alle de voorsz inextricable labirinthē verder ende verder laten berwarren.

28. Ende hoorbaer omme de boorzschreuen objectie vande boornoemde Provincien jeghenwoozdich / naer inghenomen kennisse van het boozen-ghebeduceerde / wat naerder by het licht te sien / soo konnen haer Ed: Groot Mo: niet anders oozdeelen / of is ghenoechsaem met handen te tasten in 't geene boozsz. is by de selve niet alleenlijck niet gepeccert te wesen teghens de boozsz. Unie / maer selfs in gheen deele ghebzupcht te zijn het upterste recht 't gunt weder Provincie achtervolgende de ghemelte Unie vermach te exerceren; indien haer Ed: Groot Mogende vanden beginne vande negotiatie in Enghelandt / ofte wel op het jongste vercreck vande Heeren Ambassadeurs derwaerts de boozghemelte Heeren van Weberningh / ende Nieupoort by speciale Commissie ende Instructie hadden ghelast het effect vande boozgheroerde Acte obligatoir aenden Heere Protector vande Republicque van Enghelandt / etc. in haren name te moghen toestaen / in cas de negotiatie daer op hadde ghesuyt / soo souden haer Ed: Groot Mo: nochtans in gheen deele gheseyt konnen worden eenighe confederatie ofte verbondt ghemaecht / ofte daer mede d' Unie in eenighen deele gecontrabeneert te hebben; ja souden haer Ed: Groot Mog: als dan noch deel minder ghedaen hebben als by die van ^{so} Gelderlandt ende Zeelandt / inde booz-geroerde notable Handelinghe in Brancrijk was gheschiet; want in plaerse dat haer Ed. Groot Mo: alhier last souden hebben ghegeven ghehadt omme te moghen obergifte doen van hare gherechtigheyt in een point niet te sullen gebruycken / soo hadden de boornoemde Provincien inde boozsz. Fransche onder handelinghe effective last gegeven omme / tot facilitatie van 't besuyt van dien/alle hare gerechtigheden / faculteyten / ende middelen aenden Koningh van Brancrijk over ghegeven / ende syne Majesteijt daer over de volkomene dispositie in handen gestelt te worden / booz behoudens alleenlijck de Religie / ende de Privilegien; Indien haer Ed. Groot Mo: sulchs in dier voegen hadden konnen ende vermogen te doen / ghelijck upt alle de boozen gheallegerde redenen / ende motiven evident is / wat couleur ter werelt sal dan konnen werden gegeven aende by-ghebrachte redenen omme jeghenwoozdigh ober 't boozsz. ghepasseerde haer Ed. Groot Mo: te culperen / daer de selve als nu tot 't gheene boozsz. is egeene de minste last / Commissie / Procuratie ofte Instructie (als inde booz-gheroerde handelinghen by de boozsz. andere Provincien was gheschiet) directelijck ofte indirectelijck ghegeven hebben: Indien soo menichbuldighe onderhandelinghen by eenighe Provincien in 't particulier sonder quetsinghe vande Unie als boven zijn in 't werck ghestelt / wat couleur sal dan ghegeven konnen worden aen de beschuldiginghe van eene Provincie by / ofte van weghen de welcke / als upt het hier bovenstaende narré kan blijcken / eghene de minste onderhandelinghe ober 't subject van de selve beschuldiginghe is ghegeven?

C A P. VI.

Dat de respectie Provincien niet ghehouden zijn aen de Bondt-genoten kennisse te gheven van particuliere ghesprecken, ofte handelingen die de selve met andere Koningen, Princen, ofte Staten souden moghen houden ofte drijven; ende dat Hollandt oversulcks oock sonder communicatie heeft vermoghen de voorsz. Acte van seclusie tot contentement van den Heere Pro-

rector vande Republijcque van Engelandt, &c. te passeren; jae dat, om verscheyden consideratien, daer van geen communicatie heeft behooren gegeven te worden.

1. **M**er omme in desen boozts te gaen tot examinatie vande boztere beschuytmiddelen tot support vande boozts bouballige argumentatie by ghebracht; dewijle doch selfs by de boozgeroerde Deductie vande boozts Onderhandelinghe ofte concert/ maer conjecturaliter/ ofte by foyme van gissinge wert gesproocken; Soo bemerken haer Ed: Groot Mo: booz eerst daer toe te werden geallegeert dat de selve in allen gheballie tot het arresteren vande boozts Acte van seclusie niet souden hebben vermoghen te procederen sonder daer van possible communicatie aende andere Bondgenooten te hebben gegeven/ maer/ in tegendeel van dien/ dat haer Ed: Groot Mo: de deliberatie daer over niet anders hadden behoozen te beginnen ofte te voltrecken/ dan in teghenwoozdigheyt/ ofte met boozgaende adbertentie/ ende adbijs vande selve Bondgenoten; Ende houdende booz af daer op alhier booz gerepeert 't geene tot wederlegginge van ghelijcke sustenne van noodtwendighe communicatie ten reguarde vande Provincie van Zeelandt in't particulier hier beboozent wijdtloopigh is gebeduceert/ booz soo veel 't selve ten desen is applicabel/ Soo willen haer Ed: Groot Mog: d'andere Provincien by desen wel gantsch vriendelijck verfocht ende gebeden hebben/ by hun selven nader te willen overpeynsen/ ende overwegghen tot wat eynde de boozschzebe communicatie soude hebben konnen dienen;

2. Want booz eerst soo sullen de selve Provincien gaerne toestaen/ dat de boozschzebe communicatie niet eerder soude hebben konnen werden ghegeven als naer de receptie vande booz-gheroerde Missive vande Heeren van Beberningh/ ende Pieupoort/ in date den vyfthienden Aprilis lesleden/ daer by de eerste adbertentie vande begeerte vanden Heere Protector dien aengaende aen haer Ed: Groot Mo: ofte by absentie vande selve aende Heeren hare Gerommiteerde Raden/ overgheschreven is/ te weten met ende nebens de receptie van het gheteekende Tractaet van Brede; ende tett anderen soo sullen d'op-gemelte Provincien nebens haer Ed: Groot Mo: mede sicheelijck konnen apprezenderen in hoedantige perplexiteyt d'Heeren Gedeputeerden vande respectie Provincien ter Generaliteyt/ inde boozschzebe gelegentheyt/ op de ouverture van sodanigen adbertentie/ souden zijn gestelt getweest.

3. Staende in sulcken cas booz de selve aende eene zijde te considereren/ of sy sodanighen adbertentie bekomen hebbende echter souden hebben konnen treden tot satisfactie vande boozschzebe gheteekende Tractaten/ sonder alboozens van alles communicatie te hebben gegeven aende Heeren hare Principalen/ ende wederomme aen d'andere zijde niet sonder bekommerringhe te overwegghen/ of sy oock booz de selve hunne Heeren Principalen/ booz haer eyghen consciencie/ booz d'Inghesereren van't Landt welckers welbaert d'opperste Wet moet zijn/ ende booz de posteriteyt souden hebben konnen verantwoozden/ mogghelijck booz uptstel van tijdt/ ende dilay/ occasie te hebben

te hebben gegeven van dat mits eenighe tuffchen komende rencontre / ofte andere toeballen die de faecken bande Werelt daghelijcks subject zijn / het groote werck vanden Wede / nu dooz Godes ghenade bekomen / wederomme in een droevighen Oorloch soude hebben uptgheberften ; welcke perplexiteyt haer Ed : Groot Mo : aendachtighlijck overweghende / de selve boozwaer soo groot binden dat / naer hant soordeel / of d'een of d'andere wegh te hiesen booz de boozschrebe Gedeputeerden seer beswaerlijck soude zijn geweest / ende ontwijffelijck soo d'een als d'andere / naer den upthal / ende den loop vande Wereltse faecken / mitsgaders naer de constitutie ofte veranderinge van de humeuren inde Provincien / haer groote ongelegentheydt soude hebben konnen causeren ;

4. Waer by dan gheconfidereert dat 't geente in dien gheballe booz haer luyder Persoonen noch wel het gerustste soude schijnen te wesen / wederomme booz den Staet van 't Landt herre het dangereuste / ende 't verbaerlijckste soude zijn gheweest / oock boven al dat de boozschreben saecke was puppy Provinciael / ghelijck hier boozen in't bzeede is aengewesen / ende sulcks de deliberatien vande andere Provincien in geenen deele subject / soo konnen haer Ed : Groot Mo : niet anders begripen / als dat de boozschreben communicatie de grootste misflagh vande gantsche Werelt soude zijn gheweest / jae soo verre dat de selve haer vustlijck imagineren / dat beele vande boozghemelte Heeren Gedeputeerden / die haer op de boozschrebe ouverture ter Generaliteyt present hadden moghen binden / haer innerlijck souden hebben bedroeft ghelijck / dat de selve dooz soodanighe onnodighe communicatie gheselt souden zijn gheweest in soo verbaerlijcke perplexiteyt / omme of den notoiren dienst van't Landt te moeten verbaerloosen / ofte immers den selven niet sonder excessibe bekommeringhe des ghevoets te konnen betrachten.

5. Ende en binden haer Ed : Groot Mo : boozwaer by naer geen redenen waer mede de boozschrebe Gedeputeerden vande Provincien haer in die ghelegentheydt tot verrichtinge vanden meesten dienst van't Landt / dat is tot spoedighe expedite vande boozschrebe Ratificatie / souden hebben konnen disponeren / als alleenlijck dat de selve / naer waerheydt / ende naer de nature vander saecke / hadden gelieven te appreherenderen dat de deliberatie ober het gecommuniceerde Poinct / de Generaliteyt / ofte hant Heeren Principalen in't minste niet was raekende ; ende mosten oock d'Heeren Gecommitteerde Raden eben om de selve redenen / ende de bozere circumstantien hier boozen verhaelt / de meer gheroerde communicatie noodsaeckelijck declineren / ghemerckt / in cas de selve communicatie ter Generaliteyt gegeven was geweest / by peder een niet anders soude hebben konnen werden op ghenomen / als dat sulcks was gheschiede omme daer op de deliberatien van haer Hoogh Mo : / ende vande respective Provincien af te wachten ; niet komende geimagineert worden / ghelijck immers haer Ed : Groot Mo : sich niet konnen imagineren / dat de meer ghemelte Heeren der selver Gecommitteerde Raden in soo importante ghelegentheydt dooz haere eenboudighe / ende innocente conduicte de meer ghemelte Heeren Gedeputeerden in soo verbaerlijcken perplexiteyt als boven souden hebben willen stellen /

ende / ghelijck als tot voldoeninghe bande curieusen alleenlijck / mede dephen een nieuwe tijdinghe / die lichtelijck noch soo menigh dupleret Christen - Mensch het leven ghehoest / ende hier naermaels soo menighe droevighe ziele beschrept soude hebben.

6. Behalven dat haer Ed: Groot-Mo: in gheenen deele können begrijpen waer op ghesondeert soude können werden de noodtsaekelijckhepde bande communicatie eener saecke die nu te meerimalen ghesepdt / ende onwederlegghelijck aenghekwesen is / privatijelijck / ende absolutelijck te dependeren aen der selber souberaene dispositie.

7. Hadden wel die van ³⁰ Gelderlandt / ende Zeelandt hare booz-geroerde particuliere Instructien huane Gedeputeerden op de boozs handelinghe in Franckrijck mede gegeven aende andere Bondtgenooten verroont ?

8. Hadden wel die van ³⁰ Hollandt / ende Utrecht huane particuliere gerestringerde Procuratien booz der selber Gedeputeerden inde boozs Fransche handelinghe ter Generaliteyt gecommuniceert ?

9. Het contrarie van dien is boozwaer te sien in't ³⁰ schriftelijck rapporte bande selve handelinghe in April 1585. aen haer Hoogh-Mo: ge-exhibeert / ende dat de boozschebe particuliere Instructien / ende Procuratien inde perplexer constitutie bande boozschelike handelinghe eerst te boozschijn komende / noch meerder perplexiteyt onder de ghesamentlijcke Gesanten hebben veroozaecht: Al-hoe-wel haer Ed: Groot-Mo: niet können begrijpen waeromme de boozs vertooninghe / ende communicatie in die gelegenthepdt niet en zy gheschiet / gemercht daer upt / inmers de saecke upterlijck ingesien zynde / geen perplexiteyt / geen tijdt versump / ofte eenige andere merckelijcke incommoditeyten (als wel notorlijck in desen) stonden te bezyesen.

10. Of noch de ³¹ particuliere Commissie by de ghemelte Provincien van Hollandt / Zeelandt / Vrieslandt / ende Utrecht ghesegheven aende boozmoemde Joachim Ortel / ten tijde de selve nevens den ghemelten Heere Bysse in Commissie van haer Hoogh-Mo: in Engelandt was / aende andere Bondtgenooten gecommuniceert zy gheweest ofte niet / is haer Ed: Groot-Mo: onbekent; Edoch dat 't geene de boozmoemde Heere van Mont St. Aldegonde / op ordre van sijne Princelijcke Excellentie hooghlofselijcker ghedachtenisse / van wegghen die van Hollandt / ende Zeelandt / by den hoogh-ghemelten Hertoch van Anjou / Alancou / Et. is te wegghen ghebracht / niet groote secretesse zy gemaneert gheweest / is haer Ed: Groot-Mo: wel bewust.

11. Ende al-hoe-wel hier by noch verscheyden exempelen van ghelijcke nature souden können worden gheallegeert / soo sullen nochtans haer Ed: Groot-Mo: haer contenteren met de byboeginghe van noch een alleenlijck / 't geene seer considerabel / ende noch versch inde memoirie is / naementlijck dat den Heere de Knuyt / inde Plenipotentiaris van wegghen desen Staedt op de Spaensche Wyde handelinghe

kinghe tot Maunster / als doen op particuliere Commissie ende Instructie van den Heere Prince van Orangie onserlijcher memozie / met de Spaensche Plenipotentiarissen heeft ghehandelt / ende ³² solemnele Tractaten gesloten / daer van haer Ed : Groot Mog : ter goeder trouwen konnen verklaren / noch gheene de minste communicatie / sels een gheruppen tijdt naer 't sluyten van de voorsz. Tractaten / te hebben ghehadt ; ghelijck d'andere Provincien oock niet onbetwust sal zijn / dat van den selben handel eghene de minste communicatie ter Vergaderinghe van haer Ho : Mo : prae- allablement ³³ gegeven ; al hoewel haer Ed : Groot Mo : mede niet anders konnen oordeelen / of hadde 't selve in de voorsz. laetste ghelegghentheyte oock sonder eenigh inconuenient konnen gheschieden ;

12. Ende voorszwaer als haer Ed : Groot Mog : insien de voorz. gheroerde Proce- duren van de voornoemde Provincien / soo konnen de selve Godt den Heere Almach- tich niet ghenoech loben / ende dancken ober de voorszichtighe conduite in 't onthou- den van de heimisse der voorsz. saechte aen haer Ho : Mog : by gheyzacht / ende ghe- pleeght / als upt de jeghentwoozdighen constitutie van de humeuren der voorsz. Pro- vincien ebidentelijck bespeurende / dat op de voorsz. ontijdighe communicatie niet an- ders als de continuatie van een Oorlogh / soo lamentabel / ende soo luctueus voorz. beyde de Partien soude hebben ghebolghet ; 't gunt nu / door de voorsz. conduite naest de ghenadighe bestieringhe / ende goevertierne medelwerkinghe van sijne Goddelijche Majestejt / noch is verhoedet.

C A P. 7.

Dat de Staten van de particuliere Provincien gheoorlooft is in saecken , hare Provincie privativelijck raeckende, oock door Ministers vande Generaliteyt yets te doen effectueren ; ende dat sulckx de bevvuste Acte van Seclusie door de Heeren van Beverningk, ende Nieupoort, aen den Heere Protector van de Republijcque van Engelandt , &c. vvel heeft moghen vverden ghe- extradeert.

1. **E**nde nademael haer Ed : Groot Mog : ten anderen mede bemerken dat / tot suppozt van de voorsz. caduque argumentatie / noch verders werdt gheallegeert / dat haer Ed : Groot Mog : in allen geballe de meergemelte Heeren van Beberningk / ende Nieupoort / tot 't gheene voorsz. is niet wettelijck souden hebben vermoghen te versoeken / ofte ghelasten / soo op 't fundament van een generael Actioma / Dat namentlijck Ambassadeurs, ofte Ministers van den Staedt, soo langhe de selve met dien titul, ende character blijven bekleedt, ende in hunne functie buyten s' Landts ageren op 't credit, ende met aensien van den Staet, oock de selve alleen repræsenterende, naer Rechten niets souden vermoghen aldaer te doen dan in den name, ende op ordre van de Generaliteyt, sonder te moghen luysteren naer de versoeken ofte bevelen, van eenige andere superic riteyt hoedanich die oock soude mogen wesen, buyten de selve Generaliteyt ; als mede op een praesuppositie sulckx by Instructie van haer Ho : Mog : expresselijck soude wesen verboden ; Soo willen haer Ed : Groot Mog : gaerne
bekennen

bekennen t'eenemael ignozant te wesen van die Rechten by de welke gheslatueert soude wesen dat publicque Ministers / als in desen / niet souden moghen lusteren naer eenighe versoeken/ ofte adresseen van anderen als van hare Committenten/ oock niet te konnen begripen op wat rebenen soodanighe Rechten souden wesen ghesondeert.

2. Maer weten ter contrarcte wel t'eenemael evident te wesen / aen d'eene zijde dat soodanighe Ministers daghelijchs ghewoon / ende oock / naer de natuypz van hare Commissie / gesonden zijn t'ontfanghen bescheyden versoeken van die geene / aen de welke sy gesonden werden omme de selve in den haeren ober te schryben ; ende sulche hebben oock / tot noch toe / alle Ministers van desen Staet soodanighe aen hen ghedate versoeken ober gheschreven / ofte aen haer Ho : Mog : in t'generael / ofte aen de Staten van de Provincien / ofte oock wel aen de Magistraten van de Steden / die de saecken / waer ober de boozsz. versoeken wierden ghedaen / concerneerden / in t'particulier ; ende aen d'andere zijde mede / dat soodanighe Ministers oock daghelijchs ghewoon zijn / niet alleenlych bescheyden saecken particuliere Provincien toucherende / op recommandatie / ofte aenschryvinghe van de Staten van dien / by den ghenen aen de welke sy ghesonnen zijn / ten besten te behoorden / maer oock niet ghehouden zijn te refuseren de versoeken / die aen haer tot sulcken eynde dooz eenighe Steden / ofte Collegien / midtsyders Personagien / ofte particuliere Personen werden gheadresseert ; waer van d'exempelen menichbuldich / ende peder ghenoech bekent / oock hier boozzen alberepts eenighen aengeruert zijnde / soo achten haer Ed : Groot Mog : t'eenemael onnodich daer van alhier meerder te produceren.

3. Maer dewijle d'Hooghghemelte Heeren Staten van Zeelandt in de boozgheroerde Deductie daer benebens hebben ghelieben te p:supponeren / dat de meer - ghemelte Heeren van Beberningh ende Rieuport by Instructie wel sozchbuldichlyck soude wesen ghezoemert naer alsulcke versoeken / recommandatien / ofte bevelen niet te lusteren / soo moeten haer Ed : Groot Mog : daer op verklaten dat de selve de boozsz. allegatie achten te wesen van n:erckelijche impozantie / ende daeromme oock wel ghelwenscht hadden dat / by de boozsz. Deductie / met enen aenghewesen / ofte gheexpresseert hadde gheweest het Articul van de boozsz. Instructie / daer inne soodanighe sozchbuldighhe restrictie soude mogen zijn te binden / of wel liever dat de boozzen van t selve Articul in de boozsz. Deductie sozmelijck hadden gheinsereert gheweest ;

4. Welck niet gheschiet zijnde haer Ed : Groot Mog : de moepte ghegheben heeft / omme pertinentelijck ende punctuelijck te doen naer lesen niet alleenlyck haer Hog : Mog : ordres ende Commissie van den vijftden ende thiennden Junij 1653. daer by de boozzoemde Heeren van Beberningh / ende Rieuport / nebens de Heeren vander Perre zal : ghedachtensse / ende Jongestal originelijck naer Engelandt zijn ghedeputeert / ende daer op de selve / volghende de nader bevelen van haer Ho : Mog : van den twintichsten der boozsz. hebben Maendt / separatelijck / ende succesibelijck derwaerts zijn veretrocken / maer oock d'Instructie booz de Heeren Cats / Schaep / ende den selven vander Perre in qualiteyt als Ambassadeurs

sadentz extraordinaris aen 't Parlement van de Republijcque van Engelandt booznoemt / by haer Ho: Mog: op den daze en twintichsten Augusti 1651. gheatrefteert / met de nader ordres van haer Ho: Mog: van den een en twintichsten October des boozschreben Jaers / ten tijde van het twaede vertreck van de ghemelte Heeren Rieuwpoort ende Jongestal / midtsgaders die van den neghentjenden ende twintichsten February deses loopende Jaers / ten tijde van het laetste vertreck van de ghesamenlijcke Heeren van Beberningh / Rieuwpoort ende Jongestal / daer op ghevolght / ende voorts alle andere Resolutien die by haer Ho: Mogende raeckende de Negotiatie van de meerghemelte Heeren / soo booz / als naer / zijn ghe-nomen.

5. Doch nademael haer Ed: Groot Mog: naer exacte perquisitie van alles / niet konnen bevinden in alle de boozschreben Instructien / Ordres / ende Resolutien / eenighe soodanighe prohibitive last / ofte sozchbuldighe restrictie te residieren / soo weten de selve daer op niet anders in plaetse van solutie te segghen / als dat haer Ed: Groot Mog: daer upt / aen d'eene zijde met bezwoesthepdt / bespeuren dat d'Hoogh-ghemelte Heeren Staten van Zeelandt haer booz een (boozwaer onmatighen) pber omme tot laste van hare goede Bondtghenooten / eenighe telleguelle Argumenten upt te binden / soo verre hebben laten beweghen / dat de selve / in een Point van soo merckelijcke importantie / ghelieven te poseren booz waerachtigh 't gheene haer Ed: Groot Mog: in rerum natura niet weten te binden / ende / aen d'andere zijde wederom met aenghenaemhept / bemercken / immers beslupten / dat d'andere Bondtghenoten / in 't gheene boozsz. is soodanighe effecten van den boozsz. onmatighen pber bespeurende / oock seer wepnich sullen defereren aen de bozdere allegatien / in de meer-geroerde Deducctie verbat / als alle booz effecten van een / ende den selven pber moetende werden ghereputeert.

6. Upt alle 't welcke haer Ed: Groot Mog: vertrouwen oberbloedichlijck te zijn gheblecken / dat seer abusvelijck wert gheposeert / Ministers van haer Ho: Mo: upt de nature van hare Commissie ongheoozloft te wesen / naer eenighe versoekten / ofte adressen van anderen / als van de Generaliteyt te moghen lustieren / ende noch veel abusvelijcker daer benebens te werden gepresupponeert / dat de booznoemde Heeren van Beberningh / ende Rieuwpoort sulchs particulierlijck by hare Instructie geinterdicert soude zijn gheweest.

7. Ende moeten haer Ed: Groot Mog: haer boozwaer bezwoeben / dat 'tgeene soo onlanghs in reguarde van anderen in veel considerabelder ghelegenthepdt booz goet was opghenomen / jeghenwoozdich in haeren reguarde soo odienlijck wordt ghetimpzeert ; Sullende haer Ho: Mog: ende de respective Provincien niet konnen ignozeren / dat soo wanneer booz-ghemelte Heere de knuyt / zijnde Plenipotentiaris van desen Staet tot de Minstersche Wrede-handelinghe / op last / ende Instructie van den Hoogh-gemelten Heere Prince van Orangie hooghloffelijcker memorie / byten kennisse / ende booz-weten van den Staet als boven / de booz-gheroerde Tractaten heeft belepdt / ende ghesloten / echter de selve was verbonden aen de Instructie / booz hem ende andere Plenipotentiaristen van

van desen staet op den acht-en-twintichsten October 1645. ghearresteert / waer inne
 33 Articul 96. expresselijck was ghestatueert / Dat gheene secrete Instructien son-
 der voorgaende kennisse vande Heeren Staten vande respectieve Provincien aende Heeren
 extraordinaris Ambassadeurs, ende Plenipotentiariissen souden mogen werden gegeven,
 nochte naer-gefonden; ende in cas sulcks by d' eene of d' andere Provincie, ofte
 yemand anders (Nota) boven vermoeden, soude mogen werden onderleyt, ende ghe-
 poocht te doen, sy Heeren extraordinaris Ambassadeurs, ende Plenipotentiariissen 'tselve
 niet souden mogen aennemen, maer strax verwerpen, ende daer van datelyck ad-
 vertentie geven aen haer Ho: Mo:, Ende dat den ghemelten Heere de Knuyt / achter-
 volgende 33 het 91. Articul vande boozsz. Instructie / de selve wel solemneijck hadde
 beswozen.

8. Indten dan nochte meer-hoogh ghemelte spne Hoochheyt / nochte den meer-
 ghemelten Heere de Knuyt booz faulte is gheimpureert / onaeinghesien alle de booz-
 verhaelde precautien / bytten kennisse van haer Ho: Mo: / particuliere Instruc-
 tie als boven te hebben ghegheben / ende ontfanghen / oock secreteijck solemnele
 Tractaten met den publijcken Vpandt vanden Staedt te hebben doen maechen /
 ende ghemaecht respectibe; met wat fundament sullen dan haer Ed: Groot Mo:
 booz Bondtbrakers werden gheculpeert ober / ende ter oirsaecke dat de selve aende
 booznoemde Heeren van Beverningk ende Nieupoort / hare natuurljcke Subjecten /
 ende Onderdanen / die gheene prohibitive ordze als boven hadden ontfanghen /
 ofte beswozen / eenighe particuliere aenschijdinghen hebben ghedaen; ende hen-
 lupden daer by niet anders gherecommandeert als dat de selve / by alle moghelijcke
 middelen / souden trachten hoogh-ghemelte Heere Protector te bewoghen omme
 sich met het booz-gheroerde temperament / jeghentwoozdich in 't twee-en-dertichste
 Articul van 't boozsz Tractaet van Dzebe gheinflueert / te willen laten verge-
 noeghen.

9. Ende of wel (omme de boozsz. saecke hatelijck te maechen / ende 't booz-
 gheroerde argument des te meerder te doen gelden) by de boozsz Reductie /
 onder anderen / mede wert gheposeert / Dat de oghemelte Heeren van Beverningk,
 ende Nieupoort d'extraditie vande voorgeroerde Acte oock mogelijck naer het aen-
 schryvens, ende contrarie bevel van haer Ho: Mo: souden hebben gedaen, Soos
 moeten haer Ed: Groot Mo: hier by oock / en passant / aentroeren / dat de selve
 bevinden 't boozsz. positif eben te wesen vande selve natuure als is de booz-geroerde
 allegatie van dat d' Heeren Ambassadeurs boozsz. by hare Instructie met soch-
 buldigheyt restrictibe last soude zijn ghegheben omme van niemandt als van haer
 Ho: Mo: eenighe versoeken / ofte addresen te ontfanghen / edoch dat hier op
 seer lichtelijck is te ontdekken dat noyt eenich contrarie bevel by haer Ho: Mo:
 aen de ghemelte Heeren Ambassadeurs aengheschreven is gheweest; zijnde notoir /
 dat ober 't boozsz subject van wegghen de Generaliteyt alleenlijck eenmael 34 na-
 mentlijck op den seften Junij 1654. aen de meer-gemelte Heeren Ambassadeurs is
 gheschreven / ende dat nochte in de Resolucie / dienhalve: ghenomen / nochte
 in de Missive dien volghende afgeschgaen / eenighe prohibitive clausulen teghens de
 boozsz. extraditie werden behonden; gelijck oock evident is / ende met d' epghen
 35 aenteecheminge van wegen de Provincie van Stabt / ende Landen op de boozsz.
 Resolucie

Resolutie gedaen/ klaerlijck kan werden gheboceert dat/ ten tijde vande delibera-
rie/ op de voorsz Resolutie gevallen / alleenlijck de aenwesende Wedeputeerde van
de selve Provincie / op syn tour advyserende , ghesulmeert heeft, dat de selve Resolutie
geamplieert behoorde te vverden met een prohibitive last aen de Ambassadeurs op-ghemelt,
omme vande voorsz Negotiatie gelijck die name by de voorsz aenteeckeninghe abus-
velijck gebuycht wert) sich te onthouden, ende de selve tot geen effect ofte besluyt te mo-
gen brengen ; dan dat sulcx niet hadde konnen gheschieden , vermits by de voorsz gemelde
Provincien het selve geexcuseert vverde: sulcx dat hier wederomme ebidently blycht
hoe lichtelijck een onnatigen pber permant buyten de waerheyt transporteert.

C A P. VIII.

Dat de respective Provincien, yeder apart, geoorloft is, tot bevor-
deringe vande Vrede met andere Landen , yets van het hare te contribueren ,
selsf sonder communicatie vande Bondtgenooten ; ende dat sulcx door 't ver-
leenen vande voorsz Acte aen den Heere Protector vande Republicque van
Engelandt, &c. niet en is gecontravenieert het negende artycul vande Unie.

1. **W** At nu wijders aengaet 't geene hier booren mede gheseyt is ten tweeden
voornamentlijck te werden geallegeert tot astructie van 't vooz-ghemen-
tionneerde propositij / namentlijck dat de vooz-gheoerde Resolutie van secluste by
haer Edel: Groot Mog: sonder communicatie ende bewilliginghe vande andere
Bondtgenooten niet wettelijck soude hebben konnen werden ghenomen tot bebo-
deringhe / ende accomplissement van het Tractaet van Drede ; ende dat sulcx soude
strijdich zijn met het negende Artycul vande meer-ghemelte Unie : Soo konnen
haer Ed: Groot Mog: daer uyt meerder bespeuren dat de vooznoemde Provincien/
die haer als boven hebben inghestelt omme de sincere intentien / ende rechtmatige
Actien van haer Ed: Groot Mog: te culperen / ende improberen / materie / ende
stoffe van argumentatien gebreecht / als dat de selve souden oordeelen / daer op ce-
nige solutie te werden gerequireert.

2. **W** ant of wel by 't voozsz negende Artycul is geconvenieert / ende verdra-
gen / Datmen geen Accoort van Bestand, ofte Pays sal mogen maecten, dan met gemeen ad-
vys, ende consent vande voorsz Provincien , Soo is 't nochtans secker dat / so wanneer
vooz last / ende ordre vande 't samentlijcke Bondtghenooten by eenige Koningen /
Republicquen / ofte Staten op Drede werdt gehandelt / als dan een yeder vande
selve Bondtghenooten niet alleenlijck vermacht / maer oock / nae denature vande
voozsz Unie / gehouden is / met alle sijn vermogen alles te contribueren / ende by te
bringen / wat tot bebozderinghe vande selve Drede eenichsints soude konnen die-
nen / sulcx dat het soo bezre van daer is / dat het nemen vande voozsz Resolutie / ten
dien respecte / de selve Unie in eenigen deele soude chocquieren / dat / ter contrarie /
by soo bezre haer Ed: Groot Mog: sonder reflectie op den voozsz Drede daer toe ge-
negen soude mogen zijn gheweest / de selve om dier oorsaecks wille dat sulcx mede
hande strecken tot bebozderinghe van den selven Drede / die de 't samentlijcke
Bondt:

Wondtghenooten nu waren nae-jagende/ oock in kracht van de boorz. Dnie ghe-
noechfaen bezobligeert soude zijn ghetweest / omme de boorz. ghenegentheit te
recourte te leggen / te meer alsoo haer Edel: Groot Mogend: t' haer leetweseu /
als boven hadden bezonnen / dat den boorz. Dzeede sonder t' selve niet tot effect
soude hebben konnen werden gebracht.

3. Ende is boorz. waer een gantsch onchristelijke interpretatie van de meer-ge-
roeyde Dnie / ende geen klepne accusatie van onse zalige Dooz- Ouderen / die de sel-
ve met soo Christelijken ooch-merck hebben aenghegaen / te sustineren dat de re-
spective Wondtghenooten daer dooz bezobligeert / ende bezonden souden werden /
eenighe saecken te moeten naelaten / alleenlijck uyt de redenen dat de selve souden
strecken tot avancement van dat werck / dat Godt de Heere pedez een soo diez be-
hopen heeft / met allen pbez nae te jagen / ghemerckt soodanigen obligatie ofte bez-
bintnisse tegens t' boorz. expres bevel van Godt de Heere directelijck soude sijn-
den : Waeromme dan oock haer Ed: Groot Mog: vastelijck willen bezrouwen
dat de booz. omme Provincien op de boorz. argumentatie geen bezder reflectie sul-
len gelieven te maechen.

4. Immerz binden haer Ed: Groot Mog: in desen deele wederomme geen
klepne reden omme sich heztelijck te bezoeven / ten opsichte in haer niet schijnt te
mogen werden geleden dat sy tot bezordering van den Dzeede pers van het hare
souden oezegheben / daer in anderen noyt gheculpeert is geweest / dat de selve met
openbare Wpanden van den Staet / buyten kennisse van de Regieringe / solemnele
Tactaten maechende / groote / ende heerlijcke Domaynen / ende Inkomsten heb-
ben geprofiteert / alleenlijck ten eynde de Dzeede daer dooz soude mogen werden ge-
faciliteert.

5. ³⁶ Soo is al op den achtsten Januacij 1647. tusschen de Spaensche Plen-
tentiarijssen / in name ende van wegen den Koning van Spaignen tez eenre /
ende den meer-gemelte Heere de Knuyt / in name / ende van wegen Sijne Hoogheyt
den Heere Prince van Craigne tez andere zijde / binnen Munster in Westphalen /
buyten communicatie van de Regieringe / gesloten / een formeel Tactaet / ende in
t' selve Tactaet onder anderen aende Vrouwe Princesse / iegenwoordich Dou-
griere van Craigne / tot facilitatie van de Dzeede als boven / toegeboecht de Stadt
ende Heerlijckheit van Sebenbergen / met allen Rechten / Jurisdictionen / ende In-
komsten daer van dependende / oock met belofte van wegen hoochst-ghemelten
Koninck ghedaen / van dat Sijne Majesteit de boorz. Stadt ende Heerlijckheit
soude ontdaen / van alle Renten / opgelschte Penningen / ende andere belastingen
daer mede de selve eenichsints souden mogen wesen beswaert.

6. Ende meynen haer Ed: Groot Mog: in billichheit te konnen bezwachten
dat / ten opsichte in anderen niet is geculpeert dat de selve / tot facilitatie van den
Dzeede / in maniere boorz. / soo merckelijcke Domaynen hebben geprofiteert / ende
genooten / in haer reguard oock niet alleen niet sal worden geculpeert / maer tez
contrarie dooz de posteriteyt wel hoochlijck geertolleeert / dat de selve / mede tot soo
loflijc-

loflijcken/ ende Christelijcken eynde / hebben gedoocht / pers van hare byse dispo-
sitie te werden gederogeert; ende dat in desen soo veel te meer tot aduantagie van
haer Ed: Groot Mo: sal worden geoordeelt / als het beswaerlijker is van 't sijne
obez te geven/ dan van anderen t'ontfangen.

C A P. IX.

Dat het passeren vande voorz Acte van Seclusie niet strydich is
tegens eenige voorgaende Resolutien, by hare Ho: Mo: ghenomen; ende in
specie niet tegen de secrete Resolutien van den negentienden Februarii 1654.

1. **W**er mede dan komende tot de derde booz-verhaelde pretense redenen;
namentlijck dat het passeren vande meer-gemelte Acte strydich soude we-
sen jegens de Resolutie by haer Ho: Mo: den 27^{en} negenthienden Februarij jongst-
leden/ raechende het booz-mentioneerde Temperament/genomen/ die de meer-
gemelte Heeren Ambassadeurs ghehouden waren punctuelijck t'achterholgen;
ende by consequentie oock niet hadden behooren in contrarie van dien (gheijck
booz-gegeven wort geschiet te zijn) by haer Ed: Groot Mo: gelast te werden. Soo
wenschten haer Ed: Groot Mo: wel esclaircissement te mogen ontfangen/ of de
booznoemde Provincien mogen verstaen/ de booz-geroerde particuliere aenschij-
vingen van Hollandt strydich te wesen met de substantie vande boozs Resolutie/
namentlijck met het booz-gheroerde Temperament selfs / of wel met de bevuuste
secrete clausule/ daer by geseyt wert dat haer Ho: Mo: niet verstaen dat ghemelte
Heeren der selver Ministers sich verder dan 't boozs Temperament souden heb-
ben te esclargeren.

2. Want by soo verre het eerste werdt ghemeynt / soo is 't evident dat by de
boozs Resolutie niet anders ghesecht werdt als dat de ghemelte Ministers sullen mo-
gen invilligen, ende de saecke brengen op het bevuuste Temperament; Daer tegens no-
topzlijck by haer Ed: Groot Mo: niet strydich geresolveert / ofte aen de selve pro-
hibitabelijck aengescheven is/ als uyt het booz-verhaelde kan blijken/ ende oock
uyt den text van 't booz-gheroerde Tractaet van Vrede effectivelijck kan werden
bespeurt/ daer inne 't boozs Temperament Articul twee- en-dertich van woorde
te woorde wert bevonden / sulcx dat de faculteyt omme 't selve te mogen inwilli-
gen/ ende de sake daer op te brengen/ henlupden geenints benomen is gewest;

3. Ende in cas aen de andere zijde op de booz-gheroerde secrete clausule re-
flectie soude mogen werden gemaecht/ daer by hare Ho: Mo: gend. verklarén niet
te verstaen dat der selver Ministers hen verders dan het boozs Temperament
souden hebben te esclargeren / soo is oock evident/ ende uyt het vooren staende nar-
ve openbaer/ dat haer Ed: Groot Mo: in gener deele ordje ghegeven hebben/ dat
haer Ho: Mo: Ministers haer / contrarie de boozs clausule / verder dan tot het
boozs Temperament souden esclargeren; gelijk dan oock het boozs Tractaet van
Vrede uytwijst / dat de selve haer Ho: Mo: Ministers sich inder daer niet ver-
der/ dan 't boozs Temperament / ingelaten hebben/ als zijnde dien consozmelijck
van

van woort tot woort/ het vooz-geroerde twee-en-dertichste Artikul gecouchceert/
sonder in 't alderminste pets daer by te wesen geboecht.

4. Ja dat meer is/ alhoewel haer Ed: Groot Mo: notozlijck souden hebben
vermogen de meer-gemelte Heeren van Beberningh/ ende Nieupoort/ als der
selver Subjecten/ ende Onderdanen/ van den begiinne af aen 't autoriseren/ om
in haren name/ soo de saecke daer op mochte aenkomen/ foodantighe verbintnisse
als inde vooz-gheroerde Acte is verbat/ ten behoeve ende tot contentement van
meer-hooch-ghemelte Heere Protector/ te mogen passeren/ ghelijck hier boven
met alligatie van pertinente exempelen wijt-loopich is aengewesen/ soo hebben
nochtans de selve jegenwoordich niet alleenlijck vooz afdien aengaende egeene de
minste last gegeven/ ofte autorisatie verleent gehad/ maer doch selfs/ naer dat
haer Ed: Groot Mo: nu albereyts adberentte hadden bekomen/ dat by meer-
hooch-gemelte Heere Protector/ daer op absolutelijck wierde gheinsisteert/ alhoe-
wel daer toe Resolutie genomen/ ende de noodige Acte gheexpedieert hebbende/
echter noch de meer-gemelte Heeren van Beberningh/ ende Nieupoort iterative-
lijck aengescreven alle mogelijcke debboopen aen te wenden/ omme Zijne Hoog-
heyt vande vooz-geroerde des selfs begeerte te diverteren/ 't welch in effecte alleen-
lijck ende privatelijck is aenschrijbinge die van wegen haer Ed: Groot Mo:
aen de selve Heeren is afgegaen;

5. Want by soo bezre haer Ed: Groot Mo: niet noodich geacht ofte geraden
gebonden hadden foodantighe debboopen te laten aenwenden/ soo soude de voozs-
Acte inde handen der gemelte Heeren van Beberningh/ ende Nieupoort niet heb-
ben behoeven te komen/ maer directelijck met een Dissive van wegen haer Ed:
Groot Mo: aen meer-hooch-gemelte Heere Protector/ afgesonden hebben konnen
werden;

6. Ende of nu de ghemelte Heeren van Beberningh/ ende Nieupoort aen
te schrijven dat de selve Zijne Hoogheyt met alle mogelijcke inductionen/ debboop-
ren/ ende middelen souden trachten te disponeren omme vande meer-geroerde
des selfs begeerte te desisteren/ ende sich met het voozgeroerde Temperament te
laten genoegen/ srijdich sy met de vooz-geroerde haer Ho: Mo: Resolutie van
date den negenthienden deses/ gelieven de respective Provincien te oordeelen:

7. Maer alboorens in desen verder te gaen/ soo willen haer Ed: Groot Mo:
de selve Provincien hier op nochmaels gantsch vryndlijck versocht/ ende serieus-
lijck geboden hebben/ wel te willen gedencken wat inde meer-gemelte Handelin-
ge/ by den Heere de Knypt in voegen als boven dooz last van Zijne Hoogheyt den
Heere Prince Frederick Hendryck onsterffelijcke memorie gedreven/ ten desen
applicabel sy gepasseert/ ende met goede circumspectie te letten of niet dooz de
vooz-geroerde beschuldiging van haer Ed: Groot Mo: de glans van die losse-
lijke Doort soo merkelijck by de voornoemde Provincie wert verduystert/ dat
een goet ghebeelte van des selfs manhaftige daden die blecke niet soude konnen
wepwiffen;

8. Zijnde haer Ho: Mo: ende de respectie Provincien ontwijffelijck noch wel ten vollen bekendt met hoedanighe sochtvuldicheyt van wegen den Staedt allenthalven is ghevigileert dat in alle de Plaetsen / egeene uptgesondert / die by 't Tractaet van Breda / met den Coninck van Spaigmen te maken / aen desen Staedt souden werden bedongen / de souberaine dispositie ober 't stuck bande Religie aen haer Ho: Mo: soude mogen werden gecedeert / ofte verblijven ; Ende dooz hoe serieuse / ende expresse vdzes de voozsz haer Ho: Mo: Christelijcke intentie d'opgemelte Heeren extraordinaris Ambassadeurs ende Plenipotentiarissen / ende consequentelijck mede den meergemelten Heere de Knuyt / was aenbevolen ; Ende niet te min sullen haer Ho: Mo: ende de respectie Provincien behinden / in 't ³⁰ voozsz Tractaet van den achtsden Januarii 1647. by den selven Heere de Knuyt / in name van meer-hoogh-gemelte syne Hoosheyt / expresselijck overgegeven / ende toegestaan te zijn dat in alle de Plaetsen / die by 't opgemelte Tractaet ofte aen de selve syne Hoosheyt / ofte aen de hoogh-gemelte Proutwe Princesse van Ozaigne werden gecedeert / ende toegeboecht / de Roomsche Catholycque Religie soude werden gemainteneert, als de selve was ten tyde van 't sluyten van 't voozsz Tractaet / midtsghaders de Geestelijcken in hare goederen, functien , vryc oeffeningen, ende immunityten,

9. Daer by dan inners tey reguarde bande Stadt van Sebenbergen alleen (boben ende behalven de vordere Plaetsen in 't voozsz Tractaet uptgedrukt) als zijnde de selve Stadt binnen de Provincie van Hollandt / ende onder 't souberain gebiedt van haer Ed: Groot Mo: gelegen / by meerder aen den Coninck van Spaigmen overgegeven wierde / als by de voozgetoerde Acte van seclusie aen hoogh gemelten Heere Protector tegenwoozdich is gedaen ;

10. Zijnde ongetwijffelt dat het waerdichste effect bande souberainitept is de vrye dispositie ober 't stuck bande Religie / de welke 't voozsz Tractaet / soo beyre als voozsz is geabdicert / ende aen den Coninck van Spaigmen overgegeven wort ;

11. Behalven dat de voozsz overgifte oock is gedaen by ofte van wegen die gene / aen de welke dien aengaeinde geen dispositie ter Weereldt en was competerende / ende dat sulcks haer Ed: Groot Mo: dooz de voozsz. Contractanten / soo veel in haer was / secretelijck / ende buyten hare kennisse wierden gepzwyert van soo sensiblen gedeelte van hare souberainitept / daer ter contrarie haer Ed: Groot Mo: in desen alleenlijck hebben gedisponeert van het hare / ende daer over buyten haer niemant ter weereldt enige de minste dispositie is kompeterende / ende behalven noch veele andere consideraten van conscientie / Godsdiensticheyt / ende andersints / die alhier om alle hatelijckhepdt te vermijden / werden gepzwyert ;

12. Ende niet te min soo hebben de respectie Provincien ober alsulcke wonderbaerlijcke handelinghe noyt sodanige misnsegingen getoont / als jegenwoozdich soo rechmatighe / ende vooz den gemeenen Staedt soo welghemepnde Procedupren van haer Ed: Groot Mo: subject / werden gemaect / ja ter con-

tratie heefstmen op den seiven-en-twintichsten December des voorsz Jaers 1647. gheleijck als blindelinghe / ende sonder eenighe v' alderminste kennisse van saken / de meer-ghemelte Heeren Plenipotentiarijssen van desen Staedt wel willen ghelasten / dat de selve by de Heeren Plenipotentiarijssen van den Coninck van Spaigne / debvoren souden aenwenden ten eynde alle 't gene van wegen meer-hoock-gemelte Heere Prince van Chaigne doenmaels met die van de andere zijde albereyts was ghehandelt ofte noch nader ghehandelt soude mogen werden geduyrende het Tractaet tot Munster / mochte zyn ende blyben van soodanigen kracht / ende waerde / als of 't selve ghehandelde in 't ghegenerael / ende yeder point van dien in 't bysonder / in 't beslypt van het Tractaet van Drede / tusschen den voorsz Coninck van Spaigne / ende desen Staet van woorde te woorde ware geinsereert / gelyck oock sulcks dienvolgende naderhandt in 't vijf-en-beertichste Articul van 't voorsz Tractaet van Drede uytduckelyck is gestelt / sonder dat als noch / ofte haer Ho: Mo: ofte enige Provincien opt visie ofte communicatie van 't voorsz. particulier ghandelde hadden ghedadt ;

13. Daer door dan oock is gheoccasionneert dat / of wel haer Ed: Groot Mo: naderhandt / kennisse bekomen hebbende van den innehorde van 't voorsz. particulier Tractaet / expresseelijck hebben gedenucieert / haer de voozgeroerde ontpdehijche stipulatie ten reguarde vande oeffeninge der voorsz. Keligie binnen Seivenbergen daer inne insluerende niet te willen onderwerpen / echter noch- tans de selve daer door in vele sware inconuenienten zyn verballen.

14. Waer benevens / al hoe-wel het meer-geroerde particuliere Tractaet door den Heere de Knuyt als boven gemaecht / ofte de renovatie van dien gheschiet op den voorsz seiven-en-twintichsten December 1647. uytduckelyck is contrarierende het vier-en-twintichste Articul van 't voorsz Tractaet van Drede / ende den selven Articul met expresse woorden derogerende / ende dat midtsdien daer op mogelijck niet sonder eenich fondament souden konnen werden ge-appliceert vele vande beschuldigingen die nu tot laste van haer Ed: Groot Mo: by de voornoemde Provincien werden voortgebracht / soo weten echter haer Ho: Mo: / ende moeten de respectie Provincien bekennen / dat daer jegens noyt eenighe soodanige accusatien / als waer mede hare Ed: Groot Mo: jegen-woordich gansch r'onrechte werden bejegt ingebracht zyn / maer datmen alles op presupoost van een goede intentie ten besten heeft opgenomen ;

15. Ende gelieuen derhalven haer Ho: Mo: ende de respectie Provincien te bedencken / of niet eene Provincie / als is die van hare Ed: Groot Mo: / de welcke van allen ouden tyden / in alle occasien / ende specialijck mede in desen laetsten Oorloge / soo veel vooz de gheerneene saecke heeft gecontribueert / ende sonder iactantie ghesproken / naest de hulpe van den goedertieren Godt / van selven Oorloch by na alleen heeft moeten uyt-voeren / of niet soodanighe Provincie seer verdzietlich vallen / ende de Regenten van dien tot in hare ziele bedroeven moet / dat selvs die ghene / die ten besten hebben opgenomen / ende ten goede helpen duyden / dat soo notablen gedeelte van hare Hooghheid / ende ghererechticheydt / als is de vyre dispositie over 't stuck vande Keligie binnen hare

hare limieten buyten hare weten / ende door die geene die daer toe egeene de minste macht / ofte qualiteit hadde / sonder eenige appaerente oorzaecke aen den Coninck van Spaignen was oberghegheben / tegenwoordich haer niet en ontsien de selve Provincie in boegen als boven te beschuldigen / ja albereyts ongehoort / oock selfs naer aanbiedinge / van klare onderrechinge van bondtbreekinghe / mepneedicheyt / ende ondankbaecheydt / opentlijck te condemnieren / ober ende ter saecke van dat de selve ter liefde van 't gemeen / tot soulagment van alle de goede Ingesetenen van den Staet / ja tot welbaren bande voorschrebe beschuldigers selfs / pers van het hare heeft gecedeert aen hoogh-gemelte Heere Protector daer op niemant in de gantsche Wereldt eenighe d'alderminste pretentie wettelijck heeft te maken.

16. Ende konnen haer Ed: Groot Mo: alhier booz 't laetste met waerheydt by boegen dat by lecture bande publicque Historien / ende naerlesinge bande Registers van Staedt / tot cere / ende reputatie bande Provincie van Hollandt (sonder jactantie gesproochen) klaerlijck sal blijcken / dat de selve 't sedert her aengaen bande booz-geroerde Dnie noyt eenige onordentelijcke / ofte onwettige correspondentie met eenige Wytheemsche Coningen / Princen / ofte Potentaten gehouden / ofte compacten met de selve gemaecht heeft / ende dat men de selve niet sal konnen objicieren / sonder consent van haere Bondtgenooten ende in prejudicie bande selve / eenige Tractaten met de Vyanden van den Staedt te hebben aengegaen / ghelijck boozwaer de meer-hoogh-gemelte Heeren Staten van Zeelandt haer behoorden te crinneren / dat by haer ontrent den beginne / ende in 't heefte van den Oozloge / jegens den Coninck van Spaignen / * twee distincte reysen / tot groot misnoegen bande andere Bondt-genooten / ende insonderheyt van die van Hollandt haere nauwste Geallieerde / is geschiet ; Gelijck oock die van Hollandt niet sal konnen werden geobjicteert / dat sy opt sonder d' andere Bondtgenooten / veel min by separate deelen van haer lichaem / de souberaeniteyt aen Wytheemsche Coningen / ofte Potentaten hebben gaen aanbieden * t Welck inden Jaere 1587. door de Volmachten van Oostergo / hun qualifiterende als Staten van dien / ende hun Geassocieerde / by haer selven / ende in weertwille / niet alleenlijck bande andere Provincien / maer oock bande andere Leden van Drieslandt door speciale Gedeputeerden aen de Coninginne van Engelandt is geschiet.

Daer mede van haer Ed: Groot Mo: haer verseeckert houden volkomenlijck ende ten overbloeit geastruueert / ende klaerlijck vertoont te hebben / dat in der selver vermogen is gheueest / de boozgeroerde Acte van seclusie te passeren / 't sy dat de saecke in abstracto , ofte wel met relatie tot de Republijcke van Engelandt werde geconsidereert.

t T W E E D E D E E L,

C A P. I.

Dat in een vrye Republicque niemant door geboorte eenich recht heeft tot hooge Digniteyten, &c. ende dat de Seclusie van den Heere Prince van Oraigne niet is strydich tegens de Vryheyt.

I.



Elcke beyde booz-geroerde positiven dan / ter intentie van haer Ed: Groot Mog: / absolutehjk vast-gestelt zijnde / soo sullen de selve haer wijders begeben tot de Examinatie vande pretense redenen / by de booznoemde Provincien als boven by ghebracht / ende gheappliedeert tot bewijs van dat haer Ed: Groot Mog: alwaer 't sake dat de selve in hun vermogen hadden gehad tot de booz-geroerde seclusie in manieren boozsz te procederen / echter het selve souden hebben behooren nae te laten.

Ende eerstelijck / waer aengaet de booz-geroerde allegatie van dat het passeren vande boozsz Acte soude contrarieren / ende strydich zijn inette diers-gekochte Vyphet / soo willen haer Ed: Groot Mog: booz af wel verhiaren de selve allegatie haer immers soo sensibel te wesen als eenige vande boozgaende / ende dat de selve geniept / ende geresolueert zijn / de boozsz Vyphet / soo ten respecte van den Staet in 't generael / als ten respecte van hare Provincie in 't particulier / te conserveren / ende bewaren / eben als den Appel haerder oogen ; ende gelielijc sy de eerste / ende de booznaemste zijn geweest / omme de vyphet / soe booz haer / als booz hare Bondsgenooten / te procureren / oock alsoo noyt te sullen gedoogen dat met waerheyt moge werden gesept / yemant haer in den pber tot de behoudenisse van dien te supereren / ofte te boven te gaen ;

2. Wel is waer / ende willen haer Ed: Groot Mog: gaerne bekenen / dat de selve booz het passeren vande boozsz Acte sich hebben benomen de facultept / ofte de vyphet (soo sulcx met dien naem kan werden genoemd) omme den tegenwoozdigen Heere Prince van Oraigne / ofte des selfs Descendenten / te promoveren / ofte met hare stemme te helpen promoveren tot de hooghe Charges hier vooren gheexpressieert ; maer aen de andere zijde soo moeten de booznoemde Provincien oock wederom nae waerheyt bekenen / dat alle oorloch is een beletsel vande exercitie vande Vyphet / ende dat den oorloch tegens de Republicque van Engelant jongst geboort / niet alleenlijck aen de Regieringe van eene Provincie heeft benomen de facultept / ende 't vermogen / omme ober eene enige saecke na haer appertijt / ende goet binden te disponeren / maer selfs aen den gantschen Staet / aen ybere Provincie / ende aen alle de Angesetenen van 't Landt in 't generael / ende in 't particulier de Facultept / ende de Vyphet over ontallijche saecken van merckelijche importantie / ende insonderheyt vande Navigatie / ende Commercie / zijnde de ziele / ende innerlijcke subsistentie van den Staet ;

3. Indien dan yemandt die tot herstellinghe van ontalliche bypbeden / sae tot sijne subsistentie / ende behoudeniſſe van sijn eyghen ziele / eenige andere / ende geringher obergifte komt te doen / niet geseyt kan worden / daer dooz sijn bypbeyt te hebben geabandonneert / maer veel eer die te hebben gheconserveert ende gherestancereert; Soo konnen haer Ed: Groot Mo: oock niet sonder groot onghelyck in desen gheseyt worden. pets te hebben gedaen 't gunt de diergehochte bypbeyt soude contrarieren;

4. Ende boozwaer / by soo verre de boozsz argumentatie soude werden aenghenoemen / soo souden alle footen van belosten / verbintenissen / Contracten / Cractaten / ende booznamentlich alle Conſederacien / ofte Verbonden inden hooghsten grade geimpzobeert / ende altyds achterwege gelaten moeten werden; zijnde notoir / ende kennelijck / dat geene bande selve konnen geschieden / ofte aengegaen / ende gemaecht werden / sonder verminderinge / ende obergifte van eenige bypbeyt ;

5. Als by exempel inden Cractate by desen Staet met de Croone van Branchrijck anno 1635. ghemaecht / hadden de contracterende parcyen den anderen weder-zijdtz booz eenigen tijdt verbonden met den Koninck van Spaighen gheen Dede / Crefues / ofte suspensie van Wapeney te mogen maechen ofte aengaen / anders dan gesamentlich ende met gemeen consent ; ende dienbolgende soo hadden haer Ho: Mo: dooz 't slupten van 't boozsz Cractaet de bypbeyt / omme naer hun wel-geballen Dede ofte Crefues te maechen (wesende / naer de consonante ghetupgenisse van alle politticque Schijvers / een bande dierbaerste effecten van bypbeyt / ende bande booznaemste Marquen van een bype Staet) gebonden ende vast gemaecht aende wille bande Coninck van Branchrijck / ofte van die gene die naer sijne Majestejt tot de Croone soude succederen ;

6. Ende niet te min soo is noch in verscher memozie / dat het aengaen / ende voltrecken van 't boozsz Cractaet pzinclijck wierde gheurgeert / by die Provincien / die haer jegenwoozdigh ober de boozgeroerde proceduren van haer Ed: Groot Mo: booznamentlich misnoeght toonen ; Nochtans soo willen haer Ed: Groot Mo: daer wjt in geenen deele beslupten / dat de boozsz Provincien doenmaels soo seer soudent hebbe gepbert / omme de diergehochte bypbeyt te verliesen / maer ter contracte dat de selve hebben geoozdeelt / inde hulpe ende assistentie van soo machtige Croone / ende inde rupture bande selve tegens den Coninck van Spaighen / die by 't boozsz Cractaet wierden gestipuleert / meerder effecten tot conserbatie bande bypbeyt deser Landen te resideren / als wel by de booz-geroerde obergifte wierden geabandonneert.

7. Ende soude boozwaer / nae den regel bande boozsz argumentatie / die loffeliche / ende noyt volpzesen Wnie (die by de booznoemde Provincien selfs als de booznaemste oozsaechte bande bypbeyt deser Landen te rechte wert erkent) de alderabornitabelste saechte zijn die inde imaginatie bande Menschenen soude konnen vallen / insonderheyt by so verre de selve Wnie dan noch subject soude werden gemaecht soodanigen interpretatie als by de meergemelte Provincien / inde boozschrebe hare gheschryffen / op 't thijende Articul van dien is gheapliceert / als dooz de welcke aende respectie Provincien de bype dispositie ober verscheyden saechen van impoztantie merckelijck soude wer den besnoept.

8. Maer omme de innerlijcke meyninghe/ ende het rechte doelwit van foodanighe gheprezenbeerde Zelateurs/ ende Pveraers bande bypheypt wat naeder te onderken/ midtsgaders der selber gedachten te byngen op den Toetsteen bande ware/ ende on-
 verwalschte bypheypt/ soo konnen haer Ed: Groot Mo: alhier niet booz-ly gaen/ byp-
 moedeijck te verklaren dat de selve wel bemercken alle de boozgeroerde hiactijen/ ook
 d'expofulationen van eenighe Prouvincien jegens haer/ niet te werden gedaen tot confer-
 vatie bande Onie ende handthoudinghe bande bypheypt/ gelyck abusivelijck boozgege-
 ven woort/ waer dat de gantsche saecke daer op is aenghelept/ omme hoogh-ghemelte
 Heere Prince van Ozaigne in te dzinghen / inde hooge charges die d'Heeren des selfs
 Boozvaderen in dese Landen hebben bekleedt/ gheijck dan oock d'eene haer niet en
 ontffen updzuckelijck te poseren / dat meer-hoogh-ghemelte Heere Prince / dooz
 't boozsz. geresolbeerde / buyten eenige sijne meriten/ wert ontset vande prerogativen,
 hem eenichsints aenghebooren. ende d'andere albereypts booz advijs Prouvinciael opent-
 lijck heeft verklaert / dat het Capiteyn ende Admiraelschap Generael vanden Staet de
 jaer op den selven Heere Prince van Ozaigne soude behooren te werden ghebracht,
 ende geconfereert; Ende konnen haer Ed: Groot Mo: niet begriypen/ dat dit merck-
 tekenen van oprechte Liefhebbers / ende Zelateurs bande bypheypt zijn / ofte dat byp-
 heypt soude konnen werden genoemt/ dat in eene Republijcque de hooghste dignitey-
 ten pemandt werden aen-gebooren: Ende boozwaer soude het oock een pzeube van
 een bype electie zijn de hooghste charges op Kinderen te confereren?

9. Jae soude beel eer inde gedachten van pemandt konnen vallen / naer het oordeel
 van alle Politijcque Schrijvers van ghesonde herffenen / dat in eene Republijcque
 foodanighe charges niet sonder merckelijck perijckel bande bypheypt konnen werden
 gheconfereert op die geene welckers Ouders de selve charges daer beboozens hebben
 bekleedt.

10. Stellende de selve booz onghetwijffelt / dat aen alle die gheene/ die de ophom-
 sten/ constitutien/ ende beranderinghen van Rijcken/ Staten/ ende Landen/ midtsg-
 gaders de sozme van der selber Regteringen eenighsints heeft ingenomen / ten vallen
 bekent is/ dat alle de Republijcquen bande gantsche Werelt/ egeene uptghesondert/
 die opt tot foodanige maximes/ ofte gewoonten zijn vervallen/ jae selfs meest alle die
 geene die alleenlijck de macht van hare Wapenen aen een persoon/ sijn leven langh ge-
 dupzende / hebben vertrouwt / ende oock veele / die sulcks vooz een gherupmen tijt
 hebben ghehazardeert/ daer dooz onder subjectie ghebracht/ ende tot een Monarchie-
 quen staet ghereducceert zijn:

11. Soo is't bekent dat de Visconti / Edelluyden van Milanen / zijnde van
 Hoofden ghewerden Patroonen/ ofte Protecteurs bande Stadt/ ende den Staet van
 Milanen booznoemt / ende inde selve grootheyt/ ofte 't boozsz hoogh gesach / veele ja-
 ren ghecontinueert, oock naderhandt den Titel van Capitainen Generaels bekomen
 hebbende / epntlijck Jean Galeas, Visconti ghetrouwte zijnde aen een dochter van Ian
 Coninck van Vranckrijk, booz hiet / ende sijne mannelijcke Descendenten/ heeft toe-
 ten te bekomen de digniteyt van Hertoch van Milanen boozschrebe.

12. Soo is't eenen pghelijck openbaer dat C. Julius Caesar / niet de gantsche
 macht

macht bande Republijcque van Roomen / maer alleenlijck de Wapenen bande selve Republijcque in Byzantijck / thien jaren achter den anderen in handen gehad, ende daer dooz de gemoederen bande Militie tot sich getrocken hebbende/ epnlijck de selve Wapenen tegens sijn eppen Vaderlant heeft gekeert/ende die machtige Republijcque/ die van bytten genoeghsaem alle Volckeren/ende de gantsche Werelt onder haer subjectie hadde ghebracht / van binnen gedwongen heeft aen hem alleen dienstbaerhepdt/ ende serbitude te plegghen.

13. Ende omme in desen niet pzoix te wesen/ Soo zijn alle de oude Republijcquen van Griekenlandt dooz de boozs. prattijcque onder slavernye geraecht.

In vier boegghen / ende upt oozsaecke / midtsgaders dooz middelen als boben/ heeft Disistratus / de machtige Republijcque van Athenen onder sijn subjectie ghebracht.

Eben alsoo hebben ghesubjugeert/ Cypselus die van Cozinthen. Crasibulus/ Gilon / Dionisius/ Hiero/ ende Agathocles die van Siracusen. Panatius/ ende Ictetes die van Leontium. Phalaris die van Agrigentum. Phido die van Argos. Perriander die van Ambracia. Archelaus die van Candia. Ebagoras die van Cypus. Policrates die van Samus. Anaxilaus die van Rhegium. Picoles die van Sicpon Alexander die van Phera. Ende Mamercus die van Catania.

14. Soo heeft wederom Rome t' boozs. inconuenient noch subject geweest dooz Lucius Silla / ende Octavius Augustus.

15. Soo zijn naderhant alle de bozdere Republijcquen van Italien mede upt oozsaecke boozs t' ondergebracht. Verona dooz de Schaligers/ Bononien dooz de Bentivoglio / Fabentia dooz Manfredus / Perusium dooz Valeo / Ciferua dooz Vitellius / Flozence dooz de Medici.

16. Ende soo hebben ontalliche anderen meer haer van simple Capiteynen / ofte Gouberneurs opgewoopen tot Souberainen/ ghelijck daer van de getupgenissen inde Histozien allenthalven zijn te binden / ende t' selve by experientie daghelijcks komt te blijcken : Want in materie van Politie wert by alle verstandighen booz een indubitable maxime ghehouden/ dat die meester is van Sterckten / ende van t' Volck van Oozloghe/ oock Meester is/ ofte sich Meester maken kan/ van den Staet.

17. Ende dat niet een eenigh exempel ter contrarie inde gantsche Wereldt sal konnen werden geallegeert als alleenlijck dat van desen Staet ; Soo nochtrans dat Godt de Heere ons in verscheppen occasien heeft willen betoonen dat wy aen t' boozs ongeval/ niet dooz onse eppen wijshepdt/maer wel visibelijck alleen dooz sijne almachtighe handt tot noch toe zijn gepreferbeert gewozden.

18. Soo heeft Godt de Heere/ wanneer den Hertoghe van Anjou / Manton / Ec. hier boben ghementionneert (eerst by de Generale Staten tot Protectoz bande Nederlanden / ende naderhandt ooch by verscheppen Provincien / doch op seer geltinteerde conditien/ tot haren Prince / ofte Heere aenghenomen) in Januario 1583. sich absolupt Meester vermenpnde te maecken van t' gantsche Landt/ ende booz al tot dien epnde de Stadt van Antwerpen met het Leggher vanden Staedt t' overballen

halken/ eenige upzen booz' t aengaen banden boozs aenslach / dooz een confus ghe-
 richte/ sonder dat den Auctor van dien opt is bekenet ghewozden/ de gantsche Stadt
 van Antwerpen boozs. bevanghen met een appzehenste van foodanigh onghesbal /
 als de selve ober' t hoof was hanghende / ende daer dooz peder een eenigher maten
 op sijn goede wesende / is den boozs. aenslach / al hoe-wel Hoogh-gemelte Heere
 Hertoch sich alberepts van de Boozte meester ghemaect / ende een groot ghebede
 van sijn Legher binnen de Stadt ghezacht hadde / echter noch / niet sonder mercke-
 lijcke bloedstozinghe / dooz een meer als Menschelijcke courage van de Inwoonde-
 ren der boozs. Stede gesteyt/ ende daer dooz oock de liberteyt van dese Landen noch
 miraculeuselijck ghesalveert.

19. Soo heeft Godt de Heere / als de meeste Provincien wederomme geresol-
 veert hadden den meer Hoogh-gemelten Heere Hertoch nochmaels in te halen / ende
 daer toe met de selve alberepts een Tractaet van reconciliatie was ghesloten / waer
 dooz de liberteyt notoirlijck wederomme in 't uiterste hazardt ghestelt soude zyn ghe-
 weest/ het selve dooz de subite doodt van den hoogh-gemelten Hertoch godertierent-
 lijck gelieft te verhoeden.

20. Wederomme / als Hollandt in den Jare 1584. nu alles hadde gheprepareert
 omme den Heere Prince W I L L E M, Hooghloffelijcker ghedachtemisse / ober-
 Grootbader van den jeghentwoozdighen Prince van Orangie / met de gherequireerde
 solemniteyten aen te nemen / ende te hulden tot Gzabe van den selden Lande/ ende
 dat in Zeeland mede genoechsaem gelijcke inclinatie was ; dat oock binnen Wtrecht
 daer toe seer tierde gheat bep'ot/ sae die saecke nu / so verre ghezacht zijnde dat Sijne
 Princelijcke Excellentie / tot facilitatie van 't selve werck / 42 op den vierden Junij
 des boozs. Jaers / booz de laetstemael / die van Amstelredam / ende van ter Goude
 doenmaels noch alleen difficil zijnde/ doende besenden d'Hoogh-gemelte Heeren Sta-
 ten van Hollandt daer nevens mede hare Ghe deputeerden aen de boozs. Steden
 hadden af-ghefonden / met expresse ordze omme die van Amittelredam, ende van Ter
 Goude voorsz. opentlijck aen te segghen dat, by vorder ghebreck, ofte weygeringhe van
 hemlyden, in de voorsz. saecke, de Staten niet naerlaten souden. des niet jeghenstaende,
 ren uyerlsten met de selve saecke voorts te procederen ; Siet / daer werdt een eer- ende
 Godtloos Moozdenaer berwecht die/ van 's Landts Opanden omghehoelt wesende/
 dien glozieusen Prince het leven berooft / ontrent een Maendt naer date van de booz-
 schzebe besendinghe / te weten / op den tjienden Julij daer aen volgende / ende sulckx
 binnen soo korten tijdt daer naer dat boozdes sels oberlijden de booz-gheroerde de-
 nunciatie niet ter executie gestelt heeft konnen woorden; Ende al hoe wel dooz 'tboozs
 moozdadigh seft dese Landen van haer booznaemste steunsel berooft zijnde / het teer
 ghebouw van den nieuw- ghebozen Staet evidentelijck schieen te sullen instozten /
 ende d' Inwoonderen van dien wederomme onder de boozighe Spaensche slavernye
 te sullen gheraecken / soo heeft nochtans Godt Almachtich up soo dicke dypster-
 nisse een helder licht ghescheyt / ende niet alleenlijck den Staet genadichlijck ende
 wonderbaerlijck staende ggehouden / maer oock d'Ingesetenen van dien gheprese-
 beert/ ende behoedt booz de nieuwe subjectie daer inne de selve alberepts genoechsaem
 waren gpeceptireert.

21. Wie is wijders niet ten vollen bekent dooz hoedanighe miraculen onse Booz-
 Ouderen

Ouderen de gheminteerde heerſchappje van den Grave van Ipreſter van binnen / ende te ghelycke de imminerende ſerbitude van ſoo machtigen Koninck / ende Po-
tentiaer van buyten ſijn ontwozfelt ?

22. Ende epudtlijck / hebben wy niet met onſe epghen ooghen / in den Jare 1650. gheſien dat den jonckſt o verleden Capiteyn Gen rael van deſen Staet / de voo:naem-
ſte ende machtighſte Stadt van't Landt / met de Wapenen / hem van weghen den
Staet toe vertrouwt / heeft ghepoocht t'overvallen / ende noch daer benevens d'Hee-
ren Staten van Hollandt ende Weſt-Vrieſlandt ſelfs / welkers Hoogheyt hy als
een be-edicht Miniſter / ende natuurljck Onderdaen / gehouden was te revereren
dooz het gevanckelijck wechboeren van ſes voozname Heeren upt der ſelver ſouve-
raine Vergaderinghe / ſoo onuypzreckelijck der venloederen ? Ende heeft niet God
de Heere Almachtigh de voozſ. ghedzephde ſlach / ende de deſſepnen die daer onder
ſouden mogen hebben geſchuypt / ſoo dooz een dicke duyſterniſſe / met een groote ſlagh-
reghen / upt den Hemel afgeſonden / als andersints viſibelijck gheſtuyp / verbzoo-
ken / ende afgeſneden ?

23. Ende ſoude / midts alle de voozſ. ſaechen / naer't oorzdeel van de voozſ. Po-
litijcquen / by die ghene die aen't ſelve ghelieven te deſereren / wel in bedencken ho-
men / of dooz de pzomotie van den jegenvoozdighen Heere Prince van Orangien tot
het hooghe geſach / daer inne des ſelfs voozbaderen in deſe Landen ſijn gheſtelt ghe-
weeſt / de vyzhepdt van den Staedt niet merkelijck ſoude komen te pericliteren / op
allegatie / ende o verweginghe dat Godt de Heere niet altydts miraculen doet / ende
dat het onbegrijpelyck is / dat deſe Landen altydts ſouden ontgaen d'inconvenien-
ten daer alle anderen / dien cours ghehouden hebbende / ſonder eenighe exceptie / in
zjn vervallen ; Ende is dienvolghende naer't voozſ. oorzdeel ſoo verre van daer ;
dat haer Ed : Groot Mog : dooz de voozſ. ſecluſie de vyzhepdt van't Landt ſou-
den hebben o verghegeven / dat ter contrarie niet ſonder indignatie ſoude kommen wer-
den raenghehoort datmen in een vyzje Republijcke wil ſuſtineren de hooghſte digni-
teyten / ende't commandement over't Krijghsvolck / permandt eenighints aenghe-
booren te ſijn / ende datmen ſulcks met de naem van zele / ende pber vooz de vyzhepdt
noch wil bekleeden

24. Ende ſoudemen alſdan / om rebenen als voozen / lieber het ooghe ſtaen op die
Landen / Staten ende Regierungen / die by alle verſtandigen vooz welgeſtelde / ende
welgeformeerde Republijcquen zyn ghehouden / ende / naer ſoo vele waerſchouwings-
gen / lieber eenmael reſolveren tot imitatie van het exempel / ende de maxims van die
gene / die hare liberteyt behouden hebben ; als waren ende noch zyn die gene die noyt
de illuſt:ſte digniteyten vergeſelſchaptten met eenige macht omme te commanderen ;
ende daer niemandt opt de hooghſte macht hadde ſonder Compaignon / ofte immer
in ſaechen daer de hooge macht ſoodanige ſpliffinge niet wel kan lijden / gelijk vooz
waer ſulcks in materie van Oorzogh ſeer dangerous is / noyt eenighe Commiſſien
wierden gegeven / vooz langen tyd ;

25. Ende ghelijck eertijdts die van Romen die twee Conſuls / ende die van Car-
thago die twee Suffetas ſelden ; ende dat noch niet een jaerlijckſche veranderinge
ghe ; ghelijck wy't ſelve oock in deſen Staedt / ende vooznaementlijck binnen de
Doo

Provincie van Hollandt ende West-Overijssel / in alle hooghe Politieque charges noch hupden naer volghen.

26. Soo wierden de dictateurs van Romē / als eenighe voorballende ghelegentheden hoogher ghesagh in een Persoon / ende spoediger executie berepsehten / alleenlyck booz de presente occasie / ende in allen ghevalle niet langer als booz ses Maenden / oock somtyghen wel maer booz den tyd van vier-en-twintich uren / ghemaecht / naer expiratie van welcke ghepsefgeerde tyd / de boozs. Dictateurs gheaccuseert mochten werden van guetsinghe vande hooghste Majestejt / by aldien sy hare charge niet effectivelijck hadden afghelept / ende soo langhe de Republijcque van Romē die orozte / ende die maximes heeft gheobserveert / ende onderhouden / soo heeft de selve oock hare Wyseheit geconserveert. Jae by soo verre de selve Republijcque in reguarde van Cæsar niet hadde ghedispenseert van de Wet Sempronia , hem latende het Gouvernement van Gaules bys Jaren langer als de selve Wet toeliet / Cæsar hadde oock waerschynelijck noyt gempeteert op den Staet.

27. Binnen Thebes wierde eertijds den Capiteyn Generael ter doot gecondemneert / soo wanneer hy maer een dagh langher / als tot den gesetten tyd / sijne Charge behouden hadde / ende daeromme wierden die groote ende vermaerde Capiteynen Epaminondas / ende Pelopidas ter doot ghecondemneert / dat sy de soztes van de gemelte Republijcque vier Maenden naer den ghepsefgeerden tyd in handen ghehouden hadden / niet jeghenstaende den uyttersten noot van haer Vaderlandt haer daer toe hadde ghenecessiteert.

28. Die de principaelste Fortresse van Athenen in sijne bewaringe hadde / en beviel de de sleutels daer van niet langer als booz eenen dagh. Gelijck sulckx oock gepaccificeert werdt by den Capiteyn van 't Casteel van de Republijcque van Rhaguse / die seer jaloers ende sochtvuldich is booz de conserbatie van hare liberteyt.

29. Ende werdt oock alsoo ghenoteert dat / soo wel de boozs. Republijcque van Rhaguse / als die van Venetien / Genoa / Luca / Geneve / vande Cantons van Switserlandt / de Grisons ende Valtelines / hare Wyseheit soo veel Jaren om geene andere redenen / naest Godt / hebben behouden / als om dat de selve noyt aen eenigh Capiteyn Generael booz sijn leven / ofte booz langhen tyd / veel min by successie van Vaders / Soonen / ende Woeders van een / ende 't selve Hups / de macht van hare Wapenen / ende de Stercken in handen ghegeven hebben.

30. Sels gheene van de jeghenwoozdighe Koningen in Europa konnen goet vanden soodanige perpetuelle Capiteynen Generaels in haren dienst te ghezupcken / uyt hese van 't eenighen tyde dooz de selve ghedepossideert te werden ; zijnde derhalven oock al ober langhe jaren in Engelandt / ende nu mede ober eenigen tyd in Franckrijck het Ampt ende de bedieninghe van Connestable / noch niet soo eminente charge / als die wy Capiteyn Generael noemen / t eenemael ghemoztificeert.

31. Indien wy op die voet onse ooghen wat hooger gelievente slaen / ende d'erempeken in te sien die by goede Christenen seer considerabel moeten werden ghehouden / wy sullen bevinden / dat de kinderen Israels / Gods Volck / naer de doot van Moses / haren

haren Verlosser upt de dienstbaerheyt / voozhy gaende de Soonen van dien grooten Man aen de welcke sy ghenochsaem hare zielen ende lichamen schuldich waren/ selfs dooz 't bebel van Godt de Heere/ Josua aengenomen hebben.

23. Maer Josua is Israel gheleydet dooz de successie Richters den tijdt van ontrent drie hondert Jaren; Ende of wel de selve Richters / alle groote Deltoversten ende machtige Capitens Generaels / 't voozsz Volck doozgaens / dooz menichsuldighe overwinningen jegens hare Vyanden / vooz excessie swarigheden behoedt / oock dickmaels upt sware oppressien verloft / ende sulchs gheen klepne belooninghe gemeenteert hebben / soo werdt nochtans niet bebonden de saecke by de Republicque van de Israeliten / ofte by pemandt in de selve opt soodanich te wesen opghenomen als of hare kinderen / ende Nahomelinghen eenighe prerogativen aengheboozen soudent zijn gheweest; Iae ter contrarie is seer remarquabel / dat soo wanneer sommighen in Israel teghens Gideon / anders ghenaeamt Jerubael / een machtigh Richter ende strijdbaer Heldt / naer dat hy het Volck miraculeuseijch upt der Medianiten handen verloft hadde / spracken / Weest een Heere over ons, ghy, U Soon, ende U Soons-Soon, hy Gideon sulchs soo vooz hem / als specialijch mede vooz sijn Soone wel expresselijch heeft gheuepgert;

33. Ende of wel een eenigh exempel bebonden werdt / daer pemandt van de kinderen / ofte Descendenten van een oberleden Richter onder de naerbolghende Richters of Lepders des Volchs Israel wort getelt; Namentlych inde Persoon van Abimelech / Bastardt-Soone vande vooznoemde Gideon / geboozen upt des selfs Wywijs tot Sichem; Sood is nochtans sonderlinge opmerkinge waerdich / dat den vooznoemden Abimelech niet dooz wertighe beroepinghe / maer dooz list ende geweldt / met een wyede bet wozginge van negen en sestich sijner eygen Broederen / tot de voozsz digniteyt is ghekomen; daer / in teghendeel van dien / van meest alle de andere / welkers Ouders gheen Richters sijn geweest / betuyght woort / dat de selve tot de voozsz qualiteyt van Gode geroepen ofte berweckt sijn. Behalben dat den vooznoemden Abimelech aenstonts alle Wetten met voeten getreden / het volck in dzoebige scheuringhe gebracht / de Stadt van Sichem overrompelt / verbzoocken / ende alle d' Inwoonderen van dien gedoodet heeft; Waeromme van oock / des selfs heerschende lust / ende de continuatie van diergelycke oppressien Godt Almachtich verdzietende / hy dooz de wonderbaerlijcke bestieringhe van sijne Goddelijcke Majesteit / schandelijch om 't leuen gheraecht / ende dooz een stuck van een Meulensteen / met de handt van een Wijf van den Coozen van Thebez afghewozpen / hem de herffen-panne verbzoocken / ende den Kop verbzjfelt is.

34. Ende soudent derhalben de vooz-gheroerde ghepzetendeerde Beraers vooz de Liberteyt / ende verkeerde Zelateurs vande Wyshedyt / op den voozsz voet / ende by 't licht vande bobenstaende exempelen ende redenen / konnen sien / ende moeten bekennen / dat sy dooz de voozsz hare sustenue niet alleenlijck alle de Verstandighen van de Wereldt beschuldighen / maer oock d' exempelen vande Heplighe Schrifture condemnieren / ende sulchs wel behougen werden omme eenmael affstaendt te doen van die verkeerde maxime / dat in een Wyse Republicque de digniteyten vande Vaders den kinderen eenighstints aengheboozen soudent zijn.

Wat Saecken, Rijcken, Staten, ende Landen dickmaels, by tractaten, sonder oneere voor de selve, tot securiteyt, ende gerultheyt van die geene, daer mede sy tracteren, kunnen toe-staen; ende dat het passeren vande voor-ghe-roerde Acte van Sedusie niet impliceert eenighe subjectie ofte pusillanimit-eyt.

1. **V**V Aker mede dan toe-tredende tot de boozsz tweede pretense reden waeromme ten reguarde van 't interest banden Staet in 't gemeyn de booz-geroerde Acte van seclufie niet soude hebben behooren ghepasseert te worden / op 't fonda-ment / dat de selve soude impliceren eenighe subjectie / ende pusillanimitiept / ende sulchs oock den Staet bzenghen in klepnachtinghe by andere Coningen / Republijc-quen / Princen / ende Potentaten; Soo konnen haer Ed: Groot Mo: haer niet ghe-noegh verwonderen dat die gene die innerlyche kennisse hebben van 't gepasseerde inde onderhandelinghe van wegen desen Staedt met de boozzoemde Republijcque van En-gelandt ghedzeben lieber / tot oneere van haer eppen Vaderlandt / hare goede Bondt-ghenooten / tegens haer eppen gewisse / willen culperen van subjectie ende pusillani-mitept / als dat de selve de waerhepdt / tot haer epgen glozie / souden bekenmen / om dat de boozsz hare Bondtgenooten inde selve glozie booz een goet gedeelte souden moe-ten participeren:

2. Ende boozwaer die maer hare ooghen hebben gheslaghen op de 43 schriftelyche antwoorde by de Heeren Gedeputeerden van desen Staedt aen den Heere Generael / ende Commissarissen bande boozsz Republijcque op den ^{2 November} _{2 December} des boozleden Jaers gegeven / sullen bande getonserbeerde reputatie / ende van 't gemainteneert respect van desen Staet beter wesen geïnfozmeert; maer met wat reden salmen een schandeliche conditie ende subjectie noemen dat d'een of d'ander Staet / tredende met sijn Raebupz in een egale Alliantie / ende een Tractaet in allen deelen gerecipzoceert / omme een bloedigen ende Landtberderbenden Oozlogh tusschen Rabupzige Partien / ende geloofs-berwanten te doen epndigen / pets tot gerulshpeyt van sijn Geallieerde / ende tot maintennee bande selve Alliantie heeft getonserenteert / daer upt waerlych ge-ne d alderminste superiozitept booz d'andere zyde / ofte oneere booz den selven Staet kan werden geuifereert.

3. De rechten leeren dat 't geene wy ten reguarde van een ander selsz gheoozdeest hebben recht / ende billijch te zyn / wy oock ghedooghen moeten dat / by ghelegent-hepdt / in onsen reguarde werde ghepactiseert; Ende omme alhier niet op te halen 't geene onse Booz-ouderen t'allen tyde / ende specialijch inde Dzedehandelinghe tot Ceulen / bande Spaignaerden tot hare / ende hater Raehomelingen securitept heb-ben begeert te bedinghen / soo willen haer Ed: Groot-Mo: de boozzoemde Provin-cien alhier alleenlych indachtich maechen 't geene ten desen applicabel is ghepasseert inde onderhandelinghe van Dzedeh / ofte Cresues inden Jare 1632. binnen Maes-strict begonnen / ende alhier in 's Szaben-hagenader verbolcht / konnende de ghe-melte Provincien niet ignozeren / dat doenmaels niet alleenlych van wegghen desen Staet gepescht / maer oock alberepys als een project / ofte concert / gerefulceert upt

seckerre conferentie met Getoomitteerden van d'andere zijde gehouden / op 't Papier gebzacht is geweest / omme aen weder-zijdes Principalen voozghedragen te worden / onder anderen het naerbolgende.

4. **Ersteelijck** dat / om de gemeene versekeringe , ende geruflcheyt, alle de Spaignaerden / zijnde Luyden van Oozloghe / souden moeten betrecken upt / ende buyten alle / ende een pegelijck der Nederlandsche Provincien / ende geene wederom binnen de selve mogen worden gebzacht.

Ten tweeden **Dat** alle soodanigh Volck van Oozloghe / te Voet / ende te Paerde / te Water / ende te Lande / als d'Heeren Staten vande Provincien vande andere zijde souden houden / tot defensie vande voorsz ruste / ende gemeene seckerheyt / souden zijn in der selver eedt alleenlijck / ende van niemandt anders / ende by / ofte van woghen de selve worden aengghenomen / ende betaelt / ende alle Officieren daer ober gestelt ;

Ten derden **dat** tot versekertheyt tegens alle inballen inde pzinclaefste Zee-steden van Vlaenderen soodanighen oorde van Goubernement / ende garnisoen soude worden aenggestelt / met gemeenen advise vande respectie Heeren Staten der Nederlanden dat / sonder bewilliging vande selve gesamentlijck, geen ander Krijgsh volck inde voorsz Steden / ofte Havens van dien / soude mogen werden ingebzacht.

Ten vierden / **dat** eenige Steden van het Garnisoen vanden Koninck van Spaignen ontfledicht / ende neutrael ghemaecht / ooch eenigen aende Heeren Staten deser geuniteerde Provincien obergelevert souden werden.

5. **Aldaer** en wierde niet gheepscht dat eenigh kindt / ofte menschen noch niet ghebooren / ende die moghelijck noyt ghebooren souden worden / ende waer van den Koninck van Spaignen / ofte d'Heeren Staten vande andere zijde / immers pzoobistomelijck geen dienst konden trecken / souden ghelaten worden alleen buyten de hooghste chargen / ende van noch buyten soodanighe die niet alleen niet noodigh / ende in geen Staten ter wereldt in gebuyck zijn / maer die / ooch om voozberhaelde / ende meer andere redenen / van notabel bedencken / ende vooz de bypheyft dangereus geacht konnen worden : maer daer wierde gemisteert dat soo veel dijsenden van menschen / soo veel groote Heeren van qualiteyt / daer van de Koninck van Spaignen / ende de voorsz Heeren Staten van d'andere zijde / hen mogelijck konden imagineren / groote ende getrouwe diensten te hebben ghenooten / niet alleenlijck vande hooge ende lage charges / daer inne de selve albereyts waren gestelt / gepzibeert / ende ontfet / maer ooch het gaensche Nederlandt uptgedzoben souden moeten werden.

6. **Wat** sullen die geene spzeecken van subjectie / ende obdieuflijck voozgheden als of den Heere Protector vooz 't begeeren / ende obtineren vande vooz-gheroerde Acte van seclusie / die doch niets ter Wereldt daer naer smaechende impozteert / de macht gegeven wierde / omme binnen desen Staedt de Wet te stellen / die selfs anderen hebben willen **44** pzascriberen in wat eedt hare Militie soude werden ghe-nomen / ende wat oorde daer ontrent soude moghen / ende moeten werden ghestelt / jae die vanden selben eedt hebben willen ghescludeert houden den geenen die sy vooz haren souberaenen Prinze erkenden / 't welck notoirlijck is de hooghste saecke die bedacht kan worden **44** Die geene die selfs op 't goubernement / ende garnisoen inde Steden ende Sterckten van anderen / hebben willen helpen oorde stel-

ten / ende daer ober soo wel affirmatibe als negatibe dispositie hebben ? 44 Jae die geene die selfs / tot hare volkomen gerustheydt / eenige van soodanige Streben / met seluffte bande Egenaers ende Besitters van dien / pribatbelijck onder haer ghebedt hebben willen trecken ?

7. Ende is boven al seer remarquabel / jae verwonderens waerdigh / dat de voornoemde drie Provincien die jeghenwoozdigh soo veel spreekken van subjectie / ende schandelijcke conditien / oock inden Jaer 1632. 45 alleenlijck die geene waeren die met de voozgeroerde posnieten van securiteyt haer noch niet ghenoech voldaan ende gherust konden houden / maer wel expzeffelijck weggerden daer op / sonder meerder verseeckertheyte / in verder onderhandelinghe te treden.

8. Indien van de meer-geroerde belofte van seclusie is een schandelijcke / ende exorbitante conditie / soo zijn notoirlijck geen termen wyt te binden om d'exorbitantie vande boven-gemelte Articulen / aen die van d'andere zijde vooz ghehouden / te kommen expzefferen ;

9. Ende gelieven derhalven de voornoemde drie Provincien alhier te remarqueren dat de selve / vooz de voozs hare sustenue / niet alleenlijck den gemeenen Staet beschuldigen vande continuatie van een onwoertelijcken Oozloch (want alle Oozloch die naer aenbiedinge / ende met verweringhe van redelijcke / ende billijcke conditien van Wyde / wert gecontinueert / is onwoertigh) maer vooz al dat d'hoogh-gemelte drie Provincien haer selven particulierlijck accuseren van den voozschreben Oozloch noch onwoertiger te hebben willen maechen.

10. Edoch ghelijck haer Ed: Groot Mo: in haer conscientie wel gherust zijn woopende de rechtbaerdighheydt / ende wettelijckheyte vanden selven Oozloch / ende daer nebens vertrouwen dat d'andere / oock specialijck mede de meer-ghemelte drie Provincien daer aen insgelijcks niet en twijffelen / soo meynen haer Ed: Groot Mo: oock met reden haer te kunnen verseeckert houden dat de selve / ende immers vooz al de meer-genoemde drie Provincien naer aendachtige overwoeginge van't geene voozs is / wel sullen kunnen begrijpen / ende oock moeten bekennen inde voozs seclusie geene onreere vooz den Staet / veel min eenige subjectie te resideren.

11. Ende indien de voornoemde Provincien des niet jegenstaende by 't voozs haer gesustineerde souden willen verblijven / soo sullen de selve absolutelijck ghenoodtsaecke zijn / te gelijck staende te houden dat desen Staet / onder pretext van sich in securiteyt te stellen / op de voozs Wedehandelinghe tot Coulen / ende sulchs inde alderbenaeuoste tijden / gerrachte heeft den Koninck van Spaignen / vande welck se haer selven doen-meels noch Subjecten noemden / selfs in subjectie te brengen / ende dat haer Hoogh Mo: 't selve noch naeder inden voozs Jaer 1632. inden hooghsten grade soude hebben geintenteert: maer willen haer Ed: Groot Mo: veel lieber vertrouwen dat de voornoemde Provincien / aende reden plaets ghebende / gaerne sullen bekennen dat pers tot sijn securiteyt ofte gerustheydt te verschien / ende te bedingen / niet eenige superioriteyt / ofte overmacht impliceert / maer dat 't selve wel dictaenacks strecht tot een moechtceken van het contracte.

12. Ende indien haer Ed: Groot Mo: niet meynen met de voorsz allegatien de voornoemde Provincien volkomenlijck te hebben overtuighet / soo souden de selve hier by noch voeghen 't geene nu onlanghs / ende specialijck inden Jaere duysent ses hondert acht-en-veertigh by ofte van weghen desen Staedt banden Coninck van Portugal / inde handelinge van accommodement ober de differenten in Brazil voorsz gheballen / tot securiteyt / ende verscekerthejdt geescht / ende by ofte van weghen den selven Coninck oock ten deelen al bereyts inghewillight is gheweest / 't welck de voozgeroerde Provincien met die bande andere zijde als boven geconcerteert / noch bere te hoven gaet; maer dewijle den uptal van saecken (Godt betert) niet dan al te wel gheleert heeft / dat den Hooghst-gemelten Coninck noch niet ghebracht was onder de subiectie van desen Staet / soo achten haer Ed: Groot Mo: beter gheraden de particulartiepten van dien jeghenwoordigh te passeren / omme dooz 't verhael van de selve de woude / naer verterpinghe bande voorszzebe inghewillighde conditien / desen Staedt dooz den meer-hooghst-ghemelten Coninck / ende des selfs Subjecten / geminghaert / die noch versch genoggh is / niet meerder te ontfelken; Biddende alleenlijck Godt Almachtigh / tot behoorzijcke reparatie bandien bequame occasien te wilen verleenen.

13. Maer dooz al ghelieben de voornoemde Provincien te ghedencken / wat inden Jaere 1650. binnen ons eyghen Lichaem is voozghevallen; hebben niet inden selven Jaere de Regenten bande Stad van Amstelredam / om meerder onseplen dooz te komen / aen sijne Hooghejt den Heere Prince WILLEM ontferselijcker memorie / Vader banden jeghenwoordighen Prince van Ozaigne / by capitulatie toeghestaen dat d' Heeren Andries / ende Cornelis Bickers hare Voorzghemester- Ampten ende Broetschap ofte Raeds-plaetse respectie souden quiteren / ende t' eenemael private luyden werden / oock noyt wederomme in Regieringe moghen werden geadmittleert? Ende hebben niet naderhandt de Steden van Doordrecht / Haarlem / Delft / Hoorn / ende Medenblicq / in 't reguard van eenige notable Regenten ofte Ministers inden haren 't selve exempel moeten volgen? al-hoe-wel Godt de Heere de saken soodanigh heeft bestiert dat / wepnigh tijds daer naer / alle de selve wederomme in hare voozgaende dignitepten zijn gerestituert geworden. Dat waren rechte trecken van afghebtwongen subiectie / ende soo veel te onberdzaeghlijcker / dat die geene / ter contemplatie bande welke soodanighe conditien mosten werden ingewillicht / inder nature / ende in kracht van sijne Commissie / midtsgaders den eedt daer op ghedaen / selfs was een subject van dat Lichaem welckers Leden sy in voeghen voorsz tot subiectie trachte te bzenghen; als doen was het voozwaer de rechte tijdt dooz de onghewensde Zelateurs / ende oprechte Liefhebbers bande bypheydt op 't Conneel te komen / ende haer / met lijff / ende ziele / jeghens soodanighe usurpatien te opposeren / maer wat pber betoonden doch als doen de voornoemde Provincien? Waren sy niet die geene die op den vijftden Junij des voorsz Jaer 1650. verleenden die aucthoritate in kracht / trimers onder pretext bande welke hoogh-gemelte Heere Prince de voorszzebe actien heeft by der handt ghenomen? Ende waren sy oock niet die geene die naederhandt / als de selve Actien ten deele waren uptgevoert / by speciale Resolutien ofte Missiven verklaerden te oordeelen de vooz-gheroerde Resolutie banden voorszzeben vijftden Junij duysent ses hondert vijftigh daer toe applicabel te zijn? ende dewelcke dienvolghende de voorszzebe Actien expresselijck adopeerden / approbeerden / ende laudeerden? Jae sijne Hooghejt daer vooren bedanckten?

ende de selbe/ 't gheene onghelooflijck schijnt/ versochten in soo goeden pber te wilsen continueren?

14. Doozwaer als haer Ed : Groot Mog : alle dese saecken considereren/ soo konnen sy haer niet ghenoech verwonderen dat de selve Provincien/ die ten voorsz. tijde soo pberigh waren omme opentlijck te bedancken den ghenen die waerlijck de Provincie van Hollandt ende West- Vrieslandt/ ende niet min haer selve tot subjectie sochte te brengen/ jegenwoordich wederomme die gheene zijn die ober admiffie van subjectie derben beschuldighen die Provincie / die alrijdts / ende specialijck mede dooz de jegenwoordige Actte/ waer ober de beschuldiginghe werdt geintenteert/ de Wyshet van de Nederlanden notoirljck heeft gheconferbeert.

15. Ende of nu dese Staedt dooz de voorsz. ghecreteerde seclusie by andere Koninghen/ Republijcquen/ Princen/ ende Potentaten/ in klepnachtinghe sal hoemen/ is lichtelijck te oordeelen by die gheene / die niet t'eenmael ignozant zijn van de notoiren Reghel/ ende het seckere Trioma van de verstandichse Volstijeguen/ namentlijck/ dat Rijcken/ Staten ende Landen/ dooz beswaerlijcke Oorloghen by hare Raebuyzen ongheacht / ende onghesien/ ende wederomme dooz Vrede/ ende machtighe Allianctien by peder een ghe-eert/ ende gerespecteert worden ; Ende doozwaer de klepnigheden die desen Staet/ gheduyzende den Oorlogh jegens de voorsz. Republijcque/ in verscherpen occasien heeft gheleden / selfs van die gheene die jegenwoordich/ naer getroffenen Vrede/ daer naer niet soudent derben dencken / zijn haer Ho : Mog : / ende de respectibe Provincien niet dan al te wel bekennt / ende sullen alhier/ om alle hatelijckheyt te vermijden/ niet werden oghetelt : sulckx dat het soo verre van daer is / dat dooz de voorsz. seclusie desen Staedt by andere Koninghen/ Republijcquen/ Princen/ ende Potentaten/ in klepnachtinge soude werden ghebracht/ dat ter contrarie dooz de voorsz. seclusie / als waer dooz den jegenwoordigen Vrede/ naest Godes bestieringhe notoirljck is geronsequeert den selven Staedt dooz alle verdere klepnachtinghe behoedt/ ende by de voorsz. Koninghen/ Republijcquen/ Princen/ ende Potentaten/ in sijn voozigh aensien/ ende respect herstelt is :

16. Behalven dat haer Ed : Groot Mo : niet konnen begripen op wat Koninghen/ Republijcquen/ Princen/ ofte Potentaten de voornoemde Provincien / in t' gheene voorsz. is/ reflectie moghen maerken/ dewijle doch notoir is dat ideest alle/ selfs de machtichste Koninghen/ Republijcquen/ Princen ende Potentaten van de Werelt / naer beloop van tijden/ ende saecken / in verscherpen occasien/ om ruste/ vrede ende tranquilliteyt / hebben ghedaen/ ende op haer ghenomen saecken die wel ghepondervert zijnde van gheen geringe impozantie/ als is t'voorsz. gheresoldeerde/ sulken werden behonden. daer van haer Ed : Groot Mo : / als wel verseckert wesende tselve aen haer Ho : Mo : ende de respectibe Provincien genoechsaem bekennt te zijn/ particuliere enumeratie te doen/ t'eenmael onnoodigh/ ende oock om andere respecten ondienstich achten :

17. Midts welke redenen dan oock haer Ed : Groot Mog : t'eenmael dupten propooste binden 't gunt by de meer-hooghghemelte Heeren Staten van Zelandt in voozgheroerde der selver Reductie mede werdt gheposeert/ dat namentlijck de voorsz.

voorz. seclusie aen andere Wytheemsche Princen / ende Potentaten eenighe offensie / ofte ombragie gheben soude / met byvoeginghe dat in dien deele / ofte ten dien respecte / voech het seventyende Articul bande meerghemelte Wnie soude wesen ghecontrabeneert ; Ende willen haer Ed : Groot Mo: hier op d' hoochghemelte Heeren Staten van Zeelandt / nebens de voorsz. schrebe twee andere Provincien / wel versocht hebben dat de selve / in haer eyghen doen / met voorsz. sichtenhepdt ghelieven in achttinghe te nemen 't gundt haer Ed: Mo: upt het voorsz. seventiende Articul tot laste van anderen schijnen te willen infereren / ende middelertwyle beter opinie behouden bande equitept / ende wijshept bande Wytheemsche Princen / ende Potentaten als dat sy sonder de alderminste rechtmattighe oorz. haer souden willen aentrecken (laet staen tot hatelijckhept op nemen tegens dese Staet) 't gunt haer Ed: Groot Mo: ontrent het Governement van binnen / sonder eenich naedel van permandt van buyten / nae de exigentie van haer eyghen saecken / noodich ghebonden hebben te resolveren.

18. Indien nochtans in't ghemoedt van eenighe Oppermacht soodanige gepassioneerthept plaetse soude vinden / soo soude sulcx toe te schrijven zijn / niet haer Ed: Groot Mo: / die ontrent de directie van haer eyghen saecken in desen hebben gedisponeert / maer wel aen de onredelijckhept van de ghene / die sich de selve saecken / sonder oorz. souden willen aentrecken / ende teghens haer Ed: Groot Mo: rechte intentie komen te dupden.

19. In allen gheballen kan een pder van ghesondt ooz. deel lichtelijck afnemen upt de cours van de saecken van de Wereldt / ende de omstandigheden die de selve met haer slegen / dat de dienst van Landen / ende Staten / in de importantste ghelegentheden niet soude komen werden betracht / indien men de noodichste ende dienstichste Resolutien soude moeten achterweghen laten upt die slaetwe consideratie van dat de selve buyten s' Landts misschien hier of daer / upt onberstandt ofte verkeerde gheneghenthept / qualijck soude moghen werden opghenomen. 't Welck in voeghen als boven hoortelijck aengheroert zijnde / soo mogen haer Ed: Groot Mo: klaerlijck te bijcken / dat de voorsz. Objectie op het doen van de selve in geenen deele is applicabel / ende dat de selve Objectie misschien niet buyten propoost soude vormen werden gheretozqueert op de gheene die de selve formieren.

C A P. 3.

Dat de Nederlanden meest in oneenigheyt zijn ghebracht door de Hoofden ; ende dat abusivelijck vverdt gheallegeert, dat door 't passeren van de voorz. Acte van Seclusie oorsaecke tot oneenigheyt soude zijn ghegheven.

1. **W**er mede dan toe-tredende tot de voorsz. heroorde pratense reden by de voornoemde Provincien mede gheallegeert tot astructie van dat 't voorsz. schreben gherefolverde / vooz 't interest van den Staet / hadde de hoozen te werden naer ghelaten / namentlijck / dat daer upt onenigheden / scheuringhen / ende dissentien stonden te resulteren / soo onder de Regenten van 't Lande tegens

teghens den anderen/ als onder de ghemeeene Inghesetenen teghens de Regierings/ verklarende heylighlyck daer toe niet gheen ander insicht te zijn ghetroden als tot welken van den Staet / welck altyds booz t' hooghste inereesse moet werden ghehouden ;

2. Ende sullen boozts haer Ed : Groot Mog : op 't gheene de Ghemeynten aeygaende als boven is gheallegeert/ niet anders segghen dan / aen d'eene zijde/ dat haer Ed: Groot Mo: reden hebben/ boornamentlyck by dese jeghentwoozdighe conjuncture van tijden/ ende saecken / omme Godt Almachtich te looben/ ende te dancken/ dat hare goede ende ghetrouwe Onderdanen/ ende Inghesetenen/ onaenghesien alle bedenckelijcke middelen / die by eenighe qualijck gheaffectioneerden niet alle blijft werden aenghewendt omme de selve niet verkeerde impressien van hunne natuurlijcke ende souberaine Overtighept te imbueren/ echter van de sincere intentien/ ende rechtmatighe Proceduren van de selve hare Overtighept niet anders gheboelende dan 't ghene dat recht/ ende waerheydt is/ haer oock verbolghens de dispositien van haer Ed : Groot Mo : bywillighlyck onderwerpen/ ende der selver Resolutien sonder eenige contradictie/ ofte murmuratis acquiesceren ; Ende aen d'andere zijde/ dat haer Ed : Groot Mo : beklagghen die Provincien / ende de Regenten in de selve / alwaer de Hooge Overtighept dooz de sinnelijckhept van de Ghemeynte soude worden belet / den dienst van 't Landt/ naer haere beste wetenschap/ ende achterbolghende het Dictamen van hare conscientien te betrachten/

3. Biddende hare Ed : Groot Mo : Godt Almachtich van gantscher herten dat/ by soo verre in eenighe van de Gheunteerde Provincien 't boozsz inconuenient moghe werden bevonden/ het sijne Goddelijcke Majesteit beliebe / aen d'eene zijde de vrome Regenten in soodanighe Provincien niet meerder auctoriteit/ ende ontsachlijckheyt te bekleeden / oock niet meerder couragie ende bigueren/ tot inbindinghe van soodanighe onhebbelijckheden te stercken ; ende aen d'andere zijde d'Inghesetenen / ende Ghemeynten van de selve Provincien meerder respect ende gehoozsaemheyt/ tot/ ende aen hare Wettelijcke Overtigheden in te stozten : op dat alle confusie dooz 'tboozsz. quaedt in de boozsz. Provincien/ ende by ghebolghe in den gantschen Staet ontsaende/ moghe werden boozghekomen ende verhoedt.

4. Ende booz soo veel van dissentie / ende oneenigheyt tusschen de Regenten van 't Landt jegghens den anderen werde ghesproocken ; Soo moeten haer Ed : Groot Mo : bekenmen opt de boozgerserde Geschriften vande booznoemde Provincien / niet sonder hertelijck/ ende innelijck leetwesen te bespuren/ dat het de Regenten van de selve Provincien op 't boozsz. Dofinet niet haer Ed : Groot Mo : niet wel eens zijn/ timmers tot noch toe niet wel eens zijn ghetweest / al hoewel haer Ed : Groot Mog : vastelijck betrouwen dat de redenen/ in desen verbat/ de Regenten van de meerghemelte Provincien de rechtmatigheyt/ ende billijckheyt van de boozsz. Proceduren van haer Ed: Groot Mo: nader sullen doen begripen / ende sulckx oock tot wechneminge van alle discrepantie van gheboelen konnen dienen :

5. Dan daer benebens soo meynen haer Ed : Groot Mo : evident te zijn dat de materie tot de selve discrepantie van gheboelen / ende d'oneenigheden / die daer opt souden moghen komen t' ontsaen/ in gheenen deele is ghesurneert by haer Ed :

Groot

Groot Mo: / ofte door 't passeren vande vooz-geroerde Acte / ofte door eenighe circumstantien daer ontrent vooz-geballen / maer wel ter contrarie dat de voozs. discrepantie is resulterende uyt de abusve impresse vande Regenten der voozs. Provincien / ofte van eenigen onder de selve / ende de ghemeghentheyt die by sommighen schijnt te zijn omme oock d'alder-prijs-waerdichste Resolutien / ende d'onberispelijckste actien van haer Ed: Groot Mo: te detozueren / ende soo / veel in haer is / allenthalven verdacht te maecken ; Van hoedanighe discrepantie ende oneenicheden de schult dan oock niet haer Ed: Groot Mo: / maer wel te rechte de voozscheve andere Provincien / ofte alsulcke Regenten inde selve / als hier boven zijn ghedenoreert / staet te imputeren.

6. Maer alsoo by de voozs. Deductie / ten desen applicabel / mede waer ghepasseert / dat de Nederlanden in 't ghenerael / ofte bysonder / noyt in ruste / ofte vrede souden zijn te conserveren / sonder tot het belejdt vande ghemeeene saecken te ghebruycken Hoofden van qualiteyt / soo konnen haer Ed: Groot Mo: (alboozens en passant aentroerende / dat / naer der selver opinie / het woort Hoofden / niet soo eyghentlijck op Ministers / als wel op Heeren / ofte Princen vanden Lande applicabel is) alhier niet voozby gaen / hoortelijck / ende niet te min solidelijck aen te wijzen / dat 't selve pæsuppoost vande waerheyt is afdwalende / ende soo mette reden / als met de experientie strjddich sal werden bevonden : Want nademael soodanighe Hoofden dickmaels hebben hare particuliere interessien / van d'interessien vander Staet discreperende / ja somwijlen oock 't ghemeeene beste contrarierende / ende dat de selve Hoofden altyds hebben grooten aenhangh / ende groot gheluyck inde Regieringhe / soo is 't niet imaginabel / ja zelfs onmogelijck (ten ware men haer de menscheijckheyt konde uyttrecken) dat de voozscheve Hoofden niet 't eenighen tijde soodanich haer particulier interesse souden soecken te bereycken / ende door 't suppozt dat de selve inde Regieringhe binden trachten uyt te werken ; Waer teghens van alle vroomme Regenten / die 't ghemeeene beste boven al beooghen / ende den welsiant van 't Volck vooz de opperste Wet houden / meer deserrende aende gherustheyt van hare conscientie / als aen 't ontsaef van soodanighe Hoofden / haer gheoorzaeck binden / naer hun uytterste vermogen / met bigueur te opposeren ; Ende siet daer de Republijcque terstont in thoedracht ; In welcke thoedracht aen d'ene zyde het Hoofst niet willende / oock naer de Politijcque regulen vande wereldt niet komende buyghen / oozdeclende sijn respect / ende antwoort daer inne te wesen gheengageert ; ende aende andere zyde oock de vroomme Regenten op de gherustheyt van hare conscientie / als een metalen mupz / steuende / mede van hare contrarie sustenue niet wesen af te brenghen ; Siet daer dan de Republijcque in dange-reuse scheuringhen / Ende by soo verre in soodanighe ghelegenheyt 't voozscheve Hoofst is van een violent hantoor / ofte capabel om door violente Raetsluyden sich te laten verrucken / siet daer dan de Republijcque inde uytterste extremiteten.

7. Waer benekens d'experientie in desen met de reden / soo wel ober een konit / dat oock de selve experientie alleen ons van die waerhejckte soude konnen overtuyghen. De oude Historien / ende Chronijcquen doen ons noch sijn den 's daechs mee beschrijvinghe sien in wat boeghen onse vooz-ouderen onder Hertoghen / Gaven / Disschoppen / ende Hoerij / niet alleen in continuele dissentien / ende oneenicheden hebben.

hebben geleest / maer doech / soo teghens den anderen / als tegens hare respectie Heeren / met humen aenhangh in geduyrige Wapenen / met onchrystelyjke blaedstozingen / hebben gestaen ;

8. Wat onse Doozouderen bande Hoofden soo by die van den Hupse van Bourgogne / als booznamentlijck by Keyser Karel / ende boven al by den Coninck van Spaignen in dese Landen ghesonden / hebben uptgestaen / ende in wat oneenigheden / dissentien / scheuringen / Burgerlijcke beroerten / ende inlandtsche Oorzogen / dese Landen dooz de compositementen bande boozscheve Hoofden zijn gheraecht / is niet dan al te wel bekent / ende staet den jammer / ellende / ende miserie van dien tijdt ons noch hupden s' daeghs booz oogen ;

9. Maer omme verbolgens te dalen op die tijden / die in desen eyghentlijck zijn applicabel ; hoe is 't af ghehoopen met onse Doozouderen naer de Pacificatie van Gent / ende dat nu gheheel Nederlandt in publijcque Wapenen / teghens de Spaignaerden ende hare Adherenten / was getreden / doech schein daer inne met volkomen eendrachtighejdt te sullen / jae tot confer vatie van haer eyghen leben / te moeten continueren ? van waer zijn als doen de eerste dissentien booztghelomen ? Was 't niet dat eenighe Edeelen / ende gequalificeerden inde meeste Provincien jalousie / ende ombragie opnamen teghens het Hoof den Heere Prince van Oraigne WILLEM onsterfijcker memorie ? Was 't niet upt de selve oorzaecke dat den Certz Hertoghe Matthias by de Generale Staten wierde inghehaelt / ende tot Gouverneur Generael over de Nederlanden gestelt ? met welcken Certz Hertoghe dooz de boozs Edeelen / ende ghequalificeerden daer beboozs alberepts secretelijck / ende buyten kennisse van sijne Princelijcke Excellentie / was ghehandelt / omme d' auctoriteyt bande selve sijne Excellentie te balanceren ofte te breecken ; Ende boozwaer hadde inde boozs divisie aen d'eene zijde het sacht / ende buyghsaem humeur van den boozs Certz Hertoghe / ende aen d' andere zijde de boozsichtige ende patientige conducte van sijne Princelijcke Excellentie / alles niet ten besten geboeght ; soude als doen daer op niet den totalen onderganck bande boozs Nederlanden / die alberepts booz de deure stont / ebidentelich gevolght hebben ?

10. Als men nu kortz daer naer den Hertoghe van Anjou / Monton / Ec. een Auster Hoof / ende groot Krijghs Oberste / binnen dese Landen veel auctoritepts hadde ghedefereert / wat is tersondt daer op gevolght ? Dien grooten Hertoch / daer van die geene / die inden name bande Generale Staten / ofte bande meeste Provincien met hem ghetraecteert hadden / dat ghetuyghentisse gaben dat het was een verstandigh Heere / ende sachtmoedigh Prince / begaest met alle soo Politicque als Militaire wetenschappen / ende Princelijcke deughden / met buyboeginghe dat het schein dat Godt de Heere de Nederlanden seckerlijck wilde behouden / haer ghebende 't gheluck van sulcken Prince tot Overhoof te moghen hebben ; heeft niet dien selven Prince van den beginne aen meer auctoritepts soecken aen sich te trecken als de Generale Staten hem hadden ghedefereert ? ende daer inne bindende d' oppositie van alle eerlijcke Regenten die / volgens haren plicht s' Landts bysphejdt / ende de Privilegien wilden boozsaen / is den gantschen Staedt daer dooz niet in combussie gheraecht ? jae heeft dien selven Hertoch sich niet soo berre te buyten ghegaen dat hy/

dat hy / bermidts de boozschzebe oppositie bande hzoome Regenten / niet konnende komen tot executie bande boozschzebe sijne quade intentie / den seftelijcken oberbal bande Stadt van Antwerpen / ende andere Plaetsen (weicken oberbal bermidts de wzeethepdt daer inne bedzeben naederhandt de Fransche furie is ghenoeemt) hy der handt genomen heeft ? Ende heeft oock het Landt / noch naer date bande boozsz. furie / tot het oberlijden banden Hooch-gemelten Hertoch toe / met de selfde dibistie swanger gegaen.

11. Als naderhandt den Grabe van Iycester / een Personnagte hy de Politijcquen in hooghe waerde / ende hy de Ecclesiastijcquen / als een Boozstander ende Doerster-Heer bande Kerche Christi / noch in meerder zettinne ghehouden zijnde / het Goubernement Generael van dese Nederlanden hy onse Booz-ouderen was gedefereert ; heeft de selbe niet wederomme naer hoogher auhoritept getracht ? ende heeft hy oock niet soo hy verschepden Regenten / als booznamentijch hy de meeste Ecclesiastijcquen / ende daer dooz mede ghenoechsaem hy de gansche Gemeynte zijn suppozt ghebonden ? Is niet het Landt daer dooz inde uptterste confusie ende berweringhe gheraecht ? Zijn niet daer dooz Provincien tegens Provincien / Steden tegens Steden / Onderdanen teghens d'Overighept in Oneenichept / Dissentien / Scheuringen / jae in beginselen van Wapenen geraecht ?

12. Bande volghende Hoofden hebben wy d'exempelen / God betert / met onse eyghen ooghen ghesien / ende zijn de selbe oock hier boozen eenichsints aengheroert.

13. Maer in't tegendeel van dien sal men bevinden / dat dese Nederlanden inde meeste ruste / onderlingheliefde / ende eendzachtichepdt gheleest hebben / soo wanneer deselbe dooz 't ghelwichte van eminenten Hoofden niet ghedruucht zijn gheworden / ende ten tijde dat de ghestelde Hoofden ofte van geringh credit sijn gheweest / ende 't gewicht bande wettige Regieringe niet hebben konnen contre-balanceren / ofte soo wanneer deselbe niet Militaire exploiten / ende de boozsteninghe op de bescherminghe bande Frontieren soo veele occupatien hebben gehad / dat hun daer dooz benomen is geweest d'occase omme haer in saecken pribattelijch specterende tot het belepdt bande Staten / ofte Generael / ofte Particulier / onwettelijch te ingereren.

14. Soo dat haer Ed : Groot Mo : meynen / een vast besuypt te konnen maecken / dat binnen dese Landen hy naer noyt eenighe gheschillen / ende diffencien / immers niet van merckelijche impoztantie sijn booz-geballen / of deselbe sijn om de Hoofden / ende dooz de Hoofden geresen / ende heroozsaecht geweest ; Ende meynen haer Ed : Groot Mo : dat booz al van singuliere remarque is / ende hy weder een wel gheapprehendeert behoort te worden / dat oock selfs de jegenwoozdighe discrepantien tusschen de Provincien / ende de booz-geroerde oppositien jegens haer Ed : Groot Mo :
A
upt

upt geene andere doofaecke / als om een soodanich Hoofst / jae om een ghe-
imagineert Hoofst / werden gheboet / ende ghedaen.

15. Hebben niet de segentwoordighe seben Vereenichde Provincien een
ende het selve interefft in haere eppen conservatie ? een ende de selve vreesse
vooz alle Wdheemsche Machten ? zijn sp niet dooz onderlinghe Alliancien /
ende Huwelijcken / soo van Regenten / als van Inghesetenen / dooz ghe-
meenschappen / Campaignien / Conferpen / soo van Commerce / als
van andere Interessen / conersatien / reciprocque possessien van goede-
ren / ghewoonten / ende andersints soodanich aenden anderen ghehecht /
jae dooz malkanderen geknoopt / ende geblochten / dat het by naer onmo-
gelych is deselve / byten excessibe violentie / die sonder eminente Hoofden
niet en valt / van den anderen te scheuren ? hebben sp niet eene continuele
by een-komste / ofte versamelinghe van Gesanten / ofte Gemachtichden /
die wy noemen de Vergaderinghe van de Staten Generael / dooz de welcke
alle gewichtighe saecken van Oorloge te Water ende te Lande / met onder-
linge Harmonie belepdt / Confederatien / ende Verbonden met andere
Coninghen / Republycquen / Princen / ende Potentaten ghemaecht wer-
den ? Hebben sp niet ghemeene Collegien van Subalterne directien / soo
ober de saecken vander Zee / als bande gemeene Conquesten / ende ander-
sints ? Ende werden boven al haere Hertzen ende Zielen niet vereenicht /
ende t' samen-gebonden dooz den Geestelijcken / ende Goddelijcken bandt
van eene / ende deselve Keligie ?

16. Dese sijn / naer 't oordeel van haer Ed: Groot Mo: de rechte
banden / die de seben Pplen t' samen knoopen / ende inde klautwe van een
ende deselve Leewt moeten vast houden ; Dese sozme / wel ende heplich-
lych gheconserveert werdende / ende een pder / naer sijn plicht / ende ver-
moghen / het sijne toe-bringende omms die meer ende meer te bevestighen /
Soo sullen wy ontwijffelych / onder Godes zegen / bevinden dat de Dnie
by vastet / ende seckerder rust op de fondamenten van onsterfliche Ver-
gaderingen / ende Collegien / als op de yptterelijche splendeur / ende auc-
sozptept van sterfliche Menschen / ende dat de libertept ende byzheydt by
depliger vertrouwt wert inde bewaeringhe van vele goede Regenten / den
welcken ozziginelych / ende volgende de Privilegien banden Lande / daer
ober d'opsicht bevolen is / als inde handen van een Persoon / die daer toe
als van byten wordt in-gheroepen / jae teghens dewelcke de vooz. Regent-
ten / tot conservatie bande selve byzheydt / altydts hebben / ende noch souden
moeten waechen ; Al wat van dese gronden afwijckt / ende 's Landts wel-
baren op andere fondamenten soecht te bevestighen / kan niet anders als scha-
delijch / ende dangereus sijn / ende moet / by continuatie / het welbaren /
de byzheydt / ende de Privilegien bande Vereenichde Nederlanden ter neder
werpen.

C A P. IV.

Dat sonder het verleenen vande voor-geroerde Acte van Seclufie, den Oorloch mette Republijcque van Engelandt soude hebben moeten continueren.

1. **E**nde nademael haer Ed: Groot Mo: onder anderen mede / tot Astructie van de jongst verhandelde Pointten / hebben ghep^{re}sup^{re}ponceert dat dooz 't verleenen vande boozgeroerde Acte van seclufie aen meer Hooch-gemelte Heere Protector de Vrede met de Republijcque van Engelandt ten effecte sy gebzacht / al-hoe-wel deselve vertrouwen / dat alleen dooz het hier boven gep^{re}mitteerde omstandich / ende waerachtich verhael van 't gheene / booz / in / ende ontrent het passeren / ende extraderen vande meer-ghemelte Acte aende Heer Protector is geschiet / alle die geene / die haer verstant met geen passie laeten benebelen / klaerlijck sullen hebben ghesien / ende aenghemercht / dat haer Ed: Groot Mo: met waerheyt hebben te verstaen gegeven tot het inwilligen ende arresteren vande boozsz. Acte niet anders te sijn gekomen / als in consideratie van dat de selve / mits de finale instantie vande Heer Protector / onvernijdelijck was berepicht om de boozsz. Vrede als boven tot effect te doen komen / ende dat haer Ed: Groot Mo: dierhalve oock wel mochten onnodich achten / hier op haer berder te extendeeren dewijle nochtans d'Heeren Staten van Zeelandt / ende die vande meer-ghemelte twee andere Provincien in haer geschriften / dooz manquement van pertinente infozmatie (welcke 't haer niet ghelieft heeft af te wachten / alboozen haer oozdeel te p^{re}capiteren) ofte om redenen die haer Ed. Groot Mo: niet wel konnen penetreren / eenighe uptterlijcke omstandicheden in dese saecke misdupden / ende capteren / omme / was 't mogelijck / aen anderen impresse te gheben / als of van weghen haer Ed: Groot Mo: de necessaire relatie vande boozsz. Acte tot de Vrede niet oprechtelijck wierde booz-gewent / maer dat in effecte haer Ed: Groot Mo: gerechtelijck mochten verdacht werden / een Resolutie upt andere motiven boozt-gekomen / met het p^{re}text vande boozsz. Vrede alleenich te hebben bekleedt.

2. Zoo binden haer Ed: Groot Mo: seer groote oozsaeck / om haer serieuselijck te beklagen / dat sy allesints in desen by hare Bondtgenooten bejeggert werden met soodanighen onminne / ende onbehoorzlijck mistrouwen / dat de selve alderhande schijn van redenen / hoe ongefondeert / ende hoe imaginair die mogen sijn / ghenoech achten om haer Ed: Groot Mo: sincereste accien / tegghens der selver intentie / verkeerdelijck op te nemen / ende met alle hatelijcke ende ongegronde suspittien te aggraveren / willende niet te min verhoopen / dat deselve / ende andere hare Bondtgenooten dooz

het boozsepde onrust andich ende waerachtich bericht / by desen solemnelijck boozt-gebracht by het coyps van hare Staets-gewijse Vergaderinghe / ontrent een saecke aen peder vande Leden van dien bekent / epndelijck haer dier mate sullen binden ge-esclairceert / ende obertupcht / dat geenderhande verdichtselen / suspitien ende misdubdinghen booztaen by haer plaetse sullen binden.

3. Ende dies in specie dat de Hoogh-ghemelte Heeren Staten van Zeelandt / ende vande booznoemde twee andere Provincien nae behoozen aennemende de sincere verklarunghe hier boben ghedaen / ende by desen nochmaels werdende gereitereert van dat haer Ed. Groot Mo. boozt de receptie van de boozsz. Missive van date den Vijftienden Apzilis lest-leden / nochte aende Heeren Ambassadeurs gesamentlijck / nochte aende Heeren van Beverningh / ende Nieupoort / ofte aen pemant vande selve affsonderlijck / ontrent het bewuste temperament / ofte eenighe andere saecken de Heere Prince van Ozaigne toucherende / of oock op eenich ander subject ter Werelt / geenighe particuliere last / ofte oydze directelijck ofte indirectelijck hebben gegeven / haer booztaen sullen ontgeven / ende behoozlijck afleggen alle sinistre impressien / die sp contrarie dese absolute waerhepdt / souden moghen hebben ghebat.

4. Ghelijck de selve Provincien oock dierhalve sullen ghelieven te erkennen / dat niet sonder onlijdelijcke veronghelijcktinghe van haer Ed: Groot Mo: inde boozsz. Deductie vande Heeren Staten van Zeelandt / wert ghesept / dat de scheuringhen ende dissentien tusschen Regenten (die d' Hoogh-ghemelte Heeren Staten willen argueren / dat upt het boozsz. ghesefolveerde van haer Ed: Groot Mo: sullen ontsaen) des te meer zyn te appzenderen / alsoo de selve Regenten sullen ghedencken, hoe datmen, met het project, ende onder het pretext van 't bewuste temperament, de andere Leden vande Unie soo onminnelijck ende bedecktelijck heeft geabuseert ghehad, in effecte, als of 't selve toegestaen zijnde, oock daer mede de seclusie van den Hoogh-gemelten Heere Prince, ende desselfs descendenten, by den Heere Protector begeert, ende nochtans hier te Lande gehouden voor inpracticabel, t' eenemael soude wesen gedeclineert; te meer alsoo voor-ghegeven wert dat, om dese Staedt daer mede te ghemoet te komen, ende de Vrede soo veel mogelijck was te faciliteren, tvooriz. temperament van wegen de Engelsche Regieringhe sels eerst was geprojecteert, ende gebracht op het Tapijt, waer van het contrarie sich nu openbaert; voegende bozders daer by / Dat her selve niet anders kan als allerhande sinistre impressien, ende alteratien causeren inde gemoederen van vele vande Regenten, een miuhagen nemende in dese cours van affaires; ende generalijck vande Gemeente, aen welckers goede genegentheydt veel is gelegen;

5. Het welcke aldus ghesfelt in de boozsz. Deductie vande boozsz. Heeren

ren Staten van Zeelandt haer Ed : Groot Mo : van woorde tot woorde hier oberhengen / niet om haer Ed : Mo : / van Point tot Point / te bejegenen met rechtbaerdighe exposulatiën / die tegens deselve souden konnen werden gedaen / niet alleen ober 't ghebeek van onminnelijckheyt / 't welck sy haer Ed : Groot Mo : willen aenbijven / maer ober 't poseren van verscheyden seer hatelijcke imputatiën daer mede men in een saecke van seer groote impozantie / sonder eenich fondament van waerheyt / onbedachtelijck haer Ed : Groot Mo : tracht te graberen.

6. Alleen sullen haer Ed : Groot Mo : de geene / die hare sincere intentiën / ende actiën in dierghelijcke maniere met alberhande odieusheyt 't onrecht trachten te beswaren / byzindelick versoeken / dat de selve met boozsichtigheyt gelieven te letten / dat niet dooz het doen van haer Ed : Groot Mo : / maer wel dooz dusdanige verboeringe van gemoet / ende gesochte onbehoorlijcke beschuldigingen tegens goede Bondtgenooten de boozs. scheuringen tusschen de Regenten / ende de onruste onder de Gemeente souden konnen werden veroozsaecht.

7. Ende dan noch dat sy / aenghemerckit hebbende upt het boozs. bericht dat haer Ed : Groot Mo : selve niets ter Werelt hebben ghedaen / noch geweten van het geene / waer inne men wil / dat sy bedeckt / ende onminnelijck belept hebben ghezuucht / de waerheyt gelieven plaets te geben / ende in het toekomende soo goedt vertroutwen te hebben van haer beste Bondtgenooten / dat sy het oir / ende harte soo ghereet niet open stellen aen soodanighe abusie suggestiën / ende ongegronde suspitiën / waer upt sy met onbehoorlijck booz-oozdeel werden ingenomen.

8. Te meer alsoo upt het boven-ghesepde verhael mede klaerlijck blijct / dat haer Ed : Groot Mo : met alle moghelijcke blijt / ernst / ende circumspectie / hebben getracht te weech te bynghen / dat de Wyde sonder 't intwilligen vande boozs. Acte zijn voortganch hadde mogen ghe winnen / als mede dat deselve Acte by haer Ed : Groot Mo : niet is gearresteert / booz ende al eer sy dooz het schryven vande Heeren van Beberningh / ende Nieuwoort hadden vernomen / dat sonder dien het groote werck vande Wyde te rugge gegaen / ende sonder effect ghebleven soude hebben.

9. Ende gelieven dierhalve de meer hoch-ghemelte Heeren Staten van Zeelandt ende die vande boozs. andere Provincien 't geene daer onrent hier boven omstandelijck is gededucceert / nae behooren becessende / in desen te erkennen / dat de redenen / ende motiën / die haer Ed : Groot Mo : in relatie tot de Wyde hebben ghehadt / wel soo pregnant zijn / dat sy niet souden konnen bygesproochen worden van den dienst van 't Landt / ende 't welbaren van dien niet behoorlijck betracht te hebben.

ben / indien sy upt andere consideratien de Dede verwaerloost / ende de continuatie van soo bloedigen ende schrickelijcken Oorloch door haere difficulteit veroorzaecht hadden.

10. Voorders sullen hooch gedachte Heeren Staten van Zeelandt / ende die bande voornoemde twee andere Provincien mede hebben ghelet in wat manieren het sich heeft toegezagghen / dat het depercheren bande meergesepde Acte is geschiet na de dach bande extraditie bande Ratificatien / maer echter vooz dat eenich adviis dien aengaende was overgecomen / ende dat daeromme nochtans niet gheargumenteert kan worden als by de sustenues bande meer-hooch-gemelte Heeren Staten van Zeelandt werdt gedaen ; namentlich dat / ofte de extraditie bande voorsz. Acte niet is gheweest nootsaeckelijck / om t effect bande Dede te hebben / ofte dat de Resolutie is gebolcht op eenich verbandt / ende concert / gheintercedeert tusschen den Heere Protector / ende haer Ed : Groot Mo : / want tot wederlegginge van het laetste lich der voorsz. argumentatie (t welck d' hooch-gemelte Heeren Staten van Zeelandt nochtans het apparentste seggen) sullen haer Ed : Mo : wel aengemercht hebben / dat niet alleen haer Ed : Groot Mo : vooz af in gheen verbandt ofte concert ober den inhoud bande voorsz. Acte met den Heere Protector van Engelandt zijn geweest / maer / ghelijck voorsz. is / tot naer het tepckenen bande Dede geen kennisse hebben gehadt van dat daer op soodanige instantie als boven by sijn Hoochhept wierde gedaen :

11. Ende des niet te min sullen haer Ed : Mo : mede gehouden zijn toe te stemmen / dat de nootsaeckelijckheyt om de selve Acte te extradieren / indien men t effect bande Dede wilde erlangen / practise daer is geweest / in consideratie dat d' Heer Protector sich niet heeft laten disponeren / om inde tepckeninghe / noch oock naderhandt / op de ernstige instantie / ende debboiren bande Heeren Ambassadeurs / inde Ratificatie ende Publicatie van t Tractaet te bewilligen / anders dan met expresse protestatie ende referbatie van dat hem soude moeten contentement werden gegeven op't geen by in desen van haer Ed : Groot Mo : desidereerde / ofte dat anders het geheele werck bande Dede soude vooz onghedaen ghehouden werden ; t welck dan oock dies wederom verbzoocken soude zijn gheweest / ten ware het selve door middel bande voorsz. extraditie was voozgekomen.

12. De gemeene Bondtgenooten sullen oock wel hebben geconsidereert dat / om meer-hooch-gemelten Heere Protector te divertireren bande instantie by hem ghedaen opte voorsz. Acte / ende d' extraditie van dien / geen serieuse ende te mermalen gereitereerde aenschrijvingen / ende oorzdes van haer Ed . Groot Mo : aende Heeren van Beberningh ende Pieupoozt / noch blytjige ende ernstige debboiren by de selve in consozmite van dien aenghe-

aenghetwent / eentsints hebben ontzoocken ; Dat oock by haer Ed: Groot Mo: / om de selve debboiren krachtich te doen wercken / ende waer 't moghelijck vruchtbaerlijck te doen wt-ballen / soo veel in haer was / soodanich secreet ende sochtbuidich belept / ende toebersicht is gebruycht / als ten voozfs. epnde meest was gerequireert ;

13. Maer of niet met seer groote apparentie van waerhepdt is te vermoeden / dat de hevighe contestatien / waer mede haer Ed: Groot Mo: by eenighe Heeren Gedeputeerden upt andere Provincien ter Generalitept zijn bezejent / Mitsgaders / de geruchten ende discoursen daer op alomme versprept / als mede den immaturen pber van eenighe Provincien om den Heere Prince van Ozaigne / inde eerste Jaeren van sijn kintshpdt / tot een Opper-hoofst over de Militie te Lande / ende te Water te stellen / ende voornaemelijck noch de verbzendinge in Enghelandt ontsaen over het vertreck bande Heeren Ambassadeurs van dese Staedt van daer / in Febuario laest-leden geschiet / sonder finalijck te slupten / niet notable / ende misschien de voornaemste oorzsaechen zijn gheweest om welke haer Ed: Groot Mo: wel-gemeende oorzdes / ende de debboiren bande ghemelte Heeren van Beberningh / ende Neupoozt frustratoir zijn gebleven / sulchs willen haer Ed: Groot Mo: laten tot het bedencken bande geene die de natuyre / ende de omstandigheden van tijden / saechen / ende Men-schen in desen kennen / ende de selve verstandelijck sullen hebben gecon-sidereert.

14. De welcke insgelijck moghen oordeelen / of den voozfs. immaturen pber tot het ontijlich avancement van den Heere Prince van Ozaigne / ende de publicque propositien daer toe / selfs gheduyzende d'onderhandelinghe over de voozfs. Vzede / ter Vergaderinghe van haer Ho: Mo: ghedaen / nevens de voozfs. abalienatie ghecauseert dooz 't gheseyde vertreck bande Heeren Ambassadeurs upt Engelandt / niet wel ten grooten deele souden mogen hebben veroorzsaecht / dat de voozfs. conditie / aengaende het Hups van Ozaigne eerst bande zijde van Engelandt voozgebracht / ende naederhandt in't laetste bande selve handelinge dooz hoogh-gemelten Heere Protector wederom levendich ghemaecht / Mitsgaders / Peremptoerlijck (als boven) geurgeert is geworpen ; ende soude mitsdien niet onbehoeghlijck daer upt moghen werden geconcluideert / dat alle de pjudicien / die men hier ontrent vooz-werpt / dien-volgende niet aen haer Ed: Groot Mo: / nochts oock aen den geenen die upt haer lichaem inde vooz-geroerde legatie van Engelandt zijn geemploeyert / (als de welke / ghelijck haer Ho: Mo: / ende de respectibe Provincien ten bollen is bekend / met alle moghelijcke instantien / ende pberighe debboiren hebben getracht / her vooz-gheroerde ontijlich vertreck upt Enghelandt te pberenteren / ende 't gheconcipieerde Tractaet alhozens te teekenen / sonder nochtans den Heere der selver mede Gedeputeerde daer toe met
enige:

eenighe middelen ter werelt te hebben konnen betoegen) maer lieber aen alle andere oorzaken / ende booznamentlijck aende booznoemde drie Provincien / die haer in desen tegens haer Ed : Groot Mo : meest formatiseren / zijn toe te schrijven / ende te imputeren.

C A P . V .

Dat door de voorfsz. Acte van Seclufie niemant van eenighe prærogativen wort ontset ; ende dat in eene vrye Regieringe , daer de Charges op de waardichften moeten werden gheconfereert , niemant eenichsints door gheboorte recht krijgt tot eenige digniteyten.)

1. **V**er mede dan komende tot de booz-geroerde pzetense redenen / reflectie maeckende op den Persoon van den Heere Prince / ende den Hupse van Craigne ; Ende eerstelijck belanghende d' allegatie van dat den ghemelten Heere Prince door de booz-gheroerde seclufie buyten eenighe sijne meriten soude werden ontset vande prærogativen / hem eenichsints aenghebozen ; Soo willen haer Ed : Groot Mo : alhier boven / ende behalven 't ghene desen aengaende hier boozen / onder anderen Hoofde / albereyts is aengeroert / de booznoemde Provincien noch alleenlijck verseeke ghebeden hebben / dat deselve te rechte gelieven te apprhenderen de principaelste effecten / ende booznaemste bruchten van een rechte byzheyt / ende onbeblechte libertept ; daer inne bestaende / naer 't oordeel van haer Ed : Groot Mo : conform 't eenparich gheboelen van alle Politijcque Schrijvers / dat de hoochste digniteyten booz de deucht open staen / ende dat noyt aen Rijckdommen / Ghelachten / qualiteyten van Booz-ouderen / ofte andere bywerpen vande fortune soo veel werde ghebefereert / als aende bromicheyt / capacitept / ende meriten vande Persoonen selfs.

2. Soo hebben alle wel-gheselde Republijcquen / immers soo langhe sy eenichsints een incorrupte Regieringe hebben behouden / ende speciaelijck mede haer Ed : Groot Mo : altydts den Edeldom van Hooge Hupfen ende Illustre geslachten in goede consideratie ghenomen / maer deselve noyt inde Waech-schale ghelepdt met den Edeldom vande Personagien selfs / die tot de besteringhe vande Republijcque souden werden gheroepen.

3. Ende daeromme wert by de verstandighen wel te rechte gheseyt dat kinderen / ende Nahomelinghen van Boozluchtrighe Vorsten / ende Helden niet zijn die geene / die upt haere lendenen werden gheboozen / ende nae de Burgerlijcke Wetten Erfgenenen zijn van haere tydelijcke goede-

goederen / maer die gheene die waerlyck zijn Afferselen van haere zielen / ende die / hare voetschappen naer volgende / metter daet betoonen dat zy waerlyck de eeuwige schatten vande selve Doctien / ende Helven / namentlyck hare dencken hebben gheriddeert.

4. Alle welcke ontwaerdeerlycke effecten vande ongheruckte liberteydt / alsoo de voorsz allegatie / upre gheboorte eenighsints recht metierende / t'eenemaal verdusiert / ja gheheellyck wechneemt / soo vertrouwen haer Ed. Groot Mo. dat de voornoemde Provincien daer op / nebens de boben verhaalde redenen / behoortijckhe reflectie maechende / oock hun gemoot vande serbile banden van soodanige allegatie / ofte impressie / wel sullen willen libereren.

C A P. VI.

Wat danckbaerheyt het Huys van Oraignen aen dē Staet, ende den Staet aen het Huys van Oraignen schuldigh is; Item wat danckbaerheyt alle Provincien aen Hollandt, ende Zeelandt, ende specialyck aen die van Hollant schuldigh zyn: ende dat door het passeren vande voogerorde Acte, geen ondanckbaerheyt teghens 'tvoorsz Huys is gepleecht.

Ende hier mede eyndtlyck toe-tredende tot het het sensibel betwijt / ende de ghevoelycke reproche van ondanckbaerheyt / ende mesconnoissance teghens 'tgemelte Huys van Oraigne / by de voogerorde Geschyften haer Ed. Gr. Mo. mede aengezeven / Soo kunnen haer Ed. Groot Mo. daer op met een goet ghemoet verklaren / de faulte van ondanckbaerheyt in alle occasien soodanich te hebben gheschudt / dat de selve meynen met recht / ende nae waerheyt te kunnen sustineren in het bewysen van reconnoissance / tot allen tijde / niet alleenlyck benebens de andere Provincien / met een esgale tredt / te hebben ghemarcheert / maer oock / sonder jactantie gesproochen / by veele gelegentheden daer inne verre boben de andere Provincien te hebben upghesceeken; Welck omme oydentelyck te betoonen / ende hoor af te bevestighen / dat by haer Ed. Groot Mog. door het passeren vande voorsz Acte ghene de minste ondanckbaerheyt is bewesen / soo ghelieven de voornoemde Provincien / eers / ende hoor al wel te pondereren haer eygen argumentatie / ende daer inne te bespeuren een fondament tot haer eygen oertuygginge.

2. Het argument is (ghelyck inde voogerorde Deductie ende geschyften is te sien) De Voorouderen vanden jegenwoordigen Prince van Oraigne hebben in qualiteyt als Kapiteyns Generaels vande ghemeene Unie, mitsgaders als Stadthouders Gouverneurs, ende Capiteyns Generaels van verscheyden particuliere Provincien so menichvuldighe, ende soo notable diensten aen den Staet in't generael, ende aende selve Provincien in't particulier, met groote sorghe, moeyte ende bekommeringe bewesen, als yder een is bekent: soo behoort dan den jegenwoordigen Heere Prince

van Oraigne, in erkenteniſſe van alle de ſelve dienſten, ende tot recompense van alle de voorſz moeyten, ſorgen, ende bekommeringen ſyner Voorouderen wederomme tot de voorſz digniteyten ofte charges van Capiteyn Generael vande Unie, miſgaders van Stadthouder, Gouverneur, ende Capiteyn Generael vande voorſz particuliere Provincien te werden gepromoveert;

3. Indien nu den pber bande voornoemde Provincien omme haer Ed: Groot Mo: te culperen van ondanchbaerheyt haer tot noch toe mochte hebben beſteht de contradictie inde voorſz argumentatie reſiderende te bemercken / ſoo verſoekken haer Ed: Groot Mo: dat deſelbe eenmael hare gedachten gelieven te arreſteren / ende t'obertwegen of die ſelbe laſt ende charge ober welchers ſupport / ende uytboeringe niet alleentlyk bejaerde Vo:ſten / op wiens ſchouderen die is gelegt geweest / maer oock haere naehomelingen recompense / ofte belooninghe meriteren / tot voldoeninge bande ſelbe gemeriteerde recompense / wederomme billichlyck op de teere ſchouderen van een 100 jonghen ſpruzte aſcomſich bande voorſz Vo:ſten kan werden gheſchoben; Wie hoor:den ogt van ſoodanighe maniere kan recompensen? wie ſach ogt ſorge met ſur charge van nieuwe ſorge / moeyte met accabiment van nieuwe moeyte / bekommeringhe met oplaedinghe van nieuwe bekommereniſſe beloonen? Ende voorwaer al t'gher: ſelſ belooninghe waardigh is / kan niemant tot voldoeninge van belooninghe werden toe gerekent.

4. Ofte by ſo verre de voornoemde Provincien de voorſz ſaecke met een ander ooge gelieven in te ſien / gelijk haer Ed: Groot Mo: oock meynen te moeten gheſchieden / ſoo iſt wederom evident dat by ſoo verre het confereren van de Illuſtre digniteyten van Capiteyn Generael / Stadthouder / etc. voorſz betalinge van gemeriteerde recompensen ghehouden / ende het hediene bande ſelbe voorſz ghenodt van belooninghe opgenomen moet werden / als dan immers in geenen deele kan werden geſuſtineert / dat met de ſelbe digniteyten lange Jaren bekleet geweest te zyn eenighe belooninghe / ofte recompense soude meriteren: maer-wel / ter contrarie / dat die geene / die met ſoodanige digniteyten is vercett geweest / ende oock ſelſ ſyne poſteriteyt groote danckbaerheyt ſchuldich is aen ſoodanigen als hem met te ſelbe digniteyten ſouden mogen hebben bereert: Synde notor: dat al het gheene voorſz belooninghe kan werden gheimputeert noodtſaekelyck een weidaet moet zyn; Ende wie hoorden ogt ſoodanighe ſuſtenue / dat ober een bewefene weidaet een tweede weidaet / ſelſ noch voorſz de naehomelingen / tot recompense soude moeten werden ghegeven? Jac / noch verder / dat die geene die / om pregnanten redenen niet soude moghen goetbinden alſutche tweede weidaet te bewyſen / daer ober van ongheloorde ondanchbaerheyt soude werden beſchuldicht?

5. Haer Ed: Groot Mo: verklarren tot het verhael van't hobenſtaende / ende het naerholgende ongaerne te komen / byzende dat ſulck / by miſdubdinghe / als eenigh bertoydt soude moghen werden opghenomen / ende binden echter tot afweeringhe van eene ſoo ſenſibele reproche / haer gheperſt de voornoemde Provincien hier nevens voorſz oogen te ſtellen de goede advantages / ende preſente belooningen die de ſuccesſive Princken van Oraigne / inde voorſz heroverde hare digniteyten van den

den Staect soo oberbloedelijck hebben ghenooten ; als dat de selve Princen allent halven wierden gherespecteert / ende ghe-cert / eben als of sy wettighe Princen van den Lande waren gheweest ; jaer dat hen in verscheyden poincten / d'authoriteydt ende macht was gedefereert / die selvs eenighe Princen van den Lande / by capitulatiën ofte Artijckulen van blyde inkomste / expresselijck is benomen gheweest / dat de selve Princen vooz den luster vande voozsz digniteyten / ende d'authoriteydt hen als boben gedefereert / by andere Coninghen / Princen / ende Potentaten in groote achtinge zyn gekomen / vande selve met excessive schenckagien / hooghe titulen / ende teechenen van eere zyn begifticht gheweest : jaer ter dier oorsaecke Conincklycke huwelijcken hebben weten te contracteren ; dat oock de Wapenen van den Staect (wel is waer dat somtijds 'rgheemeene beste sulckx bereyschte) zyn geemploeyert omme op den Wyandt te conquesteren Baronnyn / ende Heerlijckheden deselve Princen toe behoorende ; dat by Tractaten van Cresvus ende van Wyde vooz de selve Princen onwaerdeerlijcke goederen / ende Landen zyn inbedongen ; Dat Steden / ende Plaetsen / deselve Princen aenkomende / selvs buyten 'tresort van desen Staect ghelegghen / met garnisoenen tot koste van den Lande zyn beset geworden ; behalven dat deselve Princen oock (alhoewel sulckx by't vooz verhaelde / ende meer andere saken van dierghelijcke nature seer weynich in consideratie is komende) geen geringe ⁴⁶ tractementen / bensioenen / uytgelben ende ordinaris giften van den Staect in't ghemeyn ende vande Provincie van Hollandt ende West-Flislandt in't bysonder hebben genooten / bedragende volgens provisiõnele onderbindinge / gheduytende den tydt vande Heeren Maurits / Frederick Hendrick / ende Willem / boben d'extraordinaris giften vande geotroyeerde Gosi / ende West-Indische Compagnien deser Landen / boben de bereeringen van enige Provincien ofte Steden in't particulier / boben de profyten vande Velt tochten / die onwaerdeerlijck zyn ende excessive sommen souden uyt brenghen / ende boben meer andere profyten / ontrent Tweemaal hondert tonnen Gouts, ofte twintigh Milionen guldens : Hebbende de hoochghemelte Heeren Princen daer en boben oock met hunne gansche Familien / ende die geene die daer aen zyn geallieert gheweest / genooten bypdon ende exemptie van alle's Lants Impossen / mitsgaders oock van alle extraordinaris schattinghen / 't gunt mede een excessive somme soude komen te bedragen.

6. Ende vertroutwen oock haer Ed. Groot Mog. alle het selve de vooznoemde Provincien niet t' eenemaal te wesen onbekent / ende dat de selve oock daeromme wel te rechte de collatie vande voozscheyde digniteyten op den jehenwoozdighen Heere Prince van Oraigne vooz een recompense ofte belooninge souden reputeren : dan of de moeyte van soodanighe eere / respect / authoriteyt / luster / ende aensienlijckheyt / als voozsz is / mette vruchten van soo heerlycke goederen daer uyt resulterende / ende het genot van soo excessive sommen van penningen daer by komende / soo noodtsaekelijcke belooninge bereyschen / op pene van ondanchbaerheyt / ende mesconnoissance / bekennen haer Ed. Groot Mo. noch niet te konnen begripen.

7. Maer of wel alle de voozscheyde allegatien in terminis applicabel zyn op de vooznoemde Heeren Princen / Maurits, Frederick Hendrick ende Willem jongst overleden

ledent; Soo moeten haer Ed: Groot Mo: nochtans bekennen dat/ ten reguarde dat den Heere Prince Willem d'oude/ ober-Groot-Vader van den jegenwoordigen Prince van Oraigne/ andere consideratie zyn vallende.

8. Dese was boozwaer die gheene/ dooz wiens wijs beleydt/ nebens de groote moeyte/ angstige sozge/ ende geduyrige bekoemeringe vande Heeren Staten van Hollandt ende Zeelandt/ de fondamenten vande byhepdt van desen Staedt zyn geleydt: in die tyden dat dese Landen waren in soodanigen postuyre/ dat welgemelte Heere Prince niet soo seer daer van auctoriteydt/ ende Luyfster konde trecken/ als wel dooz syn presentie/ ende directie aen den Staedt selfs auctoriteydt ende luyfster toebryngen moeste: In die tyden dat den soberen staet der Landen niet toe liet dat syne Princelycke Excellencie uyt de middelen van den Staedt/ tot behooyliche betooninghe/ groote sommen van penninghen soude hebben gheprofi-teert:

9. Desen Prince was die geene/ den welcken (naer dat hy dooz onuytspreckelycken pber/ arbejdt/ ende 'siekens ghe-laer/ dese Landen nu hadde begonnen te brengen in dien staet/ dat hy scheen in't toekomende eenige byzichten van den doozschreuen syne arbejdt te sullen konnen trecken) tot loon van alle 'tgeene hy boozonse behoudenisse hadde gedaen/ dooz een mooydadige handt/ hy de Vyanden omghehoecht/ subitelyck het leven wierden benomen.

10. Indien oyt/ soo was doen de rechte tydt ghebooren/ om danckbaerhepdt te betoonen aende oberblyffelen van dien Illustren Heidt; Ende scheen Godt de Heere tot dien eynde een Spruyte van die Illustre stamme te hebben laten oberblyven daer inne de boncken van des oberledens denckden albereypts begonden te glinsteren: Waer waeren als doen die geene die nu soo veel van schuldige danckbaerhepdt schryben ende byyben?

11. De Staten van Dnestlandt/ die niet alleen nebens d'andere Provincien haer eerste wesen/ ende betlooffinghe uytte ellendighe slavernye aen den ghemelten Prince ten deele schuldich waren/ maer die oock in't bysonder van syne Excellencie/ als Gouverneur particulier ober hare Provincie menichbuldighe weldaden hadden ontfangen/ hebben soo haest als den seiven Prince/ in hoegen als boven/ het leven hadde gheeyndicht/ ende al eer syn uytg'hestorte bloedt naeuwlychs houdt gheworden was/ Graef Willem Lodewijck in des selfs plaetse tot Stadthouder/ Gouverneur/ ende Capiteyn Generael ober hare Provincie ghesleldt; uytstuytende den Jongen Voyst Maurits [Sone van dien incomparablen Heidt/ ende die nu ghenoechsaem tot maturiteyt was ghekomen/ omme 'tVaderlandt effective dienst te doen] van die digniteyten/ die den ghemelten synen Vader van glorieuse memorie selfs inde boozschreue hare Provincie hadde bekleedt;

12. Hoe derben nu dese uytkrjiten/ dat de beenderen van dien incomparablen Heldt, tot Delft begraven leggende, onder een Graff t'syner eere, ende tot eeuwighe memorie, by den Staedt selfs, weghen syne onbegrijpelijke, ende onbeloonlijke diensten ghedaen maecken, wraecke sullen roepen aen den hoogen Hemel over de

ondancbaerheyt, die sy willen seggen/ dat jegenwoordich aen des selfs kints-kints-kindt gheschiet? Sullen sy dan niet vreesen/ dat het lauwe bloedt van dien dooz-schooren Dooft waech heeft gheroepen tot Godt in den hogen Hemel oder hare Dooz-ouderen ende der selver Nakomelingen/ wanneer de selve haere Dooz-ouderen in 't reguardt van d'eygen Sone van den gemeiten Dooft/ bedreven 't gene sy nu noch in 'treguardt van syn kints-kints-kint vooz soo ongehoorzde ondancbaerheyt afschilderen? Sy schynen voozwaer/ naer haer eygen oordeel/ haer eygen bonnis te strycken/ ende van den Hemel vuprighe hoien op haer eygen loyt te bidden.

13. Laet dese nu haer eygen gemoet/ ende eygen conscientie aensprecken/ ende is 't doenlyck haer selven hier inne gherust stellen; Den Sone/ den vovwassen Sone van dien grooten Helde/ salmen sonder eenighe ondancbaerheyt moghen uytfluyten uyt de digniteyten/ die syn overleden Vader hadde bekleedt/ ende een kint van drie Jaeren salmen van ghelycke digniteyten niet mogen secluderen/ om dat dien selven Helde daer af maer Ober-Groote-Vader is gheweest: Het was gheoorloft/ ende konde sonder eenighe ondancbaerheyt gheschieden/ dat gescludeert wierde een Sone van die geene die de wyfheyt van den Staedt soo miraculeuselijck hadde helpen bezodderen/ ende syne glorieuse actien noch met syn doodt hadde herse gelt; ende het en sal niet gheoorloft zyn/ ofte sonder merckelijcke ondancbaerheyt konnen gheschieden/ dat ghescludeert werde een Sone van die geene/ dooz de welke den Staedt in soo bezodde ende dangereuse verweringen was gekomen.

14. Indien wijsders het ooge gheslagen werdt op d' andere Provincien/ voozwaer/ soo de fondamenten by de vooznoemde drie Provincien gheleydt/ op goede gronden zyn gheveste/ soo sal niemandt van allen aende voozschrebe ondancbaerheyt onschuldich bevonden werden/ als alleen de Provincien van Hollandt ende Zeelandt; maer in desen is noch soo veel verschils tusschen die van Drielandt vooznoemt/ ende d' andere Provincien/ dat alle de selve andere Provincien noch eyntlijck eenmael wederomine de vooz digniteyten/ ofte op den vooznoemden Heere Prince Maurits/ ofte immers op de Descendenten van den meer-ghemelten Prince Willem hoochlofelycker memorie hebben gheconferceert; daer ter contrarie inde Provincie van Drielandt die linie/ tot desen huydigen dage toe/ gescludeert is gebleven?

15. Behalven dat oock eenighen vande voozschrebe andere Provincien den meer-ghemelten Prince Willem ontferffelycker ghedachtenisse tot haeren particulieren Gouverneur/ Stadthouder/ ofte Capiteyn Generael noyt hadden ghehad/ ende derhalven oock vooz de selve des te excuabelder was/ naer de doodt van den ghemelten Prince/ de voozschrebe des selfs naer-ghelaten Sone/ inde suppletie vande voozschrebe bedieningen te preterieren.

16. Hier benevens moeten haer Ed. Gz. Mo. mede verklarren/ s'eer vrent te vinden dat/ soo wanneer d' Heeren Staten vande Provincie van Stadt Groeningen/ ende

ende Ommelanden / kortz naer 'toberlyden van den laetsten Prince van Oraigne / Willem onstierfflijcker gedachtenisse / den jegenwoordighen Heere Prince metter daet bande hooge bedieningen haerer Probinctie hebben gesecludeert / als doer by niemant van eenige ondanchbaerheyt is gherept / iae dat selfs die geene / die nu het hoogste woort in desen voeren; door speciale besendinghe tot de voozsz. seclustie hebben gecoopeeret.

17. Haer Ed. Groot Mo. binden haer voozwaer hertlijck bedroeft / dat eene Probinctie / die soo veel vooz de gemeene saecke heeft ghebaen / ende gheleden / met soodanighe beschuldigingen wert beswaerd / niet alleenlyck boven anderen die met haer in desen deele in ghelijcken graet staen / maer selfs vooz die geene die immer met veel beter fundament soude n kunnen werden gesept schuldigh te syn aen die faulte / daer mede sy haer Ed. Groot Mo. jegenwoordigh t'onrecht belasten.

18. Behoorden die geene die de deucht van danckbaerheyt soo blyet weten ygt te meten / niet te gedencken / wat obligatie den gemeenen Staedt / ende de respectibe Probinctien hebben aen die van Hollandt ende Zeelandt / ende voozamentlijck aen de Probinctie van Hollandt ober soo me nichuldige weidaden / by de selve Probinctien tot haere behoudenisse bewesen ?

19. Behoorden sy niet te ghedencken / dat de Probinctie van Hollandt / ende West-Vrieslant / nebens die van Zeelandt / is die selve gheweest / die met hulpe / ende vooz t'beleydt van den meer ghemelten Prince Willem hoochlofflijcker memorie / onder den zegen van Godt Almachtigh / het jock der Spaignaerden heeft af gheworpen / ende de machtige Heykrachten van soo grooten Potentaet alleen / sonder eenige assistentie bande andere Probinctien / soo veele Jaren gesupporteert ? ende dat mitsdien / naer menschelijcke apparentie / de selve Probinctien noch op huyden onder t'voozsz jock / ende de subiectie van den Coninck van Spaignen soudent sichten / by soo verre deselve vooz de onberwinnelijcke couragie bande Regenten van Hollandt ende Zeelandt / midtsgaders vooz t'goet ende bloedt bande goede Ingetenen der selver Probinctien / met hulpe / ende onder t'beleydt als boven / yutte voozsz subiectie niet waren gheruckt / ende ghelijck als vry ghekocht gheweest ?

20. Behoorden zy niet te gedencken dat / eenmael vooz de voozsichtigheyt bande Regenten in Hollandt ende Zeelandt voozsz / gheappuieert met het wys beleydt van syne Princelijcke Excell. ende andermael vooz de onbewegelijcke stantvasticheyt bande Staten van Hollandt ende West-Vrieslant alleen / naest Godt / geprecabeert / ende voozgekomen is / dat dese Landen niet zyn geraecht in een jammerlijcke subiectie onder den Hertoge van Anjou / Mancon / etc.

21. Behoorden zy niet te ghedencken / dat eenmael vooz de omsichtigheyt van die van Hollandt ende Zeelandt ghesamentlijck / ende andermael vooz de retenue bande Staten van Hollandt ende West-Vrieslant alleenlyck / naest de onbegripelijcke bestieringhe Godes / dese Landen buyten de subiectie van Franckrijck / ende een vryen Staet gebleven zyn ?

Behoor-

22. Behoorden zy niet te ghebencken dat hoozamentlijck dooz het wijs beleyt van die van Hollandt / mitsgaders dooz de couragie / ende bigueur by de selbe nebens die van Zeelandt betoont / onder den ghenadigen bystant van Godt Almachtigh / is belet gewoorden / dat den Graue van Apcester / noch dooz iisten / noch dooz ghewelt / tot zyne geminuteerde dominatie ober dese Landen heeft weten te geraken?

23. Behoorden sy oock niet particulierlijck te begryppen dat / by soo verre een bande hooz saecken ghesuceedeert / ende sulckx dese Provincien / ofte onder de slavernye bande Spacjaerden ghebleven / ofte onder de subiectie van Milancon / of Apcester ghebracht waren gheweest / als dan niet alleenlijck de selbe Provincien haer liberreyt / maer oock het huys van Oragne zyn gantsche wel wesen soude hebben verlooren gehadt ?

24. Behoorden zy wederom niet te ghebencken dat de Provincie van Hollandt ende West-Vrieslandt alleen / by dien waren / ende langhdurighen Oorloch teghens den koninck van Spaignen / niet alleenlijck naer d'ordinaris verdeckinghe bande lasten inde contributien ende penninghen tot onderstandt vanden selben Oorloch gherequireert ende ghespendeert / meer als de grootste helste heeft ghedraghen / maer oock / noch boven dien / dooz't bytwillich verschot van veele miljoenen guldens hooz de andere Provincien / haer sodanich de rugghe heeft laeten inryden / dat het scheen datmen by andere gelegentheden het selve suppozt van haer niet meer hadde te verwachten?

25. Behoorden sy niet te gedencken dat / des onaeengesien / ende niet jegenstaende van't hooz excessif verschodt / noch heller / noch penninck was gerembourseert / de Provincie van Hollandt ende West-Vrieslandt / inden jonghsten Oorloghe jegens de Republicke van Engelant / wederomme niet alleenlijck in alle petition ende gemaeckte beracmingen haer aenpart heeft betaelt / maer sich oock / by maniere van verschodt / noch daer en boven by verder heeft geeflargoert / alhoewel by anderen seer grobe defecten wierden gebonden soo verre dat by eenige noch op dese huidige upre het bysde part van haer iuyder contingent inde hooz petition / ende beracmingen / niet is te berde ghebracht ? Jae dat oock upt eenige Provincien / die mede hooz esquiperende Provincien werden gerekent / seer weynigh / ende by naer egene Schepen van Oorloge sijn te hoozschijn gekomen ?

26. Behoorde men niet te erkennen hooz een singuliere weldaet / dat haer Ed. Groot Mo. niet omme haer selben alleenlijck / maer oock te gelijcke de andere Provincien te libereren upt dien Oorloch / die den gemeenen Ingesetenen soo lastich was vallende / ende tot suppozt bande welke by de hooz Provincien / met de monstratie van haer onbermogen / soo weynich is gecontribueert / pets van het hare hebben overghegeven / jae pets dat by de selbe Provincien soo hooch werdt geestimeert?

27. Ende behoorden dan de oberdenkinghe van alle dese saecken / ende van meer anderen van ghelijcke nature / te langhe alhier alle te recensereren / by soo verre haer

haer Ed. Groot Mo. daer over geen bedankinghe ende erkentnisse ver dienen / soo wel als anderen gheseydt worden te meriteren / over ende ter sake dat de selve eeren ende digniteyten hebben moeten dragen / mitsgaders groote goederen / ende excessive sommen van penningen ontfangen / immers ten minsten niet soo veel te opereren / dat men haer Ed. Groot Mo. buyten beschuldige / ende reproche hadde gelaten over dat selve dooz betamelijcke / ende wettige middelen / tot ontlastinge van den Staet in't generael / ende tot verheuginge van soo menich dughent Ingeseten van dien in't particulier / het haere hebben ghecontribueert ;

28. Ende konnen haer Ed. Groot Mo. niet anders begripen / of soude een merckelijcke ondankbaerheyt zyn teghens dien Godt die / naer zyne alwyse beschickinge / dooz de voozgheroorde middelen / tot soulagement van d' Inghesetenen deser Landen heeft gheleiben te arbeiden / inde vooz-verhaelde murmuratiën langer te wille continueren ; vertrouwende oock vastelijck / dat de meer-hoogh-ghemelte Heeren Staten vande voornoemde Provincien haer daer vooz sullen soeken te behoeden ;

29. Immers willen haer Ed. Groot Mo. van hare zyde wel verklaren / gheleijck de selve verklaren by desen / dat zy onberanderlijck ghemeynt zyn / tot versterkinghe vande voozsche Dnie / tot conservatie vanden gemeenen Staedt / ende tot maintenuē vande liberteyt / mitsgaders vande hoocheden / ende gherechtigheden vande respective Provincien / op de gronden in desen gheleydt / t' allen tyden / ende by alle occasien / het hare te contribueren / ende het uytterste daer by op te setten ; obtesterende haer de bewaringe / ende bescherminge van de diergekochte vryheyt / mitsgaders de handthoudinghe vande Privilegien van den Lande soo seer ter herten te gaen / oock soo dier / ende waerdich te zyn / dat zy haer daer niet met geene middelen ter Werelt / sels niet dooz d' uytterste onghemacken / ende onghelighentheden sullen laten dibarteren ; maer dien wel ghemeynden gher niet anders / als met het leven te sullen verliefen ; Vertrouwende daer inne by d' andere Bondtgenooten in alle voozhallende occasien behoortlyck te sullen werden ghesecundeert. Daer toe haer Ed. Gr. Mo. Godt Almachtich vperichtlijck sullen bidden / Amen. Aldus gedaen ende gearresteert by de hoogh-gemelte Heeren Staten van Hollant / ende West-Priselandt in 's Graven-Hage den vijfen twintichsten Julij 1654.

Ter Ordonnantie vande Staten voornoemt.

Herb'. van Beaumont.

R E S O L U T I E N,
Acten, Stucken, ende Munimenten,

Dienende tot beter verstant, vande bovenstaende

D E D U C T I E,

M I T S G A D E R S

Tot bewijs van verscheyden facten, ende omstandigheden,
daer inne verhaelt;

*Met aenwysinge door Numbers ofte Cyffer-getallen in margine gestelt, op wat
passagien van de voorsz. Deductie de selve zijn applicabel.*

Resolutie van d'Heeren Staten van Hollandt ende West-Vrieslant,
houdende praesentatie, om aen d'andere Provincien openinge te doen vande bewu-
ste Acte, rakende 't Employ van den Heere Prince van Orange, met het gene
daer ontrent is voorgevallen, soo haest als de nature van der saecke sulcx soude kon-
nen lijden.

*Extract uyt de secrete Resolutien vande Heeren Staten van Hollant
ende VVest-Vrieslant, in haer Ed: Gr: Mo: Vergaderinge genomen op*

Donderdach den 4. Junij 1654.

No. 1.

De Haet-Pensionaris heeft ter Vergaderinge gerapporteert
't gene/ghedurende d'absentie van haer Ed: Gr: Mo: by de
Heeren Gecommitteerde Raden ende ter Generaliteyt/ op
de Engelsche saken/ van consideratie was ghepasseert/ ende
speciaelyck/ dat d'Heeren van Selderlant/ volghens expresse
aenschryvinge (so de selve verklaerden) vande Heeren Sta-
ten hare Principalen/ op Maendagh ende Dingsdagh voorszeden / als noch se-
rieuselyck hadden versocht openinge ende copie vande Resolutie/die haer Ed: Gr:
Mo: rakende den Persoon van den Heere Prince van Orange/ ende des selfs des-
cendenten/ soude mogen hebben genomen/ met byhoeginghe van de redenen ende
motiven/ daer toe ghebycht/ vock met omstandigh verhael van 't gene d'andere
Provincien/ op 't selve subject/ met het gene daer ontrent is/ respectivelyck hadden
versocht ende verklaert; Waer op ghedelibereert zijnde/ is goet ghebonden ende
verstaen / dat d'Heeren Gedeputeerden vande Provincien ter Generaliteyt/ hoven
ende behalven 't gene aen de selve hier beboozens/ in gebolge van haer Ed: Gr:
Mo: Resolutie/ van date den 9. der voorszeden Maent/ jegens gelijcke versoeken/
is ge-

is gheremonstreert / noch nader sal worden boozgehouden / dat hare **E.** uyt ver-
 fchepde berichtingen / by **Leden** ende **Ministers** van dese Vergaderinghe / aen hem
 in 't particulier gedaen / ontwijffelijck ten vollen wesen gheinformeert / dat
 inder waerheyt niet kan worden gheseyt / by haer **Ed: Gz: Mo:** eenige Resolutie/
 raeckende den **Heere Prince** van **Ozaigne** ofte des selfs **Descendenten** / te zijn ge-
 nomen / die effect hebbe gefozreert / maer dat dien aengaende eenige begeerte van den
Heere Protectoꝝ vande **Republicque** van **Engeland** / **Schorlant** ende **Plant** be-
 kent gemaeckt wesende / oock daer op / omme 't effect van den **Tractate** van **Wrede** /
 met den selfen **Heere Protectoꝝ** ghemaecht / te genieten / pets in eventum ter neder
 gestelt zijnde / van den aenbeginne aen / ende boozs by continuatie / alle mogelijcke
 debboiren sijn aengewoent / ende als noch aengewoent worden / omme meer-hoogh-
 gem: **Heere Protectoꝝ** vande boozgeroerde des selfs begeerte te dixerteren / ende
 den selfen te disponeren / om sich te laten genoeghen met het bewuste **Tempera-**
ment / in 't 32. **Articul** van den boozgeroerden **Tractate** van **Wrede** begrepen ; en-
 de dat de gemelte **Heeren Gedeputeerden** van de **Provincien** verhalben / naer haer
 ghe woonlijcke wijsheyt ende ervarentheyt / welsullen kunnen begrijpen / dat booz
 soodanige openinge ende oberleveringe van **coppe** / als versocht wert / de boozge-
 roerde debboiren 'teenemael vruchteloos souden werden ghemaecht / ende sulcx
 daer booz onboozsichtelijck gedestruert / 't gene haer **Ed: Gz: Mo:** (conform d' in-
 clinatiën vande andere **Bondtgenooten** / soo veel men daer van kan oozdeelen) niet
 alle blijft ende neerstigheyt soecken te houwen ; met verklaringe / dat daer inne be-
 staet de principaelste reden / waeromme haer **Ed: Gz: Mo:** de boozs versochte
 openinge ende **coppe** tot noch toe hebben geercofsert ; ende op dat 't selve de meer-
 gemelte **Provincien** metter daedt moge blijcken / oock aen de selve 'teenemael wer-
 den benomen alle umbrage ende suspicie / die inde gemoederen van eenige **Kegen-**
ten van dien jegenwoozdighe schijnt te werden bevonden / van dat haer **Ed: Gz:**
Mo: 't boozs subject rakende / pets souden mogen hebben geresolbeert / 't gene aen
 de gemeene **Dnie** / ofte de **Souberainiteyt** ende **hoogheyt** vande particuliere **Pro-**
vincien / in eenigen deele / souden mogen naedeelich wesen / dat ober sulcx daer bene-
 bens mede aende **Provincien** van nu af aen / uyt den name ende van wegen haer
Ed: Gz: Mo: toefegginge gedaen / ende verskeringe gegeven sal worden / van dat
 onaengesten by de boozs der selver **Resolutie** / van date den negenden der boozle-
 den **Maendt** / naer waerheyt is verklaert / ende ten overbloet als noch verklaert
 woꝝt mit desen / by haer **Ed: Gz: Mo:** 't meer-geroerde subject rakende / niets ter
 werelt te wesen geprojecteert / ofte ter neder gestelt / 't welck de **Generaliteyt** soude
 moghen raken / maer alleenlijck pets / daer ober de **Provincie** van **Holland** ende
West- Vriesland privatibelijck competeert de **Souberaine dispositie** / ende daer
 van de selve mit dien aen niemant ter werelt / nemaer alleenlijck aen **Godt** **Al-**
machtich schuldich is rekenfchap te geben ; echter / omme in desen te betoonen een
 innerlijcke ende volkomen confidencie aen de **Bondtgenoten** / sonder nochtans ha-
 re **provinciale Actien** in eeniger manieren / de **deliberationen** / veel min de **judicature**
 ofte **censure** van haer **Mo: Mo:** ofte van eenige der particuliere **Provincien** / te wil-
 len subject maken / soo haest de boozgeroerde reden sal komen te cessereren / ende het
 werck ter eere ofte ter andere uytflagh sal hebben genomen / ende sulcx de natuere
 vander saecke sal kunnen lijden dat de **Provincien** inde booz-geroerde der selver be-
 geerte werden voldaen / als van de boozs versochte openinge by haer **Ed: Gz: Mo:**

niet langer sal worden geexcuseert: Sullende middelerwijlen/ tot meerder demon-
stratie van haer Ed: Gr: Mo: sinceriteyt ende oprechticheyt/ aen de respectie
Gedeputeerden bande Provincien als noch werden ghepresenteert/ ronde ende
naechte openinge bande gantsche gelegentheyte der boorsz saecke/ ende van alle' ege-
ne dien aengaende ter Vergaderinge van haer Ed: Gr: Mo: is voorgeballen ende
gepasseert/ daer toe de Raede- pensionaris/ selfs in qualiteyt als Minister van dese
Vergaderinge/ midt desen specialijck wort geauthoriseert. Ende hebben d' Hee-
ren Gedeputeerden van Leyden aengenomen/ de bovenstaende haer Ed: Gr: Mo:
eenparige resolutie sabozabelijck te refereren aen d' Heeren hare Principalen/ om-
me haer in desen mede met d' andere Leden te mogen conformeren.

Accordeert mette voorz Resolutie

Herbt. van Beaumont.

Missive vande Heeren Staten van Hollandt ende West-Vriesslant,
ter occasie vande proceduren ter Generaliteyt gehouden, over ende ter
saecke vande gedecreterde seclusie van den Heere Prince van Orange, aen
d' andere Provincien geschreven; houdende onder anderen praesentatie van-
de gelegentheyte der voorz saecke, openinge te doen, soo haest de nature
van dien, sulcx soude kunnen lijden.

EDELE MOGENDE HEEREN, &c.

No. 2. **U** Ed: Mo: sullen ontwijffelijck kennisse hebben bekomen door der selver
Gecommitteerden ter Vergaderinge bande Heeren Staten Generael/
bande deliberatien/ ofte deel ter debatten/ de welke eenigen tijt herwaerts aldaer
zijn voorgeballen/ ter saecke bande openinge/ den onsen ghebercht / aengaende het
gene by ons geresolveert/ ende de Heeren van Beberningh ende Nieupoort/ extra-
ordinaris Ambassadeurs in Engelant toegesonden soude mogen wesen / rakende
t'Employ van den Heere Prince van Orange/ ende des selfs Linie; ende ofte wy
wel berouwen willen/ dat **D** Ed: Mo: upt het boorsz bericht sullen kunnen af-
nemen/ dat wy ontrent die saecke hebben geprocedeert/ met soodanighe oprechtiche-
teyt/ als tusschen Bontgenooten weert gherequireert / dewijle nochtans aen d' an-
dere zijde wy van eenige zijn bejeghent/ niet met soodanige moderatie ende civili-
teyt/ als tusschen Bontgenooten gebzupckelijck/ ende in soo illustren Vergaderinge
betamelijck was/ ende dat upt de geschiften/ daer ober by de Heeren van Vriesslant
succesvelijck ingedient/ mischieten by desen ofte genen genome souden mogen wer-
den tot betuyginge van onse oprechte proceduren/ ontrent het boorsz ghepasseerde ende
weghneeminge van alle booz-oordeel/ **D** Ed: Mo: midt desen sonderlijck booz-
oogen te stellen/ in wat hoegen wy ons daer inne hebben goetgebonden te compos-
teren; Het is dan sulcx / dat de boorsz saecke door de Heeren Gedeputeerden van
Vriesslant/ ter Vergaderinge bande hoochgemelte Heeren Staten Generael / we-
sende boozghestelt/ ende daer naer by ons af wesen / booz seckere schifselijcke ver-
klaringe/

klaringe/nader wesen de gheim roduceert/ onse Ghecommitteerden / tot boozstant
 naer onse gherechticheit ende hoogheyt/ naer ghedaene versoek ende vergaefse in-
 stantien/ ten eynde 't boozsz gheschryfte hadde moghen werden gelicht/ daer tegens
 hebben doen stellen/ sodanige aenteekeninghe/ als de stoffe van dien was merite-
 rende ende bereyffschende/ van beyde welcke **D** Ed: **M**o: ontwijffelijck sullen we-
 sen ghebient / ende derhalven onnoodich/ de selve vzeeder aen te roeren ; **D**an wy
 op boozgaende beschrybinge Staets- gewijse/ wederom vergaert wesen de / ende
 vernemende upt het rappoz/ van onse Ghecommitteerden ter Generaliteyt / dat
 de boozsz saecke aldaer soo berre was ghegaen/ dat de selve onse Gecommitteerden
 by advijfen van eenige Provincien / ende by conclusie van hare **H**o: **M**o: daer op
 ghevolcht/ waren versoekt tot het doen vande boozsz openinge ; **S**oo hebben wy
 dooz de selve onse Gecommitteerden doen verklaren / ghelijck wy als noch ber-
 klaren misdfesen/ dat by ons des aengaende/ niets ter werelt was nochte is gere-
 solveert/ het welcke de deliberation ofte de dispositie vande Gheneraliteyt subiect
 soude wesen/ maer alleenlijck sodanige saecken/ daer over ons competeert de sou-
 veraine ende absolute dispositie ; ende derhalven niet konnen goet binden/ ons op't
 boozsz versoek tot openinge in eenigher manieren in te laten als notoir wesen de/
 dat de Staten vande respective Souveraine Provincien aen niemant ter werelt/
 nemaer alleen aen Godt Almachtich schuldich zijn reekenschap te geven/ van het
 gene de selve vermogens hare Souverainiteyt van tijt tot tijt/ inden haren komen
 te resolveren/ doende daer op meer-geroerde openinghen declineren tot conserbatie
 vande gherechticheit ende hoogheyt van onse/ als mede omme daer mede gheene
 gronden te legghen/ tot presjuditie vande andere Provincien booz het toekomende/
D Ed: **M**o: versekerende/ dat wy ons aen de conserbatie vande selve niet minder/
 als aen onse eygene laten wesen ghelegen ; **W**aer naer aen ons gheadzesseert we-
 sende seeckere memozie over het selve subject gedaen stellen dooz hare Conincklij-
 che Hoogheyt ende hare Hoogheyt de Princesse **D**ouarriere van **O**range / hebben
 wy de booznoemde Heeren van **B**everningh ende **N**ieuwoort/ wel expresselijck aen-
 geschreven ende ghelast/ alboozens ons gheresolbeerde te demanueren/ ofte aen pe-
 manden ter werelt bekent te maken/ als noch alle bedenckelijcke ende doemlijcke of-
 ficien en debboiren aen te wenden; ten eynde den Heere **P**rotector van sijn ghepre-
 tendeerde in ons regardt desisteren / ende hem met het betwuste **T**emperament in
 den **T**ractate van **D**rede gheinflueert contenteren mochte / ende oft wel de Heeren
Gedeputeerden van **D**ieslant/ de saecke hadden mogen laten by haerlypder eerst
 ingediende gheschryften boozen geroert/ soo heeft het nochtans de selve op den 22.
 der boozleden **M**aent gelieft/ by seecker naerder gheschryfte / ons niet bedecktelijck
 te insinuleren van quetsinge van de **D**nie / misgaders oock van ghenegentheydt
 ende intentie/ omme op de Souverainiteyt ende vryheyt vande andere Provincien
 te impieteren / ende over de selve te trachten superioriteyt te exerceren ; daer op/
 naer hergeeffse instantie/ tot achterhoudinge van het selve gheschryfte / misgaders
 overbloedige aenwijfinge vande onbevoeghlijckheden / daer inne ghepleecht/ **W**y/
 omme de boozsz Heeren van **D**ieslant te gemoete te gaen/ oock ten overbloet haer
 ende allen anderen wech te nemen de verkeerde/ hoewel ongesonde impressien/
 de welcke soo injurieuse gheschryften souden moghen baren / hebben ter **V**ergade-
 ringe van hoochgedachte hare **H**o: **M**o: in alle sinceriteyt ende oprechticheyt doen
 verklaren/ ghelijck wy booz **D** Ed: **M**o: betuygen ende verklaren misdfesen/ dat
 wy

wy noyt de allerminste gedachten hebben gehad / omme opt ofte opt pets te onder-
 nemen 't gene de Vnie inden Jare 1579. gemaecht / ofte het gheresolueerde inde
 groote Vergaderinge in eenigen deele soude mogen contrarieren / ofte aen de selven
 eenichsints hinderlijck zijn / nochte oock omme eenighe d'allerminste indzacht te
 doen / inde Hoogheyt / Souverainiteyt / ofte gererichteit van eenige der particu-
 liere Provincien / veel min / omme naer eenige superioriteyt / ober de selve te aspire-
 ren / maer / in't tegendeel van dien / gheresolueert te zijn / ende altyds te sullen blij-
 ven / de voorsz Vnie heylighlyck te conferberen / ende maintaineren / oock eenen pe-
 gelijcke Provincie / midtsgaders de Leiden ende particuliere Ingeseten van dien /
 in achtervolge van de voorsz Vnie / by hare Privilegien / by ende gherechtigheden /
 ende voornementlyck by hare Souverainiteyt ende absolute Regieringhe respect-
 ve / met alle behoorlijcke ende mogelijcke middelen / jae met lijff ende goet / des noot
 zijnde / te helpen handhaben / styven ende stercken / ende niettemin / by meergeroe-
 de gheschziften van de Heeren van Vrieslandt / ons soo hooghlyck bindende ghesol-
 deert / hebben wy daer over goet ghebonden te schryven aen de Heeren Staten der
 selver committenten / met vertooch dat de tale / in't voorsz gheschzifte ghebruyckt /
 niet en conueniert / nochte aen de digniteyt der ghener wy den name van de welke
 die was ghesproken / nochte aen de aenschynlyckheyt van de plaetse alwaer de selve
 was gheboert / nochte aen de waerdicheyt van de gene aen de welke die was ghe-
 addresseert / ende met versoek / dat haer Ed: Mo: gelief den gebiedt te wesen de
 Heeren der selver Bedepueteerden ter Vergaderinghe van haer Ho: Mo: compare-
 rende soodanich te lasten / dat de selve haer tegens de Bondtgenoten mochten dra-
 gen / met soodanige moderatie / als tot onderhoudinge van alle goede confidentie /
 ende tot voortominghe van aersie der gemoeberen is gerequireert ; doch al-
 boorens het voorsz schryven te laten aegaen / nochmaels alle doenlijcke debboirenge-
 daen aenwenden / omme de voorsz Heeren van Vrieslandt te permoveren / hare ge-
 schziften in te trecken / onder presentatie van indien gheballen mede te doen lichten /
 het gene in onsen name daer tegens was gheselt / maer te vergeefs / alhoewel wy
 by de Heeren Bedepueteerden van alle de andere Provincien doenmaels present
 zijnde / daer inne wierden gesecondeert ; Ende alhoewel de Heeren van Vrieslandt /
 met voorsz verhaelde onse oprechte ende waerachtighe verklaringhe / contentement
 hadden behooren te nemen / geijck dan andere Provincien ons daer over bedanck /
 ende in den name van de Heeren Staten hare principalen gelijcke rondeur ende ci-
 viliteyt betoont hebben / soo is het soo verre van daer / dat de selve op voorsz gaende
 voer continuerende / wederom inghedient hebben een naerder geschzifte / verbult
 met soodanige aenstootelijcke ende onbevoechde causulen / dat die haer / by den on-
 sen / t'haren beste aengetwefen zijnde / selfs ten deele gelicht ende ghedresseert zijn /
 daer tegens dan wy wederom hebben doen stellen 't gene wy meenden ter materie
 noodich te wesen / niet twijffelende / ofte uw Ed: Mo: sullen insgelijcken daer van
 wesen ghedient / ende den inhoudt van dien oordeelen te wesen soo aenstootelijck /
 ende ongesundeert / als wy het selve onnoedich achten met reden particulierlijck
 te debateren ; wesende van eben gelijcken alloy / 't gene meer-ghemelte Heeren
 van Vrieslandt noch naerder hebben ingedient / specialijck aentastende den persoon
 van onsen Raedt-Pensionaris / aengesien de selve by eenstemmighe verklaringhe
 van alle onse Gecommitteerden ter Generaliteyt / ende van onse Gecommitteer-
 de Raden wesende ghejustificeert / de onbedachtsaemheyt van haer luyder voorsz
 geben

geben daer upt ten vollen heeft geconsteert / ende onder des omme / geduerende den
 tijdt van alle het ghepasseerde / voozen verhaelt / te betoonen de opzichtigheydt
 van ons doen inde saecke selfs / hebben wy niet ghelaten / den voozsz onsen Raet-
 Pensionaris / als mede andere onse Gecommitteerden / soo verre te dispensereren /
 dat de selve aen alle de Heeren Gecommitteerden vande andere Provincien in't
 particulier kennisse soude geben / van 't gene ten aensien van hooch-gemelte Heere
 Prince van Orange was geresolveert / doch niet omme het selve subject te maec-
 ken de deliberatien vande Generaliteyt / ofte de, andere Provincien / als de selve
 eensins raeckende / ende vernemende upt het schryven vande meer-gemelte Hee-
 ren van Zeberningh ende Nicuwoort / van den 10. ende 13. der voozieden Maent
 May / dat de saecke doenmaels als noch geen uytvlach hadde ghenomen / hebben
 wy op den 22. der selver Maent / haer nochmaels geordonneert te continuieren in
 alle bedenckelijcke debboiren ende middelen / omme den Heere Protector van sijn
 sustenus dienthalven te dinobieren / ende hem met het bewuste Temperament te
 vergenoegen / maer dewijle onderusschen by de Heeren Gedeputeerden van een-
 ghe Provincien als noch nader instantien in hare Ho: Mo: Vergaderinghe wier-
 den ghedaen / ten eynde van onsen 't weghen aldaer openinghe van voozsz saecke
 gegeben / ende coppe van ons gheresolveerde dienthalven gelevert soude moghen
 werden / sonder dat de selve met de redenen hier bevoozens daer ober gheallegert/
 daer van waren te dinobieren / nochte vergenoght schenen te wesen met v'info-
 matie aen haer in 't particulier ghegeben / alhoewel daer upt klarlijck consteren
 konde / dat ons doen dienthalven / nochte de Generaliteyt / nochte de Provincien
 was raeckende ; soo hebben wy op den vierden deser loopende Maent / goetghe-
 vonden / de selve mede te doen bekent maecken in substantie / dat het gene / raec-
 kende den Prince van Orange by ons soude mogen wesen geresolveert / tot noch toe
 geen effect hadde ghesoeteert / maer dat dien aengaende eenige begeerte van den
 Heere Protector bekent gemaeckt wesende / oock daer op / omme het effect van den
 Tractate van Breda met den selven te gentien / pets in ebentum ter neder gestelt
 zijnde / van den aenbeginne aen / ende voozsz by continuatie (gelijck ube Ed: Mo:
 upt het voozgenarreerde hebben konnen aenemen) alle mogelijcke debboiren zyn
 aengewent / ende als noch aengewent worden / omme meer-hooch-gemelte Hee-
 re Protector vande voozgeroerde des selfs begeerte te diberteren / ende dan selven
 te disponeren / om sich niet meer gheroerde Temperamenten te laten contenteren /
 met vertooringe aen de voozsz Heeren Ghedeputeerden / van dat dooz soodanighe
 ghesprekende openinghe / ende oberleveringhe van Copije / de voozgeroerde deb-
 boiren t'eenemaal v'uchteloos souden werden gemaeckt / ende sulcx daer dooz on-
 voozzichtelijck ghedestruert / 't gheue wy met alle blijt ende naerlijchheit hebben
 ghesocht te houtwen / ende met verklaringhe / dat daer inne bestont de principaelste
 reden / waeromme wy de verforchte openinge ende Copije / tot noch toe hadden ge-
 excuseert / ende om sulcx te meerder te doen blijcken / ende de voozsz Provincien
 t'eenemaal wech te nemen alle umbragie / ende de suspicie / die inde gemoederen van
 eenighe Regenten van dient schijnt te werden behouden / van dat by ons 't voozsz
 subject raeckende pets soude mogen wesen gheresolveert / 't gene aen de gemeene Sa-
 nie ofte de Souberaniteyt ende Hoochheit vande particuliere Provincien in een-
 gen deele soude mogen naedeelich wesen ; Soo hebben wy daer beneffens uytzuc-
 kelijcke toefegginge ghedaen / ende verseeckeringe ghegeben / onaenghestien vooz de-
 sen

fen naer waerheyt was verklaert/ van dat wy 't meergheroerde subject raekende niets ter werelt hebben geprojecteert/ ofte ter neder ghesielt / 't welck de Generals-tyt soude mogen conceneren/ maer alleenlyck pets/ daer ober ons competeert de souberaine dispositie/ ende daer van wy niemant ter werelt/ nemaer alleenlyck aen Godt/ schuldich zijn reekenschap te gheben; echter omme te betoonen eene innerlyche ende volkome confidencie aen de Bondtgenoten/ sonder nochtans onse Provinciale Actien in eenigher manieren de deliberation/ veel min de judicature ofte executie van haer Ho: Mo: ofte van eenighe der particuliere Provincien te willen subject maechen/ soo haest de boozgeroerde reden soude komen te cesseren/ ende het werck/ ter eene ofte ter andere/ uytflagh soude hebben genomen / ende sulcx de natuere vande saecke soude konnen lyden/ dat de Provincien inde meergheroerde der selver begeerte souden konnen werden voldaen/ dat als van de boozsz versochte openinge niet langer soude werden gheexcuseert/ niet bygheboechde ende gheitererde presentatie/ van ronde ende naechte openinghe aen de respective Heeren Ghedeputeerden vande gantsche ghelegentheyt der boozsz saecke / ende van alle 't gene dien aengaende in onse Vergaderinge is boozgheballen/ en ghepasseert/ te doen dooz onsen Raer-Pensionaris / selfs in die qualiteyt / ende als daer toe by ons specialijck gheauthoriseert; met welcke eenvoudige verklaringe ende satisfactoire presentatie wy sinners billichlyck hadden mogen verwachten/ dat de boozsz Ghedeputeerden vande Provincien/ contentement souden hebben ghenomen/maer bemerkende dat op den vijf den deser / de meerderheyt van advijsen was medebzenghende dat/ by manquement van datelijcke openinghe van meergeroerde saecke / ten selven eynde gheschzeben soude werden/ aende Heeren hare Ho: Mo: Ambassadeurs in Engelandt; ende wy bezeeffende dat dooz de boozberhaelbe maniere van procederden het groote werck van den Bzede/ met soo vcele moeyte bekomen / eenighe nieuwe ende onverwachte toeballen/ subject mochte werden ghemaect; Soo hebben wy de booznoemde Heeren van Weberningh ende Nieupoort/ ghelast nochmaels dooz alle moghelijcke ende bedenckelijcke middelen ende moitben/ den Heere Protector met een uiterste effort te trachten te disponeren/ omme sich met het meergeroerde Temperament te laten contentieren/ ende sulcx den volghenden dach haer Ho: Mo: bekent ghemaect/ met byboeginghe/ dat den briez/ dienthalben gheschzeben was gecoucheert/ in foodanige termen/ dat ontwijffelijck binnen wepinghe dagen den uytflagh van 't bekende werck soude werden ghesien; ende dat derhalben mede in korten/ volgens boozgeroerde aanbiedinge/ de openinge van alles soude konnen gheschieden/ ende versocht/ dat het boozgenomen schryben aende Heeren Ambassadeurs mochte werden naeghelaten/ maer te vergerfs/ inder boeghen/ dat by meerderheyt van advijsen/ als boozen tot het selve schryben gheconcludeert / ende de Missive afgesonden is; Waer op ofte wy wel hebben doen verklaren ende aentpekenen / dat wy verstaen de boozgheroerde hare Ho: Mo: resolutie te slaen op eene saecke/ daer ober ons privatelijck competeert de souberaine dispositie/ ende de welcke de deliberation ende resolutien van haer Ho: Mo: ofte van eenige van d' andere particuliere Provincien/ geensints subject is; dat mede onse Resolutie/ Acte/ ofte verklaringe/ dewelcke by de boozsz haer Ho: Mo: Resolutie gepresupponcert wert/ aen meer- gemelte Ambassadeurs/ ofte eenighe van henlyuden toeghesonden te wesen/ in allen gevalle aen de selve niet anders dan als aen onse Subjecten/ ende

geen-

geensints in qualiteyt als Ministers bande Generaliteyt / toegesonden soude konnen zijn ; Ende dat derhalven de voorsz Resolutie is t'eenemaal nul / ende van onwaerden / met byvoeginghe dat nademaal het de Heeren Ghe-deputeerden bande Provincien / onaenghesten de toefegginghe ende bersecker inghe hier boozen ghe-roert / aen de selve ghedaen / van dat soo haest het boozgheroerde werck / ter eenre ofte ter andere / uytflach soude hebben genomen / ende sulcks de nature bande sake soude konnen lijden / dat de Provincien in hare begeerte souden werden voldaan / ende als dan de meer-geroerde / bersechte openinge niet langer by ons soude werden gheexcuseert / echter ghelst hadde / by pluraliteyt / tot de boozgheroerde conclusie te procederen / ende sulcks buyten verwachten / ende tot ons leetwesen de boozsz presentatie t'eenemaal te refuseren ende te bertwerpen ; Wy derhalven ons aen onse zijde van de booz-groerde onse ghedane toefegginge / ende ghegeven bersecker inghe / mede bonden gedegagteert / ende sulcks oock dienaengende souden doen ofte laten / 't gene wy naer ghelegentheyt ende exigentie van saecken te rade werden souden ; ende ofte wy mede daer-en-boven wel billichlijck mochten wesen ghemobeert / omme de voornoemde Heeren van Beberningh ende Nieupoort aen te schrijven ende te bevelen / het booz-gheroerde aenschrijbens / van hare Ho: Mo: / als betreffende eene saecke de disposicie bande Generaliteyt niet subject wesende / in geenen deele te pareren / soo hebben wy echter uyt een brede-lievent gemoet / ende omme te toonen onse goede intentie ende moderatie / oock omme alle diffidentien tusschen de Bontgenooten wech te nemen / ter contrarie deselve Heeren van Beberningh ende Nieupoort / wel willen aenschrijven / dat wy konnen aensien ende booz goet opnemen / dat de selve de begeerte van haer Ho: Mo: in't gene boozsz is / sullen voldoen ; Ende sullen mede / niet tegenstaende booz-verhaelde onse ghedane aentepkeninge / in geen gebzecke blijven / aende Bontgenooten te gebé de gerequiereerde openinge / soo haest de nature bande sake sulcks sal konnen toelaten. Wyt alle het welke wy vertrouwen / dat **W Ed: Mo: de opzichtigheyt / rechmatigheyt / en gebwoeghlijcheyt van onse proceduren / doen ende laten / ontrent het boozsz subject / ten ober bloet / ende tot genoegen sullen gelieven af te nemen / berseckert zijnde / dat wy niet anders / als met alle behoozlijcke circumspectie / ende inde wytterste bekommeringe / ober de ruste ende welstant van den Staet / en des selfs goede Ingesetenen / ontrent alle onse deliberatien ende Resolutien / dienthalven hebben gheberseert /**

NOTA. Onder dit † Ende verfoecken derhalven gantsch vrundt ende nabuyrlijck , dat U teycken alleen aen Ed: Mo: alle andere bedenckingen ende impressien besijden stellende , van onse sincere intentien / niet anders ghelieven te geboelen /

† Ende nademaal als't gene wy ter Vergaderinge van hare Ho: Mo: / soo by monde als by gheschryfte / in alle opzichtigheyt ende waerheyt hebben doen verklaren / het welke sich / de boozsz openinghe naerder giberatien , over het voorsz subject van tijt tot tijt ghehouden , betoont hebben die moderatie , ende bescheydenheyt , dat de selve ons geene openinge hebben gevercht , als van't geene by ons geresolveert ofte gedaen soude mogen wesen , de Generaliteyt raekende ; So vinden wy ons daer over aen U Ed: Mo: sonderlinge verplicht , ende willen geensints twijffelen , ofte U Ed: Mo: sullen dat vertrouwen aen ons gelieven te stellen , dat gelijk wy niets gedacht hebben te doen ofte te statueren , buyten 't geene ons privative toestaet , dat oock diergelijcks by ons nu ofte namaels niet sal worden ondernomen ofte gepoocht ; Ende verfoeckende mede gantsch vrunt ende nabuerlick dat U Ed: Mo:

dende/ klacrljck ende ebidentelijck sal openbaren/ ende onder des Edele Mog: Gc.
Hage den negenden Junij 1654.

DE STATEN, &c.

Aen de Staten van Gelderlandt, Zeelandt, Groeningen, Over-Yffel
ende Vtrecht.

NOTA. Dat aen die van Vrieslant
hier bevoorrens naer gelegentheyt
was, ende oock hier nevens we-
derom is geschreven mutatis mu-
tandis als in dese Missive.

Accordeert mette Minute vande Originele
Missive

Herb'. van Beaumont.

Verklaringe by de Heeren Gedeputeerden
van Vrieslant ter Generaliteyt ghedaen, op ontfangen kenniffe
van dat de Heeren Staten van Hollandt ende West-Vrieslant sou-
den hebben gepasseert seeckere Acte van Seclufie, raeckende het
employ van den Heere Prince van Orange.

N^o. 3. **D**e aenwesende Gecommitteerde bande Provincie van Vrieslant/gesien
hebbende de Dzedens Artikulen/ onlangs gearresteert tusschen de Re-
publicque van Engelandt ende desen Staet/ sampt de ingekomene Ratificatie van
dien de dato den 12^{en} April 1654. aggreert/ ende approbeert de selve nochmaels/ ghe-
lijck sulcx geschiet midts desen; ende dat dienvolgende de publicatie van den Dzedes
moge geschieden op sodanigen dach/ als men daer toe sal beramen ende vast stellen/
behoudens nochtans dat de vooznoemde Gecommitteerde disaggreert / ende hier
mede in den name van sijne Heeren Principalen expresse protesteert / tegens alle her
gene soo tusschen de voozsedde Republijcque/ ende de Ed: Mog: Heeren Staten van
Hollant ende West-Vrieslant affonderlijck is verhandelt ende getracteert / contra-
rlerende de dier- bebochte bypheet/ ende de gemaecte Dnie tusschen de respectibe ge-
confedereerde Provincien opgerecht/ ende streckende niet alleenlijck tot nadeel van
den Heere Prince van Orange/ wiens loffelijcke Vooz- Ouderen soo hoochlijck van
dese Republijcke hebben gemeriteert/ ende des sels Raekomelingen/ nemaer oock
tot een disrespect/ ende disreputatie van den Staet/ jae tot een ewewich verwojt van
Coningen/ Princen/ Republijcquen ende Potentaten van buyten. verklaert de meer-
gemelte Gecommitteerde sulcx vooz nul/ ende van gener waerde te zijn/ sijne Prin-
cipalen recht/ autoriteyt ende souverainiteyt in desen geensints te engagieren/ maez
veel meer te willen hebben ghereserveert/ om tot allen tijden de selve exceptien/ ende
redenen daer tegens vooz te brengen/ sulcx als de selve nae eyfch/ ende gewichte van
saecten/ ende tot maintien ende handthabinge vande voozgeroerde Dnie sulcx ooz-
deelen/ ende bebinden te behooren; ende verstaet hy dat de Heeren extraordinaris
Ambassadeurs aenstonts sulcx na hups onbeden woorden/ om reden ende reechen-
schap

schap te geben van haer doen / ende 't gene by hant is genegotteert buyten last van haer Ho: Mo:

Accordeert mette verklaringe by den Heere Gedeputeerde van de Provincie van Vrieslandt den achtsten Mey 1654. Ter Generaliteyt gedaen.

I. Spronssen

Verklaringe vande Heeren Gedeputeerden van Stadt Groeningen ende Ommelanden ter Generaliteyt ghedaen op 't subiect hier vooren geroert.

De Heeren Gedeputeerden vande Provincie van Stadt Groeningen ende Ommelanden/so uyt de gemeene geruchten/als uyt het gene by den Heere Gedeputeerde van Vrieslandt op gisteren ter Vergaderinge van haer Ho: Mo: is gedebatteert/bericht zijnde/dat de Heeren Staten van Hollandt/by separate onderhandelinge aen de Regieringe in Engelandt sich geobligeert hebben op den Heere Prince van Orange noch eenige van des selfs Descendenten opt te sullen confereren het Stadthouderschap vande Provincie van Hollandt/noch der selver Provinciale stemme tot het Capiteynschap Generael ofte Admiraelship Generael van desen Staet/hebben geconsidereert/dat den voorszach van seclusie van hoochgem. Heere Prince van Orange/ende des selfs Linie uyt alle de voozgeroerde charges aen de Regieringe in Engelandt in den voozleden Jaer 1653. gedaen / by alle Provincien geoordeelt is/van alle redelijckheyt ende billijckheyt af te wijcken/ende vervolgens met eenparigheyt van stemmen als on-aemmenelijck is verwozpen / ende in plaetse van dien gecomplecteert/ ende gearresteert het bewuste Temperament/met expresse prohibitive last aen de Heeren extraordinaris Ambassadeurs van desen Staet / verbat in haer Ho: Mo: secreete Resolutie van den 19 Februarj deses Jaers/van sich buyten het gesepde Temperament niet te mogen eslargeren. In reguard van alle 't voorsz bebinden sich de gemelte Heeren Gedeputeerden van Stadt ende Landen genootsaect de voozgeroerde separate onderhandelinge buyten eenige appaerente necessiteyt ende buyten kennisse ofte consent vande gemeene Bongenooten ondernomen / te verklaren strijdich tegens de Wite/ende de expresse ordje van hare Ho: Mo: van den 19 Februarj vooren gemelt/ende de selve uyt kracht/ende ingeolge vande voorsz Wite/te houden vooz nul/krachteloos/ ende van onwaerde/ daer tegens / in name vande Heeren hare principalen expresseelijck protesterende / reserberende voorsz soodanige bozere verklaringe ende resolutie/als de wel-ghemelte Heeren hare principalen tot maentfen vande meer-genoemde Wite/ende nakominge vande Resolutien van den Staet/ in tijden ende wijlen/ sullen willen doen ende nemen.

Accordeert mette verklaringe by de Gedeputeerden vande Provincie van Stadt Groeningen ende Ommelanden ter Generaliteyt ghedaen, ende onder date den 8 Mey 1654. inde Registers van haer Ho: Mo. geïnserceert.

I. Spronssen.

Geschrif:

Geschrifte by de Heeren Gedeputeerden van Vrieslandt, tot laste van die van Hollandt ter Vergaderinge van haer Ho: Mog: ingedient, op 't subject vande ghedecreteerde seclusie van den Heere Prince van Orange uytte hooge Charges.

De Heeren aentwesende Gedeputeerden wegens de Provincie van Vrieslandt hadden wel verhoopt/dat na so veele instantien by de Heeren van Hollandt openinge ende schriftelijcke exhibitie soude gedaen zijn geweest bande aparte/ affsonderlijcke/ ende onrechtmatige Resolutien/relatif tot de gepasseerde Acte aen den Heere Protector overgelevert ofte onbezecht over te geven/ende waer af byder is gebleeken door het geene op den achtsten deser ter Vergaderinge van haer Ho: Mog: doen ter tijdt/met volkome kennisse van saecken/so by monde als by geschrifte de presente Gedeputeerde wijtvlustich heeft bericht gedaen / en waer toe d'inclinatie bande andere Provincien mede schijnen te gaen/exempt/dat eenige voor eerst de bezklinginge van Hollandt begeerden/ende nademael upt de dilatore bande voornoemde Heeren van Hollandt notorijcken blijkt/dat aen d'ene zijde maer uptbluchten werden gesocht/ende aen d'andere zijde ehter bande selve gejustificeert / alsoo de gelegentheit van het ghepasseerde te zijn sulchs als by de Gedeputeerden bande Provincie van Vrieslant is voor-gebragen/ende so sclaerlijck tegens de gemaecte Unie/verpicht/ soubereiniteit/ ende deliberatien bande andere Provincien voor het toekomende niet alleen/nemae; oock tegens de aparte Unie/Compacten ende Verbanden/tusschen de Heeren van Hollandt ende Zeelant gemaecht/ ende de besendingen bande selve van tijdt tot tijdt aen de Heeren van Zeelandt/ by haer op de Grootte Zale gedaen/ende particulierlijck tegens de besendinge/die de Heeren van Hollandt aen die van Zeelant gedaen hebben als waarmee het hooghed. Heeren van Zeelant belieft hadde/mijn Heere den Prins te denomineren voor Capiteyn Generael en Admirael der Vereenichde Nederlanden/verklarende dat soodanige precipitancie was tegens het sude gebuyck/verpicht/voorige compacten/en obsevantie/welcke denominatie inmeers was redelijck/gesundeez/recognosant/ende hoornodich voor 't lieve Vaderlant/waer van het onbescheit is groot/verweydelijck/ende van wonderlijcke consequentien/d'ene met publicque kennisse/ende met de gemene Bondtgenooten selfs/ ende de andere sonder kennisse bande ghemeere Bondtgenooten/jae bande Regieringe van Hollandt selfs als de voorsz mette Vyanden van den Staet voor-venomen/ende tegens de bezklinginge van alle de Provincien op dien voorszach by de Engelschen in den voorszeden Jare 1653. gedaen/als zijnde het waelfde articul bande Vynde seven-en-twintich Artihulen by de Engelschen overgelevert/de welke

timiers by alle de Provincien/ ja by mijne Heeren van Hollandt selfs/ geoordeelt is
 van alle redelijckheyt af te wijcken/ ende vervolgens niet eenparicheyt van stemmen
 van dese illustre Tafel/ als onaanemende/ is verwoopen/ ende in plaetse van dien ge-
 simpleteert ende gearresteert het bewuste temperament / met expresse prohibitive
 last aen de Heeren extraordinaris Ambassad. van desen Staet / verbat in haer Ho-
 Mo: secreete Resolutie van den negenthienden Februarij deses Jaers van sich van
 het gesepde temperament niet te mogen eslargeren/ Waer op dan de gesamentlijke
 Provincien haer gerust gestelt hebbende / heeft het des niet tegenstaende de Heeren
 Bebezingh ende Rieupoort tegens alle het boorz belieft de booz geraerde separate
 onderhandelinghe / buyten de minste apparente necessiteyt / en buyten kennisse ofte
 consent bande gemeene Bontgenoten niet alleen maer sonder boozweten van eenige
 Heeren in Hollandt selfs / ende alleenlijck maer met enige gepassioneerde Leden
 bande Regieringe / sodanige separate onderhandelinghe / so schadelijck ende periculou-
 selijck met een gefabriceerde ende bedriegelijche noot t'effectueren/ ober sulcx so ver-
 trouwen/ jae worden de boven-gemelte Gedeputeerden genecessiteert/ nochmaels na
 so diversche aennemingen so van haer als bande andere Provincien te versoeken/
 dat de Heeren van Seiderlant/ Utrecht ende Ober- Vssel/ mede willen daer toe con-
 tribueren omme benefens de andere Provincien de scheure ende inbreucke / die de
 Onse/ ende het eeuwich Verbant / tusschen de Provincien opgerecht/ by de Heeren
 van Hollandt dooz aparte/ ende separate Handelingen/ Negotiation/ ende gepassierde
 Instrumenten in Engelandt/ is geauseert/ weder te heelen/ ende de eenicheyt van alle
 de Provincien/ die het eenichste middel is geweest/ waer dooz desen Staet tot eene
 so florissanten standt is gekomen/ meerder ende meerder te cultiveren / ende onder-
 houden; indien het maer bloote geruchten waren / dat de Heeren van Hollandt by se-
 crete Resolutie/ ende ober-geleeverde Acte aen den Heere Protector/ den Here Prince
 van Orange/ met alle sijne Descendenten van't Goubernement ende Stadthouder-
 schap van Hollandt/ Capiteyn Generaelschap/ ende Admiraeltschap ter Zee in't eeu-
 wich hebben gheercludeert / soo soude van selfs verdrwijnen sodanigen duysteren
 Wolcke/ dooz het licht van contrarie werckē/ ende effecten van meergemelte Heeren
 Gedeputeerden van Hollandt / maer by soo verre sulchs niet en geschiedt / wie siet
 niet/ wat grouwelijche misgeboorten upt sodanigen wreden Baer- moeder sullen te
 voorszijn komen; ende als men allene overtweecht die groore meriten van het loffe-
 lijche Huys van Orange/ secker wie soude niet sitteren te denken ober een ondanc-
 baer gelaet / men laet staen sodanigen ongheloorzen ondancck booz al het bergooten
 bloedt ende genoten goet/ mede vozsaecke van onse diergehochte bypheet/ booz te ne-
 men/ ende in't werck te stellen; Zijnde reden / waeromme de Provincie van Hol-
 landt meent eenich recht ofte macht te hebben dit te doen/ laet die booz den dagh ho-
 mē/ om de selven te examineren/ ende te berichten/ so't betamelijck is/ sonder reden
 isset sulcken jongen onnoselen Spruyt met sijne Pakomelingen soo te veroordelen/
 ende hem/ sijne Descendenten ende Booz- Ouderen / als met een Brand- pser aen te
 wijzen die neep ende schande die oock selfs pemaent van een afgebzande conscientie
 niet machtrich soude zijn te dragen.

Den Heere Prince is/ boven syne hooge qualiteyten/ een Angefeten van Hollandt/
 sae sonder roem gesproocken/ de notabelste begoedichste in de selve Provincie; nu is
 men schuldich/ na't rechtē/ ende de natuwr/ syne Angefetenen te maniteneren by syne
 Privi-

Privilegien/al was het oock de minste/veel te meerder yemant/aen de welcke men
 bezonden is dooz genotene weibaden/ende welbaren van groot ende kleyn/hy aldien
 men mede het werck eens by liejt besiet/wie soude niet sustinerē dat de Heeren van
 Holland/so doende/den Heere Prins van Orange/ende sijne Descendenten soecken
 upt te ropen/ende te dempen/ende geschiet dit in den groene houtē/wat sal overho-
 men de doore tacken? Geschiet dit aen een/aen de welcke men soo dooz genotene be-
 neficien/als gestelde ende geoffererde Vaders ten tijde van den Doop/ende ander-
 sints verobligeert is/wat sal dien gelucken/over wien men ouder sijn van Dnie/
 souberainitept ende superioritept soude soecken t'exerceren/ende waer dooz t'eene-
 mael de bypht en libertept van desen Staet aen den Protectoꝝ soude worden oer-
 gegeben/ende indien hy in desen kan doen/wat hy wil/so kan hy in toekomende al-
 les doen; die van sodanige bypht wech geben (dat nochtans so veel goet ende bloet
 heeft gehost te behomen) kunnen geacht worden tegens gepzestezede Eedt te doen/
 volgens welcke sy beloofst hebben/ de libertept ende bypht te mainteneren; Hier te
 boven komt te considereren / dat het vergeben van Capiteyn Generaelshap/ ende
 Admirael ter Zee dependeren aen de pluralitept vande Provincien / over sulcx de
 Provincie van Holland niet vermach affonderlingh sich te verbinden van niet te
 sullen ghedogen/ ende oock niet hare stemmen ter Generalitept gheben / ten eynde
 hooch-gemelten Heere Prince vooz Capiteyn Generael gekooren werde / ende ofte
 oock aen wien het vergeben soude werden / te stellen aen de dispositie van die gene/
 die in t' gheringhste daer ober niet heeft te seggen / jae die de minste stip van sulcx
 haer Ho: Mog: soude willen toestaen / ofte schoon de Heeren van Holland hadden
 laten afkondigen / dat sy den Heere Prince van Orange niet en ghebenden upt het
 Landt te jagen/ neemt niet wech/dat gerefolbeert is/hem t'excluderen/ ende upt te
 sluyten van hoorige Charges/ ende is secker veel grooter/ jae schandelijcker neep/
 Sijne Hoogheyt den Heere Prince/ ende sijne posteritept in t'eruwich upt te sluy-
 ten/ als vooz een tijdt/om eenige consideratien van eene plaetse te doen veranderen/
 ende gelijck van de boven-geroerde Gedeputeerden vande Provincie van Driestant
 dooz aengerogene rebenen ende motijven/ ende die meerder by gebracht sullen kon-
 nen worden/ niet en twijfelen of de samentijche Wondtghenooten sullen ghenegen
 zijn haer ende hare Onderfaten te mainteneren by de Dnie ende geswoorene eenig-
 heyt/welcke Dnie de Prins oock heeft beswooren/ende alsoo desen Prins daer me-
 de is/ ende behoort begrepen te zijn/ met alle sijne Descendenten / inde Dnie/ die de
 Heere Prins VVILLEM de Gude/ onsterfelijcker memorie oock heeft gheteec-
 kent/ beswooren den derden May 1579. een Vader des Vaderlands/ende oofsack
 van alle onse rijckdommen/welcke ende byphtigheyt / VViens beenderen noch by ons tot
 Delf onder een Graf, t'syner eere, ende tot eeuwighe memorie by den Staet selfs ghedaen doen
 maecken, vvegen des selfs on-begrijpelijske ende on-beloonlijcke diensten begraven leggen,
 ende over dese ondanckbaerheydt, vvræcke over dit Landt sullen uytroepen, principalijcken
 over die, die daer oorsaecke van zijn, vvelcke ondanckbaerheydt Goet ghevisselijck sal straffen,
 aen ons ofte onse Naekomelingen oock te lieren ende vooz te komen/ het geene contra-
 rie mochte zijn/ by yemant intempesitide ende separate ghedaen; Soo willen wy
 gaerne hooren eenighe middelen / ende vooz-slagen vande Provincien / waer dooz
 by de onbertwachte onrechtmatighe proceduren vande Heeren van Hollandt ofte
 ten minsten by ghebrachte dilapen het misgrypene/ ende qualijck gehandelde worde
 geremedieert tot de minste lesse/ ofte pꝛjudicie/ na t'welcke de Gedeputeerden van

Vrieslandt alles mede daer toe sullen by- brengen / wat beropscht woort / ende insiste- rende 't geene op den achtsten deser ter Generaliteyt is ingedient / hebben dit tot des- scharge van hare persoonen laten aenteeckenen / referberende haer ende hare Heeren Principalen soodanige nadere recht ende referben als behoort / met versoeck dat dit nae lecture deses by haer Hoogh Mog: in behoorlijcke consideratie mach worden genomen.

Accordeert met het geschrifte by de Heeren Gedeputeerden vande Provincie van Vrieslant den achthienden Mey 1654. ter Generaliteyt ingedient.

I. Spronssen.

Aenteyckeninghe by de Heeren van Hol- landt op het bovenstaende Geschrifte van die van Vrieslant inde Registers vande Generaliteyt gedaen.

De Heeren Gedeputeerden vande Provincie van Hollandt / gesien ende geera- mineert hebbende secker Geschrifte by de Heeren VVickel ende Haubois, Ge- deputeerden vande Provincie van Vrieslant op den achtienden Mey 1654. alhier tez Vergaderinge overgelevert / en ten registre van hare Ho: Mo: gedaen infereren / ende getet / dat de boozn. Heeren / onjaengesien verschepdene ende iterative versoecken / ende byzantlijcke vermaningen ter contractie gedaen / niet gedisponeert hebben kon- nen worden / omme 't selve geschrifte in te houden / of wederom te doen lichten / hebben nae boozgaende communicatie over 't selve subject met d' Heeren Gecommitteerde Raden vande welgemelte Provincie van Hollandt gehouden / goet ende noodich ge- bonden / daer op midts desen te verklaren / dat haer E. bevinden 't boozs Geschrifte verbult te zijn met onwaerachtige positiven / injurteuse invectiven / onbeschaemde calumnien / ende onchristelijcke imprecationen / ende sulcx haer niet genoegh te konnen verwonderen / dat de booznoemde twee Heeren Gedeputeerden van Vrieslant heb- ben derben ondernemen / de Provincie van Hollandt / in dese illustre Vergaderinge / te bejegenen met soodanigen tale / als noyt gecibruiseerde Menschen / selfs in particuliere by- een-komsten / jegens den anderen ghewoon zijn te gebuychen / ende of de wel ge- melte Heeren Gedeputeerden vande Provincie van Hollandt haer in geenderhande manieren willen inlaten / met de meer- genoemde Heeren Gedeputeerden van Vries- lant in contentie te komen / ofte pers by te brengen / waer mede de selve soude schijnen te willen debatteren een geschrifte 't geene / mits eggen contradictien / ende haerbij- helijcke teekenen van een ghealterceert / ende ghetransporeert gemoet der gener die 't selve hebben ingestelt / egeen geloof ter werelt kan meriteren / ofte centige imprecatie tot nadeel vande Provincie van Hollandt laten of geven / inde gemoederen der gener / die 't selve mogen hebben gelezen / oft noch sullen komen te lesen / Soo hebben noch- tans de selve Heeren Gedeputeerden van Hollandt / met communicatie als vooren / ter contentplatie vande goede Bondtgenooten / by provisie wel willen verklaren / ge- lijck de selve verklaren by desen / egeene de minste kennisse te hebben / dat by ofte van
wegen

wegen de Heeren van Hollandt eenige separate ofte affonderlijke onderhandelinghe met den Heere Protector/ ofte de Republiqque van Engelandt sy gedreben/ ofte oock by de selve pets ghesolbeert raeckende de saecken in 't boorsz gheschifte geroert/ 't gene de Generaliteyt eenichints soude mogen aengaen/ maer het contrarie van dien wel positivement te konnen affirmeren/ gelijk de selve sijn doende mits desen/ sullende boorsz niet nalaten/ van 't meer-geroerde geschifte aen de Heeren Staten hare Principalen/ die eersdaechs wederomme Staets- gewijse by den anderen sul- len komen/ kennisse te geben/ omme by haer Ed: Groot Mo: daer op te werden gesolbeert/ ende gestatueert/ 't gene de selve tot conserbatie vande Hoogheyt/ Sou- verainiteyt/ byz ende gerechtigheyt van hare Provincie/ ende omme alle indzacht- inde selve te boozhomen sullen bevinden te behooren.

Accordeert mette aenteeckeninge, by de Heeren Gedeputeerden vande Provincie van Hollandt den 18 Mey 1654. Ter Genera- liteyt gedaen.

I. Spronssen.

Contra-aenteyckeninge by die van Vries- landt jegens de boven-staende aenteyckeninge van die van Hol- landt gedaen.

De aentwesende Gedeputeerden van wegen de Provincie van Driestant gehoozt ende geexamineert hebbende het geene ter Generaliteyt/ soo by monde als by geschifte is ingezacht by d' Heeren van Hollandt tegens het geexhibeerde van Driestant/ konnen haer niet genoechsaem verwonderen / dat alles genomen wort tegens haer Personen in 't particulier/ in aensien sy Gedeputeerden alhier moeten werden geconsidereert te representeren de Provincie/ upt de welcke sy sijn gecommiteert/ en niemant van die opinie behoort te sijn/ dat sy Gedeputeerden opt petwes hebben ge- daen / ofte noehmaels sullen doent buyten den last van haere Heeren Principalen; Dat de Heeren van Hollandt aenroeren eenige vermaningen tot het inhouden van het Geschifte/ by de Gedeputeerden van Driestant overgegeven daer op dient W: Mo: ten volken bekent te sijn/ wat instantien/ minnelijcke verfoecken/ ende ite- ratieve aenmaninge aen de Heeren van Hollandt/ so by de booz-geroerde Gedeputeer- den/ als de andere Provincien tot openinge van het gepasseerde sijn gedaen/ doch al- les byzgelees/ doch soo bezre/ dat boozleden weech alles is opgehouden: Soo sijn sy ten laetsten geneesticeert geworden tot 't gene is gedaen/ sonder dat sy noehmaels geexamineert hebbende het boorsz geschifte/ binden/ veel min gedacht hebben te ge- bruycken eenige onwaerachtige positiven/ injurieuse inbecriben/ onbesthaemde ca- lumnien/ ende onchristelijcke imprecatten/ dan allerints gesproken die tale van hare Heeren Principalen Resolutien/ soodanige redenen/ als men verstaet/ dat by eenige leden van Hollandt selfs gebuycht sijn/ conform de Wnie/ onder aentende articulo 9. ende 10. hebbende oock eenige Provincien hare consideratien ende aenteeckeningen op den achtsten deses laten doen/ ende mochte men veel eerder 't gene in 't geschifte van

van de Heeren van Hollandt is gestelt, booz het gene reekenen/waer mede nochtans de Gedeputeerden van Frieslandt ten onrechte worden beswaert in plaetse van welke sy Gedeputeerden verwacht hadden de lang ver sochte/gesmeecte/ende begeerde openinge ende alle het gene waer mede de Provincie van Frieslandt/ende alle de andere Provincien volkomenlyck mochten zijn gecontenteert/ende gerust gestelt/boven dat berklaren de meergeroerde Gedeputeerden de minste alteratie/scherpte ofte transpositie by haer te zijn/veel weyniger opt gedacht te hebben/ eenige indracht te doen de Provincie van Hollandt/nachte hare Ingesetenen in haer Hoogheyt/Souberainiteyt/vry-ende-gerechtigheyt/gelyck sy vertrouwen/aen de Provincie van Frieslandt/ofte der selver Ingesetenen by Hollandt mede niet te sullen geschieden/maer meenen meer als redelyck te zijn te wyten 't gene haer Gedeputeerden aenbevolen is/ende te spreken na teneur vande Unie/ende dat in sulcx doende/niet erkan worden noch geresolueert/veel weyniger gestauteert; zijnde noyt gebuyckelyck in D Ho: Mo: Vergaderinge tegens een Bondtghenoort/ende mede Gedeputeerde van een ander Provincie te seggen/dat d'ene Provincie tegens d' andere sijn Gecommeteerde pers sal statuieren/welck voorstel ofte niet de vryheyt/liberteit/souberainiteit/ende recht van pder Provincie ende sijne Ingesetene soude wech nemen/de Unie kreucken;ende de vrye deliberationen(die sonder eenich belet ende belastinge behooren te zijn)verhinderen/oochsmacken na superioriteit ende souberaine macht/wort gelaten aen een onpartijdich oordeel. De meer gemelte Gedeputeerden willen noch sullen in 't particulier in dispuyt komen met de Gedeputeerden van Hollandt/gelyck tegens hare Persoonen in 't bysonder wort ghedaen/ dan vande Provincien verwachten sodanige voorlagen ende remedien/waer dooz geremedeert werde het gene met pluraliteit ende oberstemminge gheresolueert/ende overgesonden is nae Engelandt/wyt wat insichten/ redenen/ende tot wat eynde de meer-gemelte Heeren van Hollandt ten besten bewust/ende by wien sulcx is geschiet/ende ofte 't gene by de Heeren van Hollandt geresolueert is/de Generaliteit soude aengaen/soude best/ende klaerlyck konnen geblijcken/indien de Heeren van Hollandt wille ofte ghene-gentheyt hadden de Resolutie booz den dach te brengen/ende alsoo de iteratibe versoeken vande Provincien te voldoen/staende nae sulcx gheschiet de judicature van dien niet aen een Provincie/maer aen alle Bondtgenooten; Hebben boozs dit alleen by provisie tot hare ontlastinghe de Gedeputeerden van Frieslandt willen byvoegen/welckers doen ende verhael in 't minste oock niet geen reden is wederlecht/ende dooz geen refutatie vande Heeren van Hollandt soa veel te meerder wort ghejustificeert/referende haer/ende hare Heeren Principalen/wijders wat noodich/allesints verstanden sal worden gedaen/ende by der handt genomen.

Accordeert mette Contra-aenteeckeninge, by de Heeren Gedeputeerden vande Provincie van Frieslandt den 22 Mey 1654. ter Generaliteyt geexhibeert, doch ghenotuleert in 't Register van haer Ho: Mo: Resolutien onder date den 18 daer bevoorens.

L. Spronssen.

Verklaringhe by de Heeren Staten van Hollandt ende West-Vrieslandt, aen de andere Provincien gedaen, tot wegh-neminghe vande sinistre impressien die d'Heeren Gedeputeerden van eenighe der selver Provincien sienen te hebben ingenomen over de gedecreteerde seclusie van den Heere Prince van Orange uyt de hooge Charges.

De Staten van Hollandt ende West-Vrieslandt/ gesien/ geexamineert/ ende overwogen hebbende secker Geschifte/ tenderende tot nadeel van haer Ed: Groot Mog: by de Heeren Gedeputeerden van Vrieslandt/ ter Vergaderinghe van haer Hog: Mog: ingezacht/ ende inde Registers bande Generaitept onder date den 18. deser loopende maent gedaen infereren/ hebben naer voozgaende rijpe deliberatie/ ende specialijch in achttinge genomen/ dat 't voozsz Geschifte voozgaens de Provincie van Hollandt ende West-Vrieslandt insimuleert van guetsinghe bande Unie/ inden Jare 1579. gemaeckt/ mitsgaders oock van genegenthept ende intentie/ omme op de Souberaitept/ ende byzhept bande andere Provincien te impiteren/ ende over de selve te vrachten superiozitept te exercere/ goedt ende noodich gebonden/ tot wegh-neminghe van alle abusive impressie der gemelte Heeren van Vrieslandt/ mitsgaders oock van allen anderen/ die mede pets diergelijchs in hare gedahten mogen laten komen/ by desen in alle sinceritept ende opzrechtichept te doen verklaren/ dat haer Ed: G: Mo: noyt d'alderminste gedachten hebben gheschadt/ omme opt ofte opt pets te ondernemen/ 't gene de voozgeroerde Unie in eenigen deele soude mogen contrarieren/ ofte aen de selve eenighsins hinderlijch zijn/ nochte oock omme enige d'alderminste indzacht te doen inde Hooghhept/ Souberaitept ofte Gerechtichept van eenige der particuliere Provincien/ beel min omme naer eenige Superiozitept over de selve te aspireren/ maer in tegendeel van dien geresolbeert te zijn/ ende alijts te sullen blijven/ de voozsz Unie heptlijch te conserveren ende maintaineren/ oock een peglijke Provincie/ mitsgaders de Leden/ ende particuliere Ingesetenen van dien/ in achtervolge bande voozsz Unie/ by hare Privilegien/ byz ende gerechtigheden/ ende vooznementlijch by hare Souberaitept ende absolute Regieringe respectibe/ mer alle behoorzijche ende mogelijke middelen/ sae met lijff ende goet/ ist noot/ te helpen hanhouden/ sijn ende stercken/ gelijch haer Ed: G: Mo: het selve mede in haer regart bande andere Bondtgenooten vertrouwen ende verwachten. Actum in 's Gravenhage den 22. Mey 1654. onderstont/

Ter Ordonnantie vande Staten voornoemt, ende was getekent

Herbt. van Beaumont.

Accordeert mette verklaringe by ofte van wegen de Provincie van Hollandt den 26. Mey 1654. ter Generaliteyt geexhibeert.

J. SPRONSEN.

D

Aen-

Aentekeninge by den Heere Ghedeputeerde van Vrieslandt,
op de bovenstaende Verklaringe van die van Hollandt ter
Generaliteyt gedaen.

De aentwefende Gedeputeerden / wegens de Provincie van Driestant gelezen /
ende geexamineert hebbende 't gene op den 16. deses / soo mondelingh als
schriftelijck / ter Generaliteyt by de Heeren van Hollandt is ingebracht / hebben met
aengenaemheyt verstaanden die verklaringe vande Heeren van Hollandt voornoemt /
van dat de selve gherefolveert zijn / ende altyts sullen blijven / de Dnie heyligh-
lich te conserveren ende manierenen / oock een pegelijcke Provincie / mitsgaders
de Leden en particuliere Ingesetenen van dien / in achtervolge vande voorsz Dnie
by hare Privilegien / by ende gerechtigheden / ende voornaemstelijck by hare Sou-
veraniteyt / ende absolute regeringe / met alle behoorzijcke ende mogelijcke midde-
len / jae met lijf ende goet / ist noot / te helpen handthouden / stijben ende stercken /
't welck alle de Bondtghenoten / volghens het eentwich Verbondt / ende die Dnie
inden Jare 1579. gemaect / schuldigh zijn / wenshende van herten / dat de daedt
niet de woorden moge over een komen : van / ofte sulchs geschiet is by enige van
de Heeren van Hollandt / ende ofte het abusive impressien zijn vande Gedeputeer-
den van Driestant / konnen u Ho: Mo: oordeelen / geconsidereert de Heere Prince
van Orange een Ingeseten van dese Provincie / in sijne by ende gerechtigheden /
behoort gemaintineert ende beschermt te worden / ende hy / noch sime posteriteydt
ende linie / niet in hare goede naem ende faem gekrencht / dooz een seclusie van die
Charges / die sijn Voorszaten hebben ghehadt / gebende u Ho: Mo: in bedencken /
ofte de selve seclusie niet en is een schandelijcke conditie / die de Engelschen animeu-
ser ende desen Staedt / in kleynachtige by andere Coningen / Princen / ende Po-
tentaten sal maechen / ofte mede 't selve niet onlusten by de ghemeynte solde cau-
seeren / die vooz al het genooten goet ende bloedt van des Princes loff lijcke Dooz-
Ouders sulcken liefde ende gunst tegens desen jonghen Spruyt draghen ende bes-
toonnen. Ende schoon by de Heeren van Hollandt de Dnie al wort geobserveert ende
gepraesceert / 't gene in haer geschrifte so soo heylighlich beloven / soo is niettemin
noch niet voldaen de versochte / ende soo dieckmalen gemissteerde openinge van het
gene aparte ende separate by eenighe Leden vande Heeren van Hollandt is ghere-
solveert / ende nae Engelandt ober ghesonden / in voegen de aentwefende Gedeput-
teerden vande Provincie van Driestant 't selve als noch gantsch serieuselijck ver-
soecken / omme alsoo hare Heeren Principalen van alles volkomenlijck te konnen
instrueren / ende dienen / niet konnen sien met wat recht ofte reden sulchs haer be-
hoort / ofte kan worden ghewergert / referberende vorders haer / ende hare Heeren
Principalen / 't gene so wijders verstaen sullen / gedaen te moeten worden.

Accordeert mette Aentekeninge by den Heere Gedeputeerde vande Pro-
vincie van Vrieslandt, den 28. Mey 1654. ter Generaliteyt ghe-
daen.

I. Spronssen.

Con-

Contra-Aenteeckeninghe by die van Hollandt op de boven-
staende Aenteeckeninge vanden Heere Gedeputeerde van
Vrieslandt gedaen.

De Heeren Ghedeputeerden bande Provincie van Hollandt / hebben by deli-
beratie bande Heeren Gecommitteerde Raden bande selve Provincie mon-
delinghe aengewesen / eenige seer aenstootelijcke clausulen / de welke in't boven-
staende gheschryfte / sulchs als 't selve by den Heere Wichel / Ghedeputeerde bande
Provincie van Vrieslandt overghelevert is ; bevonden wierden / oock den selven
Heere Wichel d'onbevoeghelijckheyt bande voorsz clausulen in't bzeede vertoont:
ende nae dat daer op eenighe bande alder aenstootelijckste / ende meest onbevoeghde
clausulen upt het voorsz geschryfte waren gelicht / hebben d'opgemelte Heeren Ge-
deputeerden bande Provincie van Hollandt / by deliberatie als boven / op't voorsz
geschryfte / gelijk 't selve jegenwoordigh inde Notulen staet geinsereert / alleenlijck
ghedaen aentekenen / dat haer E. als noch bevinden het voorsz gheschryfte te wesen
bande selve nature / als zijn de voozgaende verklaringhen / by de Heeren Gedeput-
teerden van Vrieslandt / op gelijcke subject hier bevoozens ghedaen / ende dat haer
E. over sulchs als noch inhærerende voozgaende resolutien / aentekeninghen / ende
verklaringhen / by ofte van wegen d'Heeren Staten hare Principalen / op ende je-
gens de voozgeroerde verklaringen van Vrieslandt ghenomen / ghedaen / en alhier
ter Vergaderinge ingebracht / onnodigh achten / op't meer-geroerde geschryfte eeni-
ge particuliere resolutien te geben / als verseeckert zijnde dat haer Ho: Mo: ende de
Staten bande respective Provincien / aende welke 't selve gheschryfte alleenlijck
kan / immers behoort te wesen geabdzesseert / nae hare ghewoonlijcke wijsheyt / er-
barentheyt ende discretie / wel sullen konnen begrijpen / dat de onghewoonlijcke ter-
men daerinne verbat / heel eer schijnen aengclept te zijn / omme materie van onlu-
sten ende commotie aende gemepnte te fourneren / als omme de gemoederen bande
bedaeerde Regenten te moveren / ende in haer opinie te hzenghen ; bindende d'opge-
melte Heeren van Hollandt haer voorsz beswaert / omme / by hun selven / ende son-
der meerder naedzuck / op soodanighe onbevoeghde / ende in dese illastre Vergade-
ringhe gantsch onghoorde maniere van doen / haer sentiment te openbaren ; ende
sullende wijders daer van Rapport doen / aen de Heeren Staten hunne Principa-
len / die inde aenstaende Weke wederomme Staets-ghewijse by den anderen sul-
len komen / omme by haer E: G: Mo: daer op te werden geresolveert ende ghe-
statueert 't gunt de selve / tot conservatie van 't respect ende den lusten van den
Staet in't gemeen / ende bande Provincie van Hollandt ende West-Vrieslandt in't
particulier sullen bebinden te behooren.

Accordeert mette Contra-Aenteeckeninge by de Heeren Gedeputeerden
vande Provincie van Hollandt, ter Generaliteyt gedaen, ende on-
der date den 28. Mey 1654. inde Registers van haer Ho: Mo: gein-
sereert.

I. Spronssen.

Gheschripte by de Heeren Ghedeputeerden van Vrieslandt,
ter Generaliteyt inghedient, op ende jegens de boven-staende
Contra-Aenteekeninge van die van Hollandt.

De Ghedeputeerden van Vrieslandt overwoegen hebbende 't gene d'Heer Daet Pensionaris Jan de Witt den 29. by monde heeft gheseyt, ende d'Heer Wic- hel in Persoon ghebropht / oock s'anderendae ghs in gh. schripte ter Vergaderinghe van haer Ho: Mo: overgelevert / bevonden by monde niet gheseydt / als in't Geschripte wtgedrucht is.

Ende alsoo dienboighens schijnt / off selfs te pæniteren / ofte te disadboueren de onafsienlijke ende comminacofse maniere van spzecken / teghen mede-Redden / ende Ghecommitteerden / die op pubijcque Brieven van Credentie / van weghen eene Souberaine Provincie compareren ; Soo laten de Ghedeputeerden van Vrieslandt / sulcks oock op sijn beoep / met referre van het te ra. porteren daer ende soo het behoort ; Ende belanghende het ghene: Gheschripte / bachelaren / daer 't selve punctuelijck is beantwoordt / met het ghene op den 22. May weghen de Provincie is ingelievert.

Maer alsoo in't selve Geschripte mentie wert ghemacckt / van materie van onlust ende commotie aen de Gemeente te fourneren ; soo werden de Ghedeputeerden ghenootsaecht / haer wel expresselijck te beroepen / aen dese Illustre Vergadering / aen de geheele Werelt / wie de materie van de tegenwoordighe onlusten / onder de Gemeente heeft ghesfourneert.

Wie oorsaeck is / dat tegenwoordigh in Schuypten ende op Wagghens / bykans anders geen discoussen / murmuracien / ende cabillatien zijn / als ober die secrete Acte van seclusie rakende d'Heere Prince van Orange. d'Heere Pensionaris de Witt / is in sijn conscientie wel bewust / dat noch Vrieslandt noch eenighe van alle d'andere Vereenighde Provincien / eenighe de minste kennisse van de ghemeite seclusie hebben ghehadt / ende noch tot op deser tijt / gheen formele informentie (hoe seer sy oock daerom hebben gebeden) hebben konnen bekomen.

't Is wel waer / dat gedachte Heere Pensionaris de Witt / heeft aen d'eene ende d'ander in't particulier gedaen eenige openinge van dese seclusie / ende overgesonde Acte / maer noyt aen de Vergaderinghe / hoe instamelijck 't selve van tijt tot tijt / als gheseyt / versoecht is. Ter contrarie heeft het selve boozt alnoch / hoewel tegens redenen / gedeckneert / ende de Provincien met woorden weten op te houden ;

Soeckende alsoo om ront te gaen / te versmoopen de misdact van d'Heeren Ambassadeurs / als van die ghene / die de directie daer van hebben ghad.

Ende op datmen niet mochte denken / als ofte door sulc wijghentheyt ende nalaztigheyt / men gelijk als conaibeerde ofte approbeerde water ghedaen is ; soo stelen de Ghedeputeerden van Vrieslandt / tot voordeel van hare Principalen / wat d'Ambassadeurs misdaen hebben / ende noch misdoen tegens haer Ho: Mo: alfoo sy niet ghewoerdicht hebben / ende noch niet weerdigen van't begin aen tot nu toe / een eenigh Letter te schrijven van desen sorgbelijcken handel / die niet alleen was buyten / maer wel expresselijck teghens de Instructie / die sy hadden ontfanghen van haer Ho: Mogende / aen de welcke sy met Eede waren / ende noch sijn verplicht.

Wat straffe nu/ volgens aller Wolcheren recht / verdienen Ambassadeurs / die buyten/ jae tegens haren last gaen/ is bekent.

't Zoude eenigh schijn van excuse hebben/ soo sp de Propositie van seclussie / als een monster/ terstont hadden gesuffocert/ maer gecoeftert ende opgequoecht heb- bende. is noodigh/ dat de selve ofte ten spoedighsten werden te rechte gheselt / off ten minsten beschyben om u Ho: Mo: circumstantieelijc te berisken. wat vande saecke s' is ende wie de principaelste Belepders daer van zijn geweest/ op dat door comitentie ende nalatigheyt/ als meermalen gesustineert/ haer actie niet wert als geauthoizeert; Daer van de Gedeputeerden van Vrieslandt/ tot haerder ontla- singhe mit desen verklaren onschuldig te zyn ende bijben.

Om dan de Gheemeente de materie van onrust ende commotie te benemen/ om het Landt van binnen in Rust ende Eenigheyt te stellen / om oock buyten Vanis aende goede Nabuerige ende geallieerde Coningen ende Potentaten/ insonderheyt Franckrijck/ Denemarchen/ ende zonne Churvorstelijke Doorluchtigheyt van Brandenburgh/ die ober dese saecke soo beweegelijc heeft gheschreven/ geen mis- noegen/ maer contenten. en te doen; So sustineren de Gedeputeerden van Vrie- slandt/ als noch / dat eens eyndelijc dies aengaende/ gheresolveert behoort te wer- den/ om sulckis gedaen zynde/ nader te disponeren; reserverende haer / ende hare Heeren Principalen by gheboigh van naerlatigheyt te resolveren ende statueren/ soo ende als sy verstaen sullen/ tot conserbatie van 't respect / ende den luster van den Staet in 't ghemeen / ende vande Provincie van Vrieslandt in 't particulier te behooren.

Accordeert met het Geschrifte, by de Heeren Gedeputeerden vande Pro- vincie van Vrieslandt den 1. Junij 1654. Ter Generaliteyt ingedient.

I. Spronssen.

Resolutie by d'Heeren Staten van Hollandt ende West-Vrieslandt, genomen op de Lecture vande twee jonghste bovenstaende Geschriften van die van Vrieslandt, arguerende eenige onwaerheden in 't laetste vande selve vervat.

Extract ayt de secrete Resolutien vande Heeren Staten van Hollandt ende VVest-Vrieslandt, inhaer Ed: Groot Mog: Ver- gaderinge genomen op

Donderdach den 4. Junij 1654.

Sijn ter Vergaderinge verschenen d' Heeren haer Ed: G: Mo: Ghecommitteerde Raden/ ende ordinaris Gheputeerden ter Ghegeneraliteyt/ ende hebben door monde vanden Raedt-Pensionaris ghedaen boozlesen / twee distincte Geschriften/ by de Heeren Gedeputeerden van de Provincie van Vrieslandt/ op den 28.

der voorlede / ende eersten deser loopende Maent / respectibelijck ter Vergaderinghe van haer Ho: Mo: in ghedient / midtsghaders het gene op't eerste der voorsz. Geschrijften / van weggen haer Ed: G: Mo: was ghedaen aenteeckenen / met verhael van't ghene borders daer ontrent ter Generaliteyt was gepasseert / ende specialijck geremarqueert wesende / dat in't voorsz. laeste Geschrijfte van de Heeren Gedeputeerden van Vrieslandt / de voorsz. Raedt- Pensionaris nominatin, ende als in't particulier werdt aengesproochen oock daer by gheposeert / dat de selve op den 29. der voorlede Maent eenige dreyngementen ofte onafschoenlijcke ende comminatoire maniere van spreken in de Vergaderinge van haer Ho: Mo: soude hebben gebuycht / hebben d'opgem: Heeren Gecommitteerde Raden / ende aentwesende Ghedeputeerden ter Generaliteyt / op den voorsz. 29. der voorlede Maent ter Vergaderinge van haer Ho: Mo: present geweest zijnde / naer voorgaende sommatie hooft vooz hooft / consonantelijck ende eendrachtelijck verklaert / by de voorsz. Raedt- Pensionaris ten voorsz. daghe / rakende de voozgeroerde Geschrijften / ofte de materie daerinne verbat / ter Vergaderinge van haer Ho: Mo: niets te wesen gesproken / als't gene bebozens in't volle Collegie vande gen: Heeren Gecommitteerde Raden ten bywesen vande Heeren Gedeputeerden ter Generaliteyt eendrachtelijck besloten / ende hem dienvolghende upt te spreken aenbevolen was ; Dat mede de Propositie / ende t' abbijs wegens dese Provincie / by de voorsz. Raedt- Pensionaris op den voorsz. noemden 29. der voorlede Maent ter Generaliteyt is gedaen / ende gewyttet ter presentie van't volle Collegie vande opgem: Heeren Gecommitteerde Raden / nebens d' Heeren haer Ed: G: Mo: ordinaris Gedeputeerden ter Vergaderinge van haer Ho: Mo: verschenen wesende / ende dat by de selve Raedt- Pensionaris in't doen van de voorsz. Propositie ofte wyttinghe / van't abbijs is gesproken / met seer groote moderatie / sonder eenige d' alderminste dreyngementen ofte onafschoenlijcke / ende comminatoire maniere van spreken te hebben gebuycht ; welcke eendrachtige Verklaringe gehoort / en op alles rijpelijck gelet zijnde / hebben haer Ed: G: Mo: naer voorgaende deliberatie / de meergem: Heeren der selver Gecommitteerde Raden ende ordinaris Gedeputeerden ter Generaliteyt bedanckt / gelijk de selve bedanckt worden by desen vooz de goede voorsz. / ende voorszichtighe conduicte / by de selve in ende ontrent t' gene voorsz. is aengelwent ende bygebracht ; Ende is voorsz. goet gebonden ende verstaen / dat de voozgeroerde Geschrijften geselt sullen worden in handen van de Heeren haer Ed: G: Mo: Gedeputeerden tot d' Engelsche saken / ontne / naer voorgaende examinatie van dien / ende gelet op't gene voorsz. is / haer Ed: G: Mo: te dienen van abbijs / wat by de selve dien aengaende borders tot conservatie van't respect / ende den lusten vanden Staet in't gemeyn / ende van de Provincie van Hollandt ende West- Vrieslandt in't particulier soude konnen ende behooren geresolueert ende ghestatueert te worden. Ondersondi: Accordeert met de voorsz. Resolutie / ende was geteekent

Herbt. van Beaumont.

Accordeert mette voorsz. Resolutie, gelijk de selve den 5. Junij 1654. in't fecreet-Register van haer Ho: Mo: staet geinfereert.

J. SPRONSEN.

Naer-

Naerder Resolutie van d'Heeren Staten van Hollandt ende West-
Vrieslandt, op de twee jongst bovenstaende Geschriften van die van Vries-
landt.

*Extract uyt de secrete Resolutien vande Heeren Staten van Hollant ende
West-Vrieslandt, in haer Ed: Gr: Mo: Vergaderinge, genomen op*

Dingsdagh den 9. Junij 1654.

De Raet-Pensionaris heeft ter Vergaderinge gereferreert de consideratien / en-
de 't aduiss van de Heeren haer Ed: Gr: Mo: Gheputeerden tot d'En-
gelsche saecken / hebbende / in gebolge / ende tot voldoeninge van der selver Reso-
lutie commissoriael van date den 4. deser loopende Maent / gebisiteert / ende ge-
examincert si here twee Geschriften by d'Heeren Gedeputeerden vande Provincie
van Vrieslandt op den 28. der voorszede / ende eersten deser loopende Maent respec-
tibelijck ter Vergaderinge van haer Ho: Mo: ingedient; Waer op zijnde gedeli-
bereert / ende in achtninge genomen 't gene vorders op't subject in de voorsz Ghe-
schriften gerort ter Generaliteyt was ghepasseert / hebben haer Ed: Gr: Mo:
d'opgem: Heeren der selver Gecommitteerden over ende ter sake vande genomene
moeste bedanck / ende is voorts goet ghebouden ende verstaen dat alsmoech / dooz
d'Heeren haer Ed: Gr: Mo: Gedeputeerden ter Generaliteyt / alle moghelijcke
debboiren sullen worden aengheleent / ten eynde d'Heeren Gedeputeerden van
Vrieslandt moghen werden gedisponeert / de voorzgeroerde der selver Geschriften/
nebens voozgaende andere van ghelijcke nature / te willen intreucken; ende in cas
de selve Heeren Gedeputeerden van Vrieslandt daer toe niet souden moghen zijn
te beweghen / dat als dan nochmaels geschreuen sal worden aen d'Heeren Staten
van de oppem: Provincie / met verhael van 't ghepasseerde / soo veel doentlijck / uyt
voozgaende hare Ed: Gr: Mo: Resolucien ghetrocken / ende met vertoogh vande
swarigheden / ende onheplen / die uyt soodanige manieren van procederen souden
kommen ontstaen / ende specialijck dat daer dooz soude konnen worden ghelabefac-
teert het groote werck van den Vrede / aen d'Inghesetenen van 't Landt soo lieffe-
lijck / ende aen den Saet soo noorsakelijck zijnde; Oock met gantsch byntelijck/
ende niettemin ernstich versoch / dat de hooggem: Heeren Staten van Vrieslandt/
aen de oppem: Heeren der selver Gedeputeerden soodanighen last ende Instructie
gelieven te geben / dat alle de voozgeroerde Geschriften moghen werden ingetroc-
ken / ende by de selve voortaent ghebruycht soodanighen maniere van spreken ende
schrijven / als naer de digniteyt vande meer-hoogh-gem: Heeren Staten / ende naer
de aenstienlijcheit van haer Ho: Mo: Vergaderinge betamelijck is / ende tot vooz-
kominge van alle aduissie der gemoderen wert gerequireert; Ende nademael by
de meergemelte Heeren Gedeputeerden van Vrieslandt in 't voorsz laetste Geschif-
ten / bupten eenige kennisse van saecken / d'Heeren Ambassadeurs in Engelandt wo-
den gemetrod: ceert als misdadigers / ende de welke over de selve hare misdadet
niet alleenlijck te Rechte ghesleit / maer oock gestraft souden behooren te worden/
daer ter contrarie haer Ed: Gr: Mo: soo uyt de successie Advisen van de ghesa-
menlijcke Heeren Ambassadeurs aen hare Ho: Mo: ghegeueven / als mede uyt de
schijftelijcke berichtingen / by de Heeren van Bebermingh ende Akerpoozt aen dese
Verga-

Vergaderinge in't particulier ghedaen / niet anders konnen afnemen / als dat de
 ghemelte Heeren Ambassadeurs in't generael / ende de voornoemde Heeren van
 Beberningh ende Nieuwoort in 't bysonder / haer soo in't stuck van hunne gedreben
 negotiatie / als mede particulierlyck / rakende de materie in de voorsz. oerde ghes-
 chrijven van Vrieslandt verbat / met alle getrouwscheyt ende boozsichticheyt heb-
 ben gecompoteert / ende soodanigh als tot betrachtighe bande ruste ende vrede
 tusschen beyde de Partien wierde gerequirert / dat derhalben oock van wegen haer
 E. Gz. Ho: ter Generaliteyt de meer-gemelte Heeren Gedeputeerden van Vries-
 landt sal worden aenghelwesen d'onbevoeschlychheyt van dat de selve de ghemelte
 Heeren Ambassadeurs / onghewoont / ende sonder kennisse van factien / met haer
 abbys / ghelyck als condemnieren ; met gantsch serieuus versoeck / dat de selve
 immers 't voorsz. laeste gheschryfte / daer inne de voozgheroerde beslaetinghe tot
 naedeel van de Persoonen bande meer-gemelte Heeren Ambassadeurs is stueert/
 witten notulen van haer Ho: Mo: willen doen lichten / ende haer oordeel dien-aen-
 gaende suspenderen / ter tijden ende wijlen toe / de selve Heeren Ambassadeurs by
 rapport van haer lupder genegotierde aen haer Ho: Mo: pertinente kennisse sul-
 len hebben ghegeven. Ende nademael het d'Heeren Gedeputeerden bande Pro-
 vincien ter Generaliteyt / onaangesten alle billiche praesentacien van haer E. Gz.
 Mo: verbat in der selver Resolutien van date den 4. ende 5. deser lopende maent/
 ghelieft heeft op den 6. daer-aenbolghende goet te vinden / ende te resolberen/
 dat aende meer-gemelte Heeren Ambassadeurs in Engelandt gheschreben soude
 werden ten sine van openinghe ende oversendinge van Copie alsfulcker Resolutie
 als haer E. Gz. Mo: raechende den Persoon banden Heere Prince van Orange/
 ofte des seifs linie / soudien moghen hebben genomen / in voeghen als breeder in
 haer Ho: Mo: Resolutie van date den 6. deses staet geexpresseert ; Dat midts-
 dien oock gheschreben sal worden aende Staten van de respective Provincien
 van Gelderlandt / Zeelandt / Vrecht / Vrieslandt / Over-ysse / ende Stadt ende
 Landen / (doch aen die van Drecht niet veranderinge / naer ghelegentheyt van-
 de advisen by de Heeren der selver Gedeputeerden ter Vergaderinghe van haer
 Ho: Mo: op't voorsz. subject van tijdt tot tijdt ghegeven /) met verhael van't voorsz.
 ghepasseerde / ende met aenlofighe bande becommernissen ende swaricheden/
 die haer E. Gz. Mo: wyt soodanighe manieren van procedereren / met groote ap-
 pzenhensie / te gemoet sien ; ende ten eynde de goede intentie / midtsaders de mode-
 ratie / ende vzedeliebentheyt van haer E. Gz. Mo: des te klaerder aen de hooch-
 gemelte Heeren Staten bande andere Provincien moghe blijcken / dat derhalben
 by de voorsz. te schryben Advisen aende selve / oock specialijck sal worden bekent
 ghemaecht / dat off wel haer E. Gz. Mo: om redenen ende motiven / verbat in
 der selver voozgaende Resolutien / ende specialijck inde aentekeninghe by haer
 E. Gz. Mo: tegens de voozgeroerde hare Ho: Mo: Resolutie / banden 6. deses
 ghedaen doen / bevoeght waeren / oock rechebaerdighe oorzaecke hadden / omme
 de voornoemde Heeren van Beberningh ende Nieuwoort / aen te schryven / ende te
 bevelen het voozgheroerde / haer Ho: Mo: aenschrybens / als betreffende een sake
 de dispositie bande Generaliteyt / niet subject wesende / in gheenen deele te pare-
 ren / echter wyt vzedeliebentheyt als boven / ende omme alle dissidentien tusschen
 de Bondigenoten wech te nemen / ter contrarie de meer-gemelte Heeren van Be-
 berningh ende Nieuwoort / wel hebben willen aenschryven / dat haer E. Gz. Mo:

honden aenstien/ ende booz gset opnemen/ dat de selve de begeerte van haer Ho: Mo: in 't gene boozsz is/ souden mogen boldoen/ met byhoeginge/ dat alhoewel haer Ed: Groot Mo: oock/ mits het refus bande billicke presentatie/ by de selve met schriftelijcke exhibitie bande boozsz Resolutie van den 4. deses gedaen/ met reden bande selve presentatie t'eenemaal soude mogen resiliëren/ echter mede als noch in geen ghebreke sullen blijben aen de Bondtgenooten de gerequireerde openinge te geven soo haest de natuere vander saeche sulckx sal konnen toelaten/ met gantsch vriendelijck verfoeck/ dat de selve Bondtgenoten middelerwijse bande sincere/ ende oprechte intentien van haer Ed: Groot Mo: niet anders gelieven te gevoelen/ als 't gene in name bande selve ter Vergaderinge van haer Ho: Mo: te meer malen/ soo by mondt/ als in geschrift: te/ soo sinnerlijck ende oprechtelijck is verklaert.

Accordeert mette voorz Resolutie

Herb. van Beaumont.

Resolutie vande Staten Generael daer by de Heeren haer

Ho: Mo: extraordinaris Ambassadeurs in Engelandt gelaft vworden over te senden Copyc vande Acte van seclusie, raeckende 't employ van den Heere Prince van Orange, by de Heeren Staten van Hollandt ende VVest-Vrielandt ghepasseert.

Extract uyt het Register der secrete Resolutien vande Ho: Mo: Heeren Staten Generael der Vereenichde Nederlanden.

Sabbathi den 6 Junii 1654.

In deliberatie gelept zijnde is goet gebonden ende verstaen/ dat aen de Heeren haer Ho: Mo: Ambassadeurs in Engelandt gheschreben sal worden tot kennisse van haer Ho: Mog: ghekomen te zijn/ dat haer E. ofte eenige van henlyuden by de Heeren Staten van Hollandt ende West-Vrielandt toe-gesonden is seckere Resolutie/ acte ofte verklaringe/ raeckende de seclusie van den Heere Prince van Orange/ ende des selfs Linie/ uyt de bedieninge bande hooge Ampten/ booz desen by de Heeren des selfs Predecesseurs bekleedt/ ende alsoo by formele Resolutie van haer Ho: Mog: in date den 19. Februarij lesleden/ ende by het Tractaet van Drede/ Dnie ende eeuwich Verbondt/ tusschen de Heer Protector bande Republijcque van Engelandt/ Schotlandt/ ende Irlandt ter eenre/ ende desen Staet ter anderen zijde/ gesloten/ geratificeert/ ende gepubliceert/ ober 't boozsz point volkomentlijck is gedisponeert/ dat haer E. derhalven aen haer Ho: Mo: aenstonts sullen hebben ober te stupen/ Coppe van alle 't gene haer E. ofte eenige van henlyuden/ dies aengaende by de wel-gemelte Heeren Staten van Hollandt ende West-Vrielandt toe-gesonden is/ ende boozsz haer Ho: Mo: punctuelijck adyferen/ wat by haer E. ofte eenige van henlyuden in de boozsz sake soude mogen verhandelt zijn/ gheconsidereert dat de selve sake de deliberatien van haer Ho: Mog: alhier seer bekommerlijck maecht/ ende sal dese haere Ho: Mo: Resolutie door een expresse Bode/ met een Pincke ober zee/ sonder resumptie afgesonden worden.

Aenteeckeninge vande Heeren Gedeputeerden vande Provincie van Utrecht op de bovenstaende Resolutie.

De Heeren Gedeputeerden vande Provincie van Utrecht hebben als noch ver-
socht dat de Heeren Gedeputeerden vande Provincie van Hollandt soudent
willen openinghe doen vande Resolutie vande Heeren hare Principalen / raeckende
den Persoon van den Heere Prince van Orange / ofte des selfs Linie / voor soo veel
de Generaliteyt soude mogen aengaeen, ofte anders te kommen gheboogen / jaе oock ver-
staen dat het selve in voegen voorz vande Heeren hare Ho: Mog: Ambassadeurs in
Engelandt werde gebozert / om alsoo / booz de extraditie / hare Heeren Principa-
len volkomenlijck vande boozsepde Resolutie in voegen als vooren te mogen infoz-
meren / ende der selver goetbinden ten eenen ofte ten anderen daer op af te wachten /
sonder nochtans hier booz te prejudicieren eenichsints het naerder goetbinden vande
Heeren hare Principalen / vveckers hoogheyt ende recht sy in desen vwillen houden onghе-
prejudiceert.

Accordeert met het voorz Register.

I. Spronssen.

Aenteeckeninghe vande Heeren Staten van Hollandt ende VWest-Vriclandt op de bovenstaende Resolutie vande Heeren Staten Generael.

De Staten van Hollandt ende West-Vrieslandt by rappoort vande Heeren der
selver extraordinaris ende ordinaris Gedeputeerden hynden ter Generaliteyt
ghecompareert gheweest zijnde / verstaen hebbende dat / onaengesien achtervolgende
haer Ed: Gz: Mo: Resolutie van gisteren de Provincien kennisse was gegeven van
dat d'selbe aen de Heeren van Beveeringh en Nieupoort nochmaels by expresse aen-
schijvinge / in den voorleden nacht afgesonden / hadden gelast / een uuterste effoort te
doen by den Heere Protector vande Republijcque van Engelandt / Schotlandt / ende
Irlant / omme sijne Hoogheyt te disponeren ten eynde de selve sich soude willen la-
ren contenteren met het bewuste temperament in 't 32. artijckul van 't Tractaet van
Wrede begrepen / met byboeginge / dat de Missie / daer ober aen de gem: Heeren van
Beveeringh ende Nieupoort als boden afgesonden in sodanige ernstige termen was
gepochteert dat ontwijssijck binnen wepnige dagen den uutslach van 't bekende werck
gesien sal zyn / ende dat verhalven oock / achtervolgende by Resolutie
van haer Ed: Gz: Mo: van date den 4. deser loopende Maendt aen de opgem: Pro-
vincien ter Generaliteyt gedaen / de meermaels versochte openinge van 't gene haer
Ed: Gz: Mo: rakende den Heere Prince van Orange soudent mogen hebben geresol-
veert / naer wepnige dagen / niet langer soude werden geexcuseert / met gantsch ernst-
sich versoek omme het boozghenomen schijbens aen de Heeren Ambassadeurs in
Engelandt / vzeeder inde boozz haer Ed: Gz: Mo: Resolutie van gisteren gementio-
neert / te willen naelaten / ende de booz-geroerde openinge van hare Ed: Groot Mo:
selfs verwachten / echter den Heere presidentende ter Generaliteyt / by pluraliteyt van
stem.

stemmen bande Provincien hadden gheconcludeert / dat aen de ghem: Heeren Ambassadeurs van wegen desen Staet in Engelant zijnde / geschreven soude worden / tot kennisse van haer Ho: Mo: gekomen te zijn / dat de selve Heeren Ambassadeurs ofte eenige van henlupden toegesonden is sekere Resolutie / Acte / ofte Verklaringe / raec-kende de secluse van den Heere Prince van Orange / ende des selfs Linie / up de be-dieninge bande hooge Ampten / booz desen by de Heeren des selfs Provedeessours be-keet met by-voeginge dat / also by formele Resolutie van den 19. Februarj leetleden mitsgaders by 't Tractaet tusschen hoochgem: Heere Protector ter eenre / ende desen Staet ter andere zijde gesloten / geratificeert / ende gepubliceert ober 't boozsz point volkornentlijck is ghedisponeert / derhalven meer gem: Heeren Ambassadeurs aen-stonts haer Ho: Mo: souden hebben ober te sueren Coppe van alle her gene de selve / ofte eenigen van henlupden des aengaende / by de Heeren Staten van Hollandt ende West-Overflandt toe-gesonden is / ende boozsz haer Ho: Mo: punctuelijck adbyseren wat by de selve / ofte eenigen van henlupden / inde boozsz saecke verhandelt soude mogen wesen ; hebben naer boozgaende rijpe deliberatie / segens de booz-geroerde Conclusie verklaert / gelijk de selve verklaren by desen / dat haer Ed: Gz: Mo: ver-staen de selve Conclusie te staen op een sake daer ober de Provincie van Hollandt ende West-Overflandt privatelijck competeert de Souveraine dispositie / ende de welcke de Deliberatien ofte Resolutien van haer Ho: Mo: ofte van eenighe van de andere particuliere Provincien geenints subjeet is. Dat mede de Resolutie / Acte ofte Verklaringe / die by de boozsz haer Ho: Mo: Resolutie ghepresupponeert werdt / aen de meer gem: Heeren Ambassadeurs ofte eenige van henlupden toe-gesonden te wesen / in allen geballe aen de selve niet anders dan als Subjecten van haer Ed: Gz: Mo: ende geenints in qualiteyt als Ministers bande Generaliteyt toe-gesonden soude konnen zijn / ende dat derhalven de boozsz Resolutie is 't eenemael nut / ende van on-waerde / met by-voeginge dat / naedemael het de Heeren Gedeputeerden bande Pro-vincien / onaengesien de toe-segginge / ende beefeheringe / in gebolge van haer Ed: Gz: Mo: Resolutie van date den 4. deses / aen de selve gedaen / van dat soo haest het booz-geroerde werck ter eenre ofte ter andere uytflach soude hebben ghenomen / ende sulcx de nature vander saecke soude konnen lijden dat de Provincien in hare begeerten wer-den volbaen / als dan de meer-geroerde ver-sochte openinge by haer Ed: Gz: Mo: niet langer soude werden geexcuseert / echter ghelieft heeft by pluraliteyt tot de booz-geroerde Conclusie te procederen / ende sulcx buyten verwachten / ende tot leetwesen van haer Ed: Groot Mo: de boozsz der selver billijcke presentatie 't eenemael te re-fuseren / ende te verwerven / derhalven hoochgemelten haer Ed: Gz: Mo: haer van hare zijde mede bande booz-gheroerde der selver ghedane toe-segginge ende gheghe-ven verseeckeringe binden ghedegaecte / ende sulchs oock dien-aengaende sullen doen / ofte laten 't gunt de selve / naer gelegentheit ende exigentie van saecken / te rade werden sullen. Actum den 6. Junij 1654. Onderstont / Ter O'donnantie bande Staten booznoemt / ende was geteekent.

Herb. van Beaumont.

Accordeert mette aenteeckeninge, by ofte van vvegen de Provincie van Hollane den 8 Junij 1654. ter Generaliteyt overgebracht, ende onder date den 6 daer bevoorens inde Registers van haer Ho: Mo: geïnserceert.

I. Spronssen.

Contra-aenteeckeninghe by den Heere Gedeputeerde van
de Provincie van Stadt ende Landen jegens de boven-staende aentekeninge van
Hollandt gedaen.

DE aenwesende Gedeputeerde vande Provincie van Stadt Groeningen / ende
Ommelanden / by occasie vande deliberationen over de boven-staende conclusie
geballen / wylt de Resolutien vande Heeren Staten van Hollandt van den 9. ende 22.
Mey laetsleden ende van den 4. Junij jonghstleden / by de Heeren der selver Ghede-
puteerden successievelijck ter Vergaderinge ingebracht / wyltsgaders wylt de verklar-
ringe onder de voorsz. boven-staende conclusie by de selve gestelt / gesien hebbende dat
dooz ordze van wel-ghemelte Heeren Staten van Hollandt by de Ambassadeurs van
desen Staet / ofte eenigen vande selve / perwos raechende den Heere Prince van
Orange genoghtieert woordt / boven ofse tegens 't gene dies aengaende gem: Ambas-
sadeurs by expresse Resolutien van haer Ho: Mog: na voozgaende eenparige stemmen
van alle de Bondgenoten genomen / ende daeromme alle de Leden vande Dnie ega-
lijcken obligerende / in mandatis ghegeven is ghetweest / ende wederom aen de ander-
zijde considerende dat dies niet tegenstaende ghesustineert woordt 't geene dies aen-
gaende by wel-gemelte Heeren Staten van Hollandt gheresolbeert / ende ghelast is
pure Provinciael te zyn / ende de Generaliteyt geensints raechende / noch de delibe-
rationen ofte censure van haer Ho: Mog: ofte van eenighe Provincien subject ; Dat
noech in foodanige saechen de Ambassadeurs van den Staet aen haer Ho: Mog: noch
reechenschap noch obediencien schuldich zyn / heest, op syn tour advylerende, ghesustineert
dat de bovenstaende conclusie geamplieert behoorde te v worden met een prohibitive last aen de
Ambassadeurs op ghemelt , omme vande voorsz negotiatie sich te onthouden , ende de selve tot
geen effect ofte besluyt te mogen brengen , als zijnde onlijdelijck vooz het hooge respect
van den Staet in 't gemeen / ende vande respective Provincien in 't particulier / dat
haer Ho: Mog: / Ministers in Cedit ende dienst van den Staet zijnde / op kosten van
't Landt / ende onder fabric van 's Landts Commissie soudent laten continueren in
't voltrecken van eenige particuliere negotiatie / vooznamentlijck foodanige / die strij-
dich soude zyn met de intentie van den Staet / by op-gemelten hare Ho: Mog: Reso-
luten de meer-gemelte Ambassadeurs ppreciselijck aenbevolen / te meer om dat dooz
foodanige prohibitive last (de saechen noch eenichsints in syn geheel zijnde) de incon-
sistentien ende onheplen / die by vooztganch / ende voltreck vande voorsz separate
Negotiatie ons alghemeene lieve Vaderlandt soude konnen overhomen ('t welck
Godt Almachtich genadelijck verhoede /) soudent gediberteert ende vooz ghehomen
konnen worden / dan sulcx niet hebbende konnen gheschieden , vermits by de voorsz gemelde
Provincien , als by de Heeren haere Principalen daer toe niet ghelast zijnde , 't selve gheexcuseert
vvierte, bindt sich de Gedeputeerde van Stadt ende Lande vooznoemt genoofsaeckt
nochmaels r'insureren / ende alhier vooz gherepeteert te houden de aentepckeninge /
wegen de Provincie van Stadt ende Landen op den 8. Mey laetsleden desen aen-
gaende gedaen / ende voozts te verklaren / ten aensien vande vooz-gereerde Resolutie
der Heeren Staten van Hollandt / ende de maximen daer inne verbattet / niet te kon-
nen consenteren in eenich bezder verblijf / ofte employ van meer-gemelte Ambassa-
deurs / maer ter contrarie te versoeken / dat de selve op 't spoedichste ghereboercert
mogen worden / om / nae gedane rapport ende gehoorde der selver Justificatie / sulcx
geresol.

gherefolbeert te worden/ als nae rechte bevonden sal worden te behooren/ by onstententisse van dien van nu af aen disabouerende al het gene by de selve ondernomen ofte genegotieert sal worden/ ende daer tegens/ als mede tegens alle onhepleen ende inconuenienten/ die den Staedt ter oorzaecke van desen voozgeroerde geheelen handel soude mogen oberhomen/ in den name vande Heeren sijne p̄ncipalen p̄otesterende.

Accordeert mette contra-aenteeckeninge by de Gedeputeerde vande Provincie van Stadt ende Landen den 10. Iunii 1654. ter Generaliteyt geexhibeert, ende onder date den 6. daer bevoorens inde Registers van haer Ho: Mo: geïnserceert.

L. Spronffen.

Resolutie vande Heeren Staten van Hollandt ende West-Vrielandt, dienende tot debath van den voorflagh tot revocatie vande Heeren Ambassadeurs uyt Engelandt by eenige Provincien gedaen.

Extract uit de secrete Resolutien vande Heeren Staten van Hollant ende West-Vrielandt, in haer Ed. Gr: Mo: Vergaderinge genomen op

Donderdagh den 11. Junij 1654.

Zande ter Vergaderinge gerefereert dat de Heeren Gedeputeerden vande Provincie van Vrielandt huyden ter Vergaderinghs van haer Ho: Mo: hadden geurgeert/ ten eynde de Heeren Ambassadeurs van wegen desen Staet in Engelandt zijnde/ ten spoedichsten te rugge mochten werden ontboden/ om haer Ho: Mog: redenen/ ende reekenschap te geven van het geene de selve/ op den name van haer Ed: Groot Mog: separatelych souden mogen hebben ghehandelt/ soek ghelet dat den Heere Gedeputeerde vande Provincie van Stadt ende Landen by des selfs aenteeckeninge gedaen stellen achter de Resolutie van haer Ho: Mo: van date den seften deser loopende Maendt/ daer toe mede wytdryckelijch is contenderende/ hebben haer Ed: Groot Mog: naer voozgaende deliberatie/ goet gebonden ende verstaen dat/ alhoewel by de andere Provincien tot de voorsz. revocatie eegene inclinatie getoont zijnde/ soek dienbolgende op de vooz. gheroerde Propositie van Vrielandt eegene conclusie is gevallen/ echter omme de gemelte Heeren Ambassadeurs met te meerder lust ende genegentheyt de saecken van desen Staet/ ende daer by den selven is geintresseert/ in Engelandt te doen betrachten ende behertigen/ de gemelte Provincien van Vrielandt/ ende van Stadt ende Landen/ op morgen/ gantsch sericuselijch sullen werden versocht/ vande voozgeroerde der selve sustenue te willen destseren/ ten welken eynde aen de selve oock de pregnante redenen daer toe dienende ten besten gerepresenteert sullen worden/ ende specialijch geallegeert/ dat vooz eerst/ ende vooz al van wegen desen Staet met den Heere Protector vande Republijcque van Engelandt/ Schotlandt/ ende Vrielandt sal dienen te worden geadjusteert een regles

reglement op 't stuck van de marine/op dat dooz d'ongeregeltheden/die by faulte van dien op Zee souden konnen boozballen/ bepde de Partien in gene nieuwe onlusten ende swarigheden mogen komen te vervallen/ daer toe dan oock aen d' opghem: Heeren Ambassadeurs noch jonghst op den 22. der boozlede Maendt/ speciale laste ende ordre toeghesonden is/ Dat mede ten anderen by de ghem: Heeren Ambassadeurs/ achtervolgende hare Ho: Mo: serieuse intentie ende iterative aenschryvingen/ dooz alle mogelijcke Officien ende debboiren/ sal dienen te worden gelaboreert/ ten eynde de Croone van Brancrijck mette hoochgem: Republijcque van Engelandt mede in goet verstandt mogen komen te geraken/ daer aen 't paisibel ghenot van de byuchten van 't gemaecte Tractaet van Dzebe grootelijcx dependeert. Ten derden dat oock booznamentlijck dooz de goede cooperatie vande meergem: Heeren Ambassadeurs/ de saken van den Koninck van Denemarchen/by hoochgem: Heere Protector/ sullen dienen te worden geappureert/ ende hoochgem: Koninck/ soo haest doenlijck/ met meerhoochgem: Heere Protector in volhomene inrelligentie hersfelt/ nademael alle anlusten/ ende ongelegentheden/ die tusschen de selve souden konnen ontsaen/ oock onvermijdelijck desen Staet in nieuwe swarigheden souden involveren/ daer ober dan oock op den boozsz 22. der boozlede Maent aen de meergem: Heeren Ambassadeurs speciale ordre toegesonden is. Ten vierden/ dat de selve Heeren Ambassadeurs/ achtervolgende hare Ho: Mo: Resolutie van den 21. der boozsz boozledene Maent/ met meerhoochgem: Heere Protector ofte desselfs Commissarissen/ in naeme van haer Ho: Mo: sullen moeten conuenieren/ disponeren/ ende resolveren ober de forme/ ende maniere van de besoiignes/ by wederzijds Commissarissen/ achtervolgende het XXX. Articul van 't boozsz Tractaet van Dzebe/ te houden/ sonder welcke conventie/ dispositie/ ende resolutie/ het boozsz XXX. Articul niet soude konnen worden geadimpleert/ ende sulcx/ 't meergeroerde Tractaet van Dzebe daer dooz moete ende blijven ondoitroeken/ oock/ met recht onepndige inconuenienten soude staen te vreesen. Bebalven veele andere saecken van minder impozantie/ die mede van wegen desen Staet in Engelandt noch staen te verhandelen/ ende dat de meergenoemde twee Provincien van Drieslandt ende van Stadt/ ende Landen/ haer aen de uytwerchinghe van 't gheene boozsz is booznamentlijck behooren te laten gelegen zijn/ aengesien de selve hier behoorens/ by hare respectie Provinciale Adypsen/ boven anderen hebben betoont het accommandement tusschen den Koninck van Brancrijck/ ende de Republijcque van Engelandt/ midsgaders het contentement van den Koninck van Denemarchen/ haer ten hooghsten ter herte te gaen/ ende specialijck die van Drieslandt/ onder welckers jongste Præsidium alle de boozzen geerprefferde Resolutien genomen geparapheert/ ende naer Engelandt afgesonden zijn/ welckers effect notoprijck/ tot den hooghsten ondiens van den Staet/ dooz de boozgeroerde reboratie soude werden gesteyt. Onderstone ter Ovdonantie van de Staten voornoemt/ ende was geteekent.

Herbt. van Beaumont.

Accordeert mette voorsz. Resolutie, gelijk de selve op den
12. Junij 1654. ter Generaliteyt is ingebracht.

J. Spronssen.

Geschrifte

Gefchripte by den Heere Gedeputeerde van Stadt Groeningen, ende
Ommelanden, tegens de boven-staende Resolutie van Hollandt ter Generaliteyt ingedient.

De aentwesende Gedeputeerden bande Provincie van Stadt Groeningen ende Ommelanden / gesien / ende gheexamineert hebbende seechere Resolutie by de Heeren Staten van Hollandt / ter oorzaecke van het versoek by de Heeren Gedeputeerden van Drielandt / ende Stadt ende Landen successibelijck ghedaen / ten epnde de Ambassadeurs van den Staet in Engelandt om de gallegeerde redenen ten spoedichsten gereboceert mochten werden / op den 11. deser genomen / ende den 12. daer aenbolgende by de Heeren den selver Gedeputeerden ter Vergaderinge van haer Ho: Mo: ingezacht / by de welke verstaen wort dat gemelte Provincien van Drielandt / ende Stadt / ende Landen gantsch serieuselijck versocht sullen worden / bande boozgeroerde der selver sustenue te willen desisteren / ende dat tot dien epnde de selve te gemoet geboert sullen worden / de verschepdene besoignes over het formeren van een reglement op het stuck bande marine / accommodement tusschen den Koninck van Brancrijk / ende de Republicque van Engelandt / contentement van den Koninck van Denemarcken / midtsgaders andere poincten meer / volgens diverse haer Ho: Mo: Resolutien / als noch te adjusteren staende / welchers effect door de boozgeroerde rebocatie tot den hoochsten ondiens van den Staet soude werden gestuyt / met aentwysinge wat by gemelte Provincien / ten reguarde vander selver inclinatie tot effectueringe bande ghesepde poincten / by der selver Provinciale Adypsen respectibe getoont / gedaen behoorde te worden / Ende alsoo gemelte Resolutie der Heeren Staten van Hollandt by de andere Provincien coppelijck overgenomen / ende aen de Heeren der selver Principalen toegesonden is / bebindt sich de Gedeputeerden van Stadt / ende Landen booznoemt / tot boozkominge van eenige sinistere impressie / ofte opinie / contrarie de sincere / ende onberanderlijcke genegentheyt van welgemelte Provincie van Stadt / ende Landen / tot bebozderinge van 't gemeene beste van den Staet / ende conserbare bande Unie / het eenichste appuy / ende fondament bande selve / geobligeert ter Vergaderinge van haer Ho: Mo: te rememoreren / dat de Heeren Staten van Stadt Groeningen / ende Ommelanden / by der selver Resolutie van den 3. Feb. Alou veteri laetstleden / op de concepte articulen bande Drede mette Republicque van Engelandt genomen / ende op den daer aenbolgende / ter Vergaderinge ingezacht / ende verbolgens aen de Heeren Ambassadeurs in Engelandt toegesonden / beneffens het contentement van den Koninck van Denemarcken / booz den dienst van 't Lant hoochnoodich geacht hebben / dat den Koninck van Brancrijk / midtsgaders den Heere Prince van Orange / met des selfs geseele hups / ende Descendenten / het bewuste temperament als booren vast gestelt zijnde / in het te suprene Tractaet expreffelijck / ende nominatin geconpzeherdeert / ende daer van om geenderhande redenen ghesisteert behoorde te werden ; Ende naedemael by overkomste van het gheslootene Tractaet in het selve de booz-gheroerde Conclusie niet en is bebonden / ende daeromme die doennaels aentwesende Gedeputeerden van Stadt / ende Landen / tot hare becharge / ghenootsaecht zijn ghetweest by het azresteren bande Ratificatie over de selve / te referberen het sentiment bande Heeren hare Principalen ; Wederomme nademael boven dien upt de formele Resolutien / ende aentteekeningen der welgemelte Heeren Staten van Hollandt ontweezpreekelijck ghebijcht / dat by de selve de Ambassadeurs van den Staet onrent het gesepde

geseyde Temperament/ zijnde een principael point van hare negotiatie/ ende by gevolghe geenints Provinciael / maer absolutelijck / ende private de Generaliteyt concernerende/ ghelast/ ende geemployeert zijn / contrarie de intentie/ ende Resolutie van den Staet/ met expresse sustenue/ dat meergemelte Ambassadeurs/ als subjecten van meer-gemelte Heeren Staten van Hollandt/ aen haer Ho: Mo: dienaengaende geen reekenschap / ofte obediencie schuldich soude zijn/ Soo heeft de Gedeputeerde van Stadt ende Landen booznoemt / gheconsidereert de boozsz maxime is van verren insichten/ ende eenmael geadmitteert van grooten/ ende booz den Staet dangereusen gevolge soudent konnen zijn/ gheoozbeelt ongehoort/ immers booz hem Gedeputeerde onberantwoozdelijck te zijn / meer-ghemelte Ambassadeurs met soodanighe maximen ghemunieert / by conniventie / ende stil-swijgentheyt te laten continueren in 't effectueren vande boozsz oozde / soo directelijck strijdende tegens de intentie van de Heeren sijne Principalen/ naederhandt gheconverteert in een Resolutie van den Staet / daeromme als noch inhererende het ghedane verfoeck van revocatie vande meer-genoemde Ambassadeurs / midtsgaders de bezdere aentepckeninge wegen de Provincie van Stadt/ ende Landen op den seften deser gedaen/ hommende niet te min/ om den dienst van 't Landt in geenderhande manieren te verachten / wel-ghedogen dat het upwercken vande booz-geroerde resterende poincten aenbevolen werde soodanige Ministers die / onder geen pretext / hoedanich het soude mogen zijn / de schuldige gehoozsaemheyt aen haer Ho: Mo: ontrocken konnen worden.

Accordeert met het Geschrifte by den Heere Gedeputeerden vande Provincie van Stadt, ende Landen den 16 Junij 1654. ter Generaliteyt geexhibeert.

I. Spronssen.

Gheschrifte by de Heeren Ghedeputeerden vande Provincie van Vrieslant, tot debath vande boven-staende Resolutie van Hollandt ter Generaliteyt ingedient.

De aentwesende Gedeputeerden van wegen de Provincien van Vrieslant ghexamineert hebbende het gene de Gedeputerden van Hollandt / op boozleben Wydach/ hebben in scriptis overgelevert / doch niet in de notulen laten registreren/ tenderende dat de Gedeputeerden van de Provincien van Vrieslant ende Stadt ende Landen op het ferste mochten worden versocht / te willen desisteren van de begerde hezroepinghe der Ambassadeurs in Engelandt / dooz de redenen ten gheschrifte geallegueert / vinden sich verplijcht / dit daer tegens te laten aentepckenen/ dat sy als noch insisteren de versochte revocatie, waer tegens niet en doet ofte schoon in het presidio van Vrieslant/ volgens oozde van Regieringe/ ende om in alles/ ende so veel te meerder effect te doen genieten het Tractaet van Vrede tussen desen Staet ende den Heere Protector van Engelandt/ Schorlandt/ ende Vlandt gemaecht/ nae teneur van haer Ho: Mo: Resolutie / ende Instructie van den 19. Febzuarij 1654. laestleden Ailo novo. eenige Resolutien gevallen / ende Acten mogen zijn geteekent/ in aensien de Gedeputeerden vande Provincie van Vrieslant noyt eenige gedachten hebben

hebben gehad/ de separate/ ende afsonderlinge onderhandelinghe van de Ambassadeurs in eeniger manieren te approuberen/ ghelijck oock het selbe van de andere Provincien werdt vertrouwt/ ende oock doen ter tijdt groote hoope werde gegeven/ dat de Heeren van Hollandt de langh verwochte openinghe souden hebben ghedaen/ verklarende de meer gheoerde Ghedeputeerden van Vrieslandt in 't tegendeel niet booz goet te konnen kennen 't gene by de Ambassadeurs in Engelandt/ ofte eenige van dien/ is aparte gehandelt/ raeckende de conclusie van den Heere Prince van Orange/ ende sijne Linie/ ende specialijck ghelastet volghens de Resolutie van de Staten van Vrieslandt hare Heeren Principalen/ vanden 27 Mey s'yls veteri, te inharenen alstoch hare versochte Reboctatie op den 11. deses alhier ter Generaliteyt gedaen/ met versoek/ dat sy Gedeputeerden by de andere Provincien daer inne mogen werden na behooren ghesecundeert/ refer verende daer te boven haer ende hare Heeren Principalen soodantige naedere aenteekeninge/ als in tijden ende wijlen dienstich sal worden gheoordeelt.

Accordeert met het Geschrifte, by de Heeren Gedeputeerden van de Provincie van Vrieslandt den 17. Junij 1654. ter Generaliteyt ingedient.

J. Spronssen.

Propositie by den Heere Ghedeputeerde van de Provincie van Stadt Groeningen, ende Ommelanden, ter Generaliteyt gedaen jegens het passeren van seeckere Acte van seclusie raeckende 't employ van den Heere Prince van Orange, by d'Heeren Staten van Hollandt ende West-Vrieslandt aen den Protector van Engelandt, Schotlandt, ende Yerlandt, gedaen extraderen.

De aenwefende Ghedeputeerde van de Provincie van Stadt Groeningen ende Ommelanden/ ghelesen ende gheexamineert hebbende de Acte/ by de Heeren Staten van Hollandt aen den Heere Protector van Engelandt/ Schotlandt/ ende Yerlandt/ tot exclusie van den Heere Prince van Orange/ ende desselfs Linie upt de Cherges/ by de Heeren desselfs Doozouderen/ hooger memozie/ booz desen bekleedt/ verleent/ ende by de Heeren Beberningh/ ende Pleuwoort/ aen hoochghemelte Heere Protector oberantwoozdt/ ende Coppelijck by Missie vanden twaelfden July jonghstleden oberghefonden/ midtsgaders de Provinciale Resolutien der Heeren Staten van Zeelandt ende Vrieslandt daer ober genomen/ ende ter Vergaderinge van haer Ho: Mo: succesfelijck ingezacht/ behindt het sentiment vande selve Provincien genoechsaem conform het geboelen/ ende de goede meyninge der Heeren sijne Principalen/ ten deele booz desen by diverse/ soo Verklaringen als Aenteekeningen/ inder selver Raem gheuytter/ ende ghedaen registreren/ protesterende boozts/ dat Welghemelte sijne Principalen het boozts. geheele werck van den beginne aen/ met sonderlinge dooefheyt ende hertenleedt hebben verstaen/ ende den booztgancx vanden ghereformideert/ als een ongerwijfelde source/ ende doozspronck van schadelijcke vertwijderinghen onder de Bondtgenoten/ ende veelverhande ontheplen/ daer upt gemeenlijck

refererende / verhoopende daerom / dat de Heeren Staten van Hollandt / bemere-
 kende den pber van de andere Provincien/ tot reden ghebracht/ ende de saecke centgh-
 sintz in haer geheel zijnde/ by enige gheboeghlijcke expedienten boozt extremiteyt be-
 vijdt ende gheredzesseert soude worden / Dan nademael / buyten vermoeden/ doozt
 de booztscheden extraditie/ de saecke aen die hante in een andere ende gantsch behou-
 merlijcke toestandt gebracht is/ ende by de welghemelte Heeren Staten van Hollandt
 ernstelijck beherticht werdt/ met expresse sustentie dat de selve aen hare souberaine dis-
 positie alleen dependeren / ende de censurē ofte disadvene van de andere Provincien
 geensints subject soude wesen/ ende nochtans het hooge gesach/ ende auctoriteyt vande
 Generaliteyt/ mitsgaders de hoogheyt ende gerechtigheyt vande Provincien in't par-
 ticulier sonderlinge daer by geïnteresseert is/ heeft hy Gedeputeerde voornoemt noo-
 digh gheacht te representeren/ dat niet alleene/ volgens den notoiren text ende inten-
 tie van het eeuwighe Verbondt/ hreeder by de boozts. Provinciale adijssen gededuceert/
 de Leden vande Unie in't particulier alle confederatien/ ofte verbintenissen met Uyt-
 heemsche Potentaten verboden ende ongeoorloft zijn/ midtsgaders het arbitrium belli,
 & pacis, privatelijck aen de Generaliteyt ghedeferreert is/ maer oock dat de souber-
 raine macht der Provincien/ in saecken / tot der selver dispositie ghehoozende/ komt
 te cesserē soo verre/ ende soo veele als de selve Provincien de selve hare macht met de
 Wondtgenoten gemeen maechen/ ende aen der selver dispositie goetwilligh opbraghen
 ende confereren/ sonder naderhandt/ het selve gheschiet zijnde/ te moghen pmitteren/
 ofte onder eenighen schijn / ofte p̄text/ contrarie het goedvinden vande gemeene
 Wondtgenoten/ te mogen disponeren: sulchs dat de exclusie vanden Heere Prince van
 Orange/ ende des selfs Unie/ w̄t het Stadthoudereschap ende Admiraelchap van de
 Provincien in't particulier / ende w̄t het Capiteynschap/ ende Admiraelchap Ge-
 nerael van den Staet/ by de Engelsche Regieringe in den boozleden Jare 1653. in het
 12. vande bewuste 27. Artijckelen gep̄tendeert/ by alle de Wondtgenoten equalijcken
 geabhozeert/ by de Provinciale Resolutie der Heeren Staten van Hollandt ter Gene-
 raliteyt ingezacht/ ende boozts met gemeene bewilliginge van alle de Provincien ende
 eenparighe Staetsche Resolutien verwoypen zijnde / de Welghemelte Heeren Staten
 van Hollandt de selve/ om gheenderhande redenen wille / noch onder p̄text van eeni-
 gerhande noodt/ hoe groot de selve soude mogen wesen / buyten weten van den Staet
 toestaen/ ofte by enige particuliere verbintenisse (als buyten der selver dispositie ghe-
 bracht zijnde/) aen den Heere Protector van Engelandt/ Schotlandt ende Verlandt/
 hebben konnen behooven/ veel weyniger de selve exclusie accorderen/ hoer ende benefi-
 cius het bewuste temperament/ in plaetse/ ende met vertwepinghe van't selve by so-
 mele Resolutie van den Staet ghearrresteert/ welck temperament onangefien 'selve/
 niet reciproquelijck bedonghen zijnde/ boozt een inegale ende boozt wyse Regierungen o-
 diense conditie gereekent konde werden/ het eenparighe gheboelen van alle Wondtge-
 noten lieber heeft willen amplexeren / als met soodanighe hatelijcke exclusie den gant-
 schen Staet aenwiyben die sehandelijcke/ ende onberantwoordelijcke plecke / van ter
 requisitie ende dzeppgementen van een Uyttheemsche macht/ doemmaels byandt vanden
 Staet/ soodanighe pacis legem te ontfanghen/ ende soodanighe Unique conditie aen te
 gaen/ omme tanquam piacularē victimam, in sijn onmoesle Jaren / boozt de Wrede
 ende Welstant des Volcks op te offeren den genen/ wiens boozt. Ouderen hooger Me-
 morie/ onder Godes ghenadige directie/ gezegende Instrumenten/ ende booztname
 sozsaechen zijn gheweest van de Wyfheyt/ Wrede ende Welstandt des Vaderlands/

Ende is de selve exclusie soo veel te onrechtmatig her/ om dat de selve buyten dispositie van de Heeren Staten van Hollandt gelijck gheseyt/ gebracht zijnde/ de selve/ dies onghacht/ belouben/ soo veel haer aengaet/ niet te sullen toestaen dat den Heere Prince van Orange/ of desselvs Unie opt gheelgeert werden tot Capiteyn Generael van s'Landts Militie/ welke verbintenisse niet alleene met sich sleept eene extreme vilt-pendie van alle Provincien/ jae een specie van superioriteit ober de selve/ gelijck of de saechen tot dispositie van de Generaliteyt privaatelijck gehoozende/ aen het welcke hangen ende goerbunden van de Heeren Staten van Hollandt alleen dependenden/ maer oock notoirlijck cludeert de Resolutien bande Heeren Staten van Zeelandt/ Driessant/ ende Stadt en Landen reedes op het stuk van het Capiteynschap Generael genomen/ ende den 28. Julij des voorleden Jaers 1653. ter Generaliteyt ingebracht/ ende boden dien sonderlinge p̄s-judiceert de Vyfheyt bande andere Provincien in der selver deliberatien ende resolutien ober 't selve subject te houden ende te nemen.

Ende of wel meergemelte Heeren Staten van Hollandt dit alles excuseren op sekerre extreme necessiteit/ die nochtans by welgem: Provinciale advysen gedemonstreert is buyten eenige appaentie te zijn/ Soo is echter onweder spreckelijck/ dat vermits de confidentie ende sinceriteit tusschen Bondtgenoten ghebruyckelijck/ oock betamelijck/ ende by de Heeren Staten van Hollandt soo dickwoils geroemt ende gep̄senteert/ de selve een point van sulcke importantie/ waer aen den Bredde/ of den Oozlogh/ ende by ghevolge niet alleen hare/ maer s'Landts wel ofte qualijck baren dependeerde/ niet hadden behooren te vers wijgen aen de ghemeene Bondtgenoten/ veel wepniger daer ober/ vermogens de Unie/ particulierlijck te resolveren/ aengesien het principaelste jae eenighste ooghtwit van de Unie is/ om teghens alle noodt/ booznamentlijck van Uytheemsch gheweldd/ met ghemeenen raedt/ ende ghemeene macht/ te moghen subsisteren.

Sulchs dat t'eenemael onbegrijpelijck is/ hoe dat de Heeren Beberningh/ ende Nieuwoort upt kracht/ ende nature van hare commissie/ jae expresse Resolutie banden gehouden zijnde haer Ho: Mo: punctuelijck van alles te adberteren/ die p̄sente extreme noodt/ ende een point van sulcken ghewichte/ waer aen/ nae haer eyghen oordeel/ dependeerde den Oozlogh ofte Bredde/ ende 'twelcke by gebolge was den grontslach/ ende eenichste oogemerck van haer gantsche Negotiatie/ hebben kommen ofte derden niet alleene aen haer Ho: Mo: / op wiens naem ende last sy de Bredde negotieerden/ verswijghen/ maer oock de selve dooz hare Missiven/ speciaelijck van den 10. ende 15. April laestleden/ abusivelijck doen gheloooben/ dat sy alle Articulen/ sonder mentie van eenige reserve/ met den Secretaris Thurlow gherefumeert ende in forma gedzessert hadden/ om gheteekent te worden/ ende dat sy met allen vber/ ende getrouwighent gesocht hadden te achtervolgen de goede intentie van haer Ho: Mo: hebbende achtervolgende der selver Resolutien ende bevelen/ het Tractaet ghesloten/ sulchs tot de volkommen perfectie van het geheele werck niet anders resteerde/ als de wederzijds Ratificatie/ welches alles wepnigh ober een hont/ jae ooghenschijnlijck contrarieert de boozs. p̄sente extreme noodt/ by haer op dien selven tijdt de Heeren Staten van Hollandt soo hoogh aengedragen/ ende onder p̄sente van welcken sy sich soo verre hebben durben vergeten/ omme teghens de intentie ende expresse prohibitive Resolutie van haer Ho: Mo: te concenteren/ ende te consenteren in de meerghesepde hatelijcke exclusie/ in haer p̄sente by alle Provincien gheabomineert/ ende verwoopen.

Ende konnen gemelte Heeren Beberningh ende Pleuwoort dit niet gene reden excuseren / op eenigen last haer by de Heeren Staten van Hollandt toeghesonden / aengesien sy in dienst ende commissie van haer Ho: Mo: verscende / upt kracht ende nature bande selve hare commissie / soo langhe sy niet de selve bekleedt zijn / van niemands eenigen / veel wepniger contrarien / last ontrent het stuck van hare negotiatie / hebben mogen ontfangen / ofte dien selven obedieren / ende ober sulchs in cas subject prohibitie ghelast zijnde / den contracten last bande welgemelte Heeren Staten van Hollandt moeten excuseren.

Dit alles is soo onwederspreeckelijck / als de contrarie maxime / dat die gene die in Generaliteyts commissie zijn / als subjecten bande eene ofte andere Provincie / by de selve / tegens den inhoudt ende intentie bande voorsz hare commissie / gelastet konnen worden / ongerijmt / ende ten reguarde van alle Generaliteyts commissien / soo politijcque als militaire van dangereusen gebolgen is.

In consideratie van alle het voorsz houdt sich de Gedeputeerde van de Provincie van Stadt Groeningen ende Ommelanden geobligert / om al noch / tot conservatie bande ruste ende lustier vanden Staet / ende tot mainetien bande Unie / in conformance van goede meeninghe ende resolutie der Heeren sijne principalen / midts gaders verscheyden aenschijvinghen successibelicke aen hem ghedaen respectibelicke de voorsz separate onderhandelinghe ende verbintenisse / als strydigh tegens de Unie / intentie / ende resolutien vanden Staet te disaboueren / ende / upt kracht van het 23. artijckel bande selve Unie / te houden vooz nul / krachteloos / ende van onwaerden ; Ende voozts / onaengesien dese / den Heere Prince van Oraigne / soo veel het aduys bande Provincie van Stadt ende Landen aengaet / te houden vooz genomineert ende gekozen tot Capitayn / ende Admirael Generaal vanden Staet / om inde actuele bedieninghe van beyde de charges ten tijde van des selfs majoriteyt geselt ende bebesticht te worden / mitsgaders gantsch ernstelijck te versoecken / dat de andere Bondtgenoten ghelijcke genegentheydt tot collatie bande voorsz digniteyten op Hooghgemelte Heere Prince van Oraigne / niet den eersten willen bewijzen / ende verbolgens helpen besorgen / dat den Jongen Heere vooz erbaerne / ende gequalificeerde personen in de kennisse ende sucht tot den waren Godtsdienst ende welstandt des Vaderlands / ende voozts in alle Doctselijcke qualiteyten opgeboedet moge werden.

Insisterende voozts / in conformance als vozen / dat de Heeren Beberningh / ende Pleuwoort by der selver schriftelike confesie vanden 12. Junij laetfileden / schuldigh bevonden aen dit becommerlick werck de handt gehouden / ende hare Instructie ende expresse prohibitive last te buyten gegaen te hebben / gereboccert mogen werden / om reden ende reeckenschap bande voorsz hare handelinge te geben / ende verbolgens nae behoozen ende exigentie van saecken gecorrigiert te worden.

Ende nademaal / nae verscheyden instantien ende geallegeerde redenen / de Provincien tot de voorsz rebocatie tot noch toe niet hebben verstaen / ende eventwel ongheloozde / ende buyten exempel is / een minister van eenige de minste maliberfatie / ontrent het stuck van sijne negotiatie / suspect ofte geronbindeert / in sijne commissie te continueren / ende / onder faueur bande selve / occasie te geben / om allerhande quade Officien te konnen doen / soo vint sy Gedeputeerde vooznoemt sich ghenoodtsaecht te insisteren / ende alhier vooz gerepeteert te houden de aentreckeninghe ende protestatie den 6. Junij jonghst wegen de Provincie van Stadt ende Landen gedaen segghen de onthepen / die ter voorsz saecke voorsz den Staet (t welck Godt genadelijck verhoer

verhoede/) overkomen mochten/ daer aen de Heeren sijne Principalen onschuldig
houdende.

Accordeert mette propositie , by den Heere gedeputeerde van
de Provincie van Stadt ende Landen den 22. Julij 1654. ter
Generaliteyt gedaen.

J. SPRONSSEN.

D E D U C T I E

V A N D E

Heeren Staten van ZEELANDT,

J E G E N S

Die van HOLLANDT,

*Ter Generaliteyt ingedient, over 't subject van seeckere
Acte van seclusie,*

Raeckende 't Employ van den

HEERE PRINCE van ORAIGNE,

*By de selve van Hollandt op't aenhouden van den Heere
Protector vande Republycque van Engelandt, &c. gepasseert.*

N^o. 4. **D**E Staten & Lants ende Graeffelijchhepts van Zeelandt/ een gantsch
neer stige ende circumspecte dooge hebbende laten gaen over de distincte
gheschizten die 't sedert eenighen tijdt herwaerts/ ter Vergaderinghe
vande Hooge ende No: Heeren Staten Generael/ by forme van aen-
tekeninghe ofte protest/ zijn uyghelofselten geexhibeert/ van weghen
de Provincien soo van Hollandt ter eenre/ als die van Vrieslandt/en Stadt ende Lan-
den ter andere zijde/ verklaren niet alleen met extreme droefheyt/ en leetwesen/ te hoo-
ren de bittere dissention/ alteration/ ende oneenigheden tusschen de selve Provincien
ontsaaen/ gantsch onbetamelijck soo naer geallieerden/ ende vooz het welbaren van
den Lande op't hooghste pernicious/ bysonderlijck in dese perplexen ende dangereuse
con:

constitutte van tijdt; maer oock de occasie van dien booz al te apprehenderen/ als een
 fake bol van heftomminge ende sequela/ want of wel haer Ed: Mog: niet en verstaen
 of presumeren haer te ingeteren buyten propooste inde regteringe van eenige van haer
 Bontgenoten/ veel min aen de selve pers booz te schryben in materien directelyck con-
 cernerende hare Provinciale dispositien/ soo meenen sy nochtans de bypheyt te hebben
 om hier sentiment ende opinie te mogen declareren ober saecken/ die by eenige van de
 selve gheconfedereerden souden mogen werden ondernomen/ en ghesoldeert/ raec-
 kende de ghemeene bescherminge/ of wel specialijck/ by de Unie of particulier con-
 sent van de Provincien/ aen de Generaliteyt zijnde ghedefereert/ waer toe hare Ed:
 Mog: oordeelen de bewuste seclusie/ ghedecreteert by de welghem: Heeren Staten
 van Hollandt ende West-Overlandt/ ten respecte van den Heere Prince van Orange/
 en des selfs Linie/ om veele consideratien/ notoirlyck te wesen relatijf; want alsoo
 booz eerst ghepre-supponeert woort booz waerachtich/ ende by de Heeren Staten van
 Hollandt selfs niet en woert ontient/ dat de boozs. Resolutie by haer soude zijn ghe-
 nomen/ ter Requisite van den Heere Protector van de Regeringe van Engelandt/
 ende specialijck omme daer booz te moghen genteten het effect van de Biede/ ende dat
 sulcx ongetwijffelt sonder eenige pre-allable onderhandelinge ofte concert van weder-
 zijden niet en heeft konnen passeren/ soo en kan mede niet werden gelooyent of 'tselbe
 is klaerlyck deflecterende van den text ende intentie van het eeuwich Verbondt tot
 Utrecht in den Jare vijftien hondert negen en tseventich ghecelebreert/ verbiedende
 wel/ niet eenighe Provincien die in de boozs. Unie zijn begrepen/ particuliere Unien
 met malkanderen te maecken/ ofte de oude te herbatten tot nader manntien van hare
 publycque autoriteyt en gherechtigheden (gelijck oock na de practique soo van dese
 als andere nabuyzige Landen/ buyten alle controversie is) maer in expresse termen/
 dat geene van de Provincien/ Steden/ ofte Leden van dien/ eenige Confederatien ofte
 Verbonden souden mogen maecken met eenige Nabuyzige Heeren/ ofte Landen/ son-
 der consent van de andere Bondighenooten/ op fundament/ dattet selbe geensints
 gheimagineert kan worden te kunnen gheschieden/ dan met naedeel en laesie/ ofte ten
 minsten rechtbeerdighe vreesse/ ende suspicie van de andere Leden/ die daer by zijn
 ghepre-tericeert/ en consequentelijck sulchs nergkens anders toe en kan firecken/ als
 tot verswackinghe ende turbatie van de Unie; Ghelijck dan oock in allen ghevalle
 de bewuste Resolutie wettelijck niet en heeft konnen werden ghenomen/ tot bebozde-
 ringhe ende accomplissement (soo voorgegeven woert) van het Tractaet van Biede
 sonder voozgaende kennisse ende bewillinghe van de ghemeene Provincien/ ghecon-
 siedereert die materie by het neghende Artijckel van de Unie gheheelijck/ ende sonder
 reserve is ghestelt ter dispositie van de Generaliteyt/ ende consequentelijck/ ten dien
 respecte/ niet en mach worden ondernomen/ ofte ghetenteert/ niet alleene by eene/
 maer oock by meer Leden van de Unie/ sonder eenparigh Advijs en consent van
 alle/ als alle daer by particulierlyck wesende gheinteresseert/ behalven oock dat haer
 Edel: Mog: meenen met seer goet fondament te mogen sustineren/ dat ghenomen
 schoon gheen Artijckelen prohibitijs exteerden in het Tractaet mentionerende van't
 boozs subject/ het eventwel geensints soude betamen/ ende voegghen aen eenighe van
 de Bondighenooten om desen aengaende pers te disponeren/ sonder kennisse van de
 andere/ vermits niet alleen de Provincien by de Unie soo sirectelijck/ ende insepa-
 rabelijck onderlingh staen verobligeert/ als of sy in effecte maer eene Provincie en
 waren/ maer/ oock/ maer redenen van Staet/ ordinaerlyck in soo notable ende hoogh-

wichtige

wichtigste punten / by dese / ofte geene Reden van de selve Unie / qualijck pers in't
 particulier kan werden geconcerteert ende geconcludeert / met Uytheemsehe Mach-
 ten ende Potentaten / 't welck niet met een ende by necessair ghevolgh choqueert ofte
 immuneert de Wyp-ende-gherechtigheden van de andere / ghelijck dan oock niet en
 sal werden bevonden / dat eenighe Provincien opt pers in foodantighen teere / ende de-
 licate materien ter contrarie hebben gedaen / maer wel / in teghendeel / dat de selve/
 daer ober delibereerende of disponerende / sulckis deurgaeus hebben begonnen of vol-
 trocken met p^raxallable advertentie aen de andere Bondtghenooten / of in der selber
 tegenwoordigheyt ende met der selber Advijs / soo met verscheyden considerable ex-
 empelen / des noodt zijnde / soude konnen werden geillustreert : Ende en konnen/
 hoven dien / de Staten van Zeelandt / recolerende haer memozie / nopende 't gunt in
 den Jare seshien hondert een-en-vijftigh is ghepasseert / tusschen de ghemeene
 Bondtghenooten / als doen extraordinaerlijck vergadert op de groote Zale van den
 Hove van Hollandt / niet anders begripen / ofte de geallegerde secluse by de Hee-
 ren Staten van Hollandt ende West-Overijssel separatelijck geresolveert / en schijdt
 in veele deelen met de mondelinghe ende schriftelijcke Verklaringsen van de selve
 Bondtghenooten / aldaer op het boorz subject ghedaen ; p^rasupponerende ebidente-
 lijck eene generale affectie ende inclinatie tot de promotie van den hoogh-ghemelte
 Heere Prince in de eminente functien / by der selber Heeren Predecessors bekleedt/
 al hoewel booz die tijdt ghesuspendeert / om veele ende p^ragnante redenen / die by het
 meerendeel van de Provincien booz de tranquilliteyt van den Staet dienstigh wien-
 den gheacht dat als doen souden p^rahaleren / doch nochtans met intentie om het say-
 soen dien aengaende gematureert ende rijp gheworden zijnde / de ghedachtenisse ende
 besoignes daer van te resumeren / soo alle / die de selve Vergaderinghe hebben gese-
 quenteert / kunnen ghetuyghen / ende hoe verre / in allen ghevalle / sulckis discrepant/
 mette deliberationen / ghelhouden ter Vergaderinge van hare Hoogh-Moghende / op de
 Propositie dien-aengaende ghedaen / dooz den Heere Protector ende Regieringhe van
 Engelandt / midsgaders de peremptoire negatieve Resolutie daer op ghevolght /
 kan blijcken upt de Notulen die daer van zijn ghedresseert / ende specialijck upt
 den text van het temperament / in plaetse van dien / op het **E E E E** Artijckel
 van het Tractaet ghesurrogeert / moetende aen een yder / die deselve deliberationen heb-
 ben by-ghelwoont / noch wesen in bersehe memozie / met wat booz een alteratie ende
 ontsfeltenisse van gemoedt / de boorz Propositie generalijck ghehoort / met wat booz
 een averse gerejecteert / ende hoe ernstelijck de selve by de Provincien wiert ghede-
 barteert / niet alleen om het irreparabel onghelijck ende disrespect / het welck daer
 dooz / soo den ghemeenen Staet / als den Hoogh gemelten Heere Prince wierde aen-
 gedaen / maer oock vermits de subjectie ende pusillanimitteyt / die daer dooz van
 deser zijde soude werden betoont ; want dat alle verbintnissen / die op in inegale con-
 ditionen zijn gefondeert / met haer slepen eenighe inferioriteyt ende subjectie / ende daer-
 omme / booznamentlijck by alle die gene die Lief-hebbers ende Zelateurs zijn van de
 Wytheyt / in alle manieren behooren te werden gedeclineert / is by alle verstandighe
 Rechts-ghelerden ende Politicquen in confesso / als onbreckende in de Historien
 gheen exempelen / tot bewijs van de remarquable p^rajudicien / die de inferieure
 parthe veel tijds daer booz heeft gheleden / ende hoe kan oock in desen verder van
 oncredelijckheyt werden geexcuseert / dat een soo jongen Prince / gebozen in den schoot/
 ende onder de armen van den Staet / ende onder der selber protectie schuplende / de
eerste

eerste ende ghequalificeertste Personagie van de Vereenighde Nederlanden / midt-
 gaders van soo hooghe extractie ende Alliantien / gantsch onnooselijck / ende sonder
 eenighe sijne schuldt/ende oock buyten eenighe bekende / veel min bewesen publijcke
 necessiteyt/ simpellicck ter instantie van eene Uyttheemsche Macht / met de welke wy
 of doemmael noch stonden in openbare hostiliteydt / of als noch staen in nieuwe
 Dientfchay/ t' effens ende t' eenemael/ soo booz sijn selben/ als booz sijn gheele Boos-
 lijcke posteriteyt/werdt uytgestoten ende gepribeert van alle de digniteyten / boozbee-
 len/ende pæminentien/daer toe hy / in respect van de boozs. sijne Illustre geboorte/
 ende op het successijf exempel van sijne Booz- Ouders / den tijdt ende capaciteyt daer
 zijnde/ booz allen anderen het acces ende de sekerste apparentie hadde; ende consequen-
 telijck daer booz buyten eenige sijne meriten werdt ontfet van de boozs. prerogativen/
 eenichsints hem aengebozen/by de welke hem niet alleen de Provincie van Holland/
 als onder welckers territorie ende superioziteyt hy is geseten/ maer oock de gemeene
 Bondt genoten / in conformiteyt van de Witte / de welke mijn Heere Prince Willem
 Hooghloffeijcker memorie sijn Oudt- Groot- Vader booznamentelijck heeft gebozbert
 gehadt/ende particulierlijck onderteyckent) ghehouden ende schuldich staen te main-
 teneren/ te meer alsoo aen d'ene zijde/ by alle verstandige Politijcquen alhier kenne-
 lijck zijnde/ dat de Nederlanden/ in 't generael ofte in 't bysonder / noyt en zijn in ruste
 ofte vrede te conserveren/ sonder tot het belejdt der ghemene saecken te ghebruycken
 Hoofden ende Heeren van qualiteyt / soo oock aen de andere zijde by de Gemeene Pro-
 vincien / ende particulierlijck by de Heeren Staten van Hollandt ende West- Vries-
 landt booz desen booz onghetwijffelt is ghehouden/ dat gheene soodanighe Heeren van
 remarque te binden/ ofte te bedencken zijn / die niet meerder confidentie / bersee-
 kertheyt / ende dienst tot het boozs. Gouvernement ende Directie konnen werden
 ghebruyckt / als de Descendenten van den hooghghemelten Heere Prince Willem
 de eerste / ende die van sijnen Bloede ende Familie / gheconsidereert de losselijcke
 Resolutien / heerlijcke Expedition / Exploicten ende Actien by den selven Heere
 Prince hoogher ghedachtenisse ende sijne kinderen / sonder verschooninghe van lijf/
 goet / ende bloedt / tot afweeringhe der Spaensche Tyrannie / ende verbozderin-
 ghe der Nederlandtsche Vysheden/ ende welbaren/ ghenomen ende ghedaen / gheene
 swarigheden nochte periculen tot dien eynde haer hebbende laten verdozieten / maer
 de selve mette alderblijtighste ende kloechmoedighste ghetrouwighheyt ende couragie
 deur gaens gesuppozteert ende overwonnen/ daer ny de fondamenten van desen Staet
 originelijck zijn gebout / ende den ghelelen tijdt van ober de tachtich Jaren / onder
 Godes ghenade/ tegens alle Uyttheemsche ende innerlijcke concussien ende attentaten
 ghebleben onbeweeghlijck / om welke respecten de Staten van Zeelandt oorzdeelen/
 dat de boozs. privatie ende seclusie mede gheensints kan werden gheslibereert van
 ondancckbaerheyt ende mesconnoissance tegens het boozs. Bozselijck Huys / twelck
 oock niet weynich daer mede werdt beswaert / dat by de welghemelte Heeren Sta-
 ten van Hollandt ende West- Vrieslandt bozders soude zijn gheresolbeert / van niet
 hare stemme te sullen belecten / ofte niet te ghedooghen / dat den Hooghghemelten
 Heere Prince / ofte eenighe van sijne Linie / tot het Capiteyn / ofte Admirael-
 schay van de Generaliteyt opt soude werden gheeligeret / gheconsidereert / soo de
 tempoztantie van de saecke sels / als 't ghevoichte ende naedruck / 't welck kenne-
 lijck is/ dat de gemelte Provincie van Hollandt/ in de deliberation / dien aengaende ter
 eentre/ ofte ter andre zijde kan contribueren; Behalven oock dat haer Ed: Mo: niet
 konnen

konnen begriffen met wat recht/ ofte omdze sulcx in forma heeft konnen werden ge-
 resolueert / gemerckt de constitutie/ ende nature vande Dnie expresselijck dicteert/
 dat de Bontgenooten op alle saecken de confederatie aengaende/ gehouden zijn met
 ten anderen te adviseren aendachtelijck/ oprechtelijck / ende bypmoedelijck / soo zy
 naer haer beste wetenschap ende in consciencie/tot de meeste eere van Godt Almach-
 tigh / ende den welstant van het gemeen / bevinden te behooren: ende consequente-
 lijck daer toe moeten treden sonder eenige pzeoccupatie/ ofte dooz oozdeel/ als daer
 dooz de voorsz Wyphet van opinien wert weg genomen/ ofte geturbeert/ ende noch
 deel in kunnen zien / hoe sulcx wettelijck heeft konnen geschieden regheus de in-
 tentie / ende r ghebyuck vande Dnie / in fabeur ende ter requisitie (als boozen
 mede is aenger oert) van eene uptheemische Oberheyt/ sonder kennisse vande andere
 Geallieerden/ ende in kunnen/ in allen geballe / de Staten van Zeelandt niet toe-
 staen/dat de Heeren Verberingh ende Dienpoort by de welgemelte Heeren Staten
 van Hollandt ende West-Byzlant ten desen wettelijck hebben kunnen werden ver-
 socht/ ofte oock de selve haer wettelijck laten emploepereu / buyten expresse bewilli-
 ginge/ende goet binden vanden gemeenen Staet/geconsidereert dat / of wel schoon
 de welgemelte Heeren sijn Ingesetenen ende subjecten vande Provincie van Hollandt
 ende albaer niet alleen sijn in dienst van eenige particuliere Steden/maer ooc Com-
 paranten ter Vergaderinghe vande Staten / ende ten desen respecte pribatelijck aen
 de welghemelten hare Ed: Gz: Mo: staen verbonden ende responsabel/ sy sijn den
 nochtans so lange sy sijn behleet met den tytel ende Character/als Ambassadeurs
 van den Staet/ende in der selver functie of commissie buyten 's Landrs ageren/ op
 't credit/ende met aensien van den Staet / ende d' selve alleen representerende / na
 rechten nietz vermoghen albaer te doen / dan in den naem en op omdze vande Gene-
 raliteyt/sonder te mogen lusteren na de verfoeken en bevelen van eenige andere su-
 perioriteyt / hoedanich die soude mogen wesen/buyten de selve Centraliteyt:gelijck
 sulcx noroplijck mede byzengt / niet alleen de nature van alle Legation ende sodane
 notable Commissien in't gemeen / maer oock particulierlijck de Instructie vande
 welgemelte Heeren Ambassadeurs / tot boozkominge van alle contrarie misdryp-
 dingen/sozchbuldelijck ingestelt/ende by deselve solemnelijck beswozen; waer om dan
 haren dienst en employ ter requisitie van eene Provincie alleen niet en heeft kunnen
 werden ghebyuckt booznamentlijck niet in een saecke van soo reere speculatie / soo
 sijn plich niet de intentie van hare Ho: Mo: verbolghens ende soo ernstelijck aldaer
 afgewesen/daer van sy sijn den buyten alle controverse gehouden sijn rekerschap te
 geven aen de gemeene Bontgenooten / ende dien aengaende oock subject der selver
 censure ende coorrectie/gelijck sulcx nae de opinie vande Staten van Zeelandt/ by de
 meeste Leden vande Dnie / behooslyck is ghestatueert ende consequentelijck by de
 Heeren Staten van Hollandt ende West-Byzlant by abups weder'sjoeken / son-
 der dat ooc hare Ed: Mo: tot noch toe hebben kunnen bedencken/ ofte imaginereu
 de motiven ende argumenten / waer dooz de selve Heeren Staten van Hollandt ende
 West-Byzlant souden kunnen worden gesecht/tot het gunt boozz is te sijn gecon-
 stringeert/ende verbolghens tot pure ende inevitable necessiteyt gedwongen geweest/
 om tot behoudnisse ende welbaren vanden Lande in desen te hebben moeten afgaen
 de oude sozme ende Wetten van Regieringe gemerckt de bewuste Resolucie by haer
 Ed: Gzoot Mog: niet en is ghenomen soo de Staten van Zeelandt geloofmaerde-
 lijck sijn onderricht/ dan na de upwisselinge ten weder'syden gedaen vande Ratifi-
 cation;

ratie van 't Tractaet van Bredde / ende sulcx wanneer tottet bezogderen of
 impetreeen van den selven Bredde nietwes meer wterde gherequireert / of
 wel soo de boozs Resolutie ende Acte heeft moeten volghen op eenigh verbande
 ende concert gheintercedeert tusschen den Heer Protector ende wel ghemelte
 Heeren Staten van Hollandt boozt 't sluyten bande Bredde / upt pure necessiteyt/
 ende niet relate tot den selven Bredde / soo hadde notoplyck daer van commu-
 nicatie moeten worden ghedaen / aen de ghemeene Bondrghenoeten / als tot
 welchers dispositie de boozs materie epphentlyck spectreert : ende op dat doozt
 contracte van dien / ende by ghebreck van foodanghe advertentie de Generaliteyt/
 buyten haer weten ende toedoent / ofte niet gheneceffiteert werde te blijven / in soo
 smertelijcken en kostelijcken Oplogh / ofte in hare vyzende gherechtigheden ghe-
 pjudiceert ; welke laeste positie de Staten van Zeelandt moeten op-nemen
 boozt de waerschyndlyckste / obermits andersints de ghemelte Heeren Ambass. (soo
 haer Ed: Mo: zyn onderticht) by hare Missive van den 15: April lest-leden aen
 de welghem. Heeren Staten van Hollandt ende West-Bytslant niet souden hebben
 geschreven / dat de bewuste seclusie was als eene conditie sine quam non, ende den gront-
 slyck van 't werck / ende souden ooch haer Ed: G: Mo: (de saecke andersints / noch
 in haer geheel weseude) int minste niet kunnen wesen verbyndert / om haer o: die en-
 de bevel des aengaende gegeven / aen de boozt: Heeren Ambassad. in te trecken ende
 reboceren / ende veel min gheneceffiteert om den Heere Protector soo t'eravdelijck te
 doen solliciteren / ten eynde by hem met het bewuste Temperament soude willen
 laten vergenoegen / de inzondente consequentien van alle 't welke hoe meer de hee-
 ren Staten van Zeelandt / met een ongepassioniert ende verstantige ooge / inson-
 hoe meer sy hun daer over verwonderen / ende vinden ontfok / booznamentlyck als
 sy gedencken by aldien ter requisitie vaden Heere Protector / upt refozmandarte van
 syne Macht / foodare notable seclusie heeft komen worden gheacco:deert / wat dan
 namaels niet sal wesen te vzen / ten respecte van andere min considerable Perso-
 nen / ende saecken: Wat verzoche ende onneere de boozs. subiectie ende ingratitude
 niet sal occasionneren tegens de Begieringe, soo btunen als buyrens Lands: Wat
 offensie / en ombzagie daer doozt niet sal worden ghegeben aen andere Wythernische
 Princen ende Potentaten / booznamentlyck die aen de boozs. Familie doozt Maeg-
 schap / Woutelijck / of Assintrept sy ghealleert / daer nochtans de Provintie by 't
 17. Artijckel bande Onie werden verbonden / haer wel te wachten van daer toe
 de minste occasie te subministreren: En bovders ooch wat oneentigheden / scherrtingen /
 en dissention daer upt niet staen te resulteren / soo onder de Beghenten van 't Landt
 tegens den anderen / als onder de ghemeene Ingesetenen tegens de Begieringe / by-
 sonderlyck als sy sulken gedencken / hoe darmen met het project / ende onder het pze-
 teyt vant bewuste Temperament / de andere Leden van de Onie / soo onnuttelijck
 ende bedectelijck heeft geabuseert gehad / in effecte als of 'selve toegestaan synde / ooch
 daer mede de seclusie van den Hooghgemelden Heere Prince / ende d'selfs descenden-
 ten / by den Heere Protector begeert / en nochtans hier te Lande ghebonden boozt
 inpracticabel / t'eenemaal soude wesen gedeclineert: te meer / also boozgegeven wiert /
 dat / om desen Saet daer mede te gemoet te komen / enden Bredde / soo veel mogelijck
 was / te Faciliteren / t' boozs. Temperament van wegen d' Engelse Begieringe
 sefs eerst was geprojecteert / ende gebzacht op het Capyt / waer van / nademaal nu
 't contracte sich openbaert / en can 'selve niet anders als alderhande faustre impze-
 sien

sien ende alteratten causeren in de ghemoederen van beide bande Regenten/ een mis-
 hagen nemende in desen cours van affaires/ ende generalijck bande Gemeente/ aen
 welcker s goede gheneghentheyt ende opinie/ tot belepdt/ ende directie bande saecken
 hier te Lande/ hoe vele is ghelegghen/ konnen die ghene best weten/ die dooz langhe
 erbarentheyt het Naturel/ ende den Wert bande selve/ wel hebben leeren kennen/
 en by ghevolch onderschepden/ hoe dibersich de constitutie van dese Landen in desen
 deele is/ van de sojme van Regieringe van andere Staten ende Rycken. Ende wen-
 schen de Heeren Staten van Zeelant van gantscher herten/ dat hoben 't recht ende
 interest bande ghemeene Vontghenooren/ tot noch toe sommierlijck ghededucert/
 oock aen haer in 't particulier gheen reden van misnoegghen/ of ongelijck/ ware ghe-
 gheben/ ten respecte/ dat het de Welghemelden Heeren Staten van Hollandt ende
 West-Byzelsandt ghelieft heeft/ by de bewuste Resolutie peremptoirlijck vast te stel-
 len/ van dat zy den hoochgemelden Heere Prince/ of penant van zyne Linte/ noyt
 souden aennemen ende creëren tot Stadhouder van hare Provincie/ als kennelijck
 zijnde/ en oock/ tot bysondere Eere van beide de Provincien/ over al ghecelebreert
 werdende/ dat de selve soo vermits de Viciniteyt/ mutuele navigatie ende com-
 mercie/ als vermits andere ontalijcke insichten/ op 't hoochste geinteresseert zijnde/
 in malkanders behoudnisse ende prosperiteyt/ daer dooz over ettelijcke hondert
 jaren onderling soo nauwt verplicht ende verbonden zijn geweest/ dat qualijck on-
 derschept heeft konnen werden geremarcqueert int beleyt van hare publiceque sake/
 maer dat zy/ die tot allen tijden hebben ghediregeert (soo veel mogelijk was) onder
 een/ ende deselve handt/ ende in fraterniele confidentie/ ende dat consequentelijck
 deselve/ 't sedert d' Erectie van de Graeffschappen/ niet alleen successivelijck/ ende
 sonder interruptie ghestaen hebben onder het ghebiedt bande selve Graeven/ maer
 oock by de ghemelte Graeven dooz gheenderhande manieren van alternatie opt van
 den anderen hebben moghen worden verdeelt/ ende geparceert/ daer upt dan ver-
 der is gheresulteert/ dat/ van over veele Eeuwen/ de voozschreve twee Graeffschap-
 pen alijde hebben gheresorteert onder een/ ende het selve Hoff Provincieael/ ende
 oock zijn ghedouberneert dooz Eene/ ende de selve Stadhouder/ soo ten tijde
 bande Graeven/ als selfs 't sedert de absurditie van den Koninck van Spangien/
 als wanneer alle de Princelijcke Ritshoyteyt is gheconsolideert gheworden met de
 macht bande Staten/ bande welke deselve haer oorspronck hadde ghenomen/ en-
 de ghelijck dan upt kracht soo van 't voozrecht als possessie ende ghebruyck van
 beide honderten Jaeren/ het niet fatsoenelijck soude wesen/ noch oock wel staen
 in 't vermogghen van een van beiden/ om effectieve een Stadhouder te Committe-
 ren/ ende te stellen over haere particuliere Provincie/ sonder kennisse/ ende advijs
 bande andere; Soo en kan het oock niet met de Regiteyt/ heel min discretie/ onder
 soo nauwe Bondtghenooren/ betamelijck wel accorderen/ dat het de Heeren Staten
 van Hollandt ende West-Byzelsandt heeft belieft tot de bewuste secluse diffinitivelijck
 te procederen/ sonder de Heeren Staten van Zeelant eerst te hoorzen/ of daer over
 met deselve te treden in communicatie/ als in de welke de meriten ter contratte
 militierende hoben geallegeert/ pertinentelijck hadden konnen werden geappliceert
 ende naer alle apparentie/ mer success. De Unie tusschen beide de Provincien op
 gherecht ende gherenobereert inde Jaeren 1575. ende 1576. respectieve dicteert/ niet
 alleenlijck dat de Contrahenten ende Vontghenooren onder malkanderen sullen
 houden goede Corespondentie/ Vrienschap/ ende Nabuyschap/ maer oock op

saecten / den ghemeenen Staet der Landen betreffende / hunne Resolutien soodanigh sullen fogneren ende executeren / als of de voorsz. Landen ende Steden onder de Republycke van eender Stede waren begrepen / en vooz een Lichaem mochten werden gereputeert; en het ware onnodigh alhier in 't byzede te Representeren / wat glorieuse ende salutaire effecten daer uyt zyn gevolght / soo tot welstant van den gemeenen Staet / als tot eere ende vermoghen van beyde de Pzobintien / als het selve ghenoeghsaem aen alle de Werelt / ende voornaemlyck aende Heeren Staten van Hollandt niet unbekent zijnde: die particulierlyck geliepen te bedencken / wat minnelijcke forme van Regieringhe ende Cozrespondentie dooz wederzijts Gedeputeerden daer uyt in 't begin banden Dozlogh is geresulteert; wat minnelijcke ende pzoosijtelijcke communicatien / onderhandelingen / besofignes / op alle voozvallende saecten van Staet ende gewichte daer op zyn gevolght / ende wederom wat ernstighe defoztatien / doleantien / ende pzoosten / soo manneer by d'e'en of d' ander / het zy dooz in-abbertentie / misverstant / of andersints / contrarie de voorsz. Dnie / ende stricte cozrespondentie pers mochte wesen goet gebonden of geanticeert / ende dat alle tijd seer gheluckelijck ende met redzes tot onderlinghe contentement / oock selfs in dese laetste voozleden Taren / als wanneer haer Ed: Gzoot Mo: dooz hare expresse Gedeputeerden niet alleen openlijck hebben doen beruyghe / dat dese Landen in alle bekommerlijcke ende swaere tyden / naest de goevertierne hulpe ende ghenadighe bystant van Godt Almachtigh / dooz de vaste ende vertrouwde cozrespondentie / al tyds / ende sonder eenighe Interrupcie tusschen beyde de Pzobincien onderhouden / Mitsgaders de naeuwe Allantien / Verbonden ende Dnie tusschen deselve ghemaecht / ende Geligheuselijck geobserbeert in hare Dypheyt / Pzibilegten / ende Rechten / voornaemlyck waren geconserbeert gheweest / ende oock doen beloben Heylichlijck / daer by te sullen continueren / maer oock op het voorsz. geallegeert de de Straten van Zeelant in seer ernstighe termen doen somneren / ten eynde by haer Ed: Mog: niets ten pzoincipalen soude mogen werden ghebaen omtrent de Collatie van 't Capiteyn ende Admiraelchap Generael bande Dnie aen den Jongen Heere Pzince van Craigne / of wel ontrent desselfs designatie / dan met pzeallable communicatie / ende ghemeen abbijss; 't welck lichtelijck heeft konnen worden gheobitneert van die ghene / die Inhererende de losselijcke Doetstappen van haer Ouders / niet alleen seer geerne de Regieringe deser Landen altydt bestelt saghen naer de Salutaire Wetten ende Maximen / daer op die oztinelijck ghesondeert / ende tot noch toe van Godt Almachtigh wonderbaerlijck is geseghent / maer oock behoozlijcke conscientie maecten van haere Verbonden / ende nebens haere ronde Zeeuwsche Gaele altydt gheerne voegghen (soo veel doenlijck is) een Konndt / ende oprecht Herte.

Op alle welcke Meriten ende Consideratien / nademael de Heeren Staten van Zeelant dooz onghetwijfelt houden dat / soo volghens den uytgebrachten text / als manifeste inientie bande Dnie / geene / bande Pzobintien zyn gequalificeert omme / sonder voozgaende abbijss / ende bewilliginghe bande anderen / te contracteren met eenige Wiheemische Machten ende Potentaten / voornaemlyck niet in saken discretelijck behoortende / ende pzoatwelyck ghedeseert aen deselve Dnie / ende consequentelijck de bewuste seclusie / raeckende het employ van den Heere Pzince van Craigne / ende desselfs Posteriteyt / als daer toe relatijs / naer rechten geenints kan bestaen; dat oock de selve irreconcilabelijck strygt met de negative resolutie / genomen

nomen op 't betwuste Temperament: ende hoorders suppliceert niet alleens eene indigne subjectie ende inferioriteyt/ten respecte van den Staet/maer oock eene notoire beswaernisse ende indefehibele ingratitide teghens den persoon ende illustre Familie banden Hooghgemelden Heere Prince; ende gheconsidereert mede by de boozzselcluse t'eenemaal werdt ghesubverteert de Godze ende Wyshedyt van de Welberaeten ende advijzen/ die namaels op de Collatie van het Capiteyn ende Admiraelshap vande Dnie souden moghen werden ghesoquiereert / naer de Werken ende Maximen in alle Societeyten ghebruyckelijck: dat mede de Heeren Beberntingh ende Nicu-poor: / naer het oordeel van hare Ed: Mog: vanden Cours ende buyten de Limi-tē van hare Commissie daer inne hebben gedeflecteert; dat zy niet alleen hun hebben laten employeren in so een essentiele point: / ende contrarieerende ē Oiamerro/ met haer geprefereert de last/ op particulier versoek vande Heeren Staten van Holland/ sonder kennisse/ veel min consens vande Generaliteyt / maer oock d' Acte dien aen-gaende aen haer gheadbzeffect dooz de Welghemelte haer Ed: Groot Mog: aen den Heere Director hebben gheerhibeert (soo zy by hare Missive vanden 12. deser lopende maent bekenmen) selfs na dat zy schynen geadverteert geweest te zyn vande oppositie ende protesten/ die daer tegens hier te Lande werden ghedaen / ende selfs oock moghelijck naer het schijven ende contrarie bevel van haer Ho: Mo: alsoo zy niet en expresseeren den precisen tijdt (ghelijck nochtans wel behoode) op de welke de boozz exhibitte is gheschiedt; sonder dat het selve particulier employ eenighints kan worden gemustificeert met de distinctie / daer toe van wegghen de Heeren Staten van Holland ende West-Overseant geallegeert/ als strjdbende metten eenparigh ghevoelen van die ghene/ die op die materie hebben gheschreven / ende een-mael geadmireert zijnde / niet dan vol bekummeringhe ende dancereuse consequentie sonde wesen vooz den Staet: ende alsoo de Heeren Staten van Zeelandt / nae serieuse examinatie vande betwuste Acte (soo als de selve by Copie is oberghefonden dooz de Welghemelten Heeren Ambassadeurs) gheenints konnen zien/ dat de selve is ghefondeert op eenighe soodantighe pure/ en inevitable Necessiteyt/ als daer van onvermydelijck sonde dependeren de continuatie van 't Oorlogh met de Republyc-que van Enghelant/ ende de Drede gestelt deseraet / maer wel principelijck ende alleen daer henen is gebdrigeert/ dat (soo veel moghelijck is) het Tractaet van Dze-de in Futurum mochte werden ghestelt buyten alle vrese van infractie ende rupture/ het welk verre verschilt vande geprefereerden extreme noot/en in allen gevalle spec-reer de tot de deliberatie ende dispositie niet van eene / maer van alle de Wontgenoten / en gheconsidereert mede / dat de betwuste separatse beslisse in vele deelen stoot teghens de Gude ende Loffelijcke Verbonden/ particulierlijck opghericht tusschen de Probitien van Hollandt ende Zeelandt/ mitgaders de Acten confirmator/ onderhandelinghen/ communicatien/en correspondantien daer op gevolght/ ende bysonderlijck tegens het inseparabel interest van beyde de Landen: soo verklaren de Staten van Zeelandt/ tot haer leetwesen/gedrungen te worden omme tot maximen vande Generale ende particuliere Wisen / Mitsgaders / tot Cere/Busse/ ende se-curiteyt vanden Staet; de boozz Resolutie ende separatse onderhandelinghen/ als gansch abusivelijck ghenomen/ende ghehouden / by desen te improberen / Mits-gaders / te protesteren van alle inconvenien / scheuringhen ende verwijderinghen/ die daer upt soo binnen als buyten Landts/ sullen komen t'onstaen; met bygaen-de ernstigh versoek/ van de Welghemelte Heeren Staten van Hollandt/ tot boozzho-minge-

koninge van alle 't selbe/ de boozsz misflach promptelyck ende r^elyck noch ghelief-
 den te doen repareren / op dat also alle woerdere dissentie veruijt / alle vertrouwe coz-
 respondentie ende liefde tusschen de ghemeene Wontgenoten gherestaurreert / de Re-
 geringe van den Staet by haer oude luster ende ontsach behouden / ende booz al de
 Dnie religieuselyck mach worden gemaintneert ; als het eenige steunsel spnde daer
 op het Gehou van dese Republycke is gegrontfest / ende naer een Gozloge van tacht-
 tich Jaeren tegens alle swaricheden is ge-elucteert tot die prosperiteyt ende hooch-
 re / daer in die segenwoozdich is / daer toe pertinentelyck dient de kostelycke Lesse /
 die Keyser Karel / soo mysen Prince / en soo grooten Liefhebber van dese Neder-
 landen: aen deselve / op syn afschept inden Jare 1555. heeft gegeven / raechende hare
 nootwendige inseparable conjunctie ende Eendzacht / ende hoe krachtelyck / so lan-
 ghe dien Cours by haer is gemaintneert / God Almachtich haer altydt heeft gese-
 gent / ende oock staende gehouden by hare Daderlyck: Libertept / tegens de desse-
 nen bande Machtichste Potentateu ; ende wederom so wanneer sy daer van syn ge-
 defecteert t elckens in verijckel syn gebaillen van haer verderf ende rupne tot booz-
 koninge van 't welke de Staten van Zeelant den selben Goedertieren God bid-
 den / dat hy de gemeene Wontgenoten / en een yder van deselve in 't bysonder / de Go-
 ghen des Verstantz wil openen / om de waerheyt recht te sien in alle saken / en elck
 naer haer qualitept te doen / het gunt recht ende reden bereyffschen ende booztraen
 om te dencken op alle bequame middelen van Eenicheydt / so oyt / booznamentlyck
 in dese dzoede ende verplexe tyden / gerequitreert.

Aldus ghedaen ende gearresteert ter Vergaderinghe vande Ed:
 Mo: Heeren Staten van Zeelandt , in 't Hof aldaer tot Mid-
 delburch den 22. Juny 1654. Onderstont ter Ordonnan-
 tie vande Staten voornoemt, getekent

Adriaen Veth.

*Accordeert met de Principale Deductie op den 30. Junij 1654.
 Ter Vergaderinge van haer Ho: Mo: ingedient.*

I. Spronssen.

*Resolutie by de Heeren Staten van Vrieslandt tegens die van Hollandi
ghenomen, over 't subject van seckere Acte van seclusie, raeckende 't employ
vanden Heere Prince van Oraigne, by de selve van Hollandt op 't aenhou-
den vanden Heere Protector vande Republycke van Engelandt, &c. gepaf-
seert.*

No. 5. **D**E Staten van Drielandt / met rype deliberatie ende volkomen ken-
nisse van saecken / gheexamineert hebbende d' overghesondene Mis-
sive vande Heeren Beveeringh ende Nieupoort aen haer Ho: Mo:
de dato den 2. Junij 1654. met de copiele Resolutie vanden 4. Mey 1654. by de Ed:
Mo: heeren Staten van Hollandt / tot seclusie vande Heere Prince van Oraigne /
uyt alle hooghe Charges / soo vande Provincie van Hollant / als vande Generall-
teyt / genomen / beneffens de twee Missiven by de heeren Staten van Hollant den
22. Mey / ende den 12. Junij 1654. wijthustich daer over aen Ons geschreven / met alle
't ghene dese saecke beroerende / ter Vergaderinghe van haere Ho: Mo: tusschen de
respectieve Provincien / is voozgheballen ende gepasseert / verklarren by desen met in-
nerlijcke bedroeftheit ende leetwesen te sien / Lesen / ende Verstaen de bitterheden
tusschen de respectieve Provincien / vooz ende nae ghepasseert / ende hoven al de on-
gehoorde ende prejudiciable Resolutie / by de heeren Staten van Hollant / buyten
weten ende kennisse vande gemeene Bontghenoten / in dese bedroefde ende bekom-
merlijcke tyden / ghearteestert / ende aen Synne Hoogheyt den heere Protector van
Engelandt / Schotlandt / ende Verlandt / overhandicht / welke Resolutie niet allene
strydich is teghens d' Oric / d' Instructie van de heeren Ambassadeurs / de secreete
Resolutie van haer Ho: Mo: de dato den 19. Feb. 1654. Maer oock is streckende
tot lesse vanden Heere Prince van Oraigne / ende desselfs Linie : waeromme Wy
ghenoordzonghen sijn / te diffabboperen / impzoberen vooz nul / ende van gheender
waerden te verklaren / alle 't gheene by de heeren Staten van Hollant separatelych
ende affonderlych / buyten weten vande gemeene Bontgenooten / met de Regierung
van Engelandt is veracoort / gehandelt / of befloten / ende principlijck de resolutie
by de heeren Staten van Hollant den 4. Mey leslieden gearteestert / en aen den heere
Protector van Engelandt / Schotlandt ende Verlandt overhandicht : lasten ende com-
mitteren de Gecommitteerde deser Provincie ter vergaderinghe van haer Ho: Mo:
om met / ende beneffens de Gecommitteerden vande andere Provincien / de bequaem-
ste ende gheboechelijckste middelen by der hant te nemen / ten eynde de heeren Sta-
ten van Hollant mogen werden beweect / om alle het gepasseerde te repareren / ende
in voozige Staet te brengen / oock in het toekomende soodanighen Ordje te stellen /
dat diergelijcke Arrentaten by geene Provincien zedacht / veel weyniger in 't werck
wozden gestelt / uyt der welke niet anders als een totale rupen ende scheuringe van
den Staet (die Godt Almachtich genadelijck verhoeden wil) te verwachten is : en-
de of wel de heeren Staten van Hollant voozgeven / dat by de voozz haer Ed: Mo:
Resolutie niet anders is gheresolveert / als 't ghene haer private / als de Hoochste
Over

Overheyt in haer Provincie toebehoort: Soo is nochtans Notoir ende klaer uyt het 10. Artijckel vande Unie/ dat selfs in/ ende over soodanige saecken / geene Provincie eenige Verbouden met nabuysige Heeren ofte Landen vermach te maecten/ sonder consent vande gemeene Bontgenooten/ aende welke t'samentlijck / ende alleen de Conditien ende Accoozden van Bestand/ Peps ofte Oozloch / volghens het 9. Artijckel vande Unie/ sijn gedefereert / als alle daer by geïnteresseert sijnde.

Behalven/ dat de verbintnisse inde selve Resolutie by de Heeren Staten van Hollandt ghemaeckt/ van dat de selve noyt sullen coestaen/ dat den Heere Prince van Oraigne/ worde ghe- eligeert tot het Capiteynschap Generael over de Militie vande Generallteyt/ is prejudicabel vooz de byze deliberatien/ ende het gemeen Advijs der Bontgenooten/ aende welke het confereren van die Hooge Charges alleenlijck is ghedefereert/ daer dooz d'Unie weder notoirlijck is overreden/ sijnde sulck de Nature van alle Societeyten/ dat niet een/ maer de samentlijcke Bontgenooten/ ofte de Pluraliteyt van dien / het belept ende Begieringe vande Impozantste saecken der Comp. tot hem kan trecken / hoe veel te meer heeft sulcx plaets inde confederatie van desen Staet/ dooz d'welcke de respectie Provincien so naeutve sijn verbonden/ ofte sy maer een Provincie waren/ ende het belept ende directie van diergelijcke Impozante saecken ende Charges het gemeen Advijs der Bontgenooten privatlyc ende alleen is aenbeholen/ volgens de 1. 3. 8. 9. 10. 18. ende 22. Artijckelen vande Unie: de welke / hoe Relegieuser ende Paetwer onderhouden / den Staet sal Confereren ende behouden inde luster ende fleur / daer toe de selve dooz de Unie/ naest Godes Zeghen / is gheklommen; Zynde de selve dat rechte ende eenighste Palladium / het welck behouden den Staet deser Landen in eeuwighe duypende Dede / voozspoedt ende Welbaert/ machlijch is te bewaren / oock verloozen ofte ingezoocken een totale Ruine ende onderganc aen de selve veroorzaken/ om dan meerder betweringhe vooz te komen onder de respectie Bontgenooten / ende Liefde onder de selve te doen aentwassen/ hebben wy goet ghevonden / ende verstaen als noch / dat hepde Charges van Capiteyn ende Admirael Generael vande Staet deser Landen/ op de Heere Prince van Oraigne worden gebzacht ende geconfereert/ by vervolgh van andere Provincien. Ordonnerende tot dien eynde/ onse Gecommitteerden ter Vergaderinghe van haere Ho: Mo: t selve by de andere Provincien inde beste Pozme te recommanderen / ende op't serteufste te bezozderen/ op dat het selve by de respectie Provincien/ volgens de Unie/ mach worden ten effecte ghestelt/ ten eynde Hoochgedachten Heere Prince / ter bequamer tijt ende moturteyt van Jaren/ ten bollen mach werden inde possessie geconfirmiert: dat oock onderensschen/ benesfens hare Hoogheden de Vrouwen Princeessen Moeder ende Groot- Moeder by haer Ho: Mo: mede goede Gdye ende Coeberficht worde gedzagen / op de Opvoedinge van den Hoochghemelten Heere Prince/ dooz bequame Persoonen goede Patriotten/ ende gheaffectioneerden tot den Staet deser Landen/ dooz de welke Zijn Hoogheyt inde suphere ware Gereformeerde Religie/ ende inde kennisse vande Nature/ Aert/ ende Maniere deser Landen / ende der selver Werten ende Privilegien/ mocht werden onderwefen/ waer toe wy d'andere Bontgenooten Bzunt / ende Serieuselijck verzoeken/ oock hare Consideratien te laten gaen/ ende in desen haer met ons tot dienste van den Staet te willen confozmeren.

Wat de Heeren Beberningk ende Nicuppoort aengaet / Wy verstaen alsnoch dat deselve in gene Generallteyts Collegien ofte Functien sullen werden geadmiteert

voorz ende alcer de selve Reechenschap sulien hebben ghegeuen van hare separate handelingen / hiupten weten van haer Ho. Mo. ende contrarise hare Instructie / met de Regeeringe van Engelandt gheschandelt / dat de selve daer ober voech behooflijck gecensureert ende gecorrigiert sulien worden / ten eynde in 't toekomende d' Inghesetenen van de eene of d' andere Provincie / in Dienst / Eedt / ende Commissie van haer Ho. Mo. gheemploeyert moghen worden / afgescheycht / om tot kleynachtige van den Staet haer Instructie ende Commissie ober te treden / ende contrarie desseinen upt te wercken / op den Naem van d' eene ofte d' andere particuliere Provincie / sonder last van haer Ho. Mo. tot de grootste ondiensf ende bekommringhe van den Staet / 't welck niet kan gecexcuseert worden met het schryuen van de Heeren Beberningh ende Nieuwpoort aen haer Ho. Mo. upt Londen den 12. Junij laetstleden / in welke Dissibe de selve Heeren niet alleen affirmeren / dat sy de betouste Resolutie der Staten van Hollandt aen den Heere Protector van Engelandt / Et. hebben overgegeuen / sonder Determinatie van tijt warmer / maer oock de schult van haer eyghen crimina legghen op den Hals ende quade Mesnaghe van haer Hog. Mog. 't welck impertinent is : Waeromme wy oock specialijck suspenderen onse Stemme op den Heere Beberningh tot Cresaurter Generael van den Staet / op presuppooft van goede diensten ghegeuen / tot dat de selve Hem by haer Ho. Mo. als voozen / sal hebben ghepurgeert nae behooren / ofte daer ober sal zijn gecorrigiert nae merite van saecken : Te meer voozsz Exorbitante Affaires van de Heeren Beberningh ende Nieuwpoort implicieren een groote ondanchbaerheyt regens soo een Notabel Ingeseten van de Staet / ende Illustre Personagie / wiens Ober Groot-Vader Prinz Willem / de eerste onsterfelyche Memorie / dooz Publique verklaringshe van den Staet / dit getuygenisse is ghegeuen op zyne Combe tot Delft / dat sy was een Vader des Vaderlants / ende den Dienst der Nederlanden meer hadde gheacht / als de welbaert ende voozspoet van Hem / ende de zijne / daer dooz de selve oock vooz sijne Nakomelinghen beter ende meerder belooningshe ende danckbaerheyt heeft verdient.

Aldus ghedaen ende gheresolveert op 't Lant-Huys den 24 Junij 1654. verteeckent voor
Oostergoo, F. van Scheltema, Z. Huber, voor VVestergoo, Sixtina Iulius à Dec-
ma, A. VVijngaerden, voor de Zeevenwolden, D. B. van Scheltinga, Hessel van
Sminna, voor de Steden, Frans Riemersma, Frid. Imbims, Onderstone

Accordeert mette Principale Resolutie, in kennisse van my Secretaris
P. van Doma.

Accordeert mette Resolutie by de Heeren Staten van Vrieslandt den 24 Junij
1654. ghenomen, ende den 13 Julij daer aen volghende ter Generaliteyt
ingebracht.

J. Spronssen.

R E S O.

RESOLUTIE van de Heeren Staten van Holland ende West-Vriesslant, daer by vast gestelt vwort dat de naem van den Koningh van Spagnien niet meer sal vworden ghebruyckt, maer den selven afgesvoren.

EXTRACT uytte Resolutien van de H. Staten van Holland ende West-Vriesslant in haer Ed. Groot Mo. Vergaderinge genomen, op den 19 April 1581.

N^o. 6. **I**sepntelijck verklaert ende geresolbeert/dat den Naem van den Koningh boozraen in eegene Titulen/ Commissien/ Provisien van Justitie/ Zege- len/nochte Wapenen/binnen den Landen van Holland/ghebruyckt sal mo- gen woerden / maer die selfde in alles achter wege gelaten : dat mede alle Officieren / Leenmannen/Wasallen/Raden/Magistraten ende Ingesetenen van Holland/ verdra- ghen sullen woerden van den Eedt ende Plicht, die by hen den Koningh is gedaen/ende enen pegelijck enen nieuwen Eedt sal woerden afgenomen als hier naer volghyt.

Accordeert mette voorsz. Resolutien.

Herb'. van Beaumont.

EXTRACT uyt de Instructie voor Jacob Ewoutz van der Duffen, ende Dankert Mansée, omme van wegen den Staten van Holland aen te geven ende te verfoecken den Staten van Zeelant ofte hare Gecommitteerden 't gunt hier naer volghyt. Geregistreert in de Resolutien van de gemelte Staten van Holland den 9 April 1582.

Ende sullen boozts de Gecommitteerden / die van Zeelandt ernstelijck vermanen mede te willen metten aldereersten, des doenlijk zijnde, procederen omme alle Officieren ende Magistraten te verdragen van den Eedt, daer mede zal luden den Koningh van Spagnien soude moghen sijn verbonden.

Accordeert mette bovengemelte Instructie in de voorsz. Resolutien geregistreert.

Herb'. van Beaumont.

REMONSTRANTIE van Holland, aen Prins Wil- lem, om niet langer te vwillen de hant houden aen de Handelinghe met den Hertogh van Anjou, Alençon, &c.

REMONSTRANTIE in 't korte by forme van Instruc- tie, die Ioncker Adriaen, Heere van Zwieten, Michiel van Beveren Oudt Borgemeester der Stadt Dordrecht, Jacob Cornelisz. Moerkercken, oudt Borgemeester van Delf, Reynier Cant, Borgemeester van Amsterdam, Mr. Iohan van Oldenbarnevelt, Raedt ende Pensionaris der Stede Rotterdam, Lenart Iovisz. Raedt ende Gecommitteerde der Stede Schiedam, ende Pieter Hermensz. Borgemeester van Hoorn, van wegen, ende door last van de Staten van Holland, sijn Princelijcke Excellentie sullen hebben te doen.

N^o. 7. **D**ozuchtige / Hoogh-gebooren **F. G. Heere / de Edele** ende Gedeputeerden van den **Steden van Hollandt / representerende den Staten van den selven Lande / hebben ons gelast aen wtse F. G. te representeren naer haer nyterste verinogen / niet raedt ende daedt in sijne goede meeninge / ende in alles dat tot dienste ende conferentie van den gemeenen **Vaderlande / ende den Staet van wtse F. G. is streckende ;** Ende alsoo de **Heeren Staten** voornoemt daer toe ten hooghsten noodigh achten / dat eens een vasten voet ghenomen / ende een secker fondament op de **Regeringe van den Lande** gelept worde / soo drume niet goede ordje ende aucthoriteyt / tegens alle faulten ende ongheregeltheden in de **Regeringe van den Lande** in 't gemeen ; Ende bysonder in 't beleyt van der **Oorzoge** opghereesen / te voorszien / als sonderlinghe omme alle oorzsaeken toegh te nemen / waer deur het gemeene **Volck** tot eenige alteratie soude mogen worden ghebracht / aenghemercht (naer haer **Opzdeel**) den gheljeelen **Staet van den Landen** met de hulpe van **GOD den HEERE** , ende wtse **F. G.** deur de goede wille / ende onderdanigheyt van de **Ghe-meente** moet onderhouden worden / sos souden **Sy / onder correctie / verstaen /** dat niet alleene raedtzaam / maer oock hooghnoodi gh is / dat wtse **F. G.** eenigh vozder betrouwen op alsulche **Potentaten / als den Hertogh van Anjou / ende andere /** daer van tot noch toe eenighe hope ghegeven is geweest / nochte haerlieder macht / ofte middelen / niet en stelle / achtende onnoodigh wtse **F. G.** vooz te houden van de handelingen tot berfcheyden tijden gepleeght / wtse **F. G.** ende den **Ingesetenen van den Lande** genoegh bekenet zijnde / ende onlanghs soo binnen **Antwerpen** als in **Vlaenderen** aengerecht ; maer aengesien de **Gemeente** in alle den **Steden van Hollandt /** seer schijnt tot alteratie gepoort / ende geinciteert te worden / ende dat by vele **Lupden** ten quaefsten den **handel** metten voorsz Hertoghe geduyt wordt / meenende daer mede 't gemeene **Volck** te winnen / ende tot alteratie te brengen / dat mede niemant daer van beter kennisse en gekrijght / als de **Regeerders van de Steden** respectibe elck in den sijnen ; Soo is **Ons** belast wtse **F. G.** bymoedigh te verhilaren / dat de **Burgmeesteren** ende **Regeerders van den Steden** voornoemt / ten hooghsten beduchten / dat 't selve wel soude mogen eenige schadelijche alteratie veroorzsaeken . Ende dat daeromme by alle middelen dient getracht / omme dies aengaende / alle misverstandt toegh te nemen .**

Genadige **Furst** ende **Heere / de Heeren Staten** houden hun wel versekerct / dat wtse **F. G.** in 't vozderen van den voorsz handel niet anders en heeft dan 't gemeene beste van den **Lande** in bedencken : Ende namentlijck omme de selve by middelen van dien / van den **Oorzoghe** te verlossen / oock bekennen sy wel dat sy hender **Heeren** ofte groote **Personagen** handel ende saecken seer weynigh verstaen / maer nademael het ghemeene **Volck /** ende oock het meestedeel van **de Regeerders van den Steden /** soo ten opsien van den aert ende conditie van de voorsz **Partie /** ende andere consideratien / ende sonderlinge hare grouwelijche moozderpen ober die van de **Religie** in ghelijche saecken als wy sustineren / ende hare ongetrouwigheyt in dese **Landen** nu van nieuws geopenbaert / wettelijck veroorzsaekt is / eenigh goet geboelen van de selve niet te mogen hebben ; Soo en derft niemant by enige maniere per vooz wenden / dat tot hare berfchooninge / of vozderinge van den **Handel** met hennuyden / soude mogen strecken sonder in groot nadencken van de **Gemeente** te ballen ; En verstaen de **Staten**

voornoemt dat de saecke van dese Landen niet wel vergelecken en mach worden met d'Handelighen die Heeren ende Personagien metten anderen aengaet/ soo zy de selve sonder de Gemeente / by middel en van Finantie / ende anders vooz ettelijcke Zaren kunnen drijven/ ende staende houden / daer ter contrarie den Handel van dese Landen/ sonder de goede wille ende onderdanigheyt van de gemeente / van de welcke alle middelen moeten Procederen/ te houden staen/ niet mogelijk is/ soo dat de selve goede wille / ende onderdanigheyt van het gemeene Volck wegh genomen zijnde / niet anders volghen en mach dan den gescheelen ondergangh van de Landen / als uwe Fursielijcke Genade selfs kennelijck is : Deele laten hun oock beduncken / dat uwe Fursielijcke Genade niet teghstaende alle voozsichtigheyt / dooz den handel van dese Partie soo wel soude moghen bezoghen werden als andere wijsse ende kloocke Heeren bezoghen zijn. Ende hebben generalijcken (omme bymoedigh de waerheyt te segghen) een schick ende groutel van desen handel pers goets te hoozen ofte te verwachten / daer toe oock veel te meer beweegt worden/ dat zy achten teghens Godes Heylighe Woord te strijden / dat men zijn vertrouwen stellen sal op den genen die van contrarie Gesintheyt ende Religie zijn / ende dat sulcx by Godes Woordt verboden wordt / oock niet communitie van groote straffen / mits welcken G. F. ende Heere / de vooz3 Heeren Staten ons belast hebben / uwe Fursielijcke G. ernstelijck te verfoecken ende bidden / dat de selve geliebe eenigh verder vertrouwen op desen Handel niet te stellen / maer de saecken deser Landen te willen stellen ende houden in alsulcke Poincten/ als of de selve/ dooz hulpe van Godt den Heere Almachtigh/ met het inboeren ende onderhouden van goede Ordze ende Authoziteyt/ ende mette middelen van dese Landen/ ende den Ingesecten van dien/ beschermt ende behouden mosten worden ; Ende hebben een vast vertrouwen / dat / inghevalle uwe F. G. het selfde met ernst den Gedeputeerden van de Provincien alhier vergadert/ voozhout ende inbeeldt / met vermaninge van de swarigheden ende perijckelen daer inne de Landen gestelt zijn / de selve sullen betwilligent ende consenteren / soo wel in t Confereren van behoorlijcke Authoziteyt aen uwe F. G. als oock genoeghsame middelen daer mede de selve aucthoziteyt ende den Staet van den Lande gemaintineert / ende de Provincien ende Steden van dien beschermt sullen mogen werden.

*Aldus Besloten in de Vergaderinge van de Staten voornoemt, den XXV. Augusti XVC.
drie ende tachtigh.*

Accordeert mette Remonstrantie geregisteert int Resolutie-Boeck van d' Heeren Staten van Hollant ende VVest-Vriesslant.

Herb'. van Beaumont.

PROPOSITIE, by Gedeputeerden van Hollant aen de Staten van Zeelandt gedaen, daer by onder anderen aenghetoghen wort, hoe dat van weghen die van Hollandt Anno 1651. ten tijde van de groote Vergaderinghe op de Zale van het Hof van Hollandt ghehouden; alle Propositionen, smaeckende naer eenigh engagement aen den Heere Prince van Oraigne, alst met Vigeur zijn gedebatteert.

EDELE MOGENDE HEEREN.

No. 8. **G**efien hebende in U Ed: Mo: Resolutie op onse gedane Propositie gisteren genomen / ende ons door de Heeren uwer Ed: Mo: Gecommitteerden ter handt ghesield / dat U Ed: Mo: geresolveert zijn van hare respectieve Heeren Prinscipalen geïnstrueert ende gheslast op de noch stuebende poincten wederomme in s Gravenhage met Godes hulpe te verschijnen / omme de oopenstaende hoochwichrige saecken ende deliberatten tot een geluckigh ende gheuenscht eynde te brengen / soo hebben wy / tot voldoeninge van den last / ende volgens de Intentie van onse Heeren Committeemen / ons verplicht geoordeelt uwe Ed: Mo: der selver consideratten ende bekommerlijcke bedenckelijchheden / rakende het Capiteynschap Generael / succinctelyck te gemoet te voeren / alle de andere poincten van Religie / Unie / ende Militie / inde onderlinghe Conferentien tusschen de twee Provincien / Godt lof / soo wel met Comparigheyt zijnde geadjusteert / dat wy op geen ander subject eenige discrepantie hebben kunnen bemercken.

Uwe Ed: Mo: is bekent / dat yder der Gemeerde Provincien competeert het Opperste ghesach over het Krijghs-volck / ende het beleydt vande saecken van Oorloghe binnen haer eyghen Souberain Provinciael ressort; welcken / volghende oock de particuliere Staten van deselve / hunne respectibe Stadthouders / alijdis hebben gegeven de qualiteyt van Capiteyn Generael ober de Militie binnen hare respectibe Provincien wesende / ende insonderheyt de Provincien / welckers Stadthouders niet zijn bekleedt gheweest met de qualiteyt van Capiteyn Generael vande gheheele Unie; Waeromme dan oock de Provincie van Stadt en Landen haer niet en heeft gecontenteert met hunne Stadthouders / by Commissie / als alle d' andere Provincien / mede Capiteyn Generael te maecken / maer heeft noch daer en boden in der selver Instructie Artl. II. gheexpresseert / dat de Stadthouder mede wesen sal Capiteyn Generael / ende het Opperhoof (nota) van 't Krijghs volck te Paerde ende te Voet / 't welck in dese Provincie / tegenwoordigh is / of hier naemaels daer inne sal mogen komen.

Gelijck oock by Uwe E. Mo. nebens d' Heeren Staten van Holland ende West-Byzestant verscherpen malen Staets gewijse is verklaert / ende namentlijck by Resolutie van den 6. Febr. 1587. dat sijne Excellencie / Prince Maurits / onsterffelijcker Memorie (die alleenlijck was particulier Gouverneur ende Capiteyn Generael ober Holland ende Zeelant / sonder te dier tijdt Commissie van de Generaliteyt te hebben) de saecke ende het beleyt van den Oorloghe te Lande in Holland ende Zeelant / ende namentlijck de besettinge van alle Steden ende sterckten der selver Landen / by Advijs van de Staten van dien / ofte hare Gecommitteerden soude hebben / waer upt dan volghyt nademael de Stemmenende Provincien / nochte by de Commissien aen de Capiteyns Generaels van de Unie verleent / nochte by eenige andere Acten / 't boozsz gesagh over 't Krijghs-volck / ende het beleyt van der Oorloghe aen de selve gedeferceert of ober gegeven hebben / dat dien volghende de successeibe Capiteyns Generaels van de Unie in dier qualite oock geen gesagh ofte autoriteyt ter Werelt binnen het territor van de stemmenende Provincien gecompeteert heeft.

Sulcx dat alleenlijck te Velde / ende buyten het reffort van de stemmende Provincien / de functie van het Capiteynschap Generael heeft konnen worden gheexercert.

Wel is waer / dat onse Doozouderen in den beginne van de boozledene Oorloghen / volghende het Exempel des Koninghs van Spagnien / ende doozgaende Lants Heeren / goet ghebonden hebben ober dese Landen te stellen een Gouverneur Generael / welckers gesagh sich mede binnen de Limiten van de Stemmende Provincien heeft geertendeert / selfs oock in 't stuck van de Politie / ende Justitie in den hooghsten grade ; dan naderhandt / dooz het gheboeltighe exempel van de excessen by den Graue van Leicester ghepleeght / hebbende ghespeurt hoe lichtelijck soodanige Hooghe Macht, tot groot nadeel van den Lande / ende niet extreem ghebaer van de liberteyt / ende bypheyt van den Volcke, kan worden misbruyckt / soo sijn de selve onse Dooz-Ouders te kade ghetworden / de boozs Charge van Gouverneur Generael te Moztificeren / ghelijck de selve / van die tijdt af tot desen huydighen daghe toe / gemoztificeert is ghebleven ; ende hebben vervolghens in plaetse van dien / niet wederomme een Gouverneur / maer alleenlijck een Capiteyn Generael gheeligert / welckers Macht sich in gheenen deele (ghelijck doozen betwesen is) binnen de Limiten van de stemmende Provincien (als wel die van een Gouverneur Generael hadden ghedaen) hebbende gheertendeert / oock consequentelijck maer alleenlijck ober 't Volck van Oorloghe ofte de Leghers buyten de respectibe refforten van de Stemmende Provincien / ende te Velde zijnde / gestrecht heeft / ghelijck alle 't selve breeder is blijvende by Collatie van den Innehouden der Commissien aen den Graue van Leicester als Gouverneur verleent / teghen die gene de welke aen de Princen van Oraigne als Capiteyns Generaels by de samentlijcke Provincien sijn ghegheben / ende souden buyten alle twijfel onse Doozsichtige Dooz-Ouders oock tot Verkiefsinghe van een Capiteyn Generael nimmermeer gheresolueert ghehadt hebben / ten ware de sware Oorlogen hare Militie te Velde gheboordert / ende de Militie te Velde zijnde / hentuyden by ghevolghe dooz eene ooghschijnelijcke necessiteyt / een Ober-Hoofst afgeperst hadden.

Oock / de saecke jeghenwoozdigh / dooz Godes Genadighe bystant / soo verre ghebracht wofende / dat de Bloedighe Oorloghen sijn verandert in eene langh ghewenschte Drede / ende consequentelijck daer dooz de boozgheroerde beweghende oorzsaecke is komen te cesseren / soo konnen wy mede niet anders oordeelen / dan dat de Charge / die op de selve oorzsaecke is ghefondeert gheweest / oock in effecte / dooz cessatie van dien van selfs booz ghemoztificeert gheshouden moet worden / niet konnende sien / hoe dat geene Leghers versamelt werdende / een Capiteyn Generael ober de Leghers / die niet en sijn / ofte de Militie niet te Velde gaende / een Veld-Oberste / daer geen Veldtocht en valt / ghemaecht soute konnen werden / oock noyt een eenigh exempel ghehoort / ofte ghebonden hebbende / dat eenighe Republiques in de gantsche Werelt by tijde van Drede een Capiteyn Generael aengehouden / veel min aenghenomen souden hebben ; maer ter contrarie notoir zijnde / dat vele wel ghereguleerde Landen ghetwoon sijn hare Capiteyns Generaels / ofte Veld-Obersten alleenlijck booz een tocht / ofte expeditie / Commissie te geben / wordende de selve Veld-Obersten in sulcken ghevalle telckens / het Volck van Oorloghe / weder ghehoert zijnde in hare Guarrijoenen / ofte Winter Quartieren / van de selve minne qualiteyt wederomme ontbloomt / onanghesien de Oorloghen gemeentlijck aldaer

aldaer noch kromen te duypen / ende de Militie oock kortz daer aen wederomme te
 Velde treckende / van een Ober-Hoofd versten moet wesen ; de Historien mede ghetuy-
 ghende / dat de oude Bataviers / onse Hoop-Guberen / booz de tijden van de Czaben /
 ghehoon zijn gheweest in dier boeghen / ende niet anders / hare Opperste Veldt-Ober-
 sten te verkiefen ; jae dat meer is / en konnen wy niet vinden / dat t' sedert in dese Neder-
 landen booz den beginne van de lesledene Oorloghen *Nominatim* eenige Capiteyns Ge-
 neraels gheselt zijn gheweest / selfs in die tijden dat dese Landen by Vrouwen beheert /
 ofte witten Name van hare Heeren / by Vrouwen gegouberneert zijn gelworden.

Zijnde den Hertoge van Alba geweest de eerste die specifite tot Capiteyn Generael
 ober dese Nederlanden / by den Koningh van Spagnien / onder 't Goubernement van
 de Hertoginne van Parma / in den Jaer 1567. is gheselt.

By welckers Commissie van date den lesten Januarij Anno boozs den selven Ko-
 ningh van Spagnien oock expresselijck booz Redenen ende Motiven van dien alle-
 geert / de onlusten ende troubles in de Nederlanden ontsaen / Mutsghaders / de nootwen-
 digheyt omme den wegh van Wapenen te ghebruycken (soo hy booz heeft) daer wpt
 resulterende / ende sulcx daer mede ghenoeghsaem te kernen ghebende / dat / by passible
 tijden / ofte in Vrede / 't selve nopt en soude hebben gheschiet.

Mits alle welcke Redenen wy vastelijck willen vertrouwen / dat U Ed. Mo. nevens
 ons appreghenderende by dese jeghenwoozdige tijden / de Gheunierde Provincien gese-
 dienst ofte nuttigheyt ter Werelt van een Capiteyn Generael te konnen trecken / oock
 niet en sullen zijn die ghene / de welcke teghen het exempel van alle andere Republijc-
 ken / jae teghens het exempel van dese Nederlanden selfs / contrarie de Practijcque van
 alle wel ghepoliceerde Volckeren / tot mistontentement van hare Bondtgenoten / ende
 sonderlinghe van die ghene / die in alle sware tijden als een Republijcque / als een Lic-
 haem / jae als een Stadt met U Ed. Mo. gheweest zijn / de verkiefsinghe van een Ca-
 piteyn Generael sullen willen urgeren.

Ghelijck wy dan oock / tot een trecken van dien / met sonderlinghe aenghenacmheyt
 hebben opghenomen / dat U Ed. Mo. Ghedeputeerden in de particuliere Conferentien
 met Ghecommitteerden witten Vergaderinghe van onse Heeren Committenten laest
 in 's Czabentaghe gehouden / hebben verklaert / wel te konnen oordeelen dat sonder
 ondiens van den Lande / gheduypende de minderjarigheyt van den Jongh ghebozen
 Prince van Oraigne / mette Verkiefsinghe / van een Capiteyn Generael soude konnen
 worden gesuperseuert / Maer aen de ander zijde soo moeten wy mede verklaren / dat wy
 niet konnen vinden in Redenen te bestaen ofte metten Dienst van den Lande te quadre-
 ren / 't ghene U Ed. Mo. Gecommitteerden met eenen schenen te urgeren. Dat van nu
 af aen by Resolutie soude worden vast gheselt / dar / geduyrende de minderjarigheyt van
 den selven Jongh- Geboren Prince van Oraigne / geen Capiteyn Generael ver koren sou-
 de mogen worden ; oock mede niet / dat van gelijcke soude worden vast gheselt / dat de
 selve Heere Prince tot meerderjarigheyt ghekomen zijnde / ende by de meeste stemmen
 der Provincien bequaem gheoordeelt wordende / de selve aldan / tot het Capiteynschap
 Generael / voor alle anderen soude worden ghepræfereert.

Geconsidereert dat daer dooz aen d'eene zijde in tijden ende wijlen / by overkomste van Goeloge ofte andersints / daer boozen Godt Almachtrigh dese Landen genadelijck wil behoeden / ende Beschermers / de ghelegentheyt van den Lande soodanigh soude konnen wesen / dat dienstigh soude sijn tot Verkiefsinghe van een Capiteyn Generael / selfs gedruyende de minder jarigheyt boozs te procederen / ende dat echter / in sulcken ghevalle / des niet teghenstaende / de Provincien dien aengaende / tot merckelijcken ondiensst van den Lande / de handen ghesloten souden zijn.

Ende aen d'andze zijde / oock soude konnen ghebeuren / (gelijck wy verhoppen dat / met GODES HULPE, gebeuren sal /) Dat den Jongen Prince van Oraigne al meerder jarigh ghewordenzijnde / dese Nederlanden noch soodanigh met Vrede sullen zyn ghefeghent / dat alle de redenen ende motiven hier boozen gheduceert / waeronne wy oordeelen jegenwoordigh niet dienstigh / ende ongeraden te zyn een Capiteyn Generael te maken / oock ten selven tijde noch sullen blijven misteren / ja dat selfs alsdan bevonden soude konnen worden / d' Electie van een Capiteyn Generael directelijck jegens den dienst van 't Landt ende het ghemeene beste strijdigh te wesen / ende dat over sulcx ten hooghsten schadelijck soude zyn / onse Raerkomelingen / deur soodanighe beloften / eenigher maten gheengagieert te hebben.

Immers / in allen ghevalle / soo meenen wy / dat den oorzbaer ende dienst van den Lande / ofte het ghemeene beste / behoort te wesen het eenigh doeltwit van alle broome Regenten / ende het rechte richtsnoer / waer naer de selve alle Haer Actien ende Deliberation behooren te regulieren / ende dat booz al de Posteriteyt mede behoort te worden ghelaten / de selve bysijent / omme in Haren tijdt te moghen / ende te konnen doen ofte te laten / 't gene de selve alsdan sal oordeelen den dienst van den Lande ende het gemeene beste te verespchen ; oock niet sonder groote apparentie / staende te bresen / dat de toekomende Regenten souden moghen verstaen in soodanighe hooghwichtighe saecken dooz Resolutien / ofte Beloften van hunne Doozaten niet te hebben konnen verbonden / ende in hunne Deliberation ghepseudiceert worden ; waer dooz van den Heere Prince van Oraigne / mette sijne / Haer sonderende op de selve belofte / ende uyt kracht van dien / oordeelende billijcke praetentie te konnen maechen / niet anders dan Evidente Factien ende scheuringhen in den Staet souden staen te verwachten / die wy ons verseeckeren dat D. Ed. Mo. naer haer ghewoonlijcke boozsichtigheyt / mede in alle manier en sullen soecken te behoeden.

Behalven / dat oock by alle de Provincien jeghens het verseecken van Surbivancien ende beloften van eenighe Ampten booz toekomende / ende by sommige Provincien oock Nominatin in 't regardt vant Capiteynschap Generael / ober haer ressozt / erpseffe Resolutie ghenomen / ende Prohibitie Wetten ghemaecht zyn ; ontwijffelijck uyt oorzaecke / dat soodanighe Surbivances ende beloften alleenlijck dooz cupperpen ofte fabeur van aensienlijcke Verfootten / sonder aenschouwe van 't ghemeene beste / ende den dienst van 't Landt / pleegghen te weghe ghebracht / ende uytghewercht te worden ; welcke redenen / ende meer anderen / wy oock willen hercroutmen dat D. Ed. Mo. sullen moberen / omme in dese hooghwichtighe saecke / buyten d' ordinaris gewoonte / ende jeghens de ghebruyckelijcke ordze / mede niet te procederen.

Ende hebben onse Heeren Committenten/ de Heeren Staten van Hollandt ende West- Vriezlandt/ up krachte vande Verbonden ende Contracten van Unie / met uwē Ed: Mo: in de Jaren 1575 ende 1576. respectibelijck gemaecht/ mette vordere Acten Confirmatoir daer op ghevolght/ ende in conformatie vande expresse texten van dien/ haer verplijcht gebonden dese sake/ als den gemeenen Staet der Landen betreffende/ met uwē Ed: Mo: naerder te communiceren / ende omme van haere zijde niet in gebreke te blijven/ van heylighlijck te observeren/ naer te komen/ ende te voldoen den inelhoude van dien (dicterende dat de Bontgenoren/ ende Contractanten/ namenlijck de Landen ende Steden van Hollandt ende Zelandt/ niet alleenlijck onder malkanderē in alles sullen houden goede correspondentie/ Druytschap ende Raebuytschap/ maer oock haere Resolutien/ op saecken den gemeenen Staet der Landen betreffende/ niet soodanige eenparicheyt ende eendrachticheyt sullen formieren/ ende executeren/ als off die voozsz Landen ende Steden onder de Republijcke van een der Stede/ ende vooz een Lichaem/ mochten worden gerectkent) soo hebben onse Heeren Committenten uwē Ed: Mo: deur Ons wel willen laten verseeckeren/ ende doen verklaren/ ghelijck wy uwē Ed: Mo: in haren Name/ verseeckeren ende verklaren midt desen/ dat de selve dese saecke sullen laten in haer wesen/ sonder opt eenige Resolutie tot verkiefsinghe van een Capiteyn Generael te sullen nemen/ dan met voozgaende communicatie/ ende concert/ oock met goet binden van uwē Ed: Mo: in boeghen dat het advijs/ ofte de stemme vande Probitie van Hollandt daer toe tenderende/ ter Generaliteyt/ nu/ nochte immermeer en sal worden in gebrecht/ sonder alboozens verseeckert te zijn/ dat uwē Ed: Mo: consonante stemme/ ende eenparich advijs/ daer op inschelijck sal komen te volgen/ mits dat uwē Ed: Mo: van haere zijde mede gelijcke verklaringhe ende verseeckeringe tot contentement van onse Heeren Committenten geliebdē vast te stellen.

Ende ten epnde de goede intentie van onse Heeren Committenten / tot handhavinge van den welstant ende Vaderlijcke liberteyt der Gemeeneerde Nederlanden/ ten besten kennelijck mach worden gemaecht aen alle de goede ende Verhore Heeren Regenten der Steden / stemme hebbende inde Vergaderinge van uwē Ed: Mo: alboozens de selve haere respectibe Heeren Gecommitteerden / gaende naer den Hage op het voozsz subiert / eenigen last ofte Instructie komen te geben ; soo versoeken Wy gantsch dienst byndelijck / van wegen de selve onse Heeren Committenten / dat uwē Ed: Mo: yder in den sinen hunne respectibe Heeren Principalen alle de voozgaende consideratien believen bekent te maecten / betrouwen dat Godt Almachtich / die de regeringe deser Landen in alle gebaerlijcke voozballen soo merckelijck ende dighmaels miraculeuselijck heeft bewaert/ mede de bewuste deliberatien hier voozen geroert / ten besten van ons liebe Vaderlandt genadichlijck zal zegenen. Gedaen in Middelburgh den 25. April 1651. Onderfont uwē Ed: Mo: dienwillige / ende was onderteykent J. van Waffenaer, Johan de Witt, Willem Nicupoort, ende Franco Riccen.

Accordeert mette Propositie, die door de voornoemde Heeren Gedeputeerden by Rapport aen d'Heeren Staten van Hollandt ende West-Vriezlandt: is over gebracht.

Herbt. van Beaumont, 1654.

5

Missive

Missive vande Heeren Staten van Hollandt, aen die van Zeelandt, daer by de selve Heeren van Zeelandt onder anderen verfocht werden, geen verder vooroordeel te willen admitteren, tot nadeel van die van Hollant op de bewuste Seclusie vanden Heere Prince van Ozaigne, sonder alvorens der selver bericht te hebben ontfangen.

EDLE MOGENDE HEEREN, &c.

No. 9. **O** Den negenden deser loopende Maent/ hebben wy uwe Ed: Mo: met sommere deductie van alle het ghepasseerde ter Vergaderinge vande Heeren Staten Generael ghesolvoert/ van onse sincere Procedurzen / omtrent de boozghebellen debatten over ons gheresolvoerde / raeckende het employ vanden Heere Prince van Ozaigne/ met vundelijck verzoek/ dat uwe Ed: Mo: daer uyt bennemende de rechtmatigheyt vande boozschrebe onse Procedurzen / vervolgens van onse intentien/ niet anders geliefden te oordeelen/ ofte te geboelen/ als 't gene wy ter Vergaderinghe van haere Ho: Mo: met waerheyt hadden doen verklaren; ende hadden wy daer op vande bescheidentheyt van uwe Ed: Mo: wel billichlyk verwacht / dat de selve rebus integris geoordeelt / ende inners sonder volkomen kennisse niet souden hebben ghesolvoert / ofte gheoorbonneert / nochte ten aensien vande saecke selfs / nochte in 't reguardt vande gheene die daer in / dooz ende volgende onse oorde ende last hebben gheprocedeert / maer in 't tegendeel van dien / komen wy tot ons leetwesen / in erbaringe / dat uwe Ed: Mo: aentwesende Gedeputeerde ter hoogh-ghemelte Vergaderinghe van haere Ho: Mo: op hupden heeft verklaringe ghedaen / dooz speciale last ende oorde van uwe Ed: Mo: van der selver ghegeven stemme / oder het Chesaurierschap Generael gheconferceert aenden Heere van Beberning / ter saecke boozschrebe in te trecken / ter tijt ende wijlen toen den selven Heere gehoozt / ende aende Provincien behooslich contentement sal hebben gegeven; Gene sake boozwaer daer over wy ons niet sonder redenen verwonderen / aengesien het geene den booznoemden Heere in 't boozschrebe subject gedaent heeft / is geschiet niet in qualiteyt van een Minister vande Generaliteyt / maer buyten het selve ministerie geconsiderceert / als onsen Ingeseten ende Onderdaen / waeromme de selve oock de recheche / sentimenten / ofte judicaure vande andere Provincien / ofte vande Gheneralityt / in dien deele niet subject is; maer alle het selve zijn doen / naest God alleene / aen ons / ende aen geenen ander heeft te verantwoorden / ende der halven verfoechen wy / als noch gancsch vundelijck / dat uwe Ed: Mo: de boozschrebe sake naer hare gewoonlijke wijsheyt in moderatie / ende sonder precipitantie aenmerckende het boozschrebe geresolvoerde ende ingebrachte advies gheleiven te deeffen / ende die rechebaerdigheyt te gepuycken / dat meer gevoerd n Heere ongehoost niet moge werden geprejudiceert / oft in eeniger manier / ten aensien vande boozschrebe digniteyt / verhozt / daeromme dan uwe Ed: Mo: sulcken doen het gheene de billichlyc wt bereyft / met de Justitie obre een komt / ende selfs inde minste saecten dienvolgende / altyts behoost te werden geobserveert; daer be-
neffens

neffens konnen wy uwe Ed: Mo: mede niet onthouden / in wat voeghen booz ge-
 roerde der selver Eecommitteerde ter occasie vande jonghst ontfanghen Brieven
 vande Heeren Ambassadeurs in Engelandt / inden name van uwe Ed: Mo: heeft
 geliefte te verklaren / dat hy onse separate Resolutie en handelinghe inde boozselzeve
 Brieven gementioneerde (soe hy die noemt) expresselijcken desabouereert ; ofte uwe
 Ed: Mo: daer toe last sullen hebben gegeven / ofte niet / is ons onbekient / maer hoe
 het sy ghelick wy in Provinciale saecken : by uwe Ed: Mo: verhandelt / ofte be-
 sloten / onse delictarrien noyt hebben laten gaen / omme daer ober onse sentimenten
 ter Generaliteyt in te brengen / veel min ondernemē de selve aldaer te doen adboue-
 ren / ofte disaboueren / als met de ordze vande Regieringe / mitsgaders de vyzicheyt
 ende hoogheyt der respectie Provincie geensints conuenerende / soo willen wy
 mede vertrouwen dat uwe Ed: Mo: ten onsen aensien booz goet optemen sullen /
 dat wy in geenderhande manieren verstaen konnē / dat het booz-geroerde ons par-
 ticulier doen subject soude wesen / nochte ooch gedoogen sullen / subject gemaecht te
 werden de censure / adbooy ofte desadbooy van peimanden byten ons selben / ende niet
 te min omme als noch / ten overvloet / ten aensien van uwe Ed: Mo: te bespouen
 onse oprechte ende eendoudige genegentheyt ende goede correspondentie ober onse
 intentien / soo verhaeren wy mits desen overbodich / ende bereyt te wesen / aenden ge-
 nen die uwe Ed: Mo: sullen believen te autoriseren : te gheven foodanighe openinghe
 ende kennisse van ons doen / ende laten ontrent het voorz werck / midtsgaders de re-
 denen / ende consideratien / die ons hebben gemoveert / daer toe te procederen / daer me-
 de wy vertrouwen dat de selve sullen gelieven te nemen volkomen satisfactie booz-
 nemenslijcken als uwe Ed: Mo: byten booz-oordeel sullen willen aenmercken de
 nootfaeckelijckheyt van het selve ons doen / omme te consequieren het effect vanden
 Biede / nu dooz Godes zegen ende bestieringhe / met soo veel moeyten bekomen /
 ende daer by in achtninge nemende de lisselijcke vruchten / dewelcke inde byze oeffe-
 ninghe van allerley traffick / ende Commercie aibereyts van uwer Ed: Mo: ende
 onse goede Ingefetenen werden genoooten / ende van alle de welcke (de goede Godt
 wille sulcks behoeden) de selve dooz voortganch van diergelijcke proceduyren
 souden konnen werden geprevert. Immers wat ons aengaet / wy zyn daer ober
 ten hoogsten bekommerd / ende bidden uwe Ed: Mo: de saecke wel ende rijpelijck te
 oberbiegen / ende met serieuse overdenkinghe in te sien / de schadelijcke ghevolgen
 de welcke daer upt souden konnen resulteren / acht gevende op uwer Ed: Mo: ende
 onse wederzijds gemeene ende intrinsique interessen / ende subsistentie / de welcke
 ooger- sijn licken niet wesen kan / so men den Biede soude konnen te missen / ende
 dat verijalben uwe Ed: Mo: daer dooz bewogen willen wesen / geen vorder voor-
 oordeel te admitteren / over meer-gheroerde ons doen / maer veel eer met een orgher-
 praoccupereert gemoet / naer inghenomen onderrichtinghe van alle onse Proccduyren
 redenen ende consideratien / ons in onse vryheyt / hoocheyt / ende gerechticheyt te hel-
 pen mainteneren : Immers in allen gevalle uwe Ed: Mo: oordeel te supenderen ter tijt
 ende wijle toe / dat de voorschreue aengheboden openinge ontfangen wefende uwe Ed:
 Mo: sullen mogen begrijpen / wat in soo perplexen constitutie van saecken hadde kon-
 nen ofte behooren ghedaen ofte ghelaten te werden ; Versteckert zijnde / dat wy ont-
 gectendelijck insichten sullen laten te beuygen / dat ons de conse batti van vryheyt /
 gerechticheyt / ende hoogheyt van uwe Ed: Mo: Provincie / beben alle ter herte
 gaet / ende dat wy sulcks t'allen tijden / ende in alle occurrentien metter daer

sullen betoonen ; wesshalven het selve in dese conjuncture van ulwe Ed: Mo: insgelijcx versoekende ende verwachtende /

Edele Mogende Heeren, &c. Hage den xvij. Junij 1654.
De Staten.

Superscriptie.

Edele Mo: Heeren, &c.
De Staten van Zeelandt, &c.

Accordeert met de Originele minute.

Herbt. van Beaumont.

Resolutie vande Staten van Zeelandt omme den Jongen Heere Prince van Orange te designeren tot Capiteyn Generael ende Admirael, met eenige passagien uyt seecker advis van Commissarisen vande Staten van Hollandt, daer by aangewesen wordt, dat die van Zeelandt de voorz Resolutie hebben genomen sonder Communicatie van die van Hollandt, ende dat sulcx niet wel konde bestaen met d'Unie tusschen de voornoemde Provincien gemaect.

N^o. 10. **D**e Staten van Zeelandt / haer latende den jegenwoordigen bekommeelijcken toestand van saecken ten hoochsten ter herten gaen / ende beele swarigheden (die Godt Almachtich verhoede) niet alleen ter Zee / maer noech te Lande te gemoeete siende / ende dien volgende acht gebende op de middelen / waer dooz de boozs perplexiteyten / onder Godes zegen / souden mogen werden boozgekomen / serceuselijck gedeltbereert hebbende / op het belept / ende behoorzijckhe oydze / inde saecken / soo te Water als te Lande / te stellen / hebben goet ghebonden / ende verstaen / niet alleen dienstich / maer hooch-noodich te wesen / tot weeringe van alle disordze / ende confusie die / tot droef heyt ende leedwesen van alle goede Angesetenen / deurgangens wert gespeurt als mede tot herstellinghe vande oude oydze ende forme / daer aen den Staet / by nae een gantsche eeuwe / soo wel ende geluckelijcken sich bebonden heeft / dat een aensienlijck / ende gequalificeert Hooft / tot directie ende belept vande Krijghs saecken / soo te Water als te Lande / met den titul van Capiteyn ende Admirael Generael gestelt worde / in welcken de Oozloghs deliberacien / ende circumferentie van alle de Provincien / gelijk als in een point geconcentreert / ende vereenight mochte werden / om alsoo alle heersame Resolutien / die dickwils langhen tijt fluctueren / ende buyten executie bliiben / met beter spoet / vaster belepdt / en behoorzijckhe secretesse / ter intentie vande gemeene Bondtgenooten in 't werck gelecht te worden / oordeelende de boozs Staten van Zeelandt / om beele ende verschepden insichten / dat daer toe behoorzijckhe gedesigneert te worden den Jongen Heere Prince van Ozaigne / soo ten respecte van

han sijne Illustre extractie / ende geboorte / als mede ten opsigte vande Dribersele aengenaemheyt ende meriten van des selfs geslachte; wiens Doorzaten succes-sivelijcken / selfs inde meeste swaricheyt ende by naer gedeseperereerde tijden / goet ende bloedt; soo couragieuselijcken / als gheluchelijcken / opgeset / ende gecemplo-peert hi Eben / en onder welchers goet ende hoochwijs belept Godt Almachlich des-sen Staet tot een heerijcke ende glorieuse Dyphet gebracht heeft: ende in geballe de gheneghentheyt vande andere Probitien sich in desen met de haere quame te boeghen: (twelck sy van herten wenschen / ende verhoopen) sullen alsdan / ende t' allen tijde sich bequamen / om dooz een onderlingh concert / ende goet verstandt der gemeene Bondt-genoten / te delibereren / ende resolveren / op soodanigen regle-ment / conditien ende boozwaerden / misgaders op eene Generale ende particu-liere Insuctie / aismen sal doozdelen / tot uptbringinghe vande boozsz respectibe Chargien noodtich te wesen / alsmede om te letten ende disputeren op een wel e da-ren ghequalificert Persoon / die gheduyrende de minoriteyt vanden boozsz Heere Prince van Craigne / als Lieutenant Generael in beyde Chargien / syne plaetse mochte bekleden / sijnde van haere zijde ghenegen / dat daer toe versocht ende geelt-geert werde. de Heer Graef Willem van Nassauw / Stadthouder van Driessant / met dien verstande / dat onderwischen de gemelte Prins geeducert en opghedoocht werde / dooz bequame ende godtvuchtige Persoonen / die de selve inde waere Ge-reformeerde Keltigie / inde inde kennisse vande Afgieringe met alle sozghvuldicheyt ende wijsheyt sullen onderwijisen. Aldus gedaen ende geresolveert in 't Hoff vande Heeren Staten booznoemt / tot Middelburch den 21. September 1652.

Edele Groot Mog: Heeren,

DE Ieden by uwre Ed: Groot Mo: op den tweeden deser loopende Maendt gecommiteert / omme seckere concepte Resolutie by de Heeren Staten van Zeelandt den 21. der voozleden Maendt September / op 't subiect van het Capitayn en Admiraelshap Generael deser Vereenichde Nederlanden / geformeert / soo inde sozme / als inde materie / ende alle d'ingredienien van dien t'examinerem / ende daer op naer te sien de nader Drie / ende Tractaten tusssen de Probitien van Hollandt ende Zeelandt / booz desen gemaecht / misgaders 't gene inde groo-te / ende solemme Vergaderinge vande gemeene Bondtgenooten / inden voozleden Jaere alhier in 's Graven-Hage ghehouden / ontrent de boozsz saecke is ghepas-seert / ende uwre Ed: Groot Mo: daer van / als mede van haer consideratien en-de abbijse daer op te dienen / ende insonderheyt of pers naeder inde Probitie van Gelderlandt gedaen / misgaders op den aenstaenden Landt-dagh / van Over-ijssel soude dienen gerepresentert te worden / en boozsz generalijck / hoemen sich allenthalben van wegghen dese Probitie dien aengaende / soude behooren te dra-gen / hebben in gebolge ende tot naerkominge vande boozsz uwre Ed: Groot Mo: last ende Commissie naer lecture vande boozsz concepte / resolutie / eerk ende al-boozsz daer op naergesien ende overwogen de retroacten inde selve Commissie gementioneert / ende meer anderen die d'opgemelte Gecommitteerde Ieden heb-ben geoozdeelt ter materie / ende tot voldoeninge van uwre Ed: Groot Mo: goede inuentie te dienen.

Ende omme **D Ed: Sz: Mo:** achtervolgende den inhoudende bande voorsz Com-
missie sommierlijken te representeren / t gene in-er-op-gemelte Gecommitteerde
Leden inde voorsz retroacten van consideratie gebonden / ende in cas subject ap-
plicabel geoordeelt hebben / soo ist sulchs / dat de particuliere Unie tusschen de Pro-
vincien van Hollandt ende Zeelandt / den 25. April 1576. gesloten / verbonden wordt
niet alleenlijken te dicteren. Art. 8. Dat de Bondtgenooten onder malkanderen in
alles sullen houden alle goede correspondentie, vruntfchap ende naebuysfchap; maer
oock Art. 11. ende 18. dat tusschen de selve alle saecken ende Lasten vander Oorloghe,
mitsgaders oock alle andere saecken de Policie, ende gemeenen Staet der Landen be-
roerende, met alsulcke gemeenschap, eendrachticheyt ende vruntfchap gevordert; be-
leyt, ende onder alsulcker vaster eenicheyt ende verbondt gemanieert ende onderhou-
den sullen worden, als of de voorsz Provincien onder de Republijcke van eender Stede
mochten worden gereeckent, ende begrepen.

Dat oock upte retroacten / t sedert die tijt gevallen / wozt verbonden alle saecken
van inportantie / den ghemeeenen Staet betreffende / in conformité bande voorsz
Unie / tusschen gemelte Provincien van Hollandt ende Zeelandt by onderlinge
conceratien / communicatien ende conferentien gemanieert / ende niet by separate
deliberatien ter neder gestelt geweest te zijn.

Ende speciaalijck dat alle de poincten van deliberatie / ter occasie van 't subijt en-
de onbetwacht overlijden vanden Heere Prince van Oraigne Wilhem / ontfesfe-
lijcker memorie voorsz gevallen / in sulcker hoegen ende niet anders ghemanieert
zijnde / naest de directie van Godt Almachtich / voornamentlijck dooz de goede
harmonie / ende consonante advijzen van beyde de voornoemde Provincien / tot
een geluckich ende gewensst eynde gebzaecht zijn.

Ghelijck dan oock de Heeren Staten van Zeelandt voornoemt / kortz naer
't voorsz overlijden / van wegen uwe **Ed: Groot Mo:** met aanbiedinge van alle
goede correspondentie / begroet zijnde / aen d' Heeren **D Ed: Groot Mo: Gedeput-**
teerden ten dien sijne / nae de Provincie van Zeelandt afgesonden / op den 18. Pa-
vembrijs 1650. by schriftelijcke resolutie hebben verklaert: Dat haer **Ed: Mog:**
goet gevonden hadden, door haere Gedeputeerden en Corps, volkomentlijck ghelast
ende geïnstrueert, in 's Graven-Hage te verschijnen, omme met onderlinge conferen-
tien van alle de Provincien gesamentlijck ende particulierlijck, met de Provincie van
Hollandt te concernerden, over d'importante Poincten van deliberatie, die by occasie
vande deplorable doodt van sijn Hoocheyt, H. L. M. fouden komen te resulteren,
omme alsoo een consonant ende eenparich advijs vande Provincien van Hollandt ende
Zeelandt geformeert zijnde, het selve ter Generaliteyt inne te brengen.

Hebbende wel-gemelte Heeren Staten van Zeelandt voornoemt / noch nader /
op den 24. April 1651. op ghelijcke aanbiedinge van weghen **D Ed: Groot Mo:**
aende selve gedaen / verklaert ende grobtefeert / met bysondere affectie te amplecte-
ren de vruntlijcke aanbiedinge ende vasse toefegginge (in name van **U Ed: Groot Mo:**
als boven gedaen) van onverbreeckelijck gheresolveert te zijn alle oude goede vrunt-
fchap, naebuysfchap, ende confidentie te releveren, cultiveren, ende heyllichlijck te
onder-

onderhouden ; oock feer wel ende by geluckige ervarentheyt te begrijpen wat voordeelen de goede harmonie ende eenicheyt tuffchen de Provincien van Hollandt ende Zeelandt aen den gemeynen Staet , ende particulierlijck aen haer eygen welvaert toeghebracht hebben ; als mede wat vaflicheyt, voorspoet, ende Zegen vande continuatie ende oprechte onderhoudinge van dien , in 't toekomende te verwachten staet ; ende dat ter contrarie alle peijckel , fwaricheyt , ende onheyl te vreefen foude wesen, oock ontwijffelijck den Staet overvallen foude , soo eenmael dien bant van eenicheyt gebrooken ofte eenichfints verfwackt mocht werden.

Verklarende derhalven op alle de boorzj præmissen wieters gheresolveert te zijn, met Godts hulpe , wederom door hunne Gedeputeerden staets-gewijfe , van haere respectieve Principalen volkomentlijck gelast , ende geïnstruert , in 's Graven-Haghe te verschijnen , omme de alldoen openstaende poincten , door onderlinge conferentien te helpen adjufleren ; ende alfoo tot een geluckigh, ende gewenft eynde te brengen ; oock dienvolgende mede gheresolveert te wesen , alle deliberatien ende resolutien op de voorzj alldoen fwevende importante poincten , aldaer , te houden in fiate ende ghefurchteert.

Daer mede d'opghemelte Gecommitteerde Leden vertrouwende D Ed: Gr: Mo: ghedient te zijn / van't gunt uppe oude ende nader Wnie ende Tractaten tuffchen Hollandt ende Zeelandt opgerecht / mette practijque daer op gebolcht / desen aengaende staet te noteren / hebben bozders uppe retroacten inde booz-gementioneerde groote / ende solemnele Vergaderinge op't boorzj subject geballen gheremarqueert / &c.

Ende dienvolgende vertrouwende hier mede / ter intentie van D Ed: Gr: Mo: te hebben ghedient vande retroacten by de boorzj hare Commissie gherequireert / en suiker het eerste Lijst van de selve Commissie daer by te wesen boldaen / hebben vervolgens mede tot boldoeninge vanden bozderen last by D Ed: Groot Mo: aen de selve gegeven de booz-geroerde concepte Resolutie so in de forme / als in de materie / ende alle de ingredienten van dien rypelijchen geexamineert / en overwogen / ende noopende de forme / insonderheyt gheremarqueert / dat al-hoe-wel meerghemelte Heeren Staten van Zeelandt by den text van de selve concepte Resolutie reflectie schijnen te maecken op de oude ordze ende forme / daer aen den Staet by naer een gantsche Ceuwe / soo wel ende geluckelijck sich bebonden heeft / echter by de selve in't tegendeel van dien / met het formieren vande boorzj Resolutie is geprocedeert / ende mer het finael arrest van dien noch naerder geprocedeert t foude wesen / directelijck tegens de oude ordze ende forme / die meer-wel-gemelte Heeren Staten van d'opghemelte Provincie by der selver Resolutie van date den 24. April 1651. hier boozen in't recenseren van de retroacten aenghetooghen / soo hoechlijck hebben geexcolieert / als wordende 't boorzj important poinct onaangetien 't selve naer't eoghien geposeerde van hare Ed: Mo: de saecken van Oozlor hi ende het gantsche beleydt ofte de directie vande Militie / soo te Water als te Lande / t' de niet minder den gemeenen Staet is betreffende / echter sonder ecrige Communicatie ofte conferentie met uwe Ed: Gr: Mo: daer over te houden , by separate deliberatie beleydt , ende by apparte Resolutie ter neder gefelt , 't welck hoe verre metten text vande hier vooren geal-

gheallegerde Unie tusschen de Provincien van Hollandt ende Zeelant gemaeckt, over een komt meergemelte Gecommitteerde Leden, aen 't hooch-wijs oordeel van U Ed: Groot Mo: laten sullen, bebinden in allen ghevalle soodanige proceduyzen directelijck te streiden/tegens de continuele practijcke tusschen beyde de voornoemde Provincien altijts/ ende sonder interruptie/ t' sedert het oprachten bande boorsz Dnie/ in ghelijcke gelegentheyt geobserveert/ ende sulcx te contrarieren/ die oude ende loffelijcke forme daer aen den Staet deser Landen in't ghemeyn/ ende de Provincien van Hollandt ende Zeelant in't particulier / volgens d' eygen erkentnisse van meer-wel-ghemelte Heeren Staten van Zeelandt voornoemt/ by de boorsz haere Ed: Mo: Resolutie banden 24. April 1651. ghedaen/ en op der selver gheluchige erbarenthapt/ soo de selve verklaren/ ghefondeert/ haer by naer een gantsche Eeuwte soo wel ende gheluchighelijck behandlen hebben / oock oordeelende / dat boven ende behalven de boorsz. verbantenisse/ ende ghenerale practijque / in cas subject/ spectale ende pertinente redenen waren dienende / waer door meer-wel-ghemelte Heeren Staten van d' oppgemelte Provincie / bewogen ende gepsuadeert/ hadden konnen/ en behooren te werden / omme in de boorsz. saecke niet separatelijck ende sonder communicatie van uwre Ed: Groot Mo: te gaen / ten opsichte ober 't selve subject hoort naer 't subijt ende onverwacht/ oberlyden/ banden Heere Prince van Oraigne Wilhem / onsterfelijcke memozie/ tusschen beyde de voornoemde Provincien, albereydes eenige conferentien ende communicatien ghelhouden zijn ghemest/ ghelijck dan oock by wel-gemelte Heeren Staten van Zeelant voornoemt/ soo by haer Ed: Mo: Resolutien banden 18. November 1650. als mede by die banden 24. April 1651. beyde boorsz solemnelijck is verklaert ende beloost/ alle deliberation en Resolutien, op de aldoen, swevende poincten (daer onder het poinct van 't Capiteyn ende Admiraelschap Generael/ als 't voornaemste/ insonderheyt was begrepen) in harer Ed: Mo: Provinciale Vergaderinge te houden, in state, ende ghesurcheert, omme de selve alhier in 's Graven-Haghe met U Ed: Groot Mo: door onderlinge conferentien te helpen adjusteren, ende tot een geluckich ende gewenst eynde te brengen.

Ende nademael het boorsz poinct / roerende de Electie van een Capiteyn Generael/ aldoen open ghebleven zijnde/ tot noch toe als onnoodich / tot geen eynde/ ofte resolutie ghebracht is/ soo meynen d' oppgemelte Gecommitteerde Leden / dat by soo verre meer-wel-gemelte Heeren Staten bande d' oppgemelte Provincie van Zeelandt souden mogen hebben gheoordeelt/ tot afdoeninge van dien/ eenighe naeder redenen ofte consideratien voorgeballen/ ofte op ghekomen te zijn / deselve alsdan/ in ghevolghe bande boorsz haer Ed: Mo: verklaringe ende belofte oock wel hadden behooren het werck in vier voegen te herbatten/ als 't selve banden beginne af gemanteert was ghemest/ ende dien volgende niet by separate deliberatie/ maer met onderlingh concert van uwre Ed: Groot Mo: ende der selver consideratien/ op't boorsz subject afhooren gehoord/ daer toe te treden/ te meer/ alsoo daer ober/ de saecke noch in haer geheel zijnde/ door speciale Gedeputeerden/ tot dien eynde laestmael naer Zeelandt afghesonden/ van weghen uwre Ed: Groot Mo: ten obervloet conferentie ende communicatie aengeboden ende versocht is geweest / welcke aanbiedinge ende versoek d' oppghemelte Gecommitteerde Leden niet hebben konnen begrijpen/ sonder quetsinghe bande Unie/ en in versie bande oude ordje ende forme ghedeclincert/ ofte ghewepzert te hebben konnen werden.

Wat nu wijders de materie ofte substantie vande boozschybe concepte Resolutie aengaet/ &c.

Alsdus gefozmeert den 23 October 1652.

Geextraheert uyt seecker advijs van Commissarissen vande Heeren Staten van Hollandt ende West-Vrieslant gheregistreert in haer Ed: Groot Mo: Resolutie-Boecken, onder dato den negenthieden November 1652. ende bevonden daer mede te accorderen.

Herb: van Beaumont.

Notulen vande Generaliteyt met de Propositie by die van Zeelant gedaen tot designatie vanden jongen Heere Prince van Oraigne tot Capiteyn Generael ende Admirael.

Extract uyt het Register der secreete Resolutien vande Hooge Mo: Heeren Staten Generael der Vereenichde Nederlanden.

Lunæ den 28 Iulij 1653.

No. II. **D**E Heeren aentwesende Bedepueteerden vande Provincie van Zeelandt/ hebben uyt specialen last vande Heeren hare Principalen ter Vergaderinge geerhijbert/ oock vervolgens doen lesen der selver Provinciael advijs/ al op den een-en-twintighsten September des hoorleden Jaers 1652. gefozmeert/ raeckende het stellen van een aensienlijck ende gequalificeert Hoofst/ tot directie ende beleydt van de krijghs-saechen/ soo te Water als te Lande/ onder den Ectul van Capiteyn ende Admirael Generael/ metten gebolge ende aenkleven van dien/ versoekende om de redenen/ mondelinge gerepresenteert/ midtsgaders in het selve Provinciael Advijs verbat/ dat de andere Provincien haer daer mede willen conformeren/ ende dienbolgende hare Provinciale Advijfen dies aengaende ten spoedighsten inbrengen/ zijnde het boozsch Provinciaal Advijs alhier naerbolgende van woorde te woorde geïnserereert.

De Staten van Zeelandt haer latende den segenwoordigen bekommerlijcken toestand van saechen ten hooghsten ter herten gaen/ ende veele swaertgheden (die Godt Almachtigh verhoede) niet alleen ter Zee/maer oock te Lande te gemoet siende ende dienbolgende acht gevende op de middelen/ waer boozsch de boozsch perplexitepten/ onder Godes segen/ souden mogen werden boozgekomen/ sericuslijcken ghedeltbereert hebbende op het beleydt/ ende behoorzijckte ordyne inde saechen/ soo te Water als te Lande/ te stellen/ hebben goet gebonden ende verstaen/ niet alleen dienstlich/ maer oock hoofsch
 noodich

noodtigh te wesen/tot weerlinge van alle disorde ende confusie/die tot droeffhepdt ende leedtwesen van alle goede Inghesetenen deurgaens werdt gespeurt/als mede tot herstellinge vande oude orde ende forme/daer aen den Staedt/by naer een gantsche Gemeente soo wel ende geluckelijcken sich bevonden heeft/dat een aensienlijck ende ghequalificeert Hoofd/tot directie ende belept vande Krijghs-saechen soo te Water als te Lande/met den Titul van Capiteyn ende Admirael Generael gestelt werde/in welcken d'Orloghs-deliberanten ende de circumferentie van alle de Provincien/gelijck als in een poinet gheconcentreert/ende bereenicht mochten werden/om alsoo alle heylsamen Resolutien/die dickwils langen tijdt fluctueren/ende buyten executie blijven/met beter spoet vaster belepdt/ende behooyliche secretesse/ter intentie vande gemeene Bondtghenooten/in 't werck gestelt te worden/oordeelende de voorsz Staten van Zeelandt/om wele ende verscheppen insichten/dat daer toe behoorde gedefignieert te werden den Jongen Heere Prince van Oraigne/soo ten respecte van sijne Illustre extractie/ende geboorte/als mede ten opsichte vande Universele aengenaemheyt ende merite van des selfs geslachte/wiens Doozaten successibelijck/selvs inde meeste swaerigheyt ende by na gedefereerde tijden/goet ende bloedt/soo couragieuselijck/als gheluckelijck op geset ende geemploeyert hebben/ende onder welckers goet ende hooghwijs-belepdt Godt Almachtigh desen Staedt tot een heerlijcke ende glorieuse byzheyt gebzacht heeft/ende in geballe de genegentheyt vande andere Provincien sich in desen met de hare quame te voegen ('t welck sy van herten wenschen ende verhoopen) sullen als dan/ende t'allen tijde sich beguamen omme/door een onderlingh concert ende goet verstant der gemeene Bondtghenooten te delibereren/ende resolveren op soodanigen Reglement/Conditionen ende Doozwaerden/midtsghaders op eene generale/ende particuliere Instructie/als men sal oordeelen tot uptboertinge vande voorszhebe respective Charges/noodtich te wesen/als mede om te letten ende dispictieren op een wel erbaren/ghequalificeert Persoon/die gheduyrende de minorteyt vanden voorsz Heere Prince van Oraigne/als Luptenant Generael in beyde Chargien sijne plaetsen mochte bekleden/zijnde van haer zijde genegen dat daer toe versocht ende gheelingeert werde de Heer Graef Wilhem van Nassau Stadthouder van Westlandt/met dien verstande/dat ondertusschen de gemelte Prinz gheeduicert/en opgeboedt werde dooz beguame en Godtbruchtige Persoonē die den selven inde ware Gereformeerde Religion onderwijssen.

Daer op ghedeliberieert zijnde/hebben d'aenwesende Heeren Gedeputeerde vande Provincie van Seiderlandt op de resumptie versocht Copie/van 't voorsz schriftelijck Advijs omme te communiceren aende Heeren hare Principalen/met verklaringe nochtans, dat de propositie ende deliberatie volgens het verfoeck vande Heeren van Hollandt twee of drie dagen uyrgestelt moge blyven, &c.

Accordeert mettet voorsz Register.

J. Spronssen.

Resolutien van Hollandt, daer by blijkt dat d'Heeren

Staten van Zeelant op 't aennemem vanden Coninck van Vranckrijck separatelijck, ende sonder voorgaende communicatie van die van Hollandt hebben geresolveert.

Extraecten uyt de Registers vande Heeren Staten van Hollandt.

Den elfden September 1584.

*Presenten C. Beveren, Moerkercken, Vos, Vranck, Berckhout, Brasser,
Willem Adriaensz, ende vander Veecke.*

No. 12. **I**S geresolveert dat, 't Advijs van die vanden Hoogen en Provincialen Rade, mitfgaders die vande Kamere vande Reeckeninge in Hollandt, aengaende de saecken van Vranckrijck, den voornoemden Gedeputeerden voorgelesen/mede sal worden over-ghesonden aende Staten van Zeelandt, ofte haerluyder Gedeputeerde Raden by Resolutive/als hier na volght.

Edele, Erentfeste, Wijse seer discrete Heeren ende waerde Bondtgenooten.

Alsoo wy/obermits de gewichtigheyt vande saecke/ versocht hebben / 't advijs van die vanden Hoogen ende Provincialen Rade/mitfgaders de Luyden vande Reckeninge in Hollandt op 't gunt by den Heere d'Esprenuauw/ mitfgaders die van Zabandt/ ende Vlaenderen / ons is voorgekomen/ aengaende het aennemem vanden Coninck van Vranckrijck/omme in diligencie aende Steden van Hollandt overgesonden/ ende daer op gelet te mogen werden/als naer behooren / hebben wy dubbelt van desen advijse/ uwer E. neffens desen mede willen oversenden / omme uwer E. mede te mogen dienen / daer ende alsulchs behooren sal uwer E. voorts adverterende/ dat d'Edelen ende Steden van Hollandt aengenomen hebben den xx. deser Maent binnen den Hage op de voorsz saecke / haer luyder antwoort ende Resolutie inne te brengen/ ten eynde uwer E. hen daer naer mede mogen hebben te reguleren.

Den seventhienden September. 1584.

IS geordonneert/dat dubbelt vande Brieven van die van Zeelandt/vanden vijftien den deser daer by sy verklaren alreede Resolutie genomen te hebben, ende gearresteert op den Tractate met de Kroone van Vranckrijck, aende Edelen ende alle de Steden van Hollandt/mede sal worden overgesonden / ten eynde by hen daer op gelet mach worden/als naer behooren.

Den derden October 1584.

B Roelsz. Walck/ende vander Veecke/van wegen ende deur 't schryben/van heere Principalen / ernstelijck versocht aende Staten van Hollandt dat slynden mede

promptelijck willen resolveren / aengaende de saecke van Franckrijck / alsoo die van Zeelandt / sulchs gedaen hadden / tot conservatie vande Geunierde Probuitien / achtervolgende haerlnpder Resolutie / by henlupden den Staten boozgelesen.

Accordeert met de voorz Registers.

Herb^r van Beaumont.

Resolutien vande Staten van Hollandt , daer by blijkt dat by de selve , Bartholomæus Gryphius affonderlijck aen den Coninck van Denemarcken gefonden is.

Extracten wyt de Resolutien vande Heeren Staten van Hollant ende West-Vriestlant in haer Ed: Groot Mo: Vergaderinge genomen op

Den tweeden Junij 1579.

No. 13. **B**artholomeus Bups alias Gryphius / is gecommitteert / omme te trecken aenden Coninck van Denemarcken / ende aldaer met alle reberentie / eerbiedinge ende bequame wegen / ende middelen aen te houden / ende te wege te brengen / dat de Schepen aldaer aengehouden / ontslagen mogen werden / ende boozts hem behoorlijck t'informeren op de exactien / die daghelijcks van alle Coopmanschappen ende goederen inde Sont genomen worden / ende den Staten daer van in diligentie t'advertieren.

Den vijfden Junij 1579.

De Staten hebben verklaert ende gheresolveert / dat Bartholomeus Gryphius Bups / op sijne reyse naer Oostlandt / ende ghedurende den tijdt dat den selven aldaer sal waceren / van wegen t'gemeene Landt 's daeghs sal gemeten drie ponden van veertigh grooten / boven alle vracht-kosten / ende andere onkosten / van depeschen / die daer-en-boven op d'affirmatie vanden booznoemden Gryphius betaelt sullen worde.

Den drie-en-twintichsten Julij 1579.

De Staten hebben gehoozt t'rapport van haerlnpder Gecommitteerde / Bartholomeus Gryphius / ende daer upt verstaen / dat sijne Majest. den Coninck van Denemarcken / verklaert hadde dat hy / omme alle vrundtschappe / met dese Landen t'onderhouden / die twee Oorloch-Schepen hadde ontslagen / maer niet gehengen wille / dat eenige Oorloch-Schepen wyt dese Landen op sijne Majesteyts stroomen souden komen / die hy selfs met sijne Schepen bezijden wilde / dan soude niet te min sijne Majest. goet regard daer op doen nemen / soo verre hy tempeeste eenige Oorloch-Schepen op de selve stroomen mochten komen. Dat boozts die selve Gryphius / hem hadde

hadde geen formeert / dat de Last-gelden inde Sont waren vermeerderende / overmits
 v'onderhout vande Schepen / dienende tot bevydinge vande Regotatie / op de voorsz
 Stroomen / dat mede die van Hamburg / met sijne Majest. waren accorderende / dat
 spluden byzdomine inder Sont van haerlupder Coopmanschappen boorzaen genie-
 ten souden / mits surnerende hondert dupsent Dalers / op vier Jaren datmen wel staet
 te letten. Ten epnde de Coopmanschap binnen dese Landen daer mede / niet en wer-
 de geprejudiceert.

Accordeert mette voorz Resolutien,

Herbt. van Beaumont.

Extracten uyt de Registers vande Generaliteyt, daer by
 blijkt dat enige Provincien separatelijck hebben gehandelt metten
 Hertoch van Anjou, Alançon, &c.

*Extract uyt de Commissie ofte Procuratie, gegeven aen de
 Heeren Gesanten vande Staten Generael aen den Hertoge
 van Anjou, Alançon, &c. omme den selven tot Prince van
 den Lande aen te nemen, gheregistreert in seecker Fransch
 Depesche-Boeck vanden Jare 1579. tot 1583. berustende
 ter Griffie van Hare Ho: Mo: ende ongenombreert.*

N^o. 14. **A** tous ceux, qui ces presentes verront, ou oirront, Salut. Comme
 ainsi soit, que les Estats des Provinces Unies & associées, &c.

Pource est il, que lesdits Estats pour se garantir d'extreme ruine & perdition,
 ont esté necessités de penser à bon esciēt a un extreme remede, & tel que droict de
 nature, ensemble en vertu des droicts, libertés, coustumes, & usances du pays, leur
 competé, c'est à sçavoir de prendre leur refuge ailleurs: sur quoy ayant esté longue-
 ment, & meurement deliberé par les Estats des Provinces, & convocqué les com-
 munautés des Villes, sont finalement, si ayant venuz, que ceux de Brabant; Flan-
 dres, Hollande, Zeelande, Malines, Frise, & Ommelandes, ont prins un pied final pour
 se delivrer de la ditte guerre, & redresser cesdicts pays en leur ancienne fleur &
 prosperité, & en la liberté de leur droicts, usances & privileges, telle quelle leur
 a esté delaissee de leurs ancestres, & suivant ceste, sont resolus d'envoyer vers
 Monseigneur le Duc d'Anjou, Frere du Roy Treschrestien, & proposer a son Al-
 tesse l'estat du dit pays, & en oultre de traiter & accorder avecques icelles sur les
 moyens de ladite delivrance & redressement du pays, suivant les Articles, condi-
 tions. & Instructions sur ce dressez; & combien qu'aucunes Provinces, asçavoir,

Quel-

Gueldres, Tournay, Tourneſis, Utrecht, & Over-Yſſel, n'ont pas encores prins entiere, & finale reſolution, &c.

Nous Deputez de *Brabant, Flandre, Hollande, Zeelande, Malines, Friſe, & Ommelanden*, en vertu du pouvoir qu'avons des diſtes Provinces, Nous aſſeurants auſſi que les autres Provinces nos Voifins ne ſe voudront deſjoindre, ou ſeparer de nous ſuivant la declaration, qu'ils nous en ont faiſtes, & les communications, que ſur ce cas enſemble avons eues, & pour pluſieurs autres raiſons à ce Nous mouvantes, n'avons trouvé convenir de plus dilayer l'execution de ladite Reſolution de nos diſtes Provinces, & pour ceſt effet nous confians du tout en la fidelité ſans & prudence des Sieurs Philippe de Marnix, Seigneur de S. Aldegonde, Conſeiller d'Eſtat, &c.

Faiſt en l'aſſemblée des Eſtats Generaux le xij. d'Aougt 1580. ſignée, A. Blyleven & I. Houſtlin, & ſeellée d'un grand Seel deſdicts Eſtats de cire rouge à queüe pendente.

Accordeert mette voorſz geregistreerde Commiſſie.

I. Spronſſen.

Extract uyt het ordinaris Register der Reſolutien vande

Ho: Mo: Heeren Staten Generael der Vereenichde
Nederlanden.

Den twaelfden Auguſti 1580.

Alſoo inde Procuratie / die de Heeren mede nemen / om te tracteren metten Hertoge van Anjou zyn geſtelt deſe woorden / Nous aſſeurans auſſi que les ſuſdicts Provinces voisines ne voudront aulcunement ſe deſjoindre & ſeparer de nous. **Soo** hebben die van Utrecht verklaert / dat ſy by gebreke van Procuratie / inde boozgaende woorden niet geconſenteert en hebben / daer af ſy note begeeren ghehouden te worden / op datſe van hunne Principalen niet gheculpeert en worden / pers byuten haere Commiſſie gedaen te hebben.

Et ceux de Tournay ont déclaré le meſme.

Ende die van Gelderlandt / als Utrecht ende die van d'Ommelanden / gheben de Heeren te behennen / of men 't conſent in heuren respect behoort pupriſſchen te ſtellen / dooz dien ſy geen absolute Commiſſie daer toe en hebben / maer alleenlijck / datſe hert niet en ſouden opponeren / tegens 't geene by de Generaliteyt / metten Hertoch van Anjou gehandelt soude worden.

Accordeert met het voorſz Register.

I. Spronſſen.

Acte van Renverfael, by den Heere Hertoge van Anjou, aenden Prince van Oraigne gegeven.

N^o. 15. **O**p seckere swarigheden voorszefelt / by de Gedeputeerde bande Staten van Hollandt / Zeelandt ende Utrecht / wesende tot Antwerpen / inde openbare Vergaderinge der Staten Generael der Vereenichde Nederlanden / upten name ende van wegen der voorszefte Staten van Hollandt / Zeelandt ende Utrecht ghesonden / noopende den Eedt te doen / by ons aende Staten Generael / ende banden Zegel / ende Tijtel die wy souden hebben te nemen / ende andere saccien / liebende aenden Accoorde ende handel / tot Bourdeaux geschiet den drie-en-twintighsten Januarij vijftien-hondert een-en-tachtigh / hebbende wel verstaen d'omstandigheden / reden ende fondamen der voorszefte swarigheden / begeernde te weeren allen hinder ende verachteringe van onse meeninge / soodanige als volghet. Welcke is hoewel dat inde voorszefte Stadt Bourdeaux 't voorszefte verdrach ende handel is gemaect / besflooten ende bevestigt / ten weder-zijden / ende dat wy onsen Eedt hebben ghedaen / Zegel ende Teykeninge ghegheben tot Ratificatie den Articulen inden voorszeften Tractate gestelt / belovende die den Staten punctuelijcken te houden / soo en is noyt onse voornemen gheweest / daer dooz die Pacificatie van Gent pers te verachteren / selfs niet die belofte by ons gedaen, aen onsen beminden ende Lieften Neve, den Prince van Oraigne, ominden selven Tractate ende Eede te begripen de voorszefte Staten van Hollandt, Zeelandt ende Utrecht, mette Generaliteyt van alle de Vereenichde Provincien. Ende daerom is 't / dat blijvende als noch inde selve meeninge ende wille / wy wel hebben willen verklaren / gelijck wy verklaren by desen / indien de voorszefte Gedeputeerden van Hollandt / Zeelandt ende Utrecht by de Instructie bande andere Vereenichde Probinien / der Nederlanden / of ten aensien bande beelhept der stemme / of om eenige andere redenen te vreden waren den voorszeften eddt te belwilligen / ende te vernieuwen den voorszeften Eedt / ende gemeen verdrach ende handel / dat wy daerom niet en verstaen / ende willen oock niet / dat upt kracht ende ten aensien bande voorszefte Eedt / Zegel / Tijtel ofte saken / hangende aen 't voorszefte verdrach / so vozder verbonden ende ghehouden zijn / als gheseyt is / te weten mette voorszefte Probinien te handt houden / eene goede ende oprechte / ober-een-homste / eenmeelhept ende verdrach / om hem te voegen mette selvige in 't gundt belanght het beleydt deser tegenwoordige ende gemeene Oorloge / ende tot dien eynde oock / ghedurende de selve Oorloge te contribuieren / pro rato ghedeelte van hare quote / ende sich mette selve gezagen / soo op den voet ende loope bande Munte / als oock in alles wat betreffen sal de voorszefte wederzijde handthouwinge bande Privilegien / rechten / ende ghewonten der respectie voorszefte Probinien / in voegen dat so niet verbonden nochte ghehouden sullen zijn tot anderen last noch jurisdictie / selfs niet in 't gundt soude mogen aengaen de bedieninge der Politie / soo van Steden / Dorpen / Gehuchten ofte andere Plaetsen / als inde voorszefte Provincie van Hollandt / Zeelandt / ende Utrecht / dan sullen blijven in den selven staet / conditie ende qualiteyt als die gheweest zijn soo by de Pacificatie van Gent / als by de belofte, als wy onsen lieven Cosijn den Prince van Oraigne ghedaen hebben ; willende ende verstaende / dat so by hun gheheel sullen blijven / sonder dat onderseijn vanden selven Eedt / wy souden willen ofte mogen pers vozders vermeten :
In

In kennisse van welken hebben desen gheteykent ende doen segelen. Gedacn tot Antwerpen den twee-en-twintichsten dach Febzuarij vijftchien-hondert twee-en-tachtigh.

Nademael de voorfz Acte van Renverfael genoegh bekend is, oock ghe-druckt staet in het seventhiende Boeck vanden Oorspronck der Ne-derlandtsche beroerten, beschreven door Pieter Borre Fol. 9. soo is onnoodich gheacht de selve onder de oude Charters op te soecken omme dese daer naer te authenticeren.

N^o. 16. *Extract, Waer by blijkt dat die van Gelderlandt, naer dat d'andere Provincien met den Hertoch van Anjou, Alanson, &c. had-den gecontracteert, oock den selven naederhandt op speciale conditien tot haren Hertoge hebben aengenomen.*

Extract uyt het Reces, ofte afscheyt, der Generale Staten geregistreert in seecker Depesche-Boeck vanden Jare 1582. ende 1583. berustende ter Griffie van haer Ho: Mo: ende ge-quoteert met N^o. 25.

Art. 3. **D**at dienvolgende mede sijne Hoogheyt heeft gedaen/ende reciprocuelicks ontfangen/ den generalen Eedt vande Gedeputeerden/ der voozschrebe contracterende Provincien op het onderhoudt ende volkomen des voozschreben Tractaets/ volgende d'Acte daer van zijnde/ in date den seven-en-twintighsten Martij/ ende waer van ter weder-zijde Chertres sullen gegeven worden in behooflijc-ke sozmen.

4. Waer by ende ober de Gedeputeerden van Gelderlandt/ ende Drecht mede heb-ben geassisteert/ onder Acte van non prejudice / ende sonder den Eedt voozsz ghedaen/ of ontfangen te hebben/ als niet hebbende / noch oock die van Over- Iffel/ welckerg Gefanten tot deser Vergaderinge niet en zijn verscheenen / met sijne Hoogheyt vooz-alsoen noch niet gecontracteert/ Dan hebben die van Gelderlandt vooz sedert met sijne Hoogheyt af-gehandelt ende beslooten die Poincten, soo Generale als Parti-culiere; waer op sijne Hoogheyt by henlieden, als Hertoge van Gelre ende Grave van Zutphen es erkent ende aengenomen. Hebbende den verden Aprilis/ den voozsz Generalen Eedt mede ghedaen / ende ontfangen inde vergaderinge vande Generale Staten / &c.

Aldus gedaen ter Vergaderinge vande Generale Staten / der Geunteerde Neder-landen/ den verden Mey/ vijftchien-hondert twee-en-tachtigh.

Accordeert met het voozsz Reces.

J. Spronssen.

Reso-

Resolutien van Hollandt, waer by blijkt dat de selve separate be-
sendingen naer die van Bremen gedaen hebben.

Extracten uyt de Resolutien vande Heeren Staten van Hollandt.

Den 18. Julij 1581.

N^o. 17. **I**S gehoozt 't rapport vanden Raedts-heer Casembroot/Pieter Janffz Verboom/ ende Barent Pieterffz/ aengaende den handel/ ende Nego-
tatie by hen luyden gehouden/ op de Instructie ende last van sijne Excellentie/
ende den Staten van Hollandt/ niet die van Bremen/ daer uyt verstaen is/ dat
de selve van Bremen persisteren by de lasten ende Ordonnantie by hen luyden op
den Harinck/ aldaer komende uyt Hollandt/ ghesielt sonder dat de selve van Bre-
men haer luyder antwoort by gheschryfte hebben willen gheben/ waeromme den
voornoemden Gecommitteerden geordonneert is/ haer luyder antwoort den Sta-
ten te leveren in geschryfte/ ende zijn gecommitteert Cant/ Oudenbarnebelt/ ende
een van Euckhuyfen/ mette voornoemde Gecommitteerden/ omme met sijn Ex-
cellencie t'adviseren/ in wat voegen bequamelijcx hier inne boozsien sal worden.

Den 25. Julij 1581.

IS den Staten gherapportert/ dat by sijne Excellentie gehoozt zijnde 't rapport
vande Gecommitteerden die tot Bremen waren geschickt/ ende daer uyt ver-
staen hebbende/ dat die van Bremen niet hebben willen verstaen tot afdoeninge
vande Lasten ende nieuwicheden by hen luyden gestelt op den Harinck/ niet tegen-
staende wat Demonstrantien by die van Hollandt daer toe gedaen/ sijne Excellentie
verstaen ende oock verklaert heeft/ dat soo wel by sijne Excellentie als den Staten
van Hollandt/ aen die van Bremen sal geschreven worden/ dat sijne Excellentie
ende den Staten booznoemt/ egeene goede ghenoeghen en hebben kunnen nemen/
met t'antwoort/ ende afschept/ dat by die van Bremen/ den boozsz Gecommit-
teerden is gegeven/ daer slynden verklaren dat slynden niet en verstaen alsulche
lasten ende nieuwicheden af te stellen/ ende daeromme sijn Excellentie/ ende de
Staten booznoemt die van Bremen alsmoch wel willen verfoecken/ ende verman-
nen alsulche lasten/ ende nieuwicheden af te stellen/ of dat andersints de selve ghe-
nootsaecht sullen zijn daer tegens met gelijcke middelen te doen boozsien.

Accordeert met de voorfz Resolutien,

Herbt. van Beaumont.

Acten, waer by blijkt dat d'Heeren Staten van Hollandt apart een Agent in Engelandt hebben ghacht.

Extracten uyt de Resolutien vande Heeren Staten van Hollandt ende VVest-Vrielandt, in haer Ed: Groot Mo. Vergaderinge genomen, op

Den 13. October 1581.

No. 18. **O**yt pointe bande verschijbvinge/ of een Agent in Engelandt geschicht op wiens name/ hebben de Staten verklaert/ dat slyuden / hoochmoedich bebinden/ metten eersten in Engelandt een Agent te schicken/ ende dat slyuden daer toe egeene bequamer Persoone bevinden/ dan Joachim Orteil/ als bekendt/ bemindt ende gherespecteert zinde / onder den Coopluden aldaer / midtsgaders in 't Hoff van hare Majestejt/ Ende dat de selve van wegen die van Hollandt ende Zeelandt, sal worden gecommiteert, alles op alfulcke gagie, Instructie, ende last, als met den selven sal mogen worden gehandelt/ ende geaccordeert/ daer toe Bernier Cant/ ende Eidenbarnebelt zijn gecommiteert/ midtsgaders omme te redresseren d' Instructie daer toe dienende/ omme de saecke bande Landen van Hollandt ende Angeseenen van dien/ ende oock van die van Zeelandt te helpen voorslaen/ voorderen ende addresseren/ ten eynde alle arresten/ nieuwigheden ende andere lasten/ belet/ afghedaen/ ende voorszomen moghen worden/ ende die van Hollandt ende Zeelandt/ in haertieder gerechtichejt geconsereert.

Den 30. Mey 1582.

Sin den Staten voorgelesen/ ende by hen gehouden vooz gearresteert/ de Commissie ende Brieven/ die den selven als Agent Generael van wegen die van Hollandt ende Zeelandt, sulen worden mede gegeven/ soo aende Coninginne van Engelandt/ den Staet van haere Majestejt/ aende Heeren Bourglen/ ende Walsinghen/ midtsgaders den Gouverneur bande Engelsche Partte/ sulcx de selve hier naer staen geregistereert. Ende is voorsz geordonneert/ dat den voornoemden Agent in des gheemeene Lants saecken sal houden corespondentie / met den Secretaris bande Staten/ omme de Staten voorsz voorgezaghen te worden. Dat mede tusschen den voornoemden Agent ende Secretaris/ een secrete Chifre/ ofte Alphabete ghemaeckt/ ende inder noot gebuycht sal mogen worden: Dat mede den voornoemden Agent tot betalinge van sijne toegheboechde gagie / tot twee duysent Ponden/ van Fl. grooten over Hollandt/ sal wesen geassigneert / op den Onsfangher Generael/ Cornelis van Hierop/ ende voorsz den selven Agent/ tshien hondert Ponden/ over een halve Jaer gagien op de hant gercet sal gegeven worden.

C O M M I S S I E.

ATous ceux qui ces presentes lettres verront ou oirront Salut, Comme pour certaines bonnes Considerations tant au regard de la Majesté d'Angleterre que pour l'entrettement de l'ancienne, bonne, & mutuelle correspondance, que de tout temps à esté aux commerces, negotiations, & trafiques entre ses Subjets, & ceux du pays d'Hollande, les Estatz de Hollande ont trouvé convenable & necessaïre d'envoyer devers Sa Majesté quelque personne affeuré pour estre, & se tenir avec bon contentement de Sa Majesté

Majesté en la Court & Royaume d'Angleterre, comme Agent ordinaire & general des Estatz & Pays d'Hollande par moyen & intervention duquel tous differents, & questions survenantes, d'une part, & d'autre pourroient estre ostez, & assopis, esemble les affaires des Estatz, ou habitans d'Hollande, par de la conduictes comme il appertient, pour ce est il, que lesdits Estatz se confians entierement en la preud' homme, experience, fidelité, & discretion du Sr. Joachim Orteil, ont requis & commis requirant, & commettent plainement par cesles, ledit Orteil, luy donnant charge expresse, & Mandement special pour & au nom de ceux d'Hollande, comme leur Agent susdit, se transporter & tenir à la court & Royaume d'Angleterre, au bon plaisir de Sa Majesté & illec sur les lettres de faveur, adresse, & Credence du Trisillustre Prince d'Oraigno, &c. & desdits Estatz vers sadite Majesté, faire tels devoirs & fidels Offices que les affaires de ceux d'Hollande susdit puissent estre recommandez avancés, Justifiez, & les habitans dudit pais patrocinez, assistez, & soubstenus en leur bon droict, ou besoing sera, le tout à l'honneur & service de Sa Majesté à l'augmentation de l'ancienne amitié & trafique, & dissipation de toutes querelles, controverses, & mauvaises intelligences, qui entre les subjects dudit Royaume, & ces Provinces peuvent estre introduictz, suscites, & engendrés, ou qui encores y pouroyent survenir, en oultre faire tout ce qu'à un bon & fidel Agent General, en tel cas convient, donné à la Haye sous le Seau desdits Estatz le xxx. de May 1582.

Lettre à la Royne.

MADAME nous ne doubtons aucunement que vostre Majesté ne soit fort bien asseurée du Zele & singuliere devotion, qu'avons tousjours porté à l'endroit d'icelle, & le respect qu'avons eu à la grandeur, & autorité de vostre Majesté, neantmoins pour en rendre plus ample tesmoignage, & declaration aussi pour avoir doresnavant aucune personne par le moyen duquel, les differents survenants entre les subjects de vostre Majesté & les gens d'Hollande, sur le fait de leurs commerces mutuels & train de marchandise puissent estre tant mieux moyennéz, & assopis, & par consequence toute ancienne amitié, & bienveillance reciproquement entretenue, ce que par le dit ne se pourroit faire, si commodement, avons trouvé non moins expedient que necessaire d'envoyer devers vostre Majesté le Sr. Joachim Orteil luy ayant en premier lieu donné charge de baisér treshumblement les mains de vostre Majesté de nostre part, & l'asseurer du grand desir qu'avons de continuer en la devotion qu'avons par cy devant porte à Icelle, & portons encores presentement & de resider avec la bonne grace, & plaisir de vostre Majesté en sa Cour, & Royaume, comme nostre Agent General, à l'occasion de quoy supplions treshumblement à vostre Majesté, quil luy plaise, l'accepter pour tel, & tenir en sa Royale protection, en luy donnant avec foy entiere benigne audience, quantes fois besoing sera, de remonstrer aucune chose à vostre Majesté de nostre part en sa qualite susdite, soit pour le publicq ou quelque particulier, ne faisant doute que sa presence servira grandement à représenter à l'endroit de vostre Majesté nostre affection singuliere, & son industrie & dexterité, tant à maintenir l'entrecours de la trafique respectivement qu'à de mester plusieurs controverses qui s'engendrent souventefois par quelque mal entendu d'un costé & d'autre & sur ce, apres avoir présenté à vostre Majesté Royale nos treshumbles recommandations & services, supplions le Createur Eternel.

Madame de prosperer vostre Majesté en ses haults & heroiques desirs, & luy donner vie tresheureuse & longue. Escript à la Haye le 20. de Juillet 1582.

Is mede volgende 't adbijs van sijne Excellentie/ gehouden voorsz. geresceert/ het Kenbicsael/ dat by den voornoemden Agent Generael de Staten voornoemt sal worden overgelevert/ als hier naer volcht.

R E N V E R S A E L.

Instructie die Joachim Orteil, als Gecommitteerde Agent van wegen de Staten van Hollandt, binnen den Coninckrijcke van Engelandt be- looft heeft, naer te komen en t'achtervolgen.

1. **E**erst sal den voorsz. Orteil binnen den voornoemden Coninckrijcke gearriveert ende geaccommodeert zijnde/ hem addefferen aenden genen daer 't selfde sal noodich wesen omme te capteren de benevolentie / gunste ende fa- vour van den selfden/ tot den Lande van Hollandt/ misgaders d' Ingeseten van dien/ in haerlyder Trafficque/ Coophandel ende andere gerechtheit/ ende en- trecoersen/ die by den selfen Coninckrijcke/ tusschen den Nederlanden / ende die van Oostlant/ eertijts zijn gemaeckt/ ende daer toe mede overleveren de Brieven van Credentie/ die den voornoemden Orteil sulden worden mede gegeven.

2. Sal hem neerstelijck insoyneeren / ende ondersoeken op alle Charteren/ Brieven/ ende andere Munimenten/ die dies aengaende / binnen den voornoem- den Coninckrijcke sulden beruften mogen / ende daer af dubbelt autentieq recou- bieren/ soo verre 't selfde eenichsints sal doenlijck wesen/ ende van alles den Staten adverteeren ende onderrechten.

3. De voornoemde Orteil/ sal mede alle neersticheyt doen/ omme metten eer- sten onderrecht te zijn/ van alle gelegentheit der saecken / aengaende de schulden/ staende tot laste van die van Hollandt ende Zeelant/ ghesamentlijck/ ende van elck der voorsz. Landen in't bysonder/ verschonen/ ende noch te verschijnen/ ende neer- stelijck daer inne voorsz. dat alle provisien van Arresten / diesaengaende berhoedt mogen worden/ ende die alreede verleent/ ende in't werck gestelt souden mogen we- sen/ weder afghedaen ende ghesurcheert mogen worden/ tot dat by de Staten vooz- noemt/ anders daer inne sal wesen voorsz.

4. Sal getrouwelijck Negotieren ende handelen/ in alle saecken daer toe den sel- ven gheduyzende sijnen voornoemden dienst/ versocht ende belast sal werden by sijne Excell. ende Staten voornoemt/ en oock van andere Ingesetenen der voorsz. Lan- den/ hebbende voorsz. brieven van sijne Excell. ofte den Staten/ ofte van eenige Ste- den van Hollandt/ ofte die hem vooz. goede Ingeseten van Hollandt bekent sulden zijn/ sonder hem naer eenich schrijvens ofte bevel, van eenige andere Provincien in't Gene- rael ofte particulier te reguleren, dan met consent vande Staten van Hollandt.

5. Sonder dat den selfen Orteil/ per sal doen op eenich bevel ofte schrijvens van de Staten ofte Steden van Hollandt ofte Zeelant/ elck in't particulier/ in saecken die d' Onie concerneren ofte prejudicieren souden mogen/ ofte in de Negotiatie/ d' eenen of d' andere Steden van Hollandt verhinderen ofte naedeelijck zijn.

6. Ende sal geen onderscheyt ofte wylmeeninge maechen vanden Ingesetenen van Hollandt/ aen hem geaddresseert/ ofte assistentie versoekende/ maer den eenen so wel

wel ofs den anderen dienstfelijck ende vorderlijck zijn/ende so verre tuffchen eenige Ingefeten van Hollandt/ aldaer eenige gefchillen mogen vallen / ofte verrijfen/ fal alle moghelijcke dijt aenwenden / omme de felbe mette befte middelein te beftichten.

7. Ende fal alle goede correfpondentie houden / met alle Gefanten/ ende Agenten/ die van wegen den Staten Generael / ofte der Gemieerde Provingen / binnen den voozfs Coninckrijcke fullen verfhynen / ende gehouden worden / ende voozfs metten felben moghen helpen addiveren / ende vorderen alle 't gunt foo de voozfs Landen van Hollandt / als den Gemieerde Nederlanden dienftich ende vorderlijck fal mogen wesen.

8. Sal den voozfs Orteil fecret houden alle 't gunt den felben / in bebel van die van Hollandt voornoemt fal mogen hebben / ende voozfs den Staten voornoemt adbertentie doen van alle occurrentien ende andere handelinghen / 't zy up wat quartieren 't felbe foudde mogen wesen / die de gemene faecken vanden Landen/ ofte eenige Sceden van Hollandt eenichfints foudde mogen concerneren / des fal hy t'allen tijde des noodich zijnde / fijne Brieven met exprefse Boden mogen overfchicken / ten minften kofte vanden Lande / naer de gelegentheyt des tijds / ende haefte van faecten.

9. De voozfs Orteil / fal vooz al mede aenhouden ende beneerftighen / dat alle nieuwfcheden/ die tot befwaerniffe ofte belastinge van die van Hollandt/ binnen den voornoemden Coninckrijcke/ opgefelt zijn/ ende noch aenghericht fouden moghen worden/ ende metten eerften afgedaen/ ende vooztaen belet mogen worden/ foo wel in't laden ende ontladen van enige Goederen/ ende Coopmanfchappen/ als anderfints/ ende in alles vooz foo veel moghelijck is/ beforghen / ende vorderen wes tot bebjidinge vander Zee/ ende Coophandel van die van Hollandt / op Engelant/ eenichfints dienende is.

10. Vpfonder dat alle Schepen/ ende Goederen/ van die van Hollandt / die hy eenige Piraten alreede genomen zijn/ ofte noch ghenomen fouden moghen worden ('t welck Godt verhoede) gerefituert/ ende ontfagen mogen worden. Ende dat voozfs alle goede opficht binnen den voornoemden Coninckrijcke / teghens alle Piraten/ Zee-roovers/ ende anderen/ mach werden genomen/ als naer behooren.

11. Ende fal voozfs de voornoemde Orteil / wel ende ghetrouwelijck naerkomen ende upvoeren/ alle 't gunt hem by ofte van weghen fijne Princelijcke Excellentie/ ende den Staten van Hollandt cenfamentlijck / ofte vpfonder in heuren affafren albaer vorder gelast/ ende bevolen fal worden/ doende van alle fijne befoignen/ ende wederbaren/ goede pertinente ende getrouwe adbertentie/ nemende in alles goet refpect op 't gunt ten dienfte van hare Majefteyt ende conferbatie vande oude goede Naburighe vrintfchap / tuffchen hare Majefteyts Coninckrijcken / ende Landen van Hollandt ende hare Bondtgenoten fal mogen ftrecken.

12. Vooz alle welke dienften/ vacatien / moeyten ende kofpen die upt faecken van dien by den voornoemden Orteil/ binnen den voornoemden Coninckrijcke/ gedaen fullen moeten worden/ in't reysen van d'ene plaetfe tot d'andere / daer 't felde fal noodigh wesen/ de voozfs Orteil Jaerlijcken genieten fal / de fomme van twee duyfent vier hondert Ponden/ van H. grooten/ te betalen in vier termijnen/ daer toe generale Ordonnantie verlernt fal worden/ op de fignatie dies aengaende ghedaen/ onvermindert 't gunt hy van die van Zeelant fal mogen ftipulen ; in-

dien de selve hem in gelijcke diensten souden willen/ ofte begeeren te ghebruycken/ 't welck den booznoemden Orteil sal mogen doen met advijse ende belieben vande boozsz Staten/ met verder belofte dat den booznoemde Orteil in sijne jegenwoozdige dienst ende tractement/ als Commissaris vande Moniteringhe wederomme sal worden gebruyckt ende ghestelt/ soo verre men hier naer verstaen mochte sijne Commissie als Agent te reboceren/ gedaen inden Hage/ den 30. Mey 1582.

Onderstont geschreven by de hant van Joachim Orteil/ alsoo my moghelijck inde gemeene saecke eenige affairen souden mogen bejegenen/ so deur last van sijne Hooghheyt als anderen/ daer inne ick uyt kracht vande boozsz Instructie niet soude zijn verbonden/ heb ick vorder beloofd daer inne niet te doen/ inprejuditie van die van Hollandt/ dan met boozgaende advijse ende last vander Staten der seiber Landen.

Accordeert mette voorschreven Resolutien,

Herbt. van Beaumont.

Missive van Joachim Orteil uyt Londen in Engelandt, geschreven aende Staten van Hollandt, daer by blijkt dat den selven Orteil, wesende in Commissie vande Generaliteyt in Engelandt voorsz oock particuliere Instructie van vier Provintien heeft gehad.

Mogende, Edele, Hoogh-geleerde, V Vijse, seer Voorsienige Heeren.

Mijn HEEREN.

No. 19. **A**lsoo ick/ naer vele moeyten/ calmen ende contracte winden/ eynde-lijck mette hulpe des Heeren/ half roepende/ op den 7. deses onder 't Doozlant van Engelandt ontrent Zantwits gearriveert zy/ hebbe ick my alsoo halde naer 't Hoff van hare Majesteit tot Orilant begeven/ ende de selve/ als oock de Heeren van haren Raet/ soo wel in 't particulier/ als generael/ den jeghentwoozgen Staet der Landen in 't lange vertoont/ ende hoe hooghlijck haer/ als oock andere Christen Potentaten impoorteerde den selven met prompte adfistentie te beher-tigen/ alhier onnoodigh soo lange te verhalen/ &c.

Ende naedemael ick uwer Mog: Ed: 'r mijnen vertrecke beloofd hadde/ de selve alsoo halde 'r mijner aenkomste in Engelandt/ in alder rondeur; ende sincriteit te verwittigen/ van 't geene my den Staedt onser Landen concernerende/ aldaer soude bejegenen.

Soo ist/ dat in 't eerste/ ende soo veel aengaet de saken ende Instructie vande Generaliteyt, sullen uwe Mog: Ed: upte byghevoeghde Coppe harer Majesteits antwoort/ ende Resolutie dies aengaende hebben te vernemen.

Maer soo veel Hollandt, Zeelandt, Vrieslandt ende Utrecht in haer particulier concerneert, naer dat ick hare Majesteit de verhalen met eenighe Secommiteerden gehad/ tot diverse reysen selfs in Persoon/ ende in 't langhe ghecommuncieert hadde/ bevonden haer de selve/ als oock den Heere Grabe van Iprester/ Houwert ende Walsingen/ mitsgaders de Heere groot Chesaurier/ verwondert dat so wep-nich reguarts op hare Majesteits boozgaende/ ende soo bruntlijcke presentatie genomen

nomen was / ende dat men hem bes waert soude binden de selve / volgens hare be-
geerte / versekerheyt van Steden te geben ; gelijk als oft schijnt dat den Coninck
van Brancrich de defensie der Landen / ofte d' Orloge op hem soude nemen / son-
der dies aengaende grootere ende meerdere / tot sijn contentement / ende genoegen
te hebben / dan by hare Majesteit versocht hadde geweest.

Want uwre Mo: E: hadden te considereren / de groote ende merckelijcke swarig-
heden / die hare Majesteit dies aengaende op haer soude moeten nemen / als haer
openbaerlijcken / ende byantlijck tegens den Coninck van Spaignen te verklaren /
boven d' excessive onkosten / die de selve souden moeten dragen / omme uwre Mo:
E: t' haren koste / met een geweldige hez-kracht van Paert ende Doet-volck t' as-
sisteren / nademaal de selfde al; hans met een kleyn niet te helpen waren / beneffens
noch eenen anderen hoers / die spter Zee in haer particulier soude aengaen /
d'welck haer oock in merckelijcke swaere onkosten soude brengen.

Dat hare assistentie niet soude zijn van Dagabonden / Rappaelgie / ofte Ca-
naelgie : maer van sulck goet / ende uytgelesen Krijghs-volck / als sy tot haer ey-
gen verseeckerheyt / ende defensie soude willen gebuycken.

Beneffens dien oock onder een sulck aensienlich herfaren / ende ghequalificeert
Hoofst / by 't welck uwre Mo: E: t' elcken niet raedt / daedt en goet abbijss souden
mogen geassisteert worden.

In soo veele / ende omme uwre Mo: E: niet met lange propoosten op te houden /
maer de selve alle gelegentheyt rondelijck te verklaren / bcvinde ick hare Majesteit
als noch niet gesint te zijn / den Lande / sonder goede verseeckerheyt / te begeren
t' assisteren / maer wel / in dien men haer de selve soude willen geben / de selve niet
alleen alsoo balde gantschelijck in haer defentie te nemen : Maer oock by hare Pri-
vilegien / ende bysijst van Conscientien te maintaineren / ende mette hulpe des
Heeren van hare byanden te verlossen / maeckende wederomme restitutie vande
selve plaetsen / soo wanneer de Landen in rust ende vrede zijnde / hare Majesteit
van al sulcke onkosten / als met gemincen abbijss souden zijn gedragen / weder by een
ofte andere bequame middelen soude hebben gerembourseert.

Sonder dat hare Majesteit verstonde de Landen daer mede eenichsints in
hare subjectie te brengen / maer veel eer als goede vanden / ende nabuyzen in een
eeuwige Alliantie en verbondt te houden / ende tegens een pegelijck in hare liber-
t pt / ende Privilegien te maintaineren.

Hare Majesteit konste niet gheboelen / dat den Coninck van Brancrich den
Lande sulcke presentatie soude doen / sonder ten uytersten sijn wil te hebben / ofte
ten vollen van de selve verseecker te zijn.

In welcken geballe dochte sy / soo wel als anderen te mogen betrouwt worden /
delwijse men in hare handelingen soo wel met Schotlant als andere protestante
Princen / ofte Landen / noyt geen eygen baetsoeckinge / maer alle rondeur / ende
sinceriteyt bebonden hadde.

Hare Majesteit wist 't selve oock anders niet te nemen dan booz een opzichte
dissidentie / gelijk mijn Heere den Graef van Lpster selfs mondelinge seyde / die
soo het schijnt den eenigen Persoon geweest soude zijn / dien hare Majesteit ober-
gesonden / ende aldair in onse Landts saechen gebuyckit soude hebben / wiens cre-
dijt ick wel sulcks houde / dat sy booz sijn eygen particulier / noch van Volck /
Gelt ofte assistentie van eenige dingen uyt dese Landen koste gezeckit lyden.

Dies

Dies al niet tegensacnde/ ende omme eens t'ondertasten wat den Coninck van Brancrick ende sijn Moeder finalijck mochten gherefolveert zijn/ dede hem hare Majestejt tegenwoordich aensoecken sijne Gecommitteerden also volde naer Boulongne te senden/ alwaer eenige van hare Majestejts wegen, van ghelijcken sullen verfehijnen/ omme finalijck op de saecken te handelen/ ende de selve (ware het doenlijck) hun Majestejten beyde doen in handen nemen/ ofte ten alderminsten siende effectbelijcken den selven Coninck tot gerede assistentie te willen versien/ ofte de saecken soecken te traïneren/ dat dan uwre Mog: E: Gecommitteerden/die tot dien effect noch aldaer souden mogen compareren/ in haer particulier volkomen/ ende absoluten last ende Commissie hadden/ omme aldaer met hare Majestejts Gesanten/ in naerder communicatie/ ende tot een goede conclusie te komen/ inde welke hare Majestejtdt/ soo veel doenlijck/ haer gheboechelijcke wride laten binden/ ende mette wercken betoonen, datse niet haer epghen baet/ waer des Landts welbaren/ ende verseckerthepdt sochte/ tot conservatie vande oprechte Christelijcke Religie/ niet alleen in onse maer oock in haere Landen/ mitsgaders alle goede Unie/mutuele correpondentie/ ende naebuwzschappe vande selve.

Begeerende hare Majestejt/ dat van uwre E: zijde/ oock eenighe bequame/ ende gegualificeerde Personen/ met volle macht/ ende Procuratie opte selve dachbaert mochten gesonden/ ende grauthorizeert worden/ ofte indien uwre Mog: E: noch pemandt tot dien effecte sonder tijtverlies aen hare Majestejtdt herwaerts wilden afveerdigen/ wilde sy haer in alles geboechelijck laten binden/ ende metten wercken behooren/ dat sy den Staet van Hollant, Zeelant, Vriessant, ende Utrecht, beneffens ende voor anderen in sonderlinge recommandatie hadde/ ende den selven/ met Haren wille niet sal sien verlozen gaen.

Dat uwre Mog: E: oock souden belieben/ vooz haer part/ soo gantsch/ ende finalijck met Brancrick te concluderen/ sonder goet adbijs/ ofte ten minsten aen haer adberentie te doen/ op wat boet de selve handelingen stonden/ ende hoe verre daer inne t'elken gheprocedeert wozyt/ omme uwre E: altyt met goeden Raede daer inne te moghen secunderen.

Ende zijn den meestendeel defer propoosten, tusschen hare Majestejt, in eygen Persoon, den Heere van Wallinghen, ende my, onder ons dryen, in hare Majestejts Secret vertreck, opten 16. deses s'achter noens gehouden geweest, hebbe ich niet willet onderlaten de selve/ soo naer my mogelock te colligeren/ ende uwre Mog: E: daer van t'adverteren/ ver wachten wat de selve vorder sal gelieken my dies aengaende op t' spoedichste te adhireren/ om hare Majestejt wijders aen te dienen/ of te supersederen/ sulchs als uwre Mog: E: in goeden Raede sullen bebinden te behooren/ sonder van haer zijde de saecken in sulck verloop te laten komen/ dat zijnde d'een vooz de andre naer verlozen/ men niet soecke hier naer naels presentation te maeken/ die als dan oock niet mochten gratepceert werden/ de Landen tusschen beyde pericliterende/ ende hen selfs in meerder benaenthepdt/ dan opt bindende/ vooz de welke den Almogende uwre Mog: E: behoede.

In effecte/ ende sonder enige dissimulatie/ bebinde ich haer Majestejt/ als van te voozen effen seer te wesen onsen Lande genegen/ ende gantschelijck geresolveert de selve upter hant/ ende sonder eenich vertreck te assisteren/ oock tot dien effecte s'haer Persoon van Credijt ende grooter qualitepdt ober te senden/ omme aldaer ober het Krijghs- volck te commanderen/ uwre Mog: E. met raet t'assisteren/ alles helpen

in goede oordze / ende eenicheyt houden / ende tegens allen Opanden te beschermen / by
 soo bezre men haer verseechticheyt als boozen wilden geben.

Staet nu uwer Ed. hier op te considereren / met welcken van beyde Potentaten sy
 best souden willen handelen / ende heroutwen / doch aen wien de minste omsicht soude
 wesen / also ober d' eene zijde is differentie van macht / conditie / ende keligie / ober d' an-
 dere conformitie van keligie / ende mede gereede middelen / ten ware uwe Mog: Ed:
 lieber sagen beyder sozen / beneffens den heuren / t' samen gheboeght / ende de saecken
 generalijck in handen genomen / waer toe noodigh soude zijn geen tijdt te versupinen /
 maer alsoo balde eenige gequalificeerde Persoonen te committeren / omme met beyde
 t' samen / ofte eenigen van dien / die best te heroutwen / ende hen ghewillighste laet bin-
 den / finalijck ende sonder vertreck tot 's Landts beste te concluderen / als bevonden sal
 werden meest oorbaerlijck te zijn / ende den jegenwoordigen noot te regulere / waer toe
 den Almogenden zijne Goddelijcke Zegeninge / ende genade verleene / met al 't geene
 dat tot verseehticheyt der Landen / ende Ingesetenen van dien best / ende salighst is.

Hier mede eyndende / my gantsch dienstelijck in uwe Mog: Ed: goede gratie re-
 commanderende / ende op 't alberspoedighste wederomme antwoort hier op berwach-
 tende / also ick wel weet Hare Majesteit sonderlinge naer de selve sal verlangen ; bidde
 ick Godt Almachthigh

Mogende / Edele / Hoogh-geleerde / Wijse / seer Voorsienige Heeren / dat sy uwe
 Mogende Ed: alijts in sijne Heplige bewaernisse houde / alle ghelucksalige voospoet /
 ende Victorie tegens den Algemeenen Opandt verleene. Dat in Londen / in grooter
 haest / desen 20. September 1584. Onder stont / uwer Mo: Ed: dienstwillige / ende
 was onderteeckent / I. Ortel. De Superscriptie was ; Mogende / Edele / Hoogh-ge-
 leerde / Wijse / seer voorsienige Heeren / mijn Heeren de Staten 's Lants ende Graeffe-
 lijckheys van Hollandt / ofte Hare C. Gecommitteerde Raden.

Also de Vyeben booz den Jare 1586. by d' Heeren Staten van Hollandt ontfangen
 niet met de beste oordze bewaert zijn / ende dat de bovenstaende Missive is geïnse-
 reert in 't negentiende Boeck vande Nederlantsche Oorlogen beschreven door
 Pieter Bozre / Fol. 26. soo is onnoodich geacht veel moeyten aen te wenden / om-
 me d' Originale onder de oude Chartres van Hollandt op te soecken.

N^o. 20. *Resolutien vande Staten van Hollandt, daer by blijktt dat de selve
 separatelick hare Ministers hebben gesonden gehad op den Rijcxdag in
 Duytlandt.*

Extracten uytte Resolutien vande Heeren Staten van Hollandt ende
 West-Vrieslandt in hare Ed: Groot Mo: Vergaderinge ghenomen op
 den twee-en-twintichsten Junij 1582.

Is geresolveert / dat by de Gedeputeerden van Hollandt op de Vergaderinge vande
 Staten Generael / des noodich zijnde / verklaert sal worden / dat die van Hollandt wel
 mogen lijden / dat sijne Hoogheyt / ende de Staten Generael haer luyder Gefanten op
 den Rijcxdach schicken / tot justificatie der gemene saecke / sonder dat die van Hollandt
 verstaen inde onkosten van dien gehouden te zijn / alsoo die van Hollandt te vooren
 haerlieder debyoir t'haren koste daer inne hebben gedaen. Den 18. Julij 1582.

De Staten / gehoozt hebbende wyl het rappoort van Byvelt / ende d'Advocaet dat nootelijk van wegen de Generaliteyt / neffens syne Hoogheyt / Ghesanten last ende Commissie sal moeten ghegeven worden / omme op den Rijcxdagh tot Ausburgh te compareren / ende de saechen deser Landen te helpen justificeren / ende dat voozts by syne Excellentie en den Staten Generael daer op seer hardt is aengehouden / dat van wegen die van Hollandt daer inne geconsenteert soude worden / bysonder alsoo atteenlijck maer tien dupsent gulden daer toe by de Generaliteyt soude ghedragen worden / daer inne die van Hollandt souden te dragen hebben twee dupsent gulden / dat mede d' Ambassadeur egheene last soude hebben omme van wegen die van Hollandt

NO TA. Hier nyt vorder te doen ofte voor te houden, dan achtervolgende 't Con-
 blijkt dat ten tyde tract, dat tusschen syne Hoogheyt ende die van Hollandt is ghe-
 van 't nemen deser maect; Hebben 't meerendeel vande Steden aengenomen / goet
 Resolutie aen de Sta- rappoort te doen elckis inden haeren / ten eynde van wegen die van
 ten Generael al be- Hollandt daer inne mede mach worden geconsenteert.
 kent was, dat by die
 van Hollandt separa-
 telick met den Hertogh van Anjou, Alacon, &c. was gehandelt, ende nochtans werden daer over geene expo-
 stulatie gevonden inde Registres vande Generaliteyt.

Accordeert mette voorz. Resolutien.

Herb^t. van Beaumont.

No. 21. Blijckt by de Remonstrantie hier boven onder No. 7. geïnserceert.

No. 22. Extract, daer by blijkt dat inde Fransche onderhandelinghe Anno 1585. de Gedeputeerde, onder anderen van Gelderlandt ende Zeelandt particuliere Instructien van hare Provincien hebben gehadt; so oock die van Hollandt ende Utrecht particuliere procuratien.

Extract wyl het rapport vande Handelinghe gehouden by de Gesanten vande Heeren Generale Staten der Vereenighde Nederlandtsche Provincien, mette Konincklycke Majesteit van Franckrijk, gedaen ende overgelevert aende hoogh-gemelde Heeren Staten Generael, den derden Aprilis 1585. gheregistreert in seecken Fransch Depesche-Boeck vande jaren 1583. 1584. 1585. berustende ter Griffie van haer Ho: Mo: ende ongenombreert.

Uyt oorzaecke van welcken / zijn wy gevallen in d'uyterste ende onuytspreekelijcke bekommeringe / overmits het perijckel vande gemeene saeche / ende d'opspraecke die het meestendeel vande Gedeputeerde besozghden van hun Principalen / als die van Brabant, Gelderland, Vlaenderen, Zeelandt, ende Mechelen, die belast waren by
 parti-

particuliere Commissien, ende Instructien van hare Provintien, datse voor het breken souden accorderen, alle redelijcke dingen, behoudelijck de Keltigie / ende ~~Provi-~~ legien van den Lande; daer en boven is voorgevallen een andre swarigheyt, te wesen, dat volgens de Resolutie vande Heeren Staten Generael, ende 't concept van sekere procuratie de welck gesonden is geweest aen alle de Provintien / om gepasseert ende in forme ghestelt te worden / dat dien niet tegenstaende de Ghedepureerden van Hollandt ende Utrecht exhibeerden procuratien, differerende ende meer gherestringeert dan d'anderen.

Accordeert met het voorfz Rapport.

I. Spronssen.

N^o. 23. Lettre de la Serenissime Royne d'Angleterre aux Estats Generaux servant de Credence pour le S^r. de Grise, par laquelle il apparoit que ledict S^r. de Grise a eu Commis- sion particuliere des Estats de Brabant à sa Majesté.

Messieurs, nos bons Amis, s'en retournant mainctenant par de la le *Sr. de Grise* present Porteur, qui a esté Deputé vers nous par les Estats particuliers de Brabant, nous ne pouvons moins faire que vous rendre tesmoignage de luy qu'il s'est en tout & par tout si bien acquité de sa Charge, qu'ils ont causé de demeurer contents, & satisfaiçts, nous l'avons aussi Chargé de vous dire de Notre part le desplaisir qu'avons conceu de vous voir frustrer de l'Esperance qu'aviez fondez sur les traictés de France, en temps mesmes que vos affaires sont reduicts en si grande extremité, & sçavez de luy plus particulièrement, que le soing qu'avons tousjours eu de vostre bien, & soulagement n'est en rien diminué, ains qu'il s'augmente plutost à mesure que la necessité de vos affaires le requiert, qui sera l'endroit où prierons Dieu. Messieurs, nos bons Amis, qu'il vous ait tousjours en sa saincte, & digne garde; de Greenwich le 13 Jour de Mars 1585. Vostre tres affectionnée bonne Amie; Signé ELISABETH.

La Supercription, A Messieurs nos bons Amis, les Estats Generaux des Provinces Unies de Pays Bas.

Accordeert mette voorsz Missive / soo als de selve staet geïnserceert in seker Register van Engelsche Depesches / vande Jaeren 1584. ende 1585. veru- stende ter Griffie van haer Ho: Ho: ende gequoteert No. 36.

I. Spronssen.

N^o. 24. Commissie vande Staten van Hollandt, voor Hendrick vander Veecke, omme daer op te trekken naer den Coninck van Vranckrijck.

De Ridderfchap/ Edelen ende Steden van Hollandt/ representerende de Staten vanden selven Lande. Doen te weten, Alsoo tot onse kennisse gekomen is dat in den Coninckrijcke van Vranckrijck/ ende namentlyck binnen de Stadt van Rouaen/ verscheyden Schippers/ Schepen/ Goeden/ Actien/ ende Credyten van Hollandt zijn gearresteert ende aengehouden/ wylt kracht van de Repressalien Brieven van Merquien/ ende consenten van Arest by de Conincklyche Majesteit van Vranckrijck ghegeven aen verscheyden Persoonen/ deur de Schepen van Oozloge in Zeelandt uptgeruyst/ beschadicht/ ende kennelijck is/ dat die Ingeserenen vanden Lande van Hollandt/ ter oorzake van dien niet geene Rechten en mogen/ ofte behooren aengehouden/ gearresteert ofte beschadicht te worden. Ende midtsdien noodigh is een gequalificeert Persoon de boozs saecke verstaende in Vranckrijck te senden/ omme aende Conincklyche Majesteit van Vranckrijck/ den Hertoge van Joyeuse/ Admirael van Vranckrijck/ Het Parlement van die vander Admirallteit binnen de Stede van Rouaen resident/ midtsdaders aende Magistraten/ ende Regenten der selver Stede te verthoonen/ dat d' Ingeserenen van Hollandt t'onrechte/ ter oorzsaecke boozs/ aengehouden worden/ ende midtsdien ontslaginge vande Persoonen/ Schepen/ ende goederen aldaer aengehouden/ ende gearresteert/ te versoeken. Soo ist, dat wy ons vertrouwende op de wijsheit/ ende erbaretheit vanden eersamen Heyndrick vander Veecke/ Commissie Generael vande Convoyen, over de Geunieerde Provintien, den selven gecommiteert hebben/ ende committeren by desen/ omme ten eynde boozs/ hem in Vranckrijck/ soo tot Rouaen/ Parijs/ ende andere plaetsen (des noot zijnde) te transportieren/ ende aldaer t'onderzoeken d'oorzsaecken vande boozs Aresten/ die onschult van die van Hollandt aen syne Majesteit ende allen anderen (des noot zijnde) te verthoonen/ ende ontslaginge vande gearresteerte Persoonen/ Schippers/ Actien ende goederen van Hollandt te versoeken/ ende ons nietten alder eersten te doen verstaen/ t'geene hy inde boozs saecke sal hebben verstaen/ ende gebordert/ versoekende daeromme een pegelijcken/ die dese sal werden getoont/ dat sy den boozs onsen Ghecommitteerden/ in 't volbrengen van dese onse last ende Commissie/ doen alle hulpe/ ende assistentie.

Instructie, waer naer Heyndrick vander Veecke, Commissaris Generael vande Convoyen over de Geunieerde Provintien, hem sal hebben te reguleren, in 't volbrengen vande last, ende Commissie hem opgeleydt by den Staten van Hollandt.

Iden eersten sal hy aen allen den geenen/ aende welcke hy hem sal hebben te adresseren tot oprichtinge van sijn boozs last/ doen de behoorzijcke gebiedenisse vanden Staten van Hollandt.

Sal demonstrenen dat/ geduyrende den Oozloge inde Nederlanden/ Hollandt ende Zeelandt/ in 't stuck vande oprustinge vande Schepen van Oozloge ter Zee altydts apart

apart hare saecken beleydt/ ende gedirigeert hebben/ ende oock een Admiralteyt ende Judicature van dien apart hebben gehadt/ ende noch hebben.

Dat oock 't selve zijn twee Prohibitien/ die ober veel Iaren/ soo in saecken van State als andersints/ elcx hare regieringe apart hebben gehadt.

Sonder dat die van Hollandt booz de schulden van die van Zeelandt/ ofte die van Zeelandt booz de schulden van die van Hollandt/ 't sp of die deur Contracten/ ofte andersints mogen zijn gemaect/ aengesproocken mogen werden.

Maer dat elcke Landtschap hare Contracten; ende handelingen selfs moet verantwoorden, ten warene spiteden gelijkelijcken eenige Contracten maecten/ of pers anders te samen/ ofte by gemeen consent/ handelden.

Maer uyt/ ende uyt redenen/ ende moethen/ die hy daer by voegen sal/ besloten/ ende geïnseereert sal worden/ dat booz de excessen die gedaen mogen wesen by den Schepen/ uytgerust in Zeelandt/ de Ingesetenen van Hollandt niet en mogen/ maer rechten ende redenen/ aengesproocken werden.

Te min/ aengesien die van Hollandt in alle saecken/ die aldaer in rechten/ soo inde Steden/ inde Hoben/ als booz de Admiralteyt/ by eenige Ingesetenen van Vranckryck zijn gemoveert geweest/ hebben doen administreren goet recht/ ende Justitie/ gelijk hy 't selve te doen altydts bereydt/ ende ober bodich zijn geweest: als gebleecken is inde saecke van Inon Olivier/ die soo wel tot Enckhusen/ als in 't Hoff van Hollandt Sententie tot sijn voordeel heeft gekregen.

Ende dat daeromme/ tegens recht ende alle goede Nabuyschap/ ende tot berhinderinge bande onderlinge handelinghe ende Commercie streckende is/ dat men den armen onschuldigen Ingesetenen van Hollandt/ booz de excessen die by den Ingesetenen van Zeelandt mogen wesen gedaen/ is aenhoudende ende arresterende.

Sal by de boozs/ ende andere redenen/ die hy tot deser materie uyt de kennisse/ die hy daer van heeft/ weet te dienen/ ernstelijck insisteren omme de ghebaene arresten op ten Ingesetenen van Hollandt haer Schepen/ Actien/ Crediten/ ende goeden afgedaen te hebben/ ten minsten provisionele ontslaginge der selver.

Sal boozs ernstelijck ondersoekken uyt wat pretensien de boozs arresten gheaccordeert ende gedaen zijn/ ende den Staten ter stont van alles adverteren/ of selfs (indien 't noot is) wederomme te komen/ omme van alles te doen mondelinge rapport.

Accordeert mette voorsz Commissie, ende Instructie inde Resolutien vande Heeren Staten van Hollandt, in Martio 1586. geïnseereert.

Herb. van Beaumont.

N^o. 25. Instructie voor den Heere Capiteyn Meetkercke, gaende van wegen de Staten van Vtrecht naer Engelandt.

H sal aen haere Majesteit/ ende sijn Excellentie respectibelijck/ onse dootmoedige ende seer ernstige recomandatie doen/ met versekeringe dat wy in 't minste niet beandert zijn/ om de moeyten en lasten/ dien men weet/ dat wy gedragen hebben/ maer dat wy persisteren inde selve devotie/ hopen de die ten eynde toe te continueren.

Dat

Dat wy niets en hebben naergelaten/omme de vernieuwinge bande Onse der Pro-
vintien te vorderen/ ghelijck hare Majestejt sal konnen sien upt de Resolutien aen den
Rade van State gesonden/ blyckende by de Coppe hier annex.

Dat wy noch hier beneden sekere Persoonen hebben gedeputeert/omme noch par-
ticulierlijcker ofte meer in 't bysonder met die van Holland te handelen/ als eene Pro-
vincie welcke dooz de Naburyschap/ ende importantie bande Stadt Utrecht/ seer veel
aen heure behoudnisse ghelegen is/ epntelijck om geassisteert te werden met een som-
me van 7000 gulden ter Maent/ om de onderhoudinge van 2000 Soldaten/ als sulx
tot een ordinaris Garnisoen in dese Provintie van nooden hebbende/ tegen de incur-
sien des Spanys sonder de Hoofst-Officieren/ Ammunitie ende andere onkosten van
Oorloge, die wy moeten betalen/beloopende ober de 1500 gulden ter Maent/ het ex-
traordinaris Tractement van onsen Gouverneur/ alles onder verskeringe van t'alen
tiden/ ende occasien te surneren 1000 Soldaten/ het 3p dan om te Delt te gaen ofte
anders in alle andere nootwendigheden/ ende exploitien van Oorloge.

En gelijck wy tegenwoozdiglick zijn ontbloom van Engelsche Compagnien/ bande
welcke ons niet meer als twee overgebleven zijn/ waer upt wy breesen de wedezroepin-
ge t'aller wpen te sulen gheschieden/ dat hare Majestejt gelieve op ons versock van
ordinaris secours ons te vergunnen/ seckere hter goede Compagnien/ ende hondert
Peerden; ende dat wy/ in tijdt van noot/ den Spandt op dit quartier aenballende/ met
veel grooter krachten souden mogen werden geassisteert/ naementlijck in geballe van
apparentie van een Sedes Belli ofte Oorloghs-stoel/ ten minsten met thien Compag-
nien Engelschen dooz dese Stadt/ tot welcken epnde daer van of Patenten/ ende bevel
gegeven sal worden aende Luptenant Generael.

Dat hare Majestejt beliche ordze te stellen/ dat de selve Compagnien/ so ordinaris
als extraordinaire/ ons ondertusschen getrouw blyven/ ende ons erkennen als Magt-
straten in welckers dienst sp t'eenemaal verbonden zijn.

Ende omme de differenten die sp tegen ons schijnen te hebben/ die sp inder waer-
heyt niet gehad en hebben/ ten ware dan ons de klachten van onse Dnie/ ende het ge-
spoken Tractaet van Engelandt/ die wy d'een ende d'ander vergeben hebben/ het pu-
blycque vertrouwen wel wozt onderhouden/ (gelijck het behoort) tusschen Bondige-
nooten/ selfs in regardt van een Monarchie/ die ons begunsticht met een soo groot se-
cours; siet daer onse differenten/ ofte verschillen t'eenemaal gesmoort ende geflist/ oock
een occasie waer dooz wy geen andze Juge begeeren als hare Majestejt selfs.

In welcken regardt hare Majestejt klaerlick geïnformiert sal wesen van alle t'ge-
welt dannen den Heere van Bzaeckel/ een merckelijcken Ledemaet vanden Edeldom
vanden Lande van Utrecht heeft aengedaen/ naedemaet men hem dooz krachte van
wapenen sijn Huys van Bzaeckel heeft ontweldicht/ welcken oberlast soo notoirlick
strjdt tegen d' Dnie der Provintien. De Staten van Utrecht begeeren niet anders
als satisfactie dooz middel van Justitie/ tot het welcke hare Majestejt ghebeden sal
zijn/ de favorable hant daer aen te houden/ ende aen heuren Luptenant Generael be-
vel te geven/ dat hy zijn authoritejt daer in gebuycke.

Ende

Ende gelijk den voorsz. Meestkercken last heeft omme aen te houden om remboursement ofte verlegginge vande penningen uitgerepcht/ ende gheleent aende Engelsche Heeren/ Capiteynen/ ende Compagnien/ blykende by de quitanctien/ memorien/ ende recepten/ die hem mede zijn gegeven/ in ghevalle by daer toe niet en kan komen/ dat by een Requeste maecte aen hare Majestejt. Aldus ghedaen/ ende beslooten dooz de Heeren Staten 's Landts van Vrecht/ desen 27 Julij 1588. Onder stont / Ter Oor-
donnantie vande voorsz. Staten. Ende was ondertepchent/ I. Strick.

Instructie ofte secrete Memorie voor den Luytenant Colonel Meesterkercken.

Sal vooz alle middelen secretelyck / ende discretelyck soecken te sonderen d'intentie van hare Majestejt/ of ingeballe die versocht worde omme die Souberaintiepte ofte Seigneurie van 't Nederlandt/ ofte effectelyck/ of vooz eenen tijdt/ in forme van protectie aen te nemen/ daer toe niet en soude willen verstaen/ ende of die begonnen werde by/ ofte dooz dese drie Provincien / ende het beste deel in Vrechtlandt / onder apparentie daer de andere in 't generael of particulier / sijn daer mede wet haest daer toe begeben souden/ hoe dit van hare Majestejt genomen soude worden.

Ende soo veel dese calamiteuse of rampfaltige Oorloge raecht/ den Universelen ofte algemeynen Staet/ van alle de Geresozmerde Kercken / van de welcke een goet getal van onse Partij/ sich in Engelandt is onthoudende / die mettet hoorchste recht de lasten met ons behooven deelachtigh te wesen/ ende ons mede deelen vande middelen die den zegen Godis heyluden verleent/ onder de protectie van hare Majestejt/ soo sal by ondersoeken wat apparentie daer vooz handen soude mogen wesen / dat de selve Kercken/ vooz den tijdt van een Jaer / ons souden furneren toote Soldie van twee ofte drie duysent Soldaten. ende vijft of ses hondert Peerden van 't Landt / onder een soodanigh beleyt als hare Majestejt sal bevinden te behooven.

Welck secours soude gheemploeyt werden / namendich op de Frontier- plaetsen van Vrecht/ Gelderlandt ende Opper- Assel/ onder conditie van / in tijde van noot / te dienen alle de Provincien.

Dat de Magistraet van Vrecht/ versoekt specialich ofte in 't bysonder te werden geauthoriseert (gelijck ten tijde van mijn Heere den Graue van Leycester) om 't heuren dienste Engels Garuisoen te gebruiken op de Vaert/ ende dependentie van heure Stadt/ welcke tot seer groote verskeringe soude strecken / dat sy die naer heuren wille soude mogen veranderen / ofte verstercken / naer bereytsch vander conctren / die daer op souden mogen vallen. Aldus gedaen binnen Vrecht den 27 Julij 1588.

De bovenstaende Instructie, ende Memorie staen gheinsereert inde Historie vande Nederlandtsche Oorlogen, beschreven door Pieter Borre, in 't xxiiij. Boeck Fol. 114. verso; Ende nademael haer Ed: Groot Mo: de Registers vande Staten van Vrecht niet machigh zijn, soo kan alhier geen authenticatie werden gedaen.

No. 26. Blijckt by de Resolutie vande Staten van Hollandt hier boven onder No. 17. gheinsereert.

N^o. 27. Resolutie vande Staten van Hollant, daer by blijkt dat den Commissaris, ofte Agent Orteil, oock Brieven van Recommandatie, ende adres van Prins Willem heeft gehadt.

Extract nytte Resolutien vande Heeren Staten van Hollandt.

Den thienden Mey 1582.

Is mede geordonneert te schrijven aen sijne F. G. dat alsoo de Staten verstaen hebben/dat sijne F. G. mede goet, ende noodich bevonden heeft omme den Commissaris Iohan Ortel te schicken naer Engelandt, als Agent deser Landen/ op de Brieven van Kenversale/die daer toe zijn geconcipteert / ende daer toe den selven Brieven van Recommandatie, Adres ende Credentie te verleenen, tot dienste der selver Landen/ende de Staten seer noodigh bevinden/dat de voorsz saecke gebozert worde/ sijne F. G. daeromme ghelieve den voornoemden Orteil af te vaerdigen / ende den selven sijne Brieven in sulchen faueur te laten volgen / dat by hem goede diensten eade vruchten dese Landen mogen betwefen worden.

Accordeert mette voorsz Resolutie.

Herb. van Beaumont.

N^o. 28. Extract, Waer by blijkt dat Prins Willem beleyder is geweest vande eerste Negotiatie met den Hertoch van Anjou, Alançon, &c.

Articles conceus par mon Seigneur le Prince d'Orange, & les Deputez de Messieurs les États Generaux, sur lesquelles, soubz le bon plaisir des Provinces, on pourroit traicter avec mon Seigneur le Ducq d'Anjou.

Ascavoir, Que les Alliances anciennes de la Maison de Bourgoigne, &c.

Geextraheert upt secker Depesche-Boeck inde Fransche Tale vanden Jare 1579. tot den Jare 1583. berustende ter Griffie van hare Ho: Mo: staende aldaer onder date den dertienden Januarij 1580. ende daer mede accozberende bebonden.

J. Spronssen.

N^o. 29. Blijkt uptte Remonstrantie hier boven onder N^o. 7. geinsereert.

N^o. 30. Blijkt upt het Extract/hier boven onder N^o. 22. geinsereert.

N^o. 31. Blijkt upt de Passive onder N^o. 19.

Tractaet

167

*Traictaet gemaecte tusschen den Coninck van Spaignen ende den
Prince van Oraigne.*

N^o. 32. **C**omme le S^r. Prince d'Orange, par dessus les parties, desquel-
daires Ambassadeurs & Plenipotentiaires de Sa Majesté d'Espagne, & des
Estats des Provinces Unies pretendent encores d'avoir plusieurs actions, &
pretentions, sur lesquelles il n'a eu jusques a leur aucune satisfaction, & par-
tant avoit pensé de les avancer au dict Traité; mais comme icelles consistent
en diverses parties des comptes & liquidations, desquelles on peut plus faci-
lement vider en particulier a ledict Prince, par advis des Ambassadeurs ex-
traordinaires & Plenipotentiaires des Provinces Unies trouvé bon d'en trai-
ter apart avec sadite Majesté, & en Procurer la satisfaction.

En suite de quoy *Don Gaspar de Braccamonte & Gusman, Comte de Penaran-
da*, Gentilhomme de la Chambre de sadite Majesté, du Conseil de la Cham-
bre, & Justice, son Ambassadeur extraordinaire en Allemagne, & son premier
Plenipotentiaire pour le Traité de la Paix generale, &c. de la part, & au nom
de sadite Majesté, & Messire *Jean de Knuyt* Chevalier, Seigneur de vieu, &
nouveau Vosmar, & representant les nobles, à l'assemblée des Estats de la
Province de Zeelande, Ambassadeur extraordinaire, & Plenipotentiaire des
Estats Generaux des Provinces Unies pour le Traité de la Paix, & Conseil-
ler dudit Prince d'Orange, de la part, & au nom d'iceluy Prince, estants en-
trez en Conference, & diverses Propositions faictes, se sont finalement accor-
dez en la maniere, que s'ensuit.

Asçavoir que pour esteindre entierement toutes actions & pretensions, que
pourroit avoir ledict S^r. Prince envers sadite Majesté, elle remettra, & ceda-
ra audiect S^r. Prince, ou s'il vient à mourir, devant la conclusion, & ratifica-
tion du susdit Traité de Paix, à ses hoirs, & Successeurs, ou ayants cause, les
terres, & Seigneuries de Montfort située à l'entour de Rurmonde, & de
Turnhout située en Brabant, avec toutes leurs appendances, droicts, & Ju-
risdictions, rien reservé, Et comme l'on croit, que le revenu de la susdite Ter-
re de Montfort pourroit annuellement monter jusques à vingt cinq mille
Florins, & celuy de Turnhout, a douze mille Florins, est conditionne, en cas
qu'il y eust cortresse auxdits revenus, que de la part de Sa Majesté susdite on
les augmentera jusques aux susdites sommes de vingt cinq mille, & douze
mille Florins par an respectivement, & ceda outre ce encores sadite Maje-
sté au profit de la Dame Princesse d'Orange, la Ville, & Seigneurie de Se-
venberge avecque tous droicts, Jurisdictions, & revenus en dependans, Pro-
mettant

mettant Sadite Majesté de contenter & satisfaire à tous ceux, qui pourroyent avoir qu'elque droit sur lesdites trois Terres, Villes, & Seigneuries, ou en posséder quelques parties; Et Sadite Majesté s'oblige aussi à décharger lesdites parties de toutes rentes à rachat, deniers à intrest, engemens, & toutes autres charges, afin que ledit S^r. Prince, & ladite Dame sa Compagne Princesse d'Orange, leurs hoirs & Successeurs, ou ayans cause, comme dict est, en puissent jouir librement, & plainement, sans controverse, ou aucun engagement.

Le tout à charge & condition de tenir en fief toutes lesdites Terres de Sa Majesté, excepté celles tenues en fief d'autres, & que la Religion Catholique y soit aussi maintenue, comme elle y est presentement, & les Ecclesiastiques, en leurs biens, fonctions, libres exercices, & immunitéz.

Moyennant lesquels transports, ledit S^r. de Knuyt au nom dudit Prince, & en cas qu'il vient à mourir, devant la Ratification du susdit Traitté de la Paix, au nom de ses hoirs, Successeurs, ou ayans cause, promet de céder & quitter toute action, & pretension, que iceluy Prince pourroit avoir, a la charge de sa Majesté ou de ses Subjects.

Et encores que par le 24. Article de Paix sera conditionné, que ceux, sur lesquels les biens ont esté saisis, & confisqués, a l'occasion de la guerre, ou leurs heritiers, ou en ayans cause jouiront d'iceux biens, durant la Paix, & en prendront la possession de leur autorité privée, & en vertu du present Traitté, sans que leur sera besoing d'avoir recours à la Justice; nonobstant toutes incorporations au Fisque, engagements dons en faicts, Traittés, Accords, & transactions, quelques renonciations, qu'aient esté mises esdites transactions, pour excludre de partie desdits biens ceux à qui ils doibuent appartenir, Et non obstant est accordé que ledit Prince, ou en cas qu'il vient à decéder devant la conclusion, & Ratification du susdit Traitté de Paix, ses hoirs, Successeurs, ou ayans cause, demeureront en possession & jouissance du Marquisat de Berges op Zoom pour aultant que ledit Prince le possède à present; Comme aussi ledit Prince, ou ses hoirs, comme dit est, seront mis de par Sa Majesté dans la pleiniere possion, & jouissance de la part, & portion restante dudit Marquisat de Berges, dont iceluy Prince n'est pas en possession, Et ce aussi tost que le Traitté de la Paix sera ratifié, à l'encontre dequoy, & pour satisfaire à l'importance dudit Marquisat, Sa Majesté sera mise dans la pleiniere possession & jouissance des parties suivantes des biens appartenants en propriété au dict Prince, A sçavoir de la Ville & Baronnie de Diest; Item de la Terre & Ville de Sichem, & Montagn; Item de la Franche Seigneurie de Meerhout, & de Vorst; Item de la Franche Seigneurie de Herstal; Item de la Baronnie de Grim-

Grimberge, Item de la Ville & Baronnie de Warneston avec toutes appendances, & dependances d'icelles, Item de la Maison dudit Prince en Bruxelles, & ce jusques à ce que de la part de Sa Majesté sera procurée l'effective permutation dudit Marquisat, avec tout ce qui en depend contre les susdits biens dudit Prince; & ladite permutation faite, demeurera pour tousiours ledit Marquisat audit Prince, ces Hoirs, Successeurs, ou ayants cause, & les autres dits biens à sa Majesté ou à celuy à qui ledit Marquisat deburoit competer, promettant le dict Comte de Peneranda, que de la part de sa Majesté ladite effective permutation sera procurée dedans le terme de six mois apres la Ratification du Traitté de Paix.

Seront aussi de la part de Sadite Majesté faités devoirs effectifs, envers sa Majesté Imperiale, afin que la Terre de Meurs appartenante audit Prince, puisse estre augmentée de quelque place de l'empire à l'entour de la située, vaillante par an jusques à dix mille Florins, & que le tout ensemble estant erigé en Duché, puisse d'oresenavant estre tenu en fief & relever de l'Empire.

Le tout à condition, que jusques à la conclusion dudit Traitté de Paix ce present accord ne sera obligatoire, mais ladite conclusion estant faite, sera le present accord entierement, & punctuellement accompli effectue, & observé, & de mesme valeur, comme le susdit Traitté de Paix.

Fait à Munster ce 8. Janvier 1647. estoit signé comme s'ensuit.

*Elle Comte de Pen^{da}. Frere Joseph, Archev: de Cambray. A. Brun.
I. De Knuyt.*

LEs soubsignez Archevesque de Malines, Evesque d'Auvers, & Prelats, tous en qualité de membres du premier Estat de la Duché de Brabant, ayans veu & examiné le Traitté, & Accordt fait à Munster au mois de Janvier dernièrement passé, entre le Sr. Comte de Penaranda, comme Ambassadeur extraordinaire, & premier Plenipotentiaire pour la Paix generale, au nom de Sa Majesté d'une part, & Messire Jean de Knuyt Chevalier, Sr. du Vieu, & Nouveau Vosmer, Ambassadeur extraordinaire, & Plenipotentiaire des S. S. Estats Generaux des Provinces Unies pour ledit Traitté de la Paix, au nom du feu Sr. Prince d'Orange d'autre; estant ledit traicté couché cy dessus, & signé tant par lesdits S. Seigneurs contractans, que par le Sr. Archevesque de Cambray, aussi Ambassadeur extraordinaire & Plenipotentiaire de Sadite Majesté, iceulx soubsignez à la requisition du Serenissime Prince Leopold Guillaume, Archiduc d'Austrice, &c. au nom de sa Majesté comme son Lieutenant

& Gouverneur General des Pays-Bas, & de Bourgoigne; Ont promis & promettant par ceste, de Procurer que sa Majesté accomplisse le susdit Traitté selon la forme & teneur; Fait à Bruxelles ce 30 d'Aoult 1647. Estoit signé comme s'en suit.

Jacques, Archevesque de Malines.

Gaspar, Evesque d'Anvers.

I. Christofstome, Abbe de S. Michiel.

F. Christophore, Abbe de Grimberg.

Augustin, Abbe de Tungerlo.

Martin, Abbe de Diligem.

Wynmand de la Margelle, Abbe de S. Gertrudt.

Accorde avec son originel.

J. Spronssen.

Tractaet van wegen de Prince van Oraigne gemaeckt met den Coninck van Spaignen.

Comme Don Gaspar de Bracamonte & Gusman Comte de Peneranda, Gentilhomme de sa Majesté d'Espagne, du Conseil de la Chambre, & Justice, son Ambassadeur extraordinaire en Allemagne, & son premier Plenipotentiaire pour le Traitté de la Paix generale, &c. de la part, & au nom de sadite Majesté, & Messire Jean de Knuyt, Chevalier Seigr. de Vieu, & Nouveau Vosmar, & representant les nobles à l'assemblée des Estats de la Province de Zeelande, Ambassadeur extraordinaire & Plenipotentiaire des Estats Generaux des Provinces Unies pour le Traitté de la Paix, & premier Conseiller du feu Prince d'Orange de la part, & au nom d'iceluy Prince, ont fait certain accord en date du 8 Janvier 1647. touchant les pretentions qu'iceluy Prince pretendoit avoir a la charge de sadite Majesté, & que du depuis ledit Sr. Prince est venu à deceder, ont les susdicts contractans, à sçavoir le susdit Seigr. Comte de Peneranda au nom de sadite Majesté & ledit Sr. de Knuyt, au nom du Sr. Prince d'Orange, à present, derechef, convenu, & accordé, que le susdict accord du 8 Janvier 1647. demeurera en son entiere force, & vertu, pour estre punctuellement observé & executé, en tous points, horsmis, & excepté ce que se treuve changé par ce present accord comme s'en suit.

A sçavoir, que pour esteindre entierement toutes actions, & pretensions, que ledit Sr. Prince pourroit avoir envers sadite Majesté, elle donnera, & cedaera absolument audit Sr. Prince, ou s'il vient à mourir devant la conclusion, & ratification du susdit Traitté de paix, à ses hoirs, & Successeurs, ou ayants cause, la Terre & Seigneurie de Montfort, située à l'entour de Rurmonde, avec toutes appendances, & dependances, droicts, & juridictions d'icelle, sans rien reserver, promettant sadite Majesté de faire augmenter les revenus de la susdite Terre & Seigneurie par des pieces ou terres d'alentour de la situées, jusques à trente deux mille Florins par an, sans deduction ou reserve.

Donnera & cedaera entre ce encote sadite Majesté au profit de la Dame Princesse d'Orange Douairiere, Meie dudit Seigneur Prince d'Orange, la Ville & Seigneurie de Sevenberg, avec tous droicts, juridictions & revenus en dependans, sans rien reserver.

Item

Item cedera, & donnera encore au profit de ladite Dame Douariere la Terre & Seigneurie de Turnhout située en Brabant avec le Chasteau Bancq de Schoonbroeck, & toutes autres appendances, & dependances, droicts, & juridictions sans rien reserver, promettant sadite Majesté de faire suivre avec la susdite Terre, & Seigneurie de Turnhout, a ladicte Dame Princesse Douariere, les Villages, Hammeaux, & autres droits qui d'ancieneté ont dependu, & appartenu à icelle Terre, & Seigneurie, compris ceux, qui par cy devant ont esté vendus, & demembrés par sadite Majesté; s'obligeant sa Majesté de les faire rachepter & d'employer audict rachapt jusques à la somme de vingt à vingt cinq mille Florins, & non plus.

Promettant aussi sadicte Majesté de contenter & satisfaire tous ceux, qui pourroient avoir quelque droit, ou possèdent quelques parties sur lesdictes Trois Terres, Ville, & Seigneurie de Montfort, Sevenberge, & Turnhout, & en outre sa Majesté s'oblige aussi à decharger lesdictes parties de toutes rentes à rachat, deniers à interest, engagements, & toutes autres charges, sans rien reserver, afin que ledict Sr. Prince, & ladite Dame Princesse sa Mere, leurs hoirs, Successeurs ou ayants cause, comme dit est, en puissent jouir librement, purement, & pleinement, sans aucune controverse, ou engagement.

Le tout à charge, & condition de tenir en fief toutes lesdites Terres de sa Majesté, excepté celles en fief d'autres, & que la Religion Catholique y soit aussi maintenue, comme elle y est presentement, & les Ecclesiastiques en leurs biens, fonctions, libres exercices, & immunités.

Moyennant lesquels transports ledit Sr. de Knuyt au nom dudit Sr. Prince, & en cas qu'il vient à mourir devant la Ratification du susdit Traitté de la Paix, au nom de ses Hoirs, Successeurs, ou ayants cause, promet de ceder, & quitter toute action, & pretention que icelluy Prince pourroit avoir à la charge de sa Majesté, ou de ses subjects, au regard des pretensions sur lesquelles on traite icy.

Et encore que par par le 24. Article de Paix sera conditionné que ceux, sur lesquels ont esté, saisis, & confisqués les biens, a l'occasion de la guerre, ou leur heritiers, ou en ayants cause, jouiront d'iceux biens durant la Paix, & en prendront la possession de leur aüthorité privée, & en vertu du present Traitté, sans qu'il soit besoing d'avoir recours à la Justice, nonobstant toutes incorporations au Fisque, engagements, dons en faits, traittés, accords & transactions, quelques renonciations, qui ayent esté mises esdites transactions, pour excludre de partie desdits biens, ceux, à qui ils doivent appartenir; ce nonobstant, est accordé que ledit Sr. Prince, ou en cas qu'il vint à deceder devant la conclusion & ratification du susdit traitté de Paix, ses hoirs, Successeurs, ou ayants cause, demeureront en possession, & jouissance du Marquisat de Berges op Zoom, pour autant, que ledit Sr. Prince le possède à present, comme aussi ledit Sr. Prince, ou ses hoirs, comme dit est, seront mis de la part de sa Majesté dans la pleyne possession & jouissance de la part, & portion restante dudit Marquisat de Berges, dont icelluy Sr. Prince n'est pas en possession, Et ce aussi tost, que le Traitté de Paix sera ratifié; a l'encontre de quoy, & pour satisfaire à l'importance dudit Marquisat sa Majesté sera mise dans la pleine possession & jouissance des parties suivantes, des biens appartenants en propriété audit Sr. Prince, a sçavoir de la Ville & Baronnie de Dieft, Item de la Terre, & Ville de Sichem, & Montagu, Item de la Franche Seigneurie de Meerhout, & de Vorst, Item de la Franche Seigneurie de Herftal, Item de la Baronnie de Grimberge, Item de la Ville & Baronnie de Warnton, avec toutes appendances & dependances d'icelles, Item de la maison dudit Sr. Prince

Prince à Bruxelles, & ce jusques à ce que de la part de sa Majesté sera procurée, l'effective permutation dudit Marquisat avec tout ce qui en depend à l'encontre des susdits biens dudit Seigneur Prince, & ladite permutation faicte, demeurera pour toujours ledit Marquisat audit Seigneur Prince, ses Hoirs & Successeurs, ou ayants cause, & les autres dits biens à Sa Majesté ou à celui, à qui ledit Marquisat deuroit competer, promettant ledit Seigneur Comte de Penderanda, que de la part de sa Majesté ladite effective permutation sera procurée dedans le terme de six mois, apres la ratification du Traitté de Paix.

Seront aussi de la part de sadite Majesté fait devoirs effectifs envers sa Majesté Imperiale, afin que la Terre de Meurs, appartenante audit Seigneur Prince puisse estre augmentée de quelque place de l'empire, à l'entour de la située, qui vaille par an jusques à dix mille Florins, & que le tout ensemble estant erigé en Duché puisse d'oresnavant estre tenu en fief, & relevé de l'Empire.

Letout à condition, que jusques à la conclusion, & Ratification dudit Traitté de Paix ce present accord ne sera obligatoire, mais ladite conclusion & ratification estant faite, sera le present accord entierement, & punctuellement accompli, effectué & observé & de mesme valeur comme le susdit Traitté de Paix.

Faict à Munster ce 27 Octobre 1647. estoit signé comme s'ensuit.

Elle Comte de Pen^{da} A. Brun.

I. de Knuyt.

Accorde avec son original.

I. Spronssen.

N^o. 33. Extract uytte Instructie voor de Heeren Plenipotentiarissen op de Munstersche Vrede-handeling.

Art. 91. **D**e Heeren Plenipotentiarissen sullen op dese hunne Instructie gehouden zyn Eedt te doen, van dat sy de selve oprechtelijck/ ende sincerely sullen achtervolgen / ende alles daer toe contribueren/ ende by brengen/ dat tot bevordering van dien sal strecken/ ende ter contrarie declineren alle 't geene dat tot retardement, of nadeel van dien soude mogen bygebracht worden ;

Art. 96. **E**ene secrete Instructie sonder voozgaende kennisse vande Heeren Staaten vande respective Provincien sullen gende opgemaekte Heeren extraordinaris Ambassadeurs ende Plenipotentiarissen mogen worden gegeven/ noch nagesonden / ende in cas sulchs verwes by de eene of d'andere Provincie/ ofte pemaent anders boden vermoeden soude mogen worden onderlept ende gepoocht te doen / sullen sy Heeren extraordinaris Ambassadeurs ende Plenipotentiarissen 't selve niet mogen aemmenen/ maer clarc verwerpen/ ende daer van datelijck abbertentie geben aen haer Ho: Mo:

Accordeert mette voorsz Instructie. voor soo veel desen aengaende is.

J. Spronssen.

N^o. 34.

- N^o. 34. Blijcht uyt de Resolutie van haer Ho: Mo: vanden seften Junij 1654. hier boven onder N^o. 3. geïnserceert.
- N^o. 35. Blijcht uytte aenteekeninge van Stadt / ende Landen vanden thjenden Junij 1654. ghedaen op de voorsz Resolutie vanden seften daer-beboorens / mede onder N^o. 3. hier boven geïnserceert.
- N^o. 36. Blijcht by 't Tractaet onder N^o. 32. hier boven geïnserceert.

Resolutien by de Heeren Staten Generael genomen op de Voorslach van Tempèrament raeckende de Seclusie vanden Heere Prince van Oraigne.

- N^o. 37. Extracten uyt het Register der secrete Resolutien vande Ho: Mo: Heeren Staten Generael der Vereenichde Nederlanden,

Jovis den negenthienden Februarij 1654.

In deliberatie gelept zijnde / Is goet gebonden ende verstaen / dat den Heere van **Be**berningh haer Ho: Mo: Gedeputeerde in Engelant / noopende de clausule ghesaen hebbende in 't twaelfde bande bewuste seben-en-twintich Articulen / by / ofte van wegen de Regieringe van Enghelandt aende Heeren Gheputeerden van wegen desen Staet aldaer op den 28. November des voorsz Jaers / voorsz gehouden / raeckende d'Heere Prince van Oraigne / ende des selfs Linie / sal werden ghelast / ghelijck de selve gelast wort midts desen / de saeche daer toe te dirigeren / dat de voorsz clausule in 't gheheel moge werden gesicht ende naergelaten ; ghelijck de selve oock in 't twaelfde bande bewuste negen-en-twintich geconcerteerde Articulen albereyts uytgelaten is ; Ende in cas sulchs nser kan werden geobtimeert / dat hy als dan sal inwilligen / ende de saeche byengen op het bewuste voorsz geslagen temperament / namentlijck / Dat alle de geene, die oyt by hare Ho: Mo: tot Capiteyn Generael of Admirael van der selver Militie te Lande ofte te Water, of by de Staten vande respective Provincien tot Stadthouder ofte Gouverneur van de selve sullen worden geëligeert, geobligeert ende verbonden sullen zijn de voorsz negen-en-twintich Articulen, alle ofte soo als die in een Tractaet sullen wesen gheredigeert, te besweeren, ende dienvolgende by Eede te belooven, dat sy de selve, voor soo veel in haer is, sullen helpen maincteneren, ende executeren. Sullende den Eedt / hier behoorens geroeft / soo doenslijck / werden ghesupuleert / recipere te presteren by de Capiteynen Generaels van beyde de Patten / ende sal dese haer Ho: Mo: Resolutie mede ter handen ghestelt worden aende Heeren haer Ho: Mo: gesigneerde Ambassadeurs naer Engelant / om te dienen tot hare Instructie.

Accordeert mettet voorsz Register.

R. Spronssen.

In

Iovis den negentienden Februarij 1654.

Deliberatie gheleydt zijnde/ Is goet-ghedouden ende verstaen/ dat den Heere van Beberningh/ haer Ho: Mo: Gedeputeerde in Engelandt/ sal worden gelast/ gelijck de selve gelast wort midts desen/ op alle de Poincten/ verbat in haer Ho: Mo: Resolutie/ raeckende de negotiatie met Engelandt/ op huyden genomen/ gantsch serieuse instantien ende alle moghelijcke debboiren te doen/ doch in sulcker voegen/ ende in die meeninge/ dat/ de selve Poincten niet konnende beklregen werden/ daer dooz den voortganck ende sluptinge van 't Tractaet niet en sal geretardeert ofte opgehouden werden/ Edoch verstaen haer Ho: Mo: niet, dat den ghemelten Heere van Beverningk sich op 't Poinct van 't bewuste temperament, raeckende d'Heere Prince van Oraigne, verder sal eslargeren, dan in haer Ho: Mo: Resolutie, op huyden dien-aengaende genomen, staet geexpressert, Sullende dese hare Ho: Mo: Resolutie mede ter hant gestelt worden aende andere Heeren der selver gedesigneerde extraozdinaris Ambassadeurs naer Engelandt/ om te dienen tot hare Instructie.

Accordeert mettet voorz Register.

1. Spronsfen.

No. 38. Blijckt by 't Tractaet onder No. 32. hier boven geïnserceert.

Resolutie vande Staten Generael, daer by blijkt dat haer Ho: Mo: gelijk als blindelinge last hebben gegeven, om 't gehandelde vanden Heere Prince van Oraigne tot Munster te houden als geïnserceert in 't Tractaet van Vrede by den Staedt met den Coninck van Spanjen te maecken.

No. 39. Extract uyt het Register der Resolutien vande Ho: Mo: Heeren Staten Generael der Vereenichde Nederlanden,

Veneris den seven-en-twintighsten Decembris 1647.

De Heer van Wimmenum ter vergaderinge p: siderende/ heeft aen haer Ho: Mo: voozgedragen/ dat het eerste Lidt van het 43. der 73. Articulen tot Munster/ tusschen den Coninck van Spanjen/ ende desen Staet geadjusteert/ in effect is mede byengende/ dat aengaende de pzetensien ende interessen de welke den Heere Prince van Orange soude mogen hebben/ ten opsichte van eenige partypen/ die hy niet en is besittende/ dat daer ober by particuliere handelinge verdragen sal worden/ tot satisfactie van gedachte Heere Prince van Oraigne/ stellende mitsdien den gemelten Heere P: siderende aen haer Ho: Mo: in bedencken/ of de selve niet en souden konnen goet binden/ dat het gene/ dat volgens het voozschrebe eerste Lidt van het drie-en-beertighste Artijckel vooznoemt/ uyt den naem ende van wegen den hoch-gemelten Heere Prince/ met die bande andere zijde/ is ghehandelt/ of noch bozder soude mogen ghehandelt worden/ dat het selve gehouden mach worden van gelijcke kracht ende weerde/ als of het selve in het Tractaet van Dzebe/ tusschen den Coninck van Spanjen ende desen Staet/

Staet/van wooyde te wooyde ware gheinsereert/ Waer op gedelibereert zijnde/ hebben haer Ho: Mo: geconsenteert in het voornoemde voorsz. by den meer-gemelten Heere Præsiderende ghedaen/ ende is dien volgens goet gebonden/ ende verstaen/ dat alle 't gene volgens het meer-genoemde eerste Lidt van het voorsz. 43. Artijckel van wegen den meer-hoogst-gemelten Heere Prince van Orangie/ met die vande andere zijde alberepts is gehandelt/ ofte noch verder gehandelt soude mogen werden/ gedurende het Tractaet tot Munster/ dat alle 'tselbe sal zijn ende blijven van foodanighen vracht ende weerde/ als of het gehandelde in 't generael/ ende peder Point van dien in 't bysonder in het beslyt van het Tractaet van Drede tusschen den voorsz. Koninck van Spanjen ende desen Staet van wooyde te wooyde ware gheinsereert/ in desen verstande nochtans/ dat van de voorsz. handelinghe aen de Regieringe alhier openinghe sal worden gedaen, soo wanneer als het gemelte Tractaet van Vrede herwaerts geyceent sal over komen, om als dan by haer Ho: Mo: / met / ende neffens het selve Tractaet van Drede oock geratificeert te worden; Ende sal dese hare Ho: Mo: Resolutie gesonden worden aen de Heeren der selver Plenipotentiarissen tot Munster/ om de selve Resolutie by d' Heeren Spaensche Plenipotentiarissen/ oock eiders des noodt wesende/ volkomen effect te doen forteren/ ende ten dien fine het meergenoemde 43. Artijckel daer mede te doen ampliceren/ ofte wel een Artijckel apart in het meer gheenoemde Tractaet van Drede/ dies aengaende te inscreuen.

Accordeert met het voorsz Register.

J. Spronssen.

N^o. 40. **Accoordt tusschen de Staten van Zeelandt, ende 't Collegie vander Admiraliteyt tot Middelburgh ter eenre, ende de Magistraet van Brugge, ter andere zijden gemaeckt op de openinge vande Haven vander Sluys, en de Vaert tot Brugge.**

Erst zijn de voorsz. Staten van Zeelandt/ ende 't voorsz. Collegie te breden/ de voorsz. openinge te accorderen/ ende de Negotie ende traffijcque dooz 't Sluysche Gat toe te laten/ midts dat de voorsz. van Brugge haer hebben sterck gemaeckt ende beloofst/ soo sy hen oock sterck maechen ende belooven by desen te bezorghen/ ende daer booren inre te staen/ datter een goet ende bequaem Schip onghewapent/ sal moghen gheleghet worden by die van Zeelandt/ omtrent het Poort ter Hoofftede/ met een Zepl. Schippte met twee Mannen/ om alrehande Probiande/ ende nootlijckheden vooz den Volcke op den voorsz. Schepen wesende/ te halen/ ende aldaer aen Boort te boeren; Ende datter voorsz. Schip sal voorszien zijn van eenen bequaemen Schipper met eenen Matroos/ ende daer op noch mogen leggen twee of drie Cherchers oft Onderzoekers/ met vier ofte vijf Arbeiders/ tot het ondersoek ende verbodemen van de goederen aldaer passerende/ Ende dat de voorsz. personen onderhindert ende onbeschadicht daer sulken mogen blijven/ ende hun Officie exerceren/ ende van beschozlijcke Saubegarde 'tzy van den Hertoge van Parma/ ofte anderen/ die 't behoort/ versien werden/ teghens alle Dybupters/ ende teghens alle inconuenienten/ van alle andere Artyghsvolck, te Water ende te Lande dienende/ in dienst van den Koninck van Spanjen zijnde.

Dat oock in tijde van Storme / Onwoeder ofte anderen noodd / het voozsz Schip ofie Schuyt / ende het voozsz Volck / vvelijck ende onbeschadicht / onder / boven / ofte beneden t' voozsz Foot sullen moghen wijcken / ende aldaer blijven / gheduypende den voozsz noodd.

Dat van ghelijcken de Schepen / soo tot het verbodemen aldaer gekomen als die met humme geladen goederen op Licent / in het voozsz Slupse Gat hen sullen begeben onder / boven / ende beneden het voozsz Foot sullen mogen wijcken / ende in versekertheit blijven / om hun in gelijcke geballen segens alle noodd te bevyiden.

Dat mede alle de Schepen / Schippers ende goeden metten koopman ofte Facteur der selber / voozzen / van behooylich Paspoort / vvy / vvanck / ende onbeschadicht van alle vvybuyters / Soldaten oft andere krijghs volck te Water ofte te Lande / onder den Coninck van Spaighen dienende / sullen bevyid zijn / ende / onder gelijcke Saubegarde ende Protectie als vvooren / mogen gaen ende keeren / tusschen ende vande Peerde Mercht af / tot Brugge toe inder Stadt / t' zy sy hummen wegh nemen langhs Damme ofte langhs de Vaerten.

Soo oock de Staten van Zeelandt ende t' Collegie vvoorz belooff hebben / ende be- looben mitsdesen / de Schepen ende Goederen / mette Schippers ende Coopmans ofte Facteurs / vvoozzen van behooylich Paspoort vande vvybuyters / ende krijghs volck van hunner zijden / soo in t' gaen / als in keeren van Zeelandt naer Brugge / ende van Brugge naer Zeelandt / te bevyiden / ende ongemolesteert te houden.

Des sal de vvoorz Magistraet van Brugge verzoegen by den Hertoge van Parma / dat de Schepen ende Goederen mette Persoonen inde Paspoorte op Brugge / ofte van Brugge naer Zeelandt begrepen / vvelijck ende onbeschadicht van alle vvybuyters ende andere krijghsvolck van het Gat vande Sluys ofte Peerde mercht tot in Zeelandt / ende van Zeelandt tot in het Gat vander Sluys vvoorz / mede sullen gaen ende keeren gelijck dal tusschen Antwerpen ende Zeelandt is gecostumeert.

Is oock overdragen ende onderlinge geacordeert / volgende de resolutien ende meeninghe vande Generale Staten der Geunierde Provincien / dat alle goederen op Brugge / ende van Brugge herwaerts gaende ofte keerende / sullen verbodemt werden / ende gene op enen Bodem te laten passeren / dan met kennisse / ende vvoorzgaende spectale Paspoort van weder zijden.

Soo men oock verstaet geene kooplyden / Facteurs ofte Passagiers / ober ofte weder te laten gaen / oft komen / dan vvoozzen als vvooren met Paspoort ten weder - zijden. En wat aengaet de Licent - Meesters / Cerchjers / Ondersoeckers / ende Arbeyders vande zijde van Brugge / omme de goeden van Brugge komende / te ondersoecken / ende arbeiden inde vvele Schepen van Zeelandt / zijn t' samen verdragen / dat die sullen moghen gelept worden t' haren koste in een ander Schip / daer t' hun belieben sal omtrent de Cerchjers van alhier.

Is oock onder sproochken dat die Generaels / Licent - Meesters ende die Officieren vande Compoyen ende Licenten ten weder - zijden / mitsgaders kooplyden ende humne Facteurs vander zijde van Brugge / ofte humne Dienaren goet hebbende inde Wote / ofte ver wachtende / eensamentlijck de Schippers ende humne Maets aldaer liggende / vvy ende vvanck t' allen tijde / tot ende vande gedestinerde Schepen ten re- cherche / ende op humne affairen aldaer respect vvelijck sullen mogen gaen / ende keeren / sonder daer toe eenige vvoorder Paspoort te behoeben.

Ende sullen de Recherchen / ende verbodemen vande goederen gaende ende keeren-
de / op

de / op sulcken taur ende prijs gheschieden / soo oock bande Schepen als bande Per-
soonen van vier zijde / over ende weder varende / in aller manieren ghelijcken 't selve
voor Willo ende Philippijne is geuseert te doene.

Als us gebaen op 't Hoff van Zeelandt tot Middelburgh / ter gheswoonlijcher Ver-
gaderinge bande voorsz Staten / ende ter presentie bande voorsz Raden / onder hunne
respectie secrete Caetjeren / den een-en-twintighsten October 1591.

Ander ende nader Accoort tusschen de Heeren Staten van
Zeelandt , ende de Magistraet van Brugge.

Noe dien dat by de Magistraet der Stede Brugge ernstelijck is aengehouden / en-
de van wegen de Heeren Staten van Zeelandt / metten Heeren Gedeputeerden
van de selve Magistraet gecommuniceert geweest op te continuatie / ende renova-
tie vanden voogaenden Tractate ende Accoorde niet die van Brugge gemaecht / op
de openinghe bande vyse frequentatie bande Haven vander Sluys nae Brugge vooz-
noemt / om de selve sulckis daer in te accommoderen als naer gelegenthey van tijden
ende saecken eenighsints doentijck / ende dienstigh is. Soo is 't dat die Gedeputeerden
bande voorsz Staten ende Stede van Brugge eyntelijck dien-aengaende verdraghden
zijn / op de conditien / poincten / ende Articulen naer-volgende.

Erst hebben de vooznoemde Gedeputeerden der voorsz Stede Brugge geloof / en-
de gheloooben by desen / dat sy addouerende ende renoverende 't voozgaende Tractact
't selve in alle sijne Poincten ende Articulen sullen onderhouden / ende doen onderhou-
den daer 't selve desen niet en is contrarierende.

Ende tot effecte van dien / dat sy alle voozgaende faulten / infraecten ende contrabent-
tien / tot noch toe teghen den voozgaenden Tractate gecommuniceert / sullen dadelijck
repareren / ende dienvolghende reimboursen die rantsoenen / ende andere kosten van
vangerijse by die van deser zijden aen die bande Hoffstede betaelt / of parthynen conten-
teren / ten besten doentijck wesende.

Dat sy mede sullen bezorgen / ende bekostighen dat metter daede / byz ende byzant /
kosteloos worden gerelaxeert die Gebangenen van deser zijde / als noch binnen der
Hof-stede ende Blanckenberge gebetineert.

Dat van nu vooztaen upt Blanckenberge / Hof-stede / Swarte-gat / Kercke-gat / noch
Pieuwerhaben Courssen / Piraterien / oft Beuyterien op de Wiffchers / Koopbaerders
ofte andere Schepen ende personen van deser zijde / hoedanigh die zijn / (uytgenomen
Ozlogh schepen) en sullen mogen worden gepleeght: en indien anders gebaen werde /
dat 't selve by de voorsz van Brugge kosteloos en schadeloos sal worden gerepareert.

Dat die van Brugge vooznoemt (gelijck sy oock by voogaenden Accoorde waren
ghelouden) van hunne zijde sullen presseren / dat d' ordze van alhier te stellen tot behoe-
dinge bande frauden die by den Koopman oft Schipper in 't passe cennaer der Sluys
souden mogen werden gecommuniceert / by niemanden van d' ander zijde en sal verhin-
dert worden / of ander sints pemandt by pzaetijcke sonder behoozlijck verlof / ofte re-
cherce ingebaren zijnde / 't selve by henlynden (volgende hare presentatie) sal weder ge-
repareert worden / soo by renboep van Personen / Schepen / en Goedren / als ander-
sints / nae de natuypze ende gelegenthey vander saecke.

Dat die Schepen en Schuyten van deser zijde / 't zy te Wiffen of ter Koopbaerdye
varende / die voozstozm ende onbequaem weder in de Kuste van Vlaenderen tusschen
Blanc-

Blanckenberghe ende Nicuwerhabe sullen komen te verballen / aldaer by ende onbeschadicht sullen mogen blijven / ende bequaem weder verwachten / om haerluyder cours te vervolgen / ende soo die selve eenige schade van d' ander zijde aengedaen wierde / dat die van Brugge die sullen repareren.

Daer teghens van weghen de voorsz Heeren Staten gheloofst is / ende geloofst woort mits desen te presteren / dat het voorn: voozgaende Contract / ende Accoozt met die van Brugge ghemaecht / weder sal ingaen ende in alle sijne poincten van weder- zijde onderhouden werden / daer 't selve desen niet en is contrarierende.

Voornamentlijck oock dat die Binnen-vaert van Brugge af tot Nieupoort toe genaemt die Perlepe / deurgaens by ende onbekommert / met Schepen / Coopmanschappen ende redelijck getal van Schippers ofte Schuyt-luyden / mitsgaders eenen Coopman of Facteur vande goederen / sal moghen bebaren ende gefrequeenteert werden / gantsch / ende niet wederkeerende / ten war: met ledige Schepen / ende Personen daer mede afgebaren wesende.

Dat mede den wegh tusschen Brugge / ende Sluys te lande van weder zijden vande Vaert van Brugge bypelijck by alderhande Personen / niet wesende in dienst van Oorloge / gaens ende komens sal mogen begaen ende gefrequeenteert worden.

Dat tusschen Blanckenberge ende Nicuwerhaben langhs de Zee-kusten geene descenten met Chaloupen noch anders van deser zijde sullen mogen gedaen werden / ten fine om aldaer eenige bypbuyterpen te plegen.

Ende dit alles by proibisie / ende tot wederroepens / 't zy van d'eene of d'ander zijde / daer van den den anderen gehouden woort te waerhouden / ten minste veertien dagen te voorsz / ende tot sekerheyt en vastigheyt van desen / is dit Contract van wederzijden onderteykent / ende elck een vande Contractanten gegeven een Autentijck dubbelt / des gelooben die Gedeputeerden van Brugge / dat zy 't haerder wederkomste tot Brugge / boven desen / dit selve contract binnen acht dagen naer hun arrivement sullen oversenden aende voorsz Gecommitteerde Raden vande voorsz Staten behoortlijck geadvouert / ende gheauthorisert ende gheteckent by den Gziffier der voorsz Stede.

Aldus ghedaen in 't Hof van Zeelandt tot Middelburgh den 24. Februarij 1596. Was gearapheert J. Florisz v^r onderstontt ter Ovdonnanrie vande Gedeputeerde der voorn: Heeren Staten / by my / ende geteckent Chr. Roels, noch lager onderteykent Jaques Winckelman, Pr. de Blende, C. Breydel.

Op 't nader ernstigh versoek vande Heeren Gedeputeerden van Brugge / dattet retour door die Perlepe van Nieupoort tot Brugge soude een weder toe-gelaten worden van alle Inlandtsche goederen / de Gedeputeerden vande Heeren Staten van Zeelandt naerder daer opghiet hebbende / hebben op 't belieben ende adven vande Heeren Staten dien voorn: van Brugge gheaccoordeert / ende accordeeren by desen / by forme van probee het retour van alle Inlandtsche goeden van Nieupoort nae Brugge / met erpessen bespreecke / dat alle de goederen / komende vnt der Zee / 't zy van Dvynkercken / Gevelinge / Nieupoort / ofte andere plaetsen in desen Byzdom niet en sullen wesen begrepen.

Aldus ghedaen in 't Hof van Zeelandt tot Middelburgh den 26. Februarij 1596. Was gearapheert J. Florisz v^r onderstontt ter Ovdonnanrie vande Gedeputeerden vande

bande booznoemde Heeren Staten / by my / ende geteekent Chr. Roels. noch Jager / Jaques Winckelman, Pr. de Blende, ende C. Breydel.

Het bovenstaende Accoordt, ander, ende nader Accoordt, vverden bevonden in de Nederlandtsche Historie van Pieter Borre, in't 28. Boeck, Fol. 44. ende in't 34. Boeck, Fol. 67. respectie, daer toe vvert geremiteert, alsoo haer Ed: Groot-Mo: de voorz Accoorden niet machtigh zijnde, daer van geen Authentijcke Copey konnen leveren.

Extract uyt de Instructie voor de Edele Erentfeste, Jonckers

Hendrick van Brienen d'Alste, ende Johan Rengers tho Hellem, Gecommitteerden van de Heeren Staten Generael van 't gene de selve in Zeelandt sullen hebben te verrichten; Gearresteert den 26. Augusti 1597. staende geregistreert in 't Instructie Boeck van't Jaer 1595, tot 1599. fol. 160, 161, 162, 163, ende 164. berustende ter Griffie van haer Ho: Mog: daer by van't sentiment van de ghemeene Bondtghenooten op de voorz Accoorden is blijkende.

Sullen boozts daer op mede Instantie doen ende aenhouden / dat die boozs Heeren Staten van Zeelandt / egheen swarighejdt en willen maechen inde selve Provincie te doen publiceren het Placraet op de Conbopen ende Licenten gearresteert / daer inne d'andere Vereenighde Provincien alreede bewillight hebben.

Ende oversulchs oock te consenteren in't sluyten van't gat of Haben bande Sluyt / in consozmite bande Resolutie daer op genomen / ofte andersints / begeerende de boozs Haben open te houden / te accepteren de condittien van de presentatie / ende optie die haer E: daer van gedaen is / ende oversulchs d'Heeren Staten te communiceren het Accoordt 't welck haer E: mette Stadt Brugge gemaect hebben.

Verthoonende tot dien eynde de rechtmatighejdt / ende billichhejdt van de boozs ghedane presentatie / midtsghaders hoe seer prejudticial het soude wesen booz den Staet van den Lande / dat de Provincien soude werden toeghehaen in't particulier met den Vyandt in eenigher manieren, sonder de Generaleyte, reghen de ghemeyne Unie te handelen, aenghesien / dat de selve daer up te lichter oorzaeche souden moghen nemen / overmits datter qualijck eene Provincie ofte Stadt in het Landt en is / of se en soude verstaen in desen Krijgh haer booz haer particulier daer mede te kunnen verboozbeelen / booznementlijck die geene / die ontrent de Frontieren ghelegghen zijn / die daer ober ghelijcken voet souden verstaen te moghen inne gaen / daer up ten lesten niet anders als confusien / misverstanden / oneenigheden / ende scheuringhen souden gheraecken te volghen / tot boozderinghe van den dienst des Wyandts / die hem met sulcke occasien soude weten te behelpen ende prevaleren / met by-boeginghe van alsulcke andere redenen ende middelen van inductie / als die boozschreven Heeren Ghecommitteerden nae de ghelegghenthejdt dienlijck sullen vinden; adverterende

de Heeren Staten in diligentie van 't ghene sy desen aengaende ghebesoigneert sul-
len hebben.

Accordeert mette voorsz. Instructie in date den 26. Augusti 1577. voorsz.
staende geregistreert in 't Instructie Boeck van den Jare 1595. tot 1599.
Fol. 160, 161, 162, 163, ende 164. Berustende ter Griffie van haer
Ho: Mo:

J. Spronssen.

N^o. 41. Instructie daer naer Wybrant van Ayluwa, ende
D. Richeus de Postella, Gecommitteerden van de Volmachten van
Oostergo, ende hun gheassocieerden, hen sullen adresseren
aen de Konincklijcke Majesteit van Engelandt.

Erstelijck/ dat de Ingesetenen van Oostergo met hun Geassocieerden aen hare
Majesteit/ volghende de voozgaende besoiunen/ eerst by mijn Heere D. Hessel
Wpina/ President s' Hofz van Drielandt in Engelandt/ ende nu in Dobornbr
leff-leden by Ayluwa aen Sijn Excellencie ghedaen/ ende met de selve Sijne Excell:
ghemaectt, als noch presenteren die Souverainiteyt van de Provintie van Vrielandt
voor soo veel in hen is, biddende in alre vortmoed/ de selve by hare Majesteit aenghe-
nomen te werden/ met alsulcke prominentien/ gerechtigheden/ ende lasten/ als sulck
in voorzijden/ ende voornamentlijck tempore Caroli Quinti, by den selven/ ofte Sijne
Majesteits Luptenant ende Gouverneur Generael is gheweest.

Item, soo verre hare Majesteit/ als noch voozmoederende redenen/ de selve aenme-
minghe van Souberainiteit afflaet/ des de voorsz. Volmachten verhoopen neen/
dat hare Majesteits Genade beliebe 't voorsz. Landtschap in perpetuele/ ofte ten min-
sten in tempozele protectie te nemen ende te houden/ ende tot dien fine den Doozlu-
tigen unde Hoogh-ghebooren Fursten ende Heeren den Graue van Licester/ ende in
voorzgaende by hare Majesteit gheordomeerde/ ende by Sijne Excell: aenghenomen
laste te continueren/ met alsulcken macht ende authoriteit als des haer Majest: Ge-
nadighsten gelieven sal wesen/ ende volgende d' opdrachte by de Generale Staten der
Geunierde Provintien/ Sijn Excell: gedaen den 6. Februarij 1588. behooylijck is.

Dat volghende dien/ hare Majesteits genade beliebe in alle der Landen ende
Steden saecken/ soo wel neffens 't beleydt van den Krijgh als Politie/ ende Justitie
metten aenleiven vandien/ op 't spoedighste ordze te stellen/ soo hare Majesteit ofte
der selver Luptenant ende Gouverneur Generael/ tot welbaren van de Geunierde
Provintien/ Leden/ ende Steden van dien/ bevinden sal oozbaerlijckst te wesen.

Alles behoudelijck een peghelijcks Landtschappe/ ende insonderheyt 't Landtschap
van Drielandt/ Leden ende Steden van dien/ in 't generael ende particulier hun Pri-
vilegien/ Rechten/ ende Wysheden.

Ende bysonder sonder quetsinghe ofte verhuideringhe der ware Ghereformeerde
Religie/ ende exercitie van dien.

Piet twijfelende ofte hare Majest: na gedane aenemeringe/ genadighst gelieven sal/
tegens de vbanden bande Geunierde Provintien/ 't Spangjaerden/ Malcontenten/
ofte

ofte andere/hoedanigh die fouden moghen wesen/ alfulche proibiste van Krijghsbolck te Water ende te Lande te doen/ als tot wederstant van de selbe/ ende tot bescherminge van de Gemeneerde Provincien nodigh sal wesen/ midts dat hare Majestejt wederomme gemeten sal alle Domeynen Reinen ende ophousten/ soo van confiscatien/ ende andere regalia/ ende daer upt dzaghen die lasten daer toe staende.

Dat oock hare Majestejt gelieuen sal te onderhouden/ ende niet behoorlijck Guarnisonen voorsien de Schantfen op de kusten van Vrieslandt tegens den vyandt gelegen.

Item/ dat hare Majestejt ofte der selver Luptenant ende Gouverneur Generael/ gelieuen tot Secreten Raede van hare Majestejt ofte sijn Excell: te vorderen/ die gheue certijds daer toe ghehozen is/ ofte als noch by hare Majestejt ofte Sijne Excell: ghehozen sal worden.

Dat oock dadelijck afghedaen sullen worden alle Collegien van Ghedeputcerden/ metten aenkleuen van dien/ soo vele/ tempore Caroli, niet gheweest zijn/ ende de regieringe vanden Landen ende Steden van Vrieslandt in haer oude Staet/ namentlijck aenden Gouverneur ende Provincialen Raede vanden selven Lande/ gestelt werden.

Dat den voozgaenden ende teghenwoozdighen Ghedeputcerden/ van hunne administratie behoorlijcke Reckerkinghe/ ende satisfactie afgheboozdert werden/ ende ten selven fine Commissarisen gheozdonneert.

Item dat oock hare Majestejt gelieuen sal/ die Provinciale Raden/ tot het behoorlijck getal te vermeerderen/ ende daer toe te committeren alfulche Persoonen/ als hare Majestejt tot dienst van het Vaderlandt/ ende administratie vander Justitie bebinden sal beguaem/ ende bozderlijck te wesen/ ende ten tijde Caroli Quinti ghedaen is.

Dat/ volgende dien/ hare Majestejt gelieue te rebooceren ende cassen alle Commissien van hooge ende lage Overtgheden/ by de Staten ofte Ghedeputcerden gepasseert/ geen uptghesondert/ Ende soo wel den welghebozen Heere Stadthouder/ als Raden Provinciaal ende allen anderen Officieren/ naer older loffelijcker costumen/ met behoorlijcke Commissie in forma te voorsien.

Dat oock hare Majestejt ofte Sijn Excellentie gelieue den Stadthouder/ ende Provinciale Raeden van Vrieslandt/ te ozdonneren/ omme eenen generalen Lantsdagh/ ende Vergaderinge der Staten van Vrieslandt upt te schijden/ ende alsdan hare Majestejts ghenade gelieuen de ozdomnantie der selver voozgehouden ende gheappozeert zijnde/ de selve alomme behoorlijck verhoondicht ende uptgheroepen te werden/ ende tot meerder auzhoritejt vande Commissaris van hare Majestejt of Sijn Excellentie daer toe te ozdonneren.

Dat oock mede hare Majestejt in plaetse van de Gedemoliceerde Kasteelen/ ende onderhout van dien/ aen de vaste Steden/ Schantfen ende Sterckten/ de selve pemin ghen tot hun Fortificatien te depozeren/ ende consenteren/ gheelijck de selbe reparatie by den Staten van de Landtschappe ghemaecht/ ende nu eenighe Taren by de Steden ghenooten/ ende tot den Schantfen ende Sterckten aengelejt zijn/ sonder die van de voorsz. Provincie/ in de Steden eenighe Kasteelen weder te ozdonneren/ ende doen maechen.

Dat voozts de voorsz. Volmachten aen hare Majestejt tot proffijt van de Steden ende Landen/ versoeken ende bidden/ t' ghene sy bebinden sullen hare Majestejts Hooghejt niet te contrarieren/ ende die Landen ende Steden vozbaerkert te wesen/ Insonderhejt dat hare Majestejt ghenaedighst gelieue den Hupse van Passau te houden gherecommandeert/ ende behoorlijck doen recompenferen.

Actum Leeuwaerden in de Vergaderinge van de Hofmaechren van Oostergoe/ als Staten van dien/ ende hun Geassocieerden den 5. Januarij 1587. Ende was onder-
teyckent aldus/ Maerten van Schouwenburgh/ Doeke Afsma/ Doutoe van Kplu-
wa/ Caechte Pittinga/ Homerus van Harinxma/ Wpbe Scheltinga/ Arnoldus
Poppius/ W. Dirck/ Ernestus van Harinxma/ Symon Symonfs.

Nademael de bovenstaende Instructie geinsereert staet in de Historie
van de Nederlantse Oorlogen, beschreven door Pieter Borre
lib. 22. Fol. 83. verso, ende 84. ende Hare Ed. Groot Mo. geen acces
hebben tot de Registers van de Resolutien van Vriesslant, soo kan al-
hier geen verder authenticatie vverden gegeven.

N^o. 42. Resolutie van de Staten van Hollandt op de delatic
van 't Graeffschap van de selve Provintie aen Prins Willem.

*Extract uytte Resolutien van de Heeren Staten van Hollandt ende
Vvest-Vriesslant genomen. Den 4. Junij 1584.*

DE Staten van Hollandt/ acumerkende 't groot inconuenient ende naedele
'twelck soo lange soo meer apparent is/ den Lande in verscheyden respecten
te sullen ober komen/ deur langher vertreck van eyntelijcke afhandelinghe der
saechen met sijne Princelijcke Excelentie/ nopende de Hoogheyt ende Graeffelijckheyt
banden Lande van Hollant ende Zeelant/ sulck by de Staten eendzachtelijck/ ende met
gemeenen abbijsse aengebangen/ oock met sijne Princel: Excell: genoegh ten eynde ge-
bracht ende gesloten/ sonderlinge mede datmen versekerd is/ dat den Dyant sijn profijt
aen vele oorten grootelijck is doende/ deur dien de selve sake niet wozt in alles voltroc-
ken/ Behal ven d'oneere ende disreputatie, die Sijne Excell: daer deur aengedaen wort,
met groote verminderinghe van sijne auctoriteyt/ die in alle saechen van den Lande/
sonderlinge in dese conjuncture/ vooz al gherequireert/ ende nodigh is/ hebben daer-
omme de Staten voozn: hooghnoedich bebonden/ vooz al met de voozfs sake van Sij-
ne Excelentie/ sonder ophouden/ voozfs te baren/ ende ober sulckfs gecommiteert den
Heere Adriaen vander Nijlle President/ ende Jonckheer Johan Heere tot Mathenes/
etc. Nebens een derde die men aen Sijne Excelentie verseecken sal/ van Sijne Excele-
ntie wegen, mede gecommiteert te werden/ op Donderdage toekomende te reysen tot
Amsterdam/ ende aldaer vooz te dragen de capitulatie met Sijne Excelentie Staets-
gewijse gemaecht/ ende besloten: ende by de andere Steden ende Leden banden Lan-
de daer naer vooz goet gehouden ende bevesticht den selven van Amsterdam/ met alle
redenen ende middelen in alles onderrechtende/ ende daer toe bewegende/ dat sy sijn-
delc hen met d'andze Steden in alles consozneren/ ende sal hen tot dien eynde dub-
belc bande poincten van Capitulatie werden mede ghegeven/ in de selve forme als die
d'andze Steden hebben ghelicht ende gheconfirmeert: Ende omme ten selven tijde
te trecken Ter Goude/ hebben de Staten Ghecommiteert/ den Heere Jonckheer
Rutger van der Voetseler/ ende den Raets-Heer Meester Sebastiaan van Loosen/ met

met eene van Lepden/ mede onder gelijcke last als booren / Ende soo verre de voorz Steden ofte eenige van hen, daer toe niet en souden willen consenteren nochte verstaen hebben d'Edelen ende d'andre Steden verklaert ende geresolveert, midtsgaders de voorz Gecommitteerden respectie belast, darmen de voorz van Amsterdam ende Goude opentlijk aensseggen sal dat, by vorder gebreck ofte weygeringe van henluyden in deser saecke, De Staten niet naerlaten sullen, des niet tegenstaende, ten uyttersten met de voorz saecke voorts te procederen, sulcx als syluyden tot conservatie van haerluyder Steden, d'ordre ende aenkleven van dien, eensfamentlijk vanden welvaert ende bescherminge vanden Lande bevinden sullen te behooren. Ende sal boozs den booznoemden Gecommitteerden by den Advocaet ghesubintustreert worden / wes henluyden eenighsins tot bozder Instructie ofte beboefte/ in deser saecke sal mogen noodich ofte dienelijck zijn.

Accordeert mette voorz Resolutien.

Herb'. van Beaumont.

N^o. 43. Antwoorde by de Heeren Gedeputeerden vande Staten Generael, aenden Generael ende Commissarissen vande Republijcque van Engellant gegeven, op sekere 27. Articulen tot ingredienten van 't Tractaeten voorgehouden.

Doorluchtige H E E R E N.

W^{ij} hebben met aendacht gheconsidereert de 27 Articulen die het D^e Excell. ende d'Heeren Commissarissen vanden Raedt / inde conferentie van Wyde den 12^{ten} van November ghesleest heeft ons te behandigen / ende binden ons verplicht door antwoordt daer op te seggen/ dat wy nae soodanige inlepdinge vande ghenegentheyt van dese Republijcque/ tot den Staet der Vereenichde Proovintien/ ende soo een solennele protestatie van openharticheyt / candeur ende integretyt die soo menichmaelen selfs met de aenroepinge van Gods heyligen naem in dese twee leste conferentien is vernienwt gheweest / met verwonderinge sien een concept Tractaet / ende de extensie van soodanige Articulen/ in de welke wy ter Werelt niet en binden dat in eniger manieren met die sincere byzintschap ober een komt / daer wy de particuliere demonstratie van verwachten / ofte dat onse expectatie voldoet/ omtrent de Propositionen van een naeuwe ende strichte verbiutenisse / die het eynde van het oochmerck is van onse negotiatie / ter contrarie dat alles in 't bysonder overwogen zijnde / wy alleenlijck daer in binden/ dat de Heeren vanden Raedt belseft heeft/ wy het Tractaet van Entrecours/ vanden Jare 1495. ende wy de retroacten van het geene inden Hage/ ende tot Londen/ door de Extraordinaris Ambassadeurs van beyde de Republicquen is ghe-

negotieert gheweest / eenige Articulen te doen uyttrecken / ende soodanich t'samen te
 voegen / dat alle het geene in d'een ende d'ander van het Interest / consideratien / ofte
 Propositien gheweest is van haer Ho: Mo: in die Deducitie is bergeren / ende vooz by
 ghegaen / ende ter contrarie alles verdeelt / ghebeduciert / ende onderscheyden ter inten-
 tie / ende ten meesten voozdeele van dese Republicque / soo dat wy ten respecte van die
 Poincten / nae een negotiatie van soo veel Maenden / ons noch binden inden selven
 Staet ghelijck wy waren inden beginne / ende ten respecte van verscheyden anderen
 die by van grooter importantie zijn / van nesculws nu bygeboeght / ende noyt in eenige
 consideracie gheballen / veel verder geestofgneert van onse hoope als opt vooz desen /
 daeromme van ghenootsaecht zijn daer op te seggen / dat / vooz behouden die selve li-
 berteyt / om tot alle tyden die lichteste Poincten te mogen debatteren / die wy nu ghe-
 meynt zijn vooz by te gaen / ende oock om van onsent wegen vooz te stellen / 't geene
 wy vooz het Interest van haer Ho: Mo: souden noodich achten / Wy nu alleenlijck
 eenige wepnige Poincten van importantie debatteren moeten / met een woertige ende
 rechtmattige Deducitie / dat die in geender manieren kunnen werden aengenomen ;
 Protesterende vooz Godt / die voozdeelen sal van onse intentie ghelijck wy van tydt tot
 tydt / met alle stacerteyt / ende oprechticheyt ghepzoedeert hebben / dat wy oock noch
 soo in 't toekomende volgens onse beloften willen vooz gaen / confereren ende concer-
 teren / met alle candeur ende gherouwicheyt / sonder yet wat eenichstus te reser-
 ren in een saecke van sulcken ghewichte van 't geene den laste bande Heeren onse Prin-
 cipalen mede bynght. Wy sullen dan op het derde Articul seggen / vooz soo veel in 't
 selve van satisfactie ghespoochen wordt / dat in die Propositie is noch reden noch
 rechtbeerdicheydt ; Op het twaelfde Articul vooz soo veel het raecht den Prince van
 Orangie ende des selfs gheheele Linie / om die vooz eeuwlich uyt te sluyten bande
 bye Electie / die de Heeren Staten Generael / of van eenige Provincien souden willen
 doen / in haere Persoonen / dat dat een poinet is absoluelijck dependende bande
 bye dispositie bande opgamelte Staten / daer mede haer de Heeren van dese Regierin-
 ge met geen meerder reden ofte billichheyt te bemoeven hebben / als wy ons souden
 behooren te bemoeven met haere Electie / in diergelijcke occuzrenten ; Op het vijft-
 thende ten regarde bande visite van onse Schepen van Oorloch ende van Coopbaer-
 dypen / dat dat directelijck gaet tegens de practijc van ons Landt / dat het subject is
 dupsent disordres ende disputen / ende dat het injurteus is in sulcken poinct van do-
 minatie / daer by geene recuzpocatie ghesupponeert wordt. Ende op het seventhien-
 de raechende de Disscherpe onder eenige recognitie / dat dat soude zijn haer Ho: Mo:
 sonder recht ofte reden uytstoten van een possessie / daer van sy met volkomen byphey-
 t van immemoriable tyden ghegaudeert hebben / ende sullen voozts altyds ghereede
 zijn / om ons selven naerder ende particulierder te expliceren / ende de redenen ende
 argumenten te deduceren tot justifieatie van onse opinie / omtrent d'een ende d'andere
 van die vooz Articulen ; Maer albooren daer toe te komen binden wy ons ver-
 plicht / ons gheboelen omtrent het 14 Articul vooz te stellen / daer ghespoochen wordt
 van een gellmitteert ghetal van Oorloch-Schepen / van pzeallable denunciatien van
 onse equipage / ende van het consent / dat van het Parlement van dese Republicque /
 daer over soude moeten versocht ende verkreagen worden ; Secker / Mijn Heeren /
 wy konnen ons selven qualijck inbeelden / dat het in goeden ernst is / datmen ons sood-
 danigen Propositie wil voozstellen / die soo onredelijck ende extrabagant is / ende in-
 dien het inder daedt uwe intentie is / om eenighstus daer op te dencken / soo binden wy
 ons

ons verplijcht / in klare ende uytduchelijcke woorden / u te seggen / dat wy soo verre van daer ghelogeert zijn / dat wy ons selven souden onwaerdich achten vande gunste ende goetheydt Godts / daer mede sijne Goddelijcke Majesteit ghelieft heeft hare Ho: Mo: deliberatien te seggen / inde rechtmatige prosecutie van haere byzheydt / indien wy daer ober alleenlijck in eenige conferentie traden / of dat wy maer in twijffel trocken / de absolute ende onwebezroepelijcke negatie ; Wy bekennen seer geerne dat wy op die saecke niet geïnstrueert zijn / (ende hoe soudemen Instructien konnen hebben op soo een onredelijcke ende ongehoorde saectie) maer wy zijn soo wel geïnformeert vande generositeit van hare Ho: Mo: vande constitutie van hare affairen / ende van hare interessen / oock vande intentien ende goeden wille van hare Ingesetenen / dat wy u versekeren konnen / datter geen lebendige ziele is in onsen Lande / die soodanige boozsagen / sonder een absolute indignatie soude konnen aenhooren ; Hoe dichtwilts hebben u Excell. ende wy Doorzuchticheden haer gheertendeert op den loff van onse Doorzouders / die met sulcken pber en dapperheyt / boozde byzheydt van haer lieve Vaderlant gebochten hebben / Ende is het mogelijk dat dat in die selve gedachten t'samen vallen kan / dat de posterteyt soodanich soude verbaftert zijn / dat sy sonder reden ende sonder noot / haer soude laten berooven van sulcken nobelen partye van hare byzheydt : Van hare byzheydt / seggen wy / die haer de macht ende byzheydt geeft (zijnde onder Godts genade een souberaenen ende independenten Staet) om te gaen ende te komen / te ageren ofte te rusten / haer te wapenen ende t'ontwapenen nae den noot / ende interest van hare rechtmatige ende wettelijcke defensie. Maer om de waerheyt te seggen / wy verwachten van u Excell. ende d'Heeren Commissarissen niet / dat sy nae soo vele obtestatien / ende hooge protestatien / ghedaen booz Godt ende booz de menschen / in 't generael ende bysonder / ende soo menichmalen gherettereert / nu hare goede affectien / candeurs / ende sinderiteyten souden willen epndigen / ende bepalen met een propositie van soo wepnich apparentie / maer dat sy veel eer van de selve desistieren sullen / ghelijck wy de selve seer instantelijck versoecken / om ghesamentlijck te confereren / en ober soodanige Articulen ende conditien te conceteren / by de welke de eere Godts / ende de cours van sijn heylige Euangelie mogen werden ghebozderd / ende een naeuwe / vaste ende eeuwighe-duprende Onie ghestabileert tusschen beyde de Republijcquen / op den hoet ende maniere gelyck wy in onse leste propositien / ende memorien hebben voorgeselt / ofte op soodanige andere betere maniere / daer van wy met malkanderen berdragen sullen / daer op met den eersten het antwoozdt verwachten sullen. Ghedaen hi Westmunster den ^{22 November} 2 December 1653.

Accordeert mette antwoort, sulcks als de selve by rapport,
aen haer Ho: Mo: is overgebracht.

I. Spronssen.

N^o. 44. Poincten ende Articulen op 't Papier gebracht in 't gespreck vande Vrede-handelinge Anno 1632. tusschen de Heeren Gedeputeerden van hare Ho: Mo: in 't Leger, ende Commissariissen vande Staten der Nederlantfche Provintien, van d'andere zyde, tot Maestricht ghehouden, sulcks als de selve Poincten den vierden October 1632. ter Generaliteyt by rapport zija overgebracht.

I.
Dat by de handelinge aen te stellen tusschen de Heeren Staten Generael van alle de Nederlantfche Provintien van d'eene ende d'andere zyde / sal werden vernieutwt het Tractaet vande Cresues ghemaecht met den Coninck van Spangien in 't Jaer 1609. soo als het leydt / in alle sijne Poincten ende Articulen / voorszoodanigen tijt van Jaeren / als men sal kommen accorderen.

II.
 Dat de Heeren Staten vande Provintien onder den Coninck van Spangien / haer sullen verbinden te praesteren / alle de Poincten ende Articulen van 't voorsz Tractaet / die in het selve werden beloofd / by ende van wegen den Coninck / in sulcker voegen dat de Heeren Staten / Leden ende Steden / ende Inwoonders vande Gheunieerde Provintien / de selve effectibelijck sullen genieten.

III.
 Dat tusschen de Heeren Staten vande voorsz respectibe Provintien / sal opgerecht worden een Alliantie ende Verbond / waer by sy haer sullen ghesamentlijck / ober ende weder ober / obligeren / het ghemaechte Tractaet van Cresues / in alle ende pegelijckie sijne Poincten te quaderen / ende manctineren / tegens een pegelijck / die 't selve soude willen verbrrecken / of in eenige wijze tegen gaen.

IIII.
 Dat de selve Heeren Staten by de voorsz Alliantie haer onder elckanderen sullen verbinden reciprocquelijck tot conservatie van hare bygheden / gherechticheden ende de gemeyne ruste / tegens alle ende een pegelijck / niemandt uptgesondert / offensibe ende defensibe / die de Nederlantfche Provintien / of eenige der selver aentasten / bebrachten / of beschadigen sal.

V.
 Dat om de gemeene verseeckeringe, ende gherustheydt, alle de Spangiaerden, zijnde Luyden van Oorloge, sullen moeten vertrecken, uyt ende buyten alle, ende yegelijck der Nederlantfche Provintien, ende geene wederomme binnen de selve mogen werden gebracht.

VI.
 Dat de Casteelen sullen werden ghedemolsteert / ofte ten minsten / de Wallen ende de Vesten nedergeleecht / ende geapplaneert van binnen / ende open gheleecht tegens de Steden.

VII.
 Dat alle soodanigen Volck van Oorloge, te Voet ende te Peerde, te Water ende te Lande, als de Heeren Staten vande Provincien vande andere zyde sullen houden, tot defensie vande voorsz ruste ende de generale seeckerheyte, sullen zija inder selver

Iver eedt alleenlijck, ende van niemandt anders; ende by ofte van wegen de selve aengenomen, ende betaelt, ende alle Officieren daer over gestelt.

D I J I.

Dat, tot verseeckertheyt tegens alle invasien, inde principaelste Zee-steden van Vlaenderen, foodanigen ordre van Gouvernement ende Guarnisoenen sal worden aengestelt, met ghemeen advis vande respectie Heeren Staten der Nederlanden, dat sonder bewilliginge vande selve gesamentlijck, geen ander Krijghs-volck inde voorz Steden, ofte Havenen van dien, en sal mogen werden ingebracht.

I K.

Dat eenige weynige Steden ende Plaetsen, hier naer te openbaren. om sonderlinge consideratien totte gemeene ruste dienende, van het guarnisoen vanden Coninck van Spangien ontleicht, ende neutrael gemaeckt, ende eenigen aende Heeren Staten vande Geunieerde Provintien overgelevert fullen worden.

Geextraheert uyt seecker secreet Register bande voorsz handelinghe geschou- den/de Annis 1632. ende 1633. berustende ter Griffie van haer Ho: Mo: / ghequoteert mette letter K. No. 11. ende bevonden daer mede te acco- den.

1. Spronsfen.

N^o 45. Extract uyt d' Instructie, staende in seecker secreet Register vande handelinghe met die vande andere zyde, de annis 1632. ende 1633. ghequoteert mette letter K. No. 11. ende aldaer gheregistrereet onder dato den vijftienden November 1632. daer by blijkt, dat Zeelandt, Vrieslandt, ende Stadt ende Landen inde voorz handelinghe noch alleen diffcil waren.

Instructie vande Ho: Mo: Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden, voor de Heeren Nanningh van Foreest, Raedt ende Secretaris der Stadt Alckmaer, ende Aert Foeit, eerste Borgemeester der Stadt Vtrecht, Ghecommitteerden van hare Ho: Mo: aende Heeren Staten van Vrieslandt.

Eerst fullen de voorsz Gecommitteerden/ etc.

Ende dat op alle 't selve serieuselijckie zijnde gedelibereert/ ende bevonden dat alle de Probtintien tot onderhandelinghe met die van d'andere zyde niet ongenegen waren/ maer de Probtintien van Zeelant, Vrieslant en Stadt ende Landen, daer in van d'andere vier Probtintien vershillende/ dat de voorsz vier Probtintien haer volkomenlijck gheslast vonden met die vande andere zyde als vize Staten / ofte nock andersints ende soo wel tot Dede als tot een langhaurigh Bestant / nae de ghelegentheydt te mogen handelen.

Ende

Ende de voorsz drie Probitiuten naeuwver gheastfingeert zijnde/ om alleen met byze Staten ende tot een eeuwige Wyde in besoignes te mogen treden / daer ober merckelycke consideratten zijn geballen ende namentlyck/ etc.

Accordeert mette voorsz Instructie.

1. Spronssen.

N^o. 45. Advijs van Zeelandt, op eenige poincten vande handelinge met die van d'andere zyde Anno 1632. geentameert.

Extract uyt het voorsz secreet Register vande handelinge met die van d'andere zyde.

Iovis den 11. November, 1632.

De Heeren Gecommitteerden van wegen de Probitie van Zeelant versocht zijnde/ hebben openinge gedaen van der selver consideratten op 't stuck vande aengeboden handelinge / als oock op de poincten den 4. Octobris leest-leden by de Heeren Jaer Ho: Mo: Gheputeerden in 't Leger ghekomen ober gebzacht / in bougen als hier naer volghet.

Hooge Moogende HEEREN, &c.

Dat tot desen eynde sullen bedongen worden sulcke condittien / voozdeelen ende beskerkingen als inde Memorie d'Heeren Gedeputeerden van d'andere zyde mede gegeven/ zijn verbat/ vooz soo vezre de selve op foodanigen Wyde applftrabel zijn/ daer by geboecht sal worden dat het Spaens Krijghs-volck niet te Lande maer te Water sullen moeten vertrecken, ende de Bourgoingnons te Lande, indien het selve kan worden geimpetrect.

Dat het vierde Artijckel vande meer-genoemde Memorie sal worden geamplieert/ met dese Clausule/ dat de Provintien van d'andere zyde sullen beloven de gemaecke Alliantie te mainteneren, selfs jegens de Coninck van Spangien, ende dat achter de woorden vry ende gerechtigheden sal worden geboecht Privilegien.

Dat mede het gesach op de Rivieren den Rhijn / Wase / ende Schelde aen desen Staet sal blijben/omme de Commerciën daer ober in seeckerheyt gedreven te worden/ ende specialijck dat de Schelde / Canalen van 't Zes / 't Stuyjn / ende andere Zee-gaten daer op responderende sullen blijben ghesloten/ sulcks dat alle inkomende Schepen volgens 't Privilegie daer van zijnde / sullen ghehouden zijn in Zeelandt last te breecken ende verbodemen; ende dat daer-en-hoven specialijcke sal worden ghestipuleert, dat alderhande Goederen/Waren/ ende koopmanschappen/ die de gesele kustte van Vlaenderen ende de Havenen die jegenwoordigh aldaer zijn / ofte hier naer maels souden mogen werden gemaect / uyt oft in sullen komen / met soo hooge Conboyen/ Tollē / Impositiën ende andere lasten sullen worden beswaert / als de Goederen/Waren

Waren ende Hoopmanschappen/ die de Schelde ende de boven gheuoemde Canalen/ ende Zee-gaten/op ende af sullen gaen/ waer inne geen veranderinge sal konnen worden gedaen/ als met ghemeene bewillinge van beyder zijden/ ende omme versekertheit te zyn/ dat het contrarie van dien/ onder de handt by commissie niet en werde ghepractiseert/ sullen eenige Personen specialijck van wegen desen Staet daer toe be-eedicht/ op de voorsz Custe ende inde Zee-steden hunne continuele residentie houden/ ende kennisse nemen vande effectuele betalinge vande opgestelde lasten / volgende den Taulx ende Lijste die daer van met gemeene advijse sal werden gemaect/ om betaelt te werden soo wel vande Goederen ingezacht ofte uytgevoert by de Schepen gaende ende komende uyt/ ende naer de Zee als vanden/ neutralen ende geallieerden toe-komende; Dat tot dien eynde de Soldaten die tot voorsz-kominge van alle invasien/ volgens het 8. Artijckel der voorsz memorte inde Zee-steden geleght (ende diemen verstaet in gemeenen eedt ende besoldinge van alle de Nederlandsche Provincien behoorden verplicht te zyn) specialijck daer toe ghehouden/ ende by eede verbonden sullen zyn te maintineren / ende doen observeren het geene aengaende de belastinge ende versekertheit vande Kunst ende Havenen sal zyn geaccordeert.

Ende in cas des niet tegenstaende werde verbonden verwes in prejuditie van dien gealterceert/ ofte geinnoceert te wesen/ dat eenige neutrale Personen sullen gecommiteert ende gheauthoriseert wesen het selve te repareren ende doen repareren / dooz als sulcke wegen ende middelen/ als tot dien eynde sullen worden beraemt.

Accordeert metter voorsz Register.

I. Spronssen.

N^o. 45. Advijs van Stadt ende Landen op eenige poincten vande handelinghe Anno 1632, met die van d'ander zyde geentameert.

Extract uyt het boven geroerde secreet Register vande handelinghe met die van d'ander zyde.

Mercurii den 27. October, 1632.

De Heeren Gedeputeerden vande Provincie van Stadt ende Landen/ by de Gedeputeerden vande Provincie van Hollandt aangemaent zijnde/ om naerder openinge te willen doen/ van der selver consideraten op de handelinghe by den Wyant aengeboden / ende d'Artijckelen by de Heeren hare Ho: Mo: Gedeputeerden den vierden deses geexhibeert hebben verklaert 't geene hier naer volghet.

Op 't eerste point/ etc.

Op 't 5. point / dat niet alleen alle Spangiaerden zijnde Luyden van Oorloge/ maer oock vande Kaden politijcq of militair / civil of crimineel/ uyt de Nederlandtse Provincien sullen verrecken.

Op 't 7. point / transeat / midts dat daer by werde gheboeght / dat oock ober die Cryghs-volck / selfs den Contact van Spangien / d'Infante ofte der selver Maedt / geen gesach hebben sullen.

Op 't 8. point / dat de Zee-Habenen in Vlaenderen met der Geuniceerde Provincien Guaraisoen / ofte ten minsten met Cryghs-volck in beyder Eedt zijnde werden besetiet.

Op 't 9. point / dat onder de Steden in neutraliteyt te stellen ofte nae gelegentheyt van saecken ghedemolteert te worden / gheboeght worden de Steden ende Casteelen / Gulick / Berck / Oysop / Lingen ende Carpen / ende onder de plaetsen soo ober gegeven sullen worden Gelder / Breda / Santvliet / ende soo veel meerder Zee-steden ende andere Posten / alsinen eenighsints sal konnen bedingen.

Accordeert mettet voorsz Register.

I. Spronssen.

N^o 45. Advijs van Vrieslandt op eenige pointen vande handelinge met die van d'andere zyde Anno 1632. geentameert.

Extract uyt het boven geroerde secreet Register vande handelinge met die van d'ander zyde.

Veneris den 12. November 1632.

Dier naer hebben de Heeren Ghedeputeerden van Vrieslandt aen haer Ho: Mo: ober gelebert de naerbolgende consideratten.

Op 't 5. Artijckel werdt verstanden dat niet alleen de Spaenglaerden / de middelste volgende / maer oock alle andere persoonen Spangiaerden zijnde / van wat qualiteyt die mochten zijn / ende hoedanige charge die mochten bedienen / sullen gehouden zijn te vertrecken / uyt die Nederlandse Provincien.

Op 't 17. Artijckel werdt aengenomen / des dat soodanigh Volck te Water ende te Lande / onder eede van die t'samentlijke Provincien staende / in geenderley wijse / directe nochte indirecte den Contact van Spangien ofte Infante sullen obedieren / nochte sich in desselfs faueur / tegens dese Geuniceerde Provincien mogen laten ghebruycken.

Accordeert mettet voorsz Register.

I. Spronssen.

N^o. 46. Memorie vande Tractementen by de Princen
van Orangien, ende de Haren genoten, als mede Pentioenen,
ende anders, beginnende metten Iare 1586.

1586.

Sijn Excell. Prins Maurits van Passau/ Jaerlijcks	24000 - 0 -	} 43380 - 0 -
Sijn Excell. Prins Maurits/als Stadthou- der	15080 - 0 -	
Willegabe van Prins Frederick Hendrick	1800 - 0 -	
Princede Elisabeth van Passau Hertoginne van Bouillon	2500 - 0 -	

1587.

De voorsz vier posten beloopden _____ 43380 - 0 -

1588.

De voorsz vier posten bedzagen _____ 43380 - 0 -

1589.

Sijn Excell. Prins Maurits heeft d'Annis De voorsz vier posten zijn beloopende _____ 43380 - 0 -

1589. tot 1609. alle de Beden ende Imposten van Brabant by retorsie
getrocken, op de Landen buyten ordinarijs contributie zynde, om
daer uyt te betalen de rentieren van Brabant, het welck niet gedaen
is, waer door, ende andere redenen, de Tractementen van Sijn hooch-
gamelte Excell. anno 1609. zijn verhooght.

1590.

De voorsz vier posten zijn bedzagende _____ 43380 - 0 -

1591.

De voorsz vier posten beloopden _____ 43380 - 0 -

1592.

De voorsz vier posten bedzagen _____ 43380 - 0 -

Sijn Excell. Prins Maurits extraordinaris - 20000 - 0 -

Me - Vrouwe Princede van Orangien } 86380 - 0 -

Douagiere _____ 15000 - 0 -

1593.

De voorsz ses posten bedzagen _____ 86380 - 0 -

Prins Frederick Hendrick _____ 9125 - 0 -

De Cheur - Dozstinne Louyse de Passau _____ 2000 - 0 -

1594.

De voorsz acht posten beloopden _____ 97505 - 0 -

	1595.			
De voorsz acht posten beloopēn	—	97505-0-	}	100005-0-
Princede Maria de Nassau Gravinne van Bupren	—	2500-0-		
	1596.			
De voorsz negen posten zyn bedzagende	—			100005-0-
	1597.			
De voorsz negen posten zyn beloopende	—	100005-0-	}	102185-0-
Prins Frederick Hendrick	—	2180-0-		
	1598.			
De voorsz thien posten bedzagen	—	102185-0-	}	103185-0-
Princede Zabantina de Nassau/Hertoginne de la Cremoillie	—	1000-0-		
	1599.			
De voorsz elf posten beloopēn	—	103185-0-	}	143185-0-
Sijn Excel. Prins Maurits extraordinaris	—	40000-0-		
	1600.			
De eerste voorsz elf posten bedzagen	—			103185-0-
	1601.			
De voorsz elf posten beloopēn	—			103185-0-
	1602.			
De voorsz elf posten / zyn beloopende	—	103185-0-	}	143185-0-
Sijn Excel. Prins Maurits extraordinaris	—	40000-0-		
	1603.			
De eerste voorsz elf posten / zyn bedzagende	—	103185-0-	}	120285-0-
Prins Fredrick Hendrick Generael vande Cavallerie	—	17100-0-		
	1604.			
De voorsz twaelf posten bedzagen 120285 pont/ daer aen afgetogen 9125 — komt	—			111160-0-
	1605.			
De voorsz elf posten zyn bedzagende	—			111160-0-
	1606.			
De voorsz elf posten / zyn door de verhooginge van 't Tractement van Prins Frederick Hendrick Generael vande Cavallerie beloopende	—			114590-0-

	1607.			
De voorsz elf posten zijn bedzagende	_____	_____	114590-0-	
	1608.			
De voorsz elf posten zijn beloopende	_____	_____	114590-0-	
	1609.			
Sijn Excell. Prins Maurits / Militaire				
Tractement	_____	120000-0-		
Den hooch-gedachte Prins oudt Politijc				
Tractement	_____	30160-0-		
Sijn Excell. Hellebaerdiers	_____	8566-5-		
Noch Sijn Excell. een Los-rente jaerlijc	_____	25000-0-		
Sijn Excell. Prins Fredrick Hendrick Ge- nerael vande Cavallerie	_____	25000-0-		
Sijn Excell. Pillegabe	_____	1800-0-		
Noch Sijn Excell.	_____	2180-0-		252706-5-
De ses Drouwen Dochteren van Prins Wil- helm ho: me:	_____	6000-0-		
Noch de Drouwen Dochteren	_____	6000-0-		
Mevrouw Princesse van Orange Douag.	_____	20000-0-		
De Cheurvoorstinne Louyse de Passau	_____	2000-0-		
De Princesse van Portugael	_____	3500-0-		
Noch de hooch-gedachte Princesse	_____	2500-0-)		
	1610.			
De voorsz derthien posten bedzagen	_____	252706-5-		
daer aen afgetogen 2180	_____	_____	250526-5-	
	1611.			
De voorsz twaelf posten beloopende	_____	_____	250526-5-	
	1612.			
De voorsz twaelf posten zijn bedzagende	_____	_____	250526-5-	
	1613.			
De voorsz twaelf posten zijn beloopende	_____	_____	250526-5-	
	1614.			
De voorsz twaelf posten bedzagen	_____	_____	250526-5-	
	1615.			
De voorsz twaelf posten beloopende	_____	250526-5-)		
Over ontheffinge van een jaerlijc rente van 915-11-0 gehypotequeert op de Hooge en Lage Swaluwe / bedzagende in Capitael jegens den penningh twintich	_____	18311-0-)		268837-5-
	B b 2			De

	1616.		
De eerste voozsz twaelf posten bedzagen	—	—	250526 - 5 -
	1617.		
De voozsz twaelf posten zijn beloopende	—	—	250526 - 5 -
	1618.		
De voozsz twaelf posten bedzagen	250526 - 5 - 0		
daer aen afgetogen	2500 - 0 - 0	over een Vijf-	
pentioen van Me-Dzoutwe Princesse Maria			
Gzabinne van Supren/ komt	—	—	248026 - 5 -
	1619.		
De voozsz twaelf posten / beloopende	—	248026 - 5 -	
Over de pretentien der Erghs- expeditien			
vande Jaren vijftien-hondert seben-en-			
tfestich tot vijftien-hondert vier-en-tse-			
ventigh/ by Hollandt ende West- Dze flant			
betaelt	—	—	700000 - 0 -
Woven noch inden Jare 1598. liberalijck ge-			
consenteert / ende in vijf- jarige termijnen			
betaelt/ by Hollandt	—	—	175000 - 0 -
Ende noch in den Jare 1619. in thien- jarige			
termijnen by Hollandt betaelt	—	—	150000 - 0 -
	1620.		
De eerste voozsz twaelf posten zijn bedzagende	—	—	248026 - 5 -
	1621.		
De voozschzebe twaelf posten / daer onder			
begrepen twaelf dupsent pont over de			
verhooginge van 't Tractement Militaire/			
zijn beloopende	—	—	260026 - 5 -
Noch over extraozdinarijs onkosten te			
Welde	—	—	42000 - 0 -
	1622.		
De voozsz dertien posten bedzagen	302026 - 5 - 0		
daer aen afgetogen	20000 - 0 - 0	over het Pen-	
tioen van Me-Dzoutwe Princesse van Oran-			
gien Douagiere/ komt	—	—	282026 - 5 -
	1623.		
De voozsz twaelf posten beloopende	—	—	282026 - 5 -

1624.

De boorzsz twaelf posten bedza-

gen ————— 282026-5-

NOT A. Dese
somme soude
merckelijck
meerder komen
te bedragen, als
hier werdt uyt-
getrocken, in-
dien by Zeelandt ende andere Provincien ware gereeckent.

Sijn Excell. Prins Maurits
van Nassau een thiende-part
vande Prinsen vooz soo veel al
reede gebonden kan worden - 842334-0-

} 1124360-5-

1625.

De eerste boorzsz twaelf posten beloopende

282026-5- daer aen af-ghetogen twaelf

dupsent pont over de verhooginge van 't

boorzsz Militaire Tractement kompt

— ——— 270026-5-

1626.

De boorzsz twaelf posten zijn bedzagende

————— 270026-5-

1627.

De boorzsz twaelf posten zijn beloopende — 270026-5-}

Pillegabe aen Prins Wilhelm / by haer

Ho: Mo: —————

8000-0-}

} 283026-5-

Noch Pillegabe aen sijn Hoogheyt Prins Wil-

helm/by Hollant in 't particulier —————

5000-0-}

1628.

De boorzsz veertien posten bedzagen

————— 283026-5-

1629.

De boorzsz veertien posten beloopende 283026-5-0

daer aen af-gerogen 2500-0-0 over het Pen-

tioen vande Princesse van Portugael — 280526-5-}

Vande Silber-Dloot by den Lieutenant Ad-

mirael Pieter Heyn verobert/ontrent — 700000-0-}

} 980526-5-

1630.

De eerste boorzsz derthien posten zijn bedzagende

————— 280526-5-

1631.

De boorzsz derthien posten zijn beloopende

— ——— 280526-5-

1632.

De boorzsz derthien posten zijn bedzagende

————— 280526-5-

1633.

De boorzsz derthien posten belopen

————— 280526-5-

De

	1634.			
De voozsz derthien posten zijn bedzagende		—	—	280526 - 5 -
	1635.			
De voozsz derthien posten zijn beloopende		————		280526 - 5 -
	1636.			
De voozsz derthien posten bedzagen		—	—	280526 - 5 -
	1637.			
De voozsz derthien posten beloopende		————	————	280526 - 5 -
	1638.			
De voozsz derthien posten zijn bedzagende		————		280526 - 5 -
	1639.			
De voozsz derthien posten zijn beloopende		————		280526 - 5 -
	1640.			
De voozsz derthien posten beloopende		————	—	280526 - 5 -
	1641.			
De voozschzebe derthien posten / daer onder begrepen twaelf dupsent pont / ober de ver- hooginge van 't Militaire Tractement / zijn beloopende		————	————	292526 - 5 -
	1642.			
De voozsz derthien posten zijn beloopende		————		292526 - 5 -
	1643.			
De voozsz derthien posten zijn bedzagende		————		292526 - 5 -
	1644.			
De voozsz derthien posten zijn bedzagende		————		292526 - 5 -
	1645.			
De voozsz derthien posten bedzagen		————	————	292526 - 5 -
	1646.			
De voozsz derthien posten beloopende		————	292526 - 5 -	} 1892526 - 5 -
t Sedert het winnen van Hulst / de goede- ren van 't Clooster te Duppen / doende in Dacht Jaerlijc ontrent vijftigh dupsent pont zijnde Heerlijcke goederen / genomen tegens den penningh xxxij. soude in Ca- pitael beloopende		————	————	
	1647.			
De eerste voozsz derthien posten bedzagen				
292526 - 5 - 0 daer aen afghetogen 42000				

pont genoten vooz de extraordinaris onkosten te Velde/komit

NOTA. Dese
somme soude
merckelijck
meerder komē
te bedragen, als
hier weir uytge-
trocken indien
by Zeelant ende
andere Provincien
ware gereeckent.

Sijn Hoogheyt Prins Fredzick
Hendzick een tiende-part van
de Prinsen / t'sedert de Jaren
1625. tot 1647. vooz so veel al-
reede getwetē kan werden -

250526 - 5 -

2159701 - 15 -

1909175 - 10 -

1648.

De eerste voozsz 12 posten zijn bedzagende -

250526 - 5 -

Over 't Re-eel Complement

100000 - 0 -

350526 - 5 -

1649.

De eerste voozsz twaelf posten zijn beloopende

250526 - 5 -

1650.

De voozsz twaelf posten bedzagen

250526 - 5 -

S. xix^{Millioenen.} bj^{C.} xcix^{M.} vij^{C.} lviij ponden.

Verklaren wy ondergeschreven als daer toe specialijcken geauthori-
seert/ ende ghefast zijnde / naergesien te hebben verschepden Registers/
Reeckeningen/ Declaratien / by Hollandt jegens de Generaliteyt ghe-
daen / ende andere behoefsten soo ter Finantie als ter Kamere van Reec-
keningen van Hollandt berustende / ende provisionelijcken uytte voozsz
Registers/ Reeckeningen/ Declaratien / ende behoefsten / de posten inde
bovenstaende Staet begrepen respectivelijcken uytgetrocken te hebben/
ende naer gedane calculatien/ende extentien ter Finantie voozsz bebou-
den te bedzagen / de somme van negenthien Millioenen ses hondert ne-
gen-en-tnegentich duysent / seven hondert / acht en vijftich ponden. Ten
oirkonde geteyckent den lesten Julij anno 1654.

A. van Myerop.

I. vander Haer.

A. v. Santen.

Extract uytte Resolutien vande Heeren Staten van Hollandt ende West-Vrieslandt, in hare Ed: Groot Mo: Vergaderinge genomen op

Saterdach den vijf-en-twintichsten Julij 1654.

De Raedt Pensionaris heeft ter Vergaderinge gherefereert dat d'Heeren haer Ed: Groot Mo: Gecommitteerden tot de saecken van Engelandt / in gevolge ende tot holdoeninge van der selver Resolutie Commissortael den 17. der voorszede Maent/voorz: t'scheyden bande jonghste Vergaderinge/ genomen / ter weder by een hornste bande Leben/ in aller vigilantie / hadden geconcepiceert/ ende op 't Papier gebzacht/ seckere Deductie/ ofte Declaratie behelssende een waerachtigh ende grondigh bericht vande fondamenten der Regieringe deser Landen/ ende specialick van 't recht competerende de respectibe Staten bande grunteeerde Provincien peder apart/ soo ten reguarde van saecken op andere Rijcken/ Republijqnen / Staten ende Landen reflectie hebbende / ende met / ofte ter contemplatie vande Oberigheden inde selve te verhandelen / als ten opsichte van saecken binnen hare respectibe Provincien voorsz: vallende ; met behoorzijche distinctie van die saecken die by 't verbondt van Unie inden Jare 1579. binnen Drecht gemaecht / ofte by eenige particuliere overgifte bande voorsz: gheuniceerde Provincien aende Generaliteyt / ofte aen de dispositie bande gesamentijche Bondtgenooten zijn gedefereert ; dieneende tot justificate van 't verleenen der bewuste Acte van Secluse / raechende 't emplop vanden Heere Prince van Orange / by haer Ed: Groot Mo: op den vierden May 1654. gepasseert/ mitsgaders bande procedueren by de selve daer omtrent gehouden/ met grondige resutatie van 't geene daer segens by/ ofte van wegen eenige Provincien is voorsz: gebzacht ; doende herbvolgens lectuere vande voorsz: ingestelde Deductie / ofte Declaratie / waer op gebeliceert zijnde / hebben haer Ed: Groot Mo: d'opghemelte Heeren der selver Gecommitteerden/ ober/ ende ter saecke vande ghenomene moepte/ bedanckt/ ende is voorsz: de voorsz: Deductie/ ofte Declaratie gehouden voorsz: ghearsseert/ in voegen/ ende manieren als de selve hier naer volgende van woorsz: te woorsz: staet ghemefereert ; oock dien volgende verstaen / ende gheresolbeert / dat de selve/ met d'aucthentijcge Documenten/ noodich tot verificatie vande septen daer inne geroert/ ter Vergaderinge van haer Ho: Mo: ingebzacht/ ende de respectibe Provincien/ in gevolge van haer Ed: Groot Mo: jonghste aenschrijvinge van date den seftenden deser loopende Maent/ by Missive met behoorzijche versoecht/ ende recommandatie toeghesonden sal worden/ etc. Ende is by de resumptie vande bovenstaende Resolutie goet aenstonts dooz den Ordinaris Ozucker van haer Ed: Groot Mo: onder de Verse gestelt / ende voorsz: alomme gemeyn gemaecht sal worden/ op dat bande rechtmatige contente van haer Ed: Groot Mo: allenthalben moege bijcken.

Accordeert mette voorz: Resolutien.

Herb: van Beaumont.